

ଭାରତର ମହାଲେଖାନିୟନ୍ତ୍ରକ ଓଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ
ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ପ୍ରତିବେଦନ
ସାଧାରଣ ଓ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ର

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର
ପ୍ରତିବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2 ବର୍ଷ 2018

ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକଙ୍କ
ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ରେ ସମାପ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ପ୍ରତିବେଦନ

ସାଧାରଣ ଓ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ର

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ପ୍ରତିବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2 ବର୍ଷ 2018

ସୂଚୀପତ୍ର

	ପ୍ରସଙ୍ଗ ସୂଚନା	
	ଅନୁଚ୍ଛେଦ	ପୃଷ୍ଠା
ମୁଖବନ୍ଧ		iii
ଅଧ୍ୟାୟ I : ଉପକ୍ରମ		
ଉପକ୍ରମ	1	1-9
ଅଧ୍ୟାୟ II : ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା		
ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ		
ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ	2.1	11-31
ରାଜସ୍ୱ ଓ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା ବିଭାଗ ଏବଂ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ		
ରାଜ୍ୟରେ ଜାତୀୟ ବାତ୍ୟା କ୍ଷତି ପ୍ରଶମନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଓ ଓଡ଼ିଶା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ	2.2	32-54
ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ		
ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ହିସାବ ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ପଦ୍ଧତିର ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା ସମୀକ୍ଷା	2.3	55-74
ଅଧ୍ୟାୟ III : ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା		
ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଓ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ		
ଋତୁକ୍ରମ ପରିଚାଳନା ଓ ବର୍ଷନ	3.1	75-81
ଗୃହ ବିଭାଗ		
ରାଜ୍ୟରେ କାରାଗାରଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଶାସନ	3.2	81-92
ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ଏବଂ ପାନୀୟ ଜଳ ବିଭାଗ		
ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ପାନୀୟ ଜଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ	3.3	92-104
ଗୃହ ବିଭାଗ		
କର୍ମଚାରୀ ବାସଗୃହ ନିର୍ମାଣରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବ୍ୟୟ	3.4	104-105
ଯୋଜନା ଏବଂ ଅଭିସରଣ ବିଭାଗ, ରାଜସ୍ୱ ଓ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା ବିଭାଗ, ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ, ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଜନଜାତି ଉନ୍ନୟନ ଏବଂ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ସଂପ୍ରଦାୟ ଓ ପଛୁଆ ବର୍ଗ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ଓ ମିଶନ ଶକ୍ତି ବିଭାଗ ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ		
ଅନୁଚିତ୍ ପାଣ୍ଠି ପରିଚାଳନା ହେତୁ ସୁଧ ବାବଦରେ 15.39 କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ଷତି	3.5	105-107
ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ		
ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା (ଏଲ୍‌ଏଲ୍) ଗଠନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ସଂସ୍ଥାକୁ ଅନୁଚିତ୍ ଅନୁଗ୍ରହ	3.6	107-109
ଗୃହ ବିଭାଗ		
ସରକାରୀ ସମ୍ପତ୍ତିର ବେଆଇନ ଦଖଲ	3.7	109-110
ସାମ୍ବ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ		
ଅକାମୀ ସାଜ ସରଞ୍ଚନା ଉପରେ ନିଷ୍ପଳ ବ୍ୟୟ	3.8	110-111
ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ		
ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ହେତୁ ପରିହାରୀୟ ବ୍ୟୟ	3.9	111-113

ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଭାଗ			
ରଙ୍ଗିନ୍ ବିଜ୍ଞାପନ ଉପରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବ୍ୟୟ	3.10	113-114	
ସାମ୍ବ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ			
ନବକଳେବର ଉତ୍ସବ ଆୟୋଜନ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ଓଡ଼ିତ୍ୟର ଅଭାବ	3.11	114-115	
ରାଜସ୍ୱ ଓ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା ବିଭାଗ			
ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱର ଆକୃଷ୍ଟାତ୍	3.12	116	
ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ			
ଜଳ ଯୋଗାଣ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ନିଷ୍ଠଳ ବ୍ୟୟ	3.13	117-118	
ଅର୍ଥ ବିଭାଗ			
ସମାକ୍ଷାକୁ ପ୍ରତିଜବାବ ପ୍ରଦାନରେ ହେଲା	3.14	118-119	
ପରିଶିଷ୍ଟ			
2.2.1	43 ଟି ବହୁମୁଖୀ ବାତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳର ମିଳିତ ସରକାରୀନ ଚଦତ୍ର ସମୟରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିବା ଅଭାବର ବିବରଣୀ	2.2.10	121
2.2.2	ଯୋଗ୍ୟ ଗ୍ରାମ ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀ ଚିହ୍ନଟ କରୁଥିବା ଚିତ୍ର: ଚିଲିକା ଉପକୂଳ ଠାରୁ ପାଞ୍ଚ କିଲୋମିଟରରୁ ଅଧିକ ଦୂରତାରେ ଥିବା ଗ୍ରାମ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା	2.2.15.1	122-123
2.3.1	ବ୍ୟବହାରକାରୀ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତାବିତ ହୋଇଥିବା କିନ୍ତୁ ତତ୍ତ୍ୱବ୍ୟବସ୍ଥାପନାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇନଥିବା ପରିବର୍ତ୍ତନଗୁଡ଼ିକର ନମୁନା ତାଲିକାର ବିବରଣୀ	2.3.5.3	124-127
2.3.2	ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ପାଇଁ ବିଭାଜନ-ଝାଟା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଅସୁଲି ହେତୁର ବିବରଣୀ	2.3.7.5	128
2.3.3	ବିଧିମାନତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣର ଅଭାବ ହେତୁ ଓପିଡ଼ଗୁଡ଼ି ସଂହିତାରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରାଯାଇଥିବାର ବିବରଣୀ	2.3.8.1	129
3.2.1	ରୋକଡ଼ ବହି ଓ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟର ବଳକା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟର ବିବରଣୀ	3.2.3	130
3.11.1	ପ୍ରକୃତ ରହିଣା ଠାରୁ ହୋଟେଲ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବାର ବିବରଣୀ	3.11	131
3.14.1	ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା କିନ୍ତୁ ଜୁନ୍ 2017 ସୁଦ୍ଧା ମାମାଂସା ହୋଇନଥିବା ନିରାକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ/ ଅନୁକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକର ବର୍ଷ-ଝାଟା ବିବରଣୀ	3.14	132-133
3.14.2	ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା କିନ୍ତୁ ଜୁନ୍ 2017 ସୁଦ୍ଧା ମାମାଂସା ହୋଇନଥିବା ନିରାକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ/ ଅନୁକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକର ବିଭାଗ-ଝାଟା ବିବରଣୀ	3.14	134-135
3.14.3	30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017 ସୁଦ୍ଧା ଆଲୋଚନା ହୋଇନଥିବା ତଥା ପିଏସି ସୁପାରିଶ (10 ମ ବିଧାନସଭା ଠାରୁ 15 ଶ ବିଧାନ ସଭା) ଉପରେ ବିଭାଗ-ଝାଟା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ବିବୃତ୍ତି (ଏଟିଏନ୍) ର ବିବରଣୀ	3.14.2	136-137
	ଶବ୍ଦକୋଷ		138-144

ମୁଖବନ୍ଧ

ରାଜ୍ୟ ବିଧାନ ସଭାରେ ପାରିତ ହେବା ନିମନ୍ତେ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଶେଷ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ ପାଇଁ ଏହି ପ୍ରତିବେଦନ ଭାରତ ସମିଧାନର ଧାରା 151 ଅନୁଯାୟୀ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଅଛି ।

ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ତିନିଟି ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା ଯଥା (i) ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ (ii) ରାଜ୍ୟରେ ଜାତୀୟ ବାତ୍ୟା କ୍ଷତି ପ୍ରଶମନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ (iii) ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ହିସାବ ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ପଞ୍ଜିର ସୂଚନା ପ୍ରମୁଖ ବିଦ୍ୟା ସମାକ୍ଷାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଫଳାଫଳ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଅଛି । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ଏବଂ ମିଶନ ଶକ୍ତି, ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ, ଯୋଜନା ଓ ଅଭିସରଣ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ, ଗୃହ, ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ଏବଂ ପାନୀୟ ଜଳ, ରାଜସ୍ୱ ଓ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା, ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା, ଭଲ ଶିକ୍ଷା, ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ଏବଂ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଜନଜାତି ଉନ୍ନୟନ ଏବଂ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ସଂପ୍ରଦାୟ ଓ ପଛୁଆ ବର୍ଗ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗର ଅନୁପାଳନ ସମାକ୍ଷାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଫଳାଫଳ ମଧ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଅଛି ।

ବର୍ଷ 2016-17 ପାଇଁ ହିସାବର ନମୁନା ସମାକ୍ଷାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିବା ତଥା ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ମାନଙ୍କରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା କିନ୍ତୁ ପୂର୍ବ ପ୍ରତିବେଦନରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇପାରି ନଥିବା ମାମଲା ଗୁଡ଼ିକ ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା । 2016-17 ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ବିଷୟକୁ ମଧ୍ୟ ଦରକାର ମୁତାବକ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଅଛି ।

ଭାରତର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ସମାକ୍ଷାର ପରିଚାଳନା କରାଯାଇଅଛି ।

ଅନୁଦିତ ପାଠାନ୍ତରରେ ଯଦି କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ଉପୁଜେ, ତେବେ ଇଂରାଜୀ ପାଠାନ୍ତରକୁ ପ୍ରାମାଣିକ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ବିଧେୟ ।

ଅଧ୍ୟାୟ I

ଉପକ୍ରମ

ଅଧ୍ୟାୟ I

ଉପକ୍ରମ

1.1 ଏହି ପ୍ରତିବେଦନ ସମ୍ପର୍କରେ

ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକ (ସିଏଜି) କ୍ଷ ଏହି ପ୍ରତିବେଦନ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ବଛାବଛା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ କ୍ରିୟାକଳାପର ସଂପାଦନ ସମାକ୍ଷା ଏବଂ ସରକାରୀ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକର ଅନୁପାଳନ ସମାକ୍ଷାରୁ ଉଦ୍ଭୂତ ବିଷୟ ସମ୍ପର୍କିତ ଅଟେ ।

ସମାକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଫଳାଫଳକୁ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନ ସଭାର ଧ୍ୟାନକୁ ଆଣିବା ହେଉଛି ଏହି ପ୍ରତିବେଦନର ପ୍ରାଥମିକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିବେଦନ ପାଇଁ ବାସ୍ତବତା, କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନର ସଭାବ, ଗ୍ରନ୍ଥଗୁଣ ଏବଂ ମହତ୍ୱ ସହ ଅନୁପାତିକ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଏହି ସମାକ୍ଷା ଉପଲକ୍ଷ୍ଟ ଗୁଡ଼ିକ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହକମାନଙ୍କୁ ସଠିକ୍ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ନୀତି ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଗଠନ କରିବାରେ ସହାୟକ ହେବା ଆଶା କରାଯାଏ, ଯାହାକି ସଂଗଠନର ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା ଉନ୍ନତି କରିବ ।

ସମାକ୍ଷିତ ସଭାର ବ୍ୟୟ, ପ୍ରାପ୍ତି, ଆସ୍ତି ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ସମ୍ପର୍କିତ ହିସାବ ପରୀକ୍ଷାରେ, ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା, ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୀତି, ନିୟମାବଳୀ, ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଆଦେଶ ଏବଂ କ୍ଷମତାପତ୍ର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ଅନୁପାଳନ କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ତାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁପାଳନ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଏ ।

ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା ପରୀକ୍ଷା କରେ ଯେ ଆର୍ଥିକ, ଦକ୍ଷ ଏବଂ ପ୍ରଭାବୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କିମ୍ବା ପରିକଳ୍ପନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କେତେ ମାତ୍ରାରେ ହାସଲ କରାଯାଇଛି ।

ଅଧ୍ୟାୟ I ରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଅଛି । ଅଧ୍ୟାୟ II ରେ ତିନିଟି ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଅଛି ଏବଂ ଅଧ୍ୟାୟ III ରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ଉପରେ ଅନୁପାଳନ ସମାକ୍ଷା ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଅଛି ।

ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଥିବା ମାମଲା ଗୁଡ଼ିକ ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ଅଣାଯାଇଅଛି ଯାହାକି 2016-17 ଅବଧିରେ କରାଯାଇଥିବା ହିସାବର ସମାକ୍ଷା ସମୟରେ ଧ୍ୟାନକୁ ଆସିଥିଲା । ପୂର୍ବ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ଧ୍ୟାନକୁ ଆସିଥିବା କିନ୍ତୁ ପୂର୍ବ ପ୍ରତିବେଦନରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇ ପାରି ନଥିବା ମାମଲା ଗୁଡ଼ିକୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଅଛି । 2016-17 ବର୍ଷ ସମ୍ପର୍କିତ ବିଷୟକୁ ମଧ୍ୟ ଦରକାର ମୁତାବକ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଅଛି ।

1.2 ସମାକ୍ଷିତ ସଭାର ପାର୍ଶ୍ୱଚିତ୍ର

ରାଜ୍ୟରେ ସଚ୍ଚିବାଳୟ ସ୍ତରରେ 40 ଟି ବିଭାଗ ଅଛି ଯାହାକି ଅତିରିକ୍ତ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବ/ ପ୍ରମୁଖ ସଚିବ/ କମିଶନର ତଥା ସଚିବ ଅଧକ୍ଷ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଓ ଅଧକ୍ଷ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ, 25 ଟି ବିଭାଗ ସମେତ ପିଏସ୍‌ସ୍/ ସାୟର ସଂସ୍ଥା/ ଏହି ବିଭାଗ ଅଧିନରେ ଥିବା ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ମହାଲେଖାକାର (ସାଧାରଣ ଏବଂ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ର) କ୍ଷ ସମାକ୍ଷା ଅଧିନରେ ଅଛି ।

2016-17 ଏବଂ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଦୁଇ ବର୍ଷରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟୟର ତୁଳନାତୁଳକ ସ୍ଥିତି **ସାରଣୀ 1.1** ରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା ।

ସାରଣୀ 1.1: 2014-17 ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟୟର ତୁଳନାତ୍ମକ ସ୍ଥିତି
(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ବିବରଣୀ	2014-15			2015-16			2016-17		
	ଯୋଜନା	ଅଣଯୋଜନା	ମୋଟ	ଯୋଜନା	ଅଣଯୋଜନା	ମୋଟ	ଯୋଜନା	ଅଣଯୋଜନା	ମୋଟ
ରାଜସ୍ୱ ବ୍ୟୟ									
ସାଧାରଣ ସେବା	175.33	14353.53	14528.86	96.81	14961.85	15058.66	110.01	16604.43	16714.44
ସାମାଜିକ ସେବା	10481.45	10482.69	20964.14	12471.63	12171.53	24643.16	13654.86	13945.09	27599.95
ଆର୍ଥିକ ସେବା	8220.31	6605.07	14825.38	10701.84	7486.28	18188.12	11565.83	8147.91	19713.74
ସହାୟକ ଅନୁଦାନ	0.00	817.37	817.37	0.00	915.76	915.76	0.00	1012.40	1012.40
ମୋଟ	18877.09	32258.66	51135.75	23270.28	35535.42	58805.70	25330.70	39709.83	65040.53
ପୁଞ୍ଜି ବ୍ୟୟ									
ପୁଞ୍ଜି ଖର୍ଚ୍ଚ	11056.65	17.98	11074.63	17075.74	14.74	17090.48	18457.66	13.41	18471.07
କରଜ ଏବଂ ଅଗ୍ରିମ ବିତରଣ	259.52	98.48	358.00	241.89	94.64	336.53	0.00	254.10	254.10
ସରକାରୀ ଚଳାଚଳ ପରିଶୋଧ	*	*	4111.45	*	*	2881.37	*	*	2962.04
ସରକାରୀ ହିସାବ ବିତରଣ	*	*	22511.40	*	*	28766.05	*	*	38080.45
ମୋଟ	**	**	38055.48	**	**	49074.43	**	**	59767.66
ସମୁଦାୟ	**	**	89191.23	**	**	107880.13	**	**	124808.19

* ସରକାରୀ ଚଳାଚଳ ଏବଂ ସରକାରୀ ହିସାବ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଯୋଜନା ଓ ଅଣଯୋଜନା ଭାବରେ ଅଲଗା କରାଯାଇନାହିଁ ।

** ଉପରେ ସଂଖ୍ୟା ଉପଲବ୍ଧ ନ ଥିବାରୁ ସର୍ବମୋଟ ହିସାବ କରାଯାଇନାହିଁ

(ଉତ୍ସ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବର୍ଷର ଆର୍ଥିକ ହିସାବ)

1.3 ସମାକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରାଧିକାର

ସିଏଜିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମାକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରାଧିକାରକୁ ଭାରତୀୟ ସମିଧାନର ଧାରା 149 ଓ 151 ଏବଂ ମହାଲୋକା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ (କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, କ୍ଷମତା ଓ ଚାକିରୀର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ) ଅଧିନିୟମ 1971 ରୁ ଅଣାଯାଇଛି । ସିଏଜିଙ୍କ (ଡିପିସି) ଅଧିନିୟମ, 1971 ର ଧାରା 13¹ ଅଧିନରେ, ସିଏଜି ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟୟ ସମାକ୍ଷା କରନ୍ତି । 41 ଟି ସାୟନ୍ତ ସଂସ୍ଥା¹ର ସିଏଜି ଏକାକୀ ସମାକ୍ଷକ ଅଟନ୍ତି ଯାହାକି ଉପର ବର୍ଣ୍ଣିତ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 20 (1) ଏବଂ 19 (2) ଅଧିନରେ ସମାକ୍ଷା ହୁଅନ୍ତି । ଡିପିସି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 19(1) ଅଧିନରେ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗଗୁଡ଼ିକର ସମାକ୍ଷା କରାଯାଏ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ସାରତଃ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାଣ୍ଠି ଦିଆଯାଇଥିବା 70 ଟି ଅନ୍ୟ ସାୟନ୍ତ ସଂସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ସିଏଜି ସମାକ୍ଷା କରନ୍ତି । ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ସଂସ୍ଥା (ପିଆରଆଇ) ଓ ସହରୀ ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍ଥା (ୟୁଏଲ୍‌ସି) ଗୁଡ଼ିକ ସିଏଜିଙ୍କ ସମାକ୍ଷା ଅଧିକାରୀତା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଟେ । ରାଜ୍ୟ ସରକାର, ଏହି

¹ (କ) ରାଜ୍ୟର ଏକତ୍ରୀକୃତ ନିଧୁରୁ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ, (ଖ) ଆକସ୍ମିକତା ନିଧୁ ଓ ସରକାରଙ୍କ ହିସାବ ସମ୍ପର୍କିତ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ଏବଂ (ଗ) ସମସ୍ତ ବ୍ୟାପାର, ଉତ୍ପାଦନ, ଲାଭ ଓ କ୍ଷତି ହିସାବ, ସବୁଜନ ଫର୍ଜ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୌଣ ହିସାବର ସମାକ୍ଷା

² ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟ ବୈଧ ସେବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, 30 ଟି ଜିଲ୍ଲା ବୈଧ ସେବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ନଅଟି ଉନ୍ନୟନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା କୋଠା ବାଡ଼ି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ଶ୍ରମିକ କଲ୍ୟାଣ ବୋର୍ଡ

ସଂସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକର ସମାକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସିଏଜିଙ୍କୁ ଭାର ନ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ (ଜୁଲାଇ 2011) । ସୁଏଲ୍‌ସି ଏବଂ ପିଆରଆଇ ଗୁଡ଼ିକୁ ସମାକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସିଏଜି, ସ୍ଥାନୀୟ ପାଣ୍ଠି ସମାକ୍ଷାକୁ ପ୍ରାୟୋଗିକ ଦିଗଦର୍ଶନ ସମର୍ଥନ ମଧ୍ୟ ଦେବାର ଥିଲା । ବିଭିନ୍ନ ସମାକ୍ଷା ପାଇଁ ନୀତି ଏବଂ ପଦ୍ଧତି, ସିଏଜିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରଣୀତ ଅତିରିକ୍ତ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡସ ଆଣ୍ଡ ରେଗୁଲେସନ ଅନ୍ ଅଡିଟ୍ ଆଣ୍ଡ ଆକାଉଣ୍ଟସ୍ 2007 ରେ ବିହିତ କରାଯାଇଅଛି ।

1.4 ସମାକ୍ଷାର ଯୋଜନା ଏବଂ ସଂଗ୍ରହ

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୁନିଟର (i) ହୋଇଥିବା ବ୍ୟୟ, (ii) କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ସମାଲୋଚନାମୂଳକ ଜଟିଳତା, (iii) ଅର୍ପିତ ଆର୍ଥିକ କ୍ଷମତା, (iv) ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ, (v) ଷ୍ଟେକହୋଲଡରଙ୍କର ବ୍ୟାପାର ଏବଂ (vi) ଏହିପରି ରିସ୍କର ପ୍ରଭାବ ଏବଂ ବିଭାଗ/ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ରିସ୍କ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସହିତ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ବେଳେ ପୂର୍ବ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ମଧ୍ୟ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଏ । ଏହି ରିସ୍କ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣକୁ ଆଧାର କରି, ସମାକ୍ଷାର ବାରମ୍ବାରତା ଏବଂ ମାତ୍ରାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଏ । ଏହି ରିସ୍କ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣକୁ ଆଧାର କରି, ସମାକ୍ଷା ସମ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ବାର୍ଷିକ ସମାକ୍ଷା ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଯୁନିଟର ସମାକ୍ଷା ସମାପ୍ତ ହେଲା ପରେ, ସମାକ୍ଷା ସୁଦ୍ଧା ଗୁଡ଼ିକ ଯାହାକି ନିରୀକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ (ଆଇଆର୍)ରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥାଏ, ସଭାର ମୁଖ୍ୟଙ୍କୁ ଜାରି କରାଯାଏ । ନିରୀକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ ପାଇବାର ଏକ ମାସ ମଧ୍ୟରେ, ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ଉତ୍ତର ଉପଲବ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ ସଭାକୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଏ । ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ତର ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ, ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ତୁଚ୍ଛାଯାଏ କିମ୍ବା ଅନୁପାଳନ ପାଇଁ ପୁନଃ ପଦକ୍ଷେପ ଉପଦେଶ ଦିଆଯାଏ । ଏହି ନିରୀକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟରେ ଅବଲୋକନ କରାଯାଇଥିବା ମୁଖ୍ୟ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଏ ଯାହାକି ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 151 ଅଧିନରେ ମାନ୍ୟତା ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଏ ।

1.5 ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ମନ୍ତବ୍ୟ

ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ତିନିଟି ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଅଛି । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ/ ପରିକଳ୍ପନାର ସମାକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ସୁପାରିଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା । ସଠିକ୍ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାରେ ନିର୍ବାହକମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା କରିବା ଏବଂ ନାଗରିକ ମାନଙ୍କୁ ସେବା ଯୋଗାଇ ଦେବା ଅଭିଳାଷ ଥିଲା । ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା:

1.5.1 ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

ଅଣ-ସଂଯୋଜିତ ଜନବସତି ଗୁଡ଼ିକୁ ସର୍ବକାଳୀନ ରାସ୍ତା ଦ୍ଵାରା ସଂଯୋଗ କରିବା ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ଯୋଜନା (ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଓଇ)ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା । ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଓଇର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଉପରେ କରାଯାଇଥିବା ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷାରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ତଥ୍ୟ ଜଣାଗଲା:

- ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଓଇ ଅଧିନରେ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ସଡ଼କର କୋର ନେଟ୍‌ଓଫ୍‌ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା 18,176 ଜନବସତି ମଧ୍ୟରୁ 6,048 (33 ପ୍ରତିଶତ) ଜନବସତିକୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ସଂଯୋଗକରଣ କରାଯାଇନଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ରମ 2.1.6)

- ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଓଇ ଅଧିନରେ, କୋର ନେଟ୍‌ଓଫ୍‌ ଅନ୍ତର୍ଗତ 121 ଟି ଗ୍ରାମ୍ୟ ସଡ଼କର ଦୈନିକ, ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଥିଲା । ଏହି ଭିନ୍ନତା ଯୋଗୁଁ ଉକ୍ତ ରାସ୍ତା ଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇନଥିଲା । ଫଳରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର 155.33 କୋଟି ଟଙ୍କାର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ହରାଇଲେ ।

(ଅନୁକ୍ରମ 2.1.7.1)

- ଜମି ତଥା ଜଙ୍ଗଲ ନିକାସର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟରେ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଫଳରେ, 2003-17 ମଧ୍ୟରେ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା 441 କିଲୋମିଟର ରାସ୍ତା, 53.54 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.1.10.1)

- ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରା, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, 13 ଟି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ନିଲାମ ଦକ୍ଷତା ନଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଠିକାଦାରମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିପାରି ନଥିଲେ ଯାହାଫଳରେ 5.47 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.1.9.2)

- 2012-17 ମଧ୍ୟରେ, 19,203 ଟି ରାସ୍ତାର ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏହା ଭୁକ୍ତନାରେ, କେବଳ 7,496 ଟି (39 ପ୍ରତିଶତ) ରାସ୍ତାର ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.1.12)

- ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବଙ୍କ ଅଧିକ୍ଷତାରେ ଗଠିତ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ଷ୍ଟାଣ୍ଡିଙ୍ଗ୍ କମିଟି, ପରିକଳ୍ପନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ସଠିକ୍ ଭାବେ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରିନଥିଲେ ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.1.14)

ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର 16 ବର୍ଷ ପରେ ସୁଦ୍ଧା, ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ 33 ପ୍ରତିଶତ ଜନବସତିକୁ ସଂଯୋଗୀକରଣ କରାଯାଇପାରି ନଥିଲା । ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ସମୟରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତିମୂଳକ ଏବଂ ସର୍ବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ପିଏମ୍‌ଜି ଏସ୍‌ଓଇ ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକର ନିୟମିତ ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ମାତ୍ରାରେ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

1.5.2 ରାଜ୍ୟରେ ଜାତୀୟ ବାତ୍ୟା କ୍ଷତି ପ୍ରଶମନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟକୁ ସମ୍ମୁଖୀନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ, ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (ଓଏସ୍‌ଡିଏଏଫ୍), 1,093.79 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରକଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟରେ ଜାତୀୟ ବାତ୍ୟା କ୍ଷତି ପ୍ରଶମନ ପ୍ରକଳ୍ପ (ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି) ର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିଥିଲେ । ଫାଇଲିନ୍ ବାତ୍ୟା ସମୟରେ ପ୍ରଭାବିତ ଲୋକଙ୍କୁ ଥଇଥାନ ଏବଂ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିବା ଭିତ୍ତିଭୂମିଗୁଡ଼ିକୁ ପୁନଃ ନିର୍ମାଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ 1,352 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ଓଡ଼ିଶା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପ୍ରକଳ୍ପ (ଓଡିଆରପି)ର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି ଏବଂ ଓଡିଆରପିର ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷାରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ତଥ୍ୟ ଜଣାଗଲା:

- ଆଇଆଇଟି, ଖଡ଼ଗପୁରର ସୁପାରିଶକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି, ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି ଅଧିନରେ, 56 ଟି ବହୁମୁଖୀ ବାତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ (ଏମ୍‌ପିସିଏସ୍) ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଫଳରେ, 77.84 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.2.10)

- ଲୁଣି ବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ, ବନ୍ଧ ଠାରୁ 500 ମିଟର ଦୂରତା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଗର୍ଭରୁ ମାଟି ଅଣାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ପାଞ୍ଚ କିଲୋମିଟର ଦୂରତା ଆଧାରରେ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାଫଳରେ 7.37 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.2.12)

- ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା 46 ଟି ପ୍ରବେଶ ପଥ ଓ 45 ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ନିର୍ମାଣରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା, ରାଜ୍ୟ ଦର ବିଶ୍ଳେଷଣ (ଏସ୍ଏଆର) ଆଧାରରେ ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ସହ ରୁଚ୍ଛି ଭାରତୀୟ ମାନକ (ଆଇଏସ୍) ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଆଧାରରେ ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିଲା ଯାହାକି ସହ ମାତ୍ରାରେ ସିମେଣ୍ଟ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ । କିନ୍ତୁ, 99,802 ଘନ ମିଟର ରିଇନଫୋର୍ସମେଣ୍ଟ ସିମେଣ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ସମୟରେ, ଭାରତୀୟ ମାନକ ପରିବର୍ତ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ଦର ବିଶ୍ଳେଷଣ ଆଧାରରେ ସିମେଣ୍ଟର ପରିମାଣ ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାଫଳରେ 6.31 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.2.14)

- କୋଠାର ଏରୋଡାଇନାମିକ୍ସକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା ନିମନ୍ତେ କୋଠାଗୁଡ଼ିକୁ ଚୂଭାକାର/ ଷଡ଼ଭୁଜାକାର/ ଅଷ୍ଟଭୁଜାକାର କରିବା ପାଇଁ ଭାରତୀୟ ବୈଷୟିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ, ଖଡ଼ଗପୁର ଏବଂ ଜାତୀୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଜାତୀୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାରେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ପାଞ୍ଚଟି ନମୁନା ଜିଲ୍ଲାରେ, ସମସ୍ତ 43 ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଚତୁର୍ଭୁଜାକାର ଥିଲା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ସେହି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାଜ ସରଞ୍ଜାମ ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.2.10)

- ଏନ୍ସିଆରଏସ୍ପି ଅଧିନରେ, ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବଙ୍କ ଅଧିକାରରେ ଗଠିତ ରାଜ୍ୟସରାୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରଚାଳନ କମିଟି, ନଭେମ୍ବର 2013 ପରେ କୌଣସି ବୈଠକ କରିନଥିଲେ । ତେଣୁ, କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.2.17)

ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭର ଛଅ ବର୍ଷ ପରେ ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରାକ୍ ବିପଦ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ ପକ୍ଷଟି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ବହୁମୁଖୀ ବାତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ ଗୁଡ଼ିକୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ମାତ୍ରାରେ ସାଜ ସରଞ୍ଜାମ ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଅଧିକ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନାରେ ଅଭାବ ଥିଲା ।

1.5.3 ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ହିସାବ ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ପକ୍ଷଟିର ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା ସମୀକ୍ଷା

ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନକୁ ଦକ୍ଷ ଓ ପ୍ରଭାବୀ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପୂର୍ବକାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ହିସାବ ପରିଚାଳନା ପକ୍ଷଟି (ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍ଆଇଏସ୍)ର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରାଯାଇଥିଲା । ପୂର୍ବକାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ହିସାବ ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ପକ୍ଷଟିର ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା ସମୀକ୍ଷାକୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ତଥ୍ୟ ଜଣାଗଲା:

- ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ, 2012 ଠାରୁ ରନିଙ୍ଗ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ (ଆର୍ଏ) ବିଲ୍ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୋସେସିଙ୍ଗ୍ ଏବଂ ମହାଲେଖାକାର (ଏ ଆଣ୍ଡ ଇ) କୁ ମାସିକ ହିସାବ ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍ଆଇଏସ୍ ଜରିଆରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା, ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକ କେବଳ 12 ପ୍ରତିଶତ କାର୍ଯ୍ୟର ଆର୍ଏ ବିଲ୍ଗୁଡ଼ିକୁ ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍ଆଇଏସ୍ ଜରିଆରେ ପ୍ରୋସେସ୍ କରିଥିଲେ । ଅବଶିଷ୍ଟ ବିଲ୍ଗୁଡ଼ିକୁ ମାନୁଆଲ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପ୍ରୋସେସ୍ କରିଥିଲେ ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.3.5.1)

- ସଫ୍ଟୱେୟାର ଡିଜାଇନରେ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟକୁ ଡବ୍ଲୁଏସମ୍ଆଇଏସ୍ ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ପ୍ରସାବ ଦେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ, ସିଷ୍ଟମରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସାବିତ ପରିବର୍ତ୍ତନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯାହା ବୈଦ୍ୟୁତିକ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ରୋତରେ ଅସଙ୍ଗତି ସୃଷ୍ଟି କଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.5.3)

- ବିଭାଗ, ବିଜିନେସ୍ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍ ପ୍ଲାନ (ବିସିପି) ଏବଂ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଯୋଜନା (ବିଆର୍ପି) ଗଠନ କରିବାର ଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ବ୍ୟାକ୍ ଅପ୍ ପ୍ଲାନ ଗଠନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସାତ ବର୍ଷ ପରେ ସୁଦ୍ଧା ଡବ୍ଲୁଏସମ୍ଆଇଏସ୍ ବିନା ବିସିପି/ ବିଆର୍ପିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.5.4)

- ଡାଟାବେସ୍ ପ୍ରଶାସନ ଉପରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନଥିଲା । ଫଳରେ, ଅପ୍ରାଧିକୃତ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଡାଟାବେସକୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ, ଲଗ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଡିଲିଟ୍ କରାଯାଇଥିଲା, ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ବିବରଣୀରେ ହେରଫେର୍ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଟେବୁଲ୍ ଗୁଡ଼ିକର ରେକର୍ଡ୍ ଡିଲିଟ୍ କରାଯାଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.5.5)

ସମସ୍ତ ମଡ୍ୟୁଲ୍ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନହେବା ଯୋଗୁଁ ଡବ୍ଲୁଏସମ୍ଆଇଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲ ହୋଇନଥିଲା । ଡିଜାଇନର ଅଭାବ ଏବଂ ଦୁର୍ବଳ ପରିଚାଳନା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଯୋଗୁଁ ପଛଟି ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ବିଧିମାନ୍ୟତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନଥିଲା, ବିଜିନେସ୍ ନିୟମ ମ୍ୟାପିଙ୍ଗ୍ ନହେବା ଏବଂ ଡିଜିଟାଲ୍ ସାକ୍ଷର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିବା ଯୋଗୁଁ ସଂହିତାରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରାଯାଇଥିଲା ।

1.6 ଅନୁପାଳନ ସମାକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ମନ୍ତବ୍ୟ

1.6.1 ଚାଉଳର ପରିଚାଳନା ଓ ବଣ୍ଟନ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସାଧାରଣ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍(ଓଏସସିଏସସି) ଚାଷୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଧାନ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲା ଏବଂ ମିଲରମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ଉଚ୍ଚ ଧାନକୁ ପେଷଣ କରିଥିଲା । ସାଧାରଣ ବଣ୍ଟନ ବ୍ୟବସ୍ଥା (ପିଡିଏସ୍) ଜରିଆରେ ଚାଉଳ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା । ଚାଉଳର ପରିଚାଳନା ଓ ବଣ୍ଟନର ସମାକ୍ଷାରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ତଥ୍ୟ ଅବଲୋକନ କରାଗଲା:

- 2015-16 ଅବଧିରେ ଚାରିଟି ଜିଲ୍ଲା³ 0.72 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଚାଉଳ ଏଫ୍ସିଆଇକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ 0.15 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଅନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାରୁ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ । ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିବା ଚାଉଳର ମୂଲ୍ୟ 2.93 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା । ଏହି କାରଣରୁ ନିଜ ଜିଲ୍ଲାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ବିଚାର ନ କରି ଏଫ୍ସିଆଇକୁ ଚାଉଳ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରିବା ଦୂରଦର୍ଶୀ ନଥିଲା ।
- ଏଗାରଟି ଜିଲ୍ଲା⁴ 1.92 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଚାଉଳ ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲା ଏବଂ ସେହି ସମୟରେ 0.71 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଚାଉଳ ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ନିଗମକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରିଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାରୁ ଚାଉଳ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଏଫ୍ସିଆଇକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରାଯାଇଥିବା ଚାଉଳକୁ ନିଜ ଜିଲ୍ଲାରେ ବ୍ୟବହାର

³ ବାଲେଶ୍ୱର, ଦେଙ୍କାନାଳ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଏବଂ କୋରାପୁଟ
⁴ ଅନୁଗୁଳ, କଟକ, ଦେବଗଡ଼, ଗଜପତି, ଜଗତସିଂହପୁର, ଯାଜପୁର, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, କେଉଁଝର, ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ରାୟଗଡ଼ା, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼

କରାଯାଇପାରିଥାନ୍ତା । ଏହିପରି ଭାବରେ ଏଫ୍‌ସିଆଇକୁ ଚାଉଳ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ବାବଦ 10.08 କୋଟି⁵ ଟଙ୍କାର ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଏଡାଇ ଦିଆଯାଇପାରିଥାନ୍ତା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.1.2.1)

- ବଳକା ଚାଉଳ ଏଫ୍‌ସିଆଇକୁ ବିତରଣ କରିବାର ଥିଲା । ବିତରଣ କରିବା ପରେ, ଏଫ୍‌ସିଆଇକୁ ଧାନ ସଂଗ୍ରହକାରୀଙ୍କ କମିଶନ, ମିଳିତ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଖର୍ଚ୍ଚ, ମାର୍କେଟ୍ ଫି ଏବଂ ପରିବହନ ବାବଦ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଜିଲ୍ଲା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ଅନୁପୁରକ ବିଲ୍ ଆଧାରରେ ଫେରସ୍ତ କରିବାର ଥିଲା । ଜିଲ୍ଲା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଅନୁପୁରକ ବିଲ୍ ଉପସ୍ଥାପନ ନକରିବା ହେତୁ ଏଫ୍‌ସିଆଇ 183.55 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଟକାଇ ରଖିଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.1.4)

ଋତୁଳ ସଂଗ୍ରହ ଓ ଏଫ୍‌ସିଆଇକୁ ବିତରଣ ପାଇଁ ହୋଇଥିବା ଯୋଜନାରେ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକର ଚାହିଦା ଓ ଯୋଗାଣ ସ୍ଥିତିକୁ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଏଫ୍‌ସିଆଇ ପାଖରେ ପ୍ରାପ୍ୟ ବୃତ୍ତାନ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ବିଲ୍ ଉପସ୍ଥାପନ ନିମନ୍ତେ ପଦକ୍ଷେପ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା ।

1.6.2 ରାଜ୍ୟରେ କାରାଗାରଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଶାସନ

ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ ସମାଜର ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତକୁ ଫେରାଇ ଆଣି ପୁନଃ ଥଇଥାନ କରିବା ହେଉଛି ବନ୍ଦୀଗୃହର ପ୍ରାଥମିକ କାର୍ଯ୍ୟ । ରାଜ୍ୟରେ କାରାଗାର ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଶାସନର ସମାକ୍ଷାରୁ ନିମ୍ନମତେ ଅବଲୋକନ କରାଗଲା:

- ଆଦର୍ଶ ବନ୍ଦୀଗୃହ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାରେ ପ୍ରସାବିତ ସଂସ୍କାରଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.2.2)

- ତୁଲ୍ୟୋଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗରୁ ପ୍ରାୟ 75 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବିନିଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ଗୃହ ବିଭାଗ ଉପସ୍ଥାପନ କରିନଥିଲେ । ଫଳରେ, ଭାରତ ସରକାର ବଳକା 25 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ ଯାହାକି ରାଜ୍ୟ ରାଜକୋଷର ଏକ କ୍ଷତି ଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.2.3)

- 472 ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିବା ଏବଂ 1,988 ବିଚାରାଧୀନ ବନ୍ଦୀଙ୍କୁ କାରାଗାର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଭିନ୍ନ ଗୃହ ନ କରି ଗୋଟିଏ ଓ୍ୱାର୍ଡରେ ରଖିଥିଲେ । ଏହା ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.2.4)

- ପାଞ୍ଚଟି କାରାଗାରରେ ସଂସ୍ଥାପିତ 2 ଜି ସେଲ୍ ଫୋନ ଜାମର, 3 ଜି ସିଗନାଲକୁ ବ୍ଲକ୍ କରିବାରେ ଅସଫଳ ଥିଲା । ତେଣୁ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିବା 3.91 କୋଟି ଟଙ୍କା ନିଷ୍ଠଳ ଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.2.5)

- 59.74 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ କ୍ରୟ କରାଯାଇଥିବା 873 ଟି ଓ୍ୱାକି-ଟକି ମଧ୍ୟରୁ 257 ଟି ପ୍ରାୟ ହେବା ଦିନଠାରୁ ଅକାମି ଥିଲା ।

(ଅନୁଚ୍ଛେଦ 3.2.5)

⁵ ଯେହେତୁ ଏଫ୍‌ସିଆଇକୁ ଚାଉଳର ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓ ଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସିକୁ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା, ଜିଲ୍ଲାର ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ହାରାହାରି ଆଧାରରେ ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା

- 11 ଟି କାରାଗାରରେ, 234 ଟି ରାଇଫଲ୍ ମଧ୍ୟରୁ 96 ଟି କାର୍ଯ୍ୟଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା । ପାଞ୍ଚଟି କାରାଗାରକୁ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଓ ଗୋଳାବାରୁଦ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ଯଥେଷ୍ଟ ସୁରକ୍ଷା ଅଭାବରୁ, 2014-17 ମଧ୍ୟରେ 21 ଜଣ ବନ୍ଦୀ ପଳାୟନ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲେ ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.2.5)

ଆଦର୍ଶ ବନ୍ଦୀଗୃହ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାରେ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ସଂକ୍ରିୟା ଅବ୍ୟାବଧି ଅନୁସରଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଦୃଢ଼ କରିବା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟୟ ବିଭିନ୍ନ ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ଫଳପ୍ରସ୍ତ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

1.6.3 ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ପାନୀୟ ଜଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

“ଗ୍ରାମୀଣ ଅଞ୍ଚଳରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ସର୍ବଦା ବିଶୁଦ୍ଧ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ” ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି ଭାରତ ସରକାର ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ପାନୀୟ ଜଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରଣୟନ କରିଥିଲେ । ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ପାନୀୟ ଜଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସମୀକ୍ଷାରୁ ନିମ୍ନମତେ ଅବଲୋକନ କରାଗଲା:

- 2017 ସୁଦ୍ଧା 35 ପ୍ରତିଶତ ପରିବାରକୁ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିବା ସ୍ଥଳେ କେବଳ 3.70 ପ୍ରତିଶତ ପରିବାରକୁ ଜଳଯୋଗାଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.3.4.1)

- ଭୂପୃଷ୍ଠ ଜଳ ଆଧାରିତ ପାଇପ୍ ଯୋଗେ ଜଳ ଯୋଗାଣକୁ ଅଧିକାଂଶ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବାର ଥିଲା । କିନ୍ତୁ, 15,357 ପାଇପ୍ ଯୋଗେ ଜଳ ଯୋଗାଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ମଧ୍ୟରୁ 1,471 (9.58 ପ୍ରତିଶତ) ପ୍ରକଳ୍ପ ଭୂପୃଷ୍ଠ ଜଳ ଆଧାରିତ ଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.3.4.1)

- ନଳକୂପ ଖନନ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସାମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯାହାଫଳରେ 3.76 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅପବ୍ୟୟ ହେଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.3.4.7)

- ରାଜ୍ୟରେ 317 ଟି ନମୁନା ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ର ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ସ୍ଥଳେ କେବଳ 77 ଟି ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.3.5)

ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିବା ଏବଂ ଗୁଣବତ୍ତା ପ୍ରଭାବିତ ଜନବସତି ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେବା ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ତାହା ଅନୁପାଳନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । କୌଶଳାତ୍ମକ ଯୋଜନା ଅଧିନରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ, 2017 ସୁଦ୍ଧା ପୂରଣ କରାଯିବାର ଥିବା ସ୍ଥଳେ ତାହା ହାସଲ କରାଯାଇପାରି ନଥିଲା । ଜଳର ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ସଂନିରୀକ୍ଷଣ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନ ଥିଲା ।

1.6.4 କର୍ମଚାରୀ ବାସଗୃହ ନିର୍ମାଣରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବ୍ୟୟ

ଓଡ଼ିଶା ପୁଲିସ୍ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ କଲ୍ୟାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ 643 ଟି କର୍ମଚାରୀ ବାସଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ ଯାହାର ଚଟାଣ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ, ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ବ ସଂହିତାରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ଠାରୁ ଅଧିକ ଥିଲା । ଫଳରେ 26.76 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ହେଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.4)

1.6.5 ଅନୁଚିତ୍ ପାଣ୍ଠି ପରିଚାଳନା ହେତୁ ସୁଧ ବାବଦରେ 15.39 କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ଷତି

ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଅବ୍ୟୟିତ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଣ୍ଠିକୁ ଫେରୁଛି ଖାତାରେ ରଖିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ସଞ୍ଚୟ/ଚାଲୁ ଖାତାରେ ଜମା କରାଯାଇଥିଲା । ଫଳରେ ସୁଧ ବାବଦରେ 15.39 କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.5)

1.6.6 ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା (ଏଲ୍ ଏଲ୍) ଗଠନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ସଂସ୍ଥାକୁ ଅନୁଚିତ୍ ଅନୁଗ୍ରହ

ରାଜ୍ୟର 108 ଟି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ସଂସ୍ଥାକୁ ମନୋନୟନ ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଅନିୟମିତ ଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଉକ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପରେ 22.88 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରାଯିବା ପରେ, 42 ଟି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ 8.64 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ନାମଲେଖା ଯାଇନଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.6)

1.6.7 ସରକାରୀ ସମ୍ପତ୍ତିର ବେଆଇନ୍ ଦଖଲ

ବନ୍ଦୀ ମାନଙ୍କ ଶିଶୁଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ 4.86 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସରକାରୀ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ କାରାଗାର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ନିଜ ଅଧିକାରକୁ ଆଣିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଏଥିଯୋଗୁଁ ଉକ୍ତ ସରକାରୀ ସମ୍ପତ୍ତି ଏକ ବେସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଦଖଲରେ ରହିଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.7)

1.6.8 ଅକାମୀ ସାଜ ସରଜାମ ଉପରେ ନିଷ୍ପଳ ବ୍ୟୟ

ଅତ୍ୟଧୁନିକ ସାଜ ସରଜାମର ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ତାତ୍ତ୍ୱରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ ଯୋଗାଇବାରେ ଟିକିସାଳୟଗୁଡ଼ିକର ବିଫଳତା ଯୋଗୁଁ ସାଜ ସରଜାମ ଗୁଡ଼ିକ ଅକାମୀ ହେବା ସହ 4.49 କୋଟି ଟଙ୍କାର ନିଷ୍ପଳ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.8)

1.6.9 ନବକଲେବର ଉତ୍ସବ ଆୟୋଜନ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ଐତିହ୍ୟର ଅଭାବ

ଜିଲ୍ଲା ମୁଖ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ଅଧିକାରୀ, ପୁରୀ, ନବକଲେବର ଉତ୍ସବ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପାଣ୍ଠିରୁ ପ୍ରବେଶନା ପୂର୍ବକ 44.19 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.11)

1.6.10 ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱର ଆତ୍ମସାତ୍

ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ ରୋକଡ଼ ବହି ବ୍ୟବହାରରେ ତହସିଲଦାରମାନେ ସଂହିତାରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅନୁପାଳନ କରିନଥିଲେ । ଫଳରେ, 6.13 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଆତ୍ମସାତ୍ ଏବଂ 0.58 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସନ୍ଦେହଜନକ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

(ଅନୁକ୍ଷେପ 3.12)

ଅଧ୍ୟାୟ II

ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା

ଅନୁଲେଖ ସଂଖ୍ୟା	ବିବରଣୀ	ପୃଷ୍ଠା
2.1	ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ	11-31
2.2	ରାଜ୍ୟରେ ଜାତୀୟ ବାତ୍ୟା କ୍ଷତି ପ୍ରଶମନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଓ ଓଡ଼ିଶା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ	32-54
2.3	ପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ହିସାବ ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ପଦ୍ଧତିର ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା ସମୀକ୍ଷା	55-74

ଅଧ୍ୟାୟ II

ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା

ଏହି ଅଧ୍ୟାୟରେ (i) ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ, (ii) ରାଜ୍ୟରେ ଜାତୀୟ ବାତ୍ୟା କ୍ଷତି ପ୍ରଶମନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଓ ଓଡ଼ିଶା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ (iii) ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ହିସାବ ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ପଦ୍ଧତିର ସୂଚନା ପ୍ରମୁଖ ବିଦ୍ୟା ସମୀକ୍ଷା ଉପରେ ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି ।

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ

2.1 ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସାରାଂଶ

ଭାରତ ସରକାର ତିସେମ୍ବର 2000ରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ଯୋଜନା ପ୍ରଣୟନ କରିଥିଲେ । ଅଣ-ସଂଯୋଜିତ ଯୋଗ୍ୟ ଗ୍ରାମୀଣ ଜନବସତି ଗୁଡ଼ିକୁ ସର୍ବକାଳୀନ ଗମନାଗମନ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇବା ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା, ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ହେବାର 16 ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ବିଭାଗ 33 ପ୍ରତିଶତ ଯୋଗ୍ୟ ଜନବସତିକୁ ଗମନାଗମନ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିପାରି ନଥିଲା । ତୁଟିଯୁକ୍ତ କୋର୍ ନେଟୱର୍କ ଯୋଜନା ହେତୁ ରାଜ୍ୟ, 155.33 କୋଟି ଟଙ୍କାର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ହାସଲ କରିପାରି ନଥିଲା । ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ବିଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରିବାରେ ଅସଫଳ ରହିଥିଲା । ଏହାଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଅସମାପ୍ତ ରହିଥିଲା ତଥା ମଞ୍ଜୁରୀ ଅଯୋଗ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିଲା । ଭୂମି ଉପଲବ୍ଧତା ଏବଂ ଜଳାଳ ନିକାସ ସୁନିଶ୍ଚିତ ନକରି ବିଭାଗ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଯଦ୍ୱାରା 41.82 କୋଟି ଟଙ୍କାର ନିଷ୍ପନ୍ନ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା । ତୁଚ୍ଛ ପରିଚାଳନା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ଘଟିଥିଲା । ଯୋଗ୍ୟତା ନଥିବା ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଦେଖାଯାଇଥିଲା । ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅନୁଚିତ୍ ଅନୁଗ୍ରହ ପୂର୍ବକ ସେମାନଙ୍କଠାରୁ 62.44 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସମାପିତ କ୍ଷତି ଆଦାୟ କରାଯାଇନଥିଲା । ଗୁଣବତ୍ତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସଂକ୍ରିୟା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ଯୋଜନାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ରାଷ୍ଟ୍ରା ଗୁଡ଼ିକର ନିୟମିତ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା ।

2.1.1 ଉପକ୍ରମ

ଭାରତ ସରକାର ତିସେମ୍ବର 2000 ରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ଯୋଜନା (ପିଏମଜିଏସ୍‌ଫ୍ରିଲ) ପ୍ରଣୟନ କରିଥିଲେ । ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଗୁଡ଼ିକୁ¹ ସର୍ବକାଳୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରା ଦ୍ୱାରା ସଂଯୋଗ କରିବା ଯୋଜନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ 2019 ସୁଦ୍ଧା ସମସ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯିବାର ଅଛି ।

¹ 2001 ଜନଗଣନା ଅନୁଯାୟୀ 500 ତଥା ଅଧିକ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ଥିବା ଜନବସତି, 250 ତଥା ଅଧିକ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ଥିବା ଜନଜାତି ଅଞ୍ଚଳ ଏବଂ 100 ତଥା ଅଧିକ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ଥିବା ସବୁଠାରୁ ଗହନ ସମନ୍ୱିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା (ଆଇଏପି) ବ୍ଲକ୍ ଗୁଡ଼ିକ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସରକାର (ଜିଓଓ)ଙ୍କ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ (ଆର୍ଡି) ବିଭାଗ ରାଜ୍ୟରେ ପିଏମଜିଏସ୍‌ଫ୍ରେଇର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଶୀର୍ଷ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଅଟନ୍ତି । ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯତ୍ନ (ଇଆଇସି), ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ (ଆର୍ଡିବ୍ଲୁ), ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଗ୍ରାମୀଣ ରାସ୍ତା ସଂସ୍ଥା (ଓଏସ୍‌ଆର୍‌ଆର୍‌ଏ) ର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ (ସିଇଓ) ଅଟନ୍ତି । ପିଏମଜିଏସ୍‌ଫ୍ରେଇ ଅଧିନରେ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅନୁମୋଦନ, ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ପାଣ୍ଠି ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ସିଇଓ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଅଟନ୍ତି ।

2.1.2 ସମାକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା:

- ଅଣ-ସଂଯୋଜିତ ଜନବସତିଗୁଡ଼ିକୁ ସର୍ବକାଳୀନ ରାସ୍ତା ଦ୍ୱାରା ସଂଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ଯୋଜନା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଥିଲା ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ଗ୍ରାମୀଣ ରାସ୍ତା ଯୋଜନା ଏବଂ କୋର୍ ନେଟୱାର୍କ ଅନୁସାରେ ହୋଇଥିଲା କି ନାହିଁ;
- ଯୋଜନାର ପାଣ୍ଠି ପରିଚାଳନା ଦକ୍ଷ ଏବଂ ଫଳପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲା କି ନାହିଁ;
- ଯୋଗ୍ୟ ଗ୍ରାମୀଣ ଜନବସତି ଗୁଡ଼ିକୁ ସର୍ବକାଳୀନ ରାସ୍ତା ଦ୍ୱାରା ସଂଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ନିର୍ମାଣ/ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସକ୍ଷମ ଖର୍ଚ୍ଚ, ଦକ୍ଷତା ଏବଂ ଫଳପ୍ରସ୍ତୁତ ଭାବରେ ସଂପାଦିତ ହୋଇଥିଲା କି ନାହିଁ; ଏବଂ
- ବାଞ୍ଛିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଗୁଣବତ୍ତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ସଂକ୍ରିୟା ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପ୍ରଣାଳୀ ଯଥେଷ୍ଟ ଏବଂ ପ୍ରଭାବୀ ଥିଲା କି ନାହିଁ ।

2.1.3 ସମାକ୍ଷାର ପରିସର ଓ ପରିସର

2012-17 ଅବଧିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି ଅପ୍ରେଲ ରୁ ଜୁନ୍ 2017 ମଧ୍ୟରେ ସମାକ୍ଷା ପରିଚାଳନା କରାଯାଇଥିଲା । ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯତ୍ନ (ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ), ଓଏସ୍‌ଆର୍‌ଆର୍‌ଏ, ଅଧିକ୍ଷଣ ଯତ୍ନ ଏବଂ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ମାନଙ୍କର ନଥିପତ୍ର ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲା । ତିନିଟି ରିସ୍କ ପାରାମିଟର²କୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ 30 ଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ ଆଠଟି³ ଜିଲ୍ଲାକୁ ରାଷ୍ଟ୍ର ସାମ୍ପଲିଙ୍ଗ୍ ପଦ୍ଧତିରେ ଚୟନ କରାଯାଇଥିଲା । 16⁴ ଟି ଆର୍ଡିବ୍ଲୁ ବିଭାଜନରେ 538 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 485 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁ ରହିଥିଲା । 538 ସମାପିତ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ 128 ଟି (24 ପ୍ରତିଶତ) ଏବଂ 485 ଚାଲୁ ରହିଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ 305 ଟି (63 ପ୍ରତିଶତ) କାର୍ଯ୍ୟର ନଥିପତ୍ର ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲା । ନଥିପତ୍ରର ସମାକ୍ଷା ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ । ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗର ପ୍ରମୁଖ ସଚିବଙ୍କ ସହିତ 19 ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ରେ ଏକ ପ୍ରବେଶ ସମ୍ମିଳନୀ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ସମାକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ମାନଦଣ୍ଡ, ପଦ୍ଧତି ଓ ପରିସର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିଲା । 538 ସମାପିତ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ 84 ଟି (16 ପ୍ରତିଶତ) ଏବଂ 485 ଚାଲୁ ରହିଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ 30 ଟି (6 ପ୍ରତିଶତ) କାର୍ଯ୍ୟର ମିଳିତ ସରକାରୀ ତଦନ୍ତ (ଜେପିଆଇ) କରାଯାଇଥିଲା । ବିଭାଗୀୟ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଫଟୋଗ୍ରାଫିକ ପ୍ରମାଣ ମଧ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିଲା । ରାଷ୍ଟ୍ର ସାମ୍ପଲିଙ୍ଗ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଚୟନ ହୋଇଥିବା ଜିଲ୍ଲା ସହିତ ଅନ୍ୟ ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲାର ଅନୁପାଳନ ସମାକ୍ଷା ସମୟରେ ଅବଲୋକନ କରାଯାଇଥିବା ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଗଲା । ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ପାଇଁ 5 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017 ରେ କମିଶନର ତଥା ସଚିବଙ୍କ ସହିତ ଏକ

² ଖର୍ଚ୍ଚ, ସଂଯୋଗକରଣ ସ୍ଥିତି ଏବଂ ଏକ ଭୌଗୋଳିକ ସୂଚନା ପ୍ରଣାଳୀ ମାନଚିତ୍ରରେ (ଜିଆଇଏସ୍) କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଗୁଣବତ୍ତା
³ ଅନୁଗୁଳ, ବଲାଙ୍ଗୀର, ଗଜପତି, କଳାହାଣ୍ଡି, କନ୍ଧମାଳ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ନୂଆପଡ଼ା ଏବଂ ସମଲପୁର
⁴ ଅନୁଗୁଳ, ବାଲିଗୁଡ଼ା, ଭବାନିପାଟଣା, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ବଲାଙ୍ଗୀର, ଧର୍ମଗଡ଼, କେଶିକା, ଖରିଆର, କୁଟିଆ, ମୋହନା, ନୂଆପଡ଼ା, ପାଟଣାଗଡ଼, ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି, ଫୁଲବାଣୀ, ସମଲପୁର ଏବଂ ଚିଟିଲାଗଡ଼
⁵ ବାଲେଶ୍ୱର, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, କେନ୍ଦୁଝର, ରାୟଗଡ଼ା, ରାଉରକେଲା ଏବଂ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼

ପ୍ରସ୍ଥାନ ସମ୍ମିଳନୀ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରତିବେଦନରେ ବିଭାଗୀୟ ମତାମତକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

2.1.4 ସମୀକ୍ଷାର ମାନଦଣ୍ଡ

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦସ୍ତାବିଜ୍ ଆଧାରରେ ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍ରେଇ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସମୀକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିଲା:

- ସମୟାନୁଯାୟୀ ସଂଶୋଧିତ ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍ରେଇ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା;
- ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ (ଏମ୍‌ଓଆର୍‌ଡି)/ ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ରାସ୍ତା ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥା (ଏନ୍‌ଆର୍‌ଆର୍‌ଡିଏ) ଦ୍ୱାରା ଜାରି ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା;
- ଭାରତୀୟ ରୋଡ୍ କଂଗ୍ରେସ/ ଗ୍ରାମୀଣ ରାସ୍ତା ନିୟମାବଳୀ;
- ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ ସଂହିତା;
- ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସାମୟିକ ରିପୋର୍ଟ/ ବିବରଣୀ;
- ଭାରତ ସରକାର/ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର/ ଓଏସ୍‌ଆର୍‌ଆର୍‌ଏ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ପରିପତ୍ର ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ; ଏବଂ
- ଜାତୀୟ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ମାନ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚକଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ ।

2.1.5 ପ୍ରାପ୍ତି ସ୍ୱୀକାର

ସମ୍ପାଦନ ସମୀକ୍ଷା ସଞ୍ଚାଳନ ସମୟରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ସହଯୋଗ ଓ ସହାୟତାକୁ ସମୀକ୍ଷା ସ୍ୱୀକାର କରୁଛି ।

ସମୀକ୍ଷାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକରେ ଆଲୋଚନା କରାଗଲା ।

ସମୀକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

2.1.6 ସଂଯୋଗୀକରଣ ସ୍ଥିତି

2003 ସୁଦ୍ଧା 1000 ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଜନସଂଖ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ ଜନବସତି ଏବଂ 2007 ସୁଦ୍ଧା 500 ରୁ 1000 ଜନସଂଖ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ ଜନବସତିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍ରେଇ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥିଲା । କୋର ନେଟ୍‌ଓଫ୍⁶ (ସିଏନ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁ)ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ପରିସରଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଜନବସତିଗୁଡ଼ିକ **ସାରଣୀ 2.1.1** ରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା:

ସାରଣୀ 2.1.1: ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ସଂଯୋଗୀକରଣ ସ୍ଥିତି

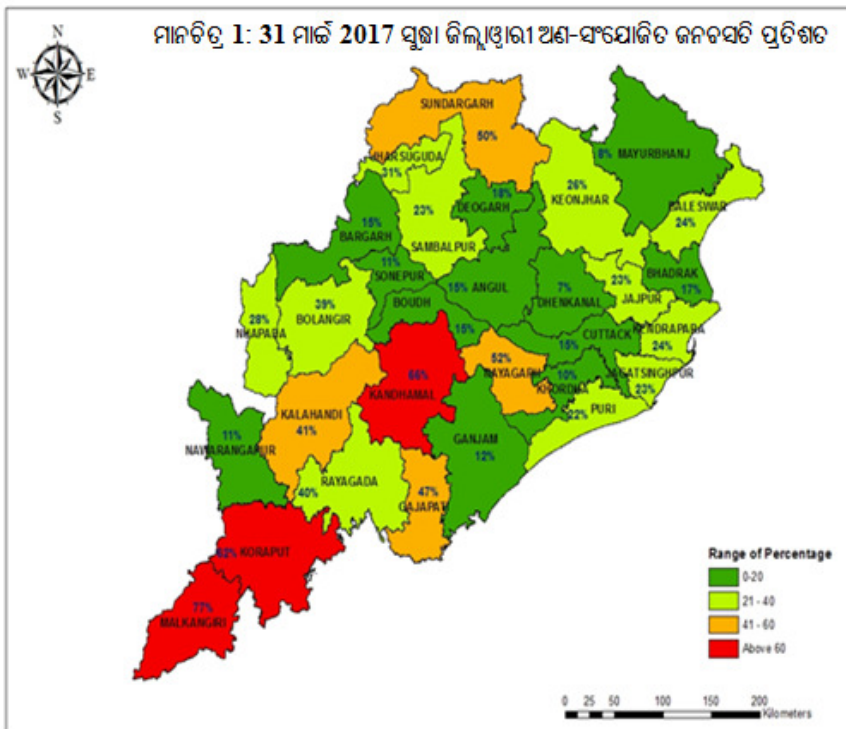
ଜନସଂଖ୍ୟା	1000+	500-1000	250-500	100+	ମୋଟ ⁶
କୋର ନେଟ୍‌ଓଫ୍‌ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ଅଣ-ସଂଯୋଜିତ ଜନବସତି ସଂଖ୍ୟା (2001 ଜନଗଣନା ଅନୁଯାୟୀ)	3,703	6,741	5,666	2,066	18,176
ମାର୍ଚ୍ଚ 2012 ସୁଦ୍ଧା ସଂଯୋଗୀକରଣ ହୋଇଥିବା ଜନବସତି	3,406	2,856	502	113	6,877

⁶ ଗ୍ରାମୀଣ ରାସ୍ତା ନେଟ୍‌ଓଫ୍‌ ଅନୁସାରେ ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ ଅଣ-ସଂଯୋଜିତ ବସତିଗୁଡ଼ିକୁ ମୌଳିକ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ

ଜନସଂଖ୍ୟା	1000+	500-1000	250-500	100+	ମୋଟ
31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2012 ସୁଦ୍ଧା ଅଣ-ସଂଯୋଜିତ ଜନବସତି	297	3,885	5,164	1,953	11,299
2012-17 ମଧ୍ୟରେ ସଂଯୋଗୀକରଣ ହୋଇଥିବା ଜନବସତି	136	2,701	2,241	173	5,251
31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଅଣ-ସଂଯୋଜିତ ଜନବସତି	161	1,184	2,923	1,780	6,048
ଅଣ-ସଂଯୋଜିତ ଜନବସତି ପ୍ରତିଶତ	4	18	52	86	33

(ଉତ୍ସ: ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯତ୍ନ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ତଥ୍ୟ)

ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ 18,176 ଯୋଗ୍ୟ ଜନବସତି ମଧ୍ୟରୁ ବିଭାଗ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା 12,128 (67 ପ୍ରତିଶତ) ଜନବସତିକୁ ସଂଯୋଗୀକରଣ କରିପାରିଥିଲା । ତେଣୁ, ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର 16 ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ 33 ପ୍ରତିଶତ ଜନବସତି ସଂଯୋଗୀକରଣ ହୋଇପାରି ନଥିଲେ । ଜିଲ୍ଲାଭିତ୍ତିକ ଅଣ-ସଂଯୋଜିତ ଜନବସତିଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥିତି ନିମ୍ନସ୍ଥ ମାନଚିତ୍ର 1 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା:

2.1.6.1 ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ

ଯୋଗ୍ୟ ଜନବସତିଗୁଡ଼ିକୁ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ ଓ ସଂଯୋଗୀକରଣ ନିମିତ୍ତ ଭାରତ ସରକାର ବାର୍ଷିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥିଲେ । ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ (i) ସମସ୍ତ ହେବାକୁ ଥିବା ବଳକା ରାସ୍ତାର ଦୈର୍ଘ୍ୟ, (ii) ଅଣ-ସଂଯୋଜିତ ଜନବସତି, (iii) ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ଆର୍ଥିକ ସମ୍ପଦ, ଇତ୍ୟାଦି ଆଧାରରେ କରାଯାଇଥିଲା । 2012-13 ରୁ 2016-17 ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିବା ଜନବସତି ଏବଂ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ନିମ୍ନ ସାରଣୀ 2.1.2 ରେ ବିଶଦ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଗଲା:

ସାରଣୀ 2.1.2 : ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଜରାଯାଇଥିବା ଜନବସତି ଏବଂ ରାସ୍ତାର ଦୈର୍ଘ୍ୟ

(ଜନବସତି ସଂଖ୍ୟାରେ ଏବଂ ରାସ୍ତାର ଦୈର୍ଘ୍ୟ କିଲୋମିଟରରେ)

ବର୍ଷ	ଜନବସତି		ରାସ୍ତାର ଦୈର୍ଘ୍ୟ	
	ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ	ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ	ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ	ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ
2012-13	490	205	4,170	2,401
2013-14	1,050	1,004	3,000	3,063
2014-15	1,300	1,192	4,000	3,843
2015-16	1,430	1,788	3,055	3,780
2016-17	2,050	1,685	6,200	5,797
ମୋଟ	6,320	5,874	20,425	18,884

(ଉତ୍ସ: ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯତ୍ନ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ନଥି)

ସମାପ୍ତ ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ 2012-17 ମଧ୍ୟରେ ବିଭାଗ ଜନବସତି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟର ସାତ ପ୍ରତିଶତ ଏବଂ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ ଲକ୍ଷ୍ୟର ଆଠ ପ୍ରତିଶତ ହାସଲ କରିପାରି ନଥିଲା । ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ 16 ଟି ବିଭାଜନରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନାମାନେ ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା 1,768 ଜନବସତି ମଧ୍ୟରୁ 1,529 ଜନବସତିକୁ ସଂଯୋଗୀକରଣ କରିପାରିଥିଲେ । ଏହିପରି 239 ଟି (14 ପ୍ରତିଶତ) ଜନବସତିକୁ ସଂଯୋଗୀକରଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ମଞ୍ଜୁରା ପ୍ରାନ୍ତ ସମସ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟ 2019 ମାର୍ଚ୍ଚ ସୁଦ୍ଧା ସମାପ୍ତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେମାନେ ଯୋଜନାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଥିଲେ ।

2.1.7 ଯୋଜନା

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଗମନାଗମନ ସୁବିଧା ଯୋଜନା ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ରାସ୍ତା ଯୋଜନା (ଡିଆର୍ଆର୍ପି)⁷ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଦରକାର । ଜିଲ୍ଲା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ରାସ୍ତା ଯୋଜନା ଭିତ୍ତିରେ ରାଜ୍ୟ ଏକ କୋର୍ ନେଟୱର୍କ (ସିଏନ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁ) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଥିଲା । ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍ରେଇ ଅଧିନରେ ସମସ୍ତ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ରାସ୍ତା ଯୋଜନା ଏବଂ କୋର୍ ନେଟୱର୍କ ଆଧାର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ । ତଦନୁସାରେ, ରାଜ୍ୟ 2000-01 ରେ କୋର୍ ନେଟୱର୍କ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲା । ଯୋଜନା ପ୍ରଭାବୀ ଓ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିବା ସମାପ୍ତ ଅବଲୋକନ କଲା ଯାହାକି ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନୁକ୍ରେମ ଗୁଡ଼ିକରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା ।

2.1.7.1 ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଚିହ୍ନ

ସମାପ୍ତ ଅବଲୋକନ କରିଥିଲା ଯେ (i) କୋର୍ ନେଟୱର୍କ, (ii) ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ (ଡିପିଆର୍)⁸ ଏବଂ (iii) କମ୍ପ୍ୟୁଟରୀକୃତ ପରିଚାଳନା, ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ହିସାବ ପଞ୍ଜୀ (ଓଏମ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍)⁹ ରେ ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଥିଲା । ଫଳସ୍ଵରୂପ, ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ଜନବସତି ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍ରେଇ ଯୋଜନାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ଯାହାକି **ସାରଣୀ 2.1.3** ରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା:

⁷ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ଅଣ-ସଂଯୋଜିତ ଜନବସତିକୁ ରାସ୍ତା ଦ୍ଵାରା ସଂଯୋଗ କରିବା ପ୍ରସ୍ତାବ ପରିଷ୍ଠାର ଭାବେ ଚିହ୍ନିତ କରି ଜିଲ୍ଲାରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟମାନ ରାସ୍ତା ନେଟୱର୍କ ସିଷ୍ଟମ୍
⁸ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ଅନୁସନ୍ଧାନ, ସଠିକ୍ ପରିମାଣ, ଦାମ ଇତ୍ୟାଦି ଭିତ୍ତିରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାମ୍ୟ ରାସ୍ତା ପ୍ରକଳ୍ପର ଭିନ୍ନ ଡିପିଆର୍ ରହିବା ଉଚିତ୍
⁹ ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍ରେଇ ଅଧିନରେ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ଜନବସତି, ରାସ୍ତାର ଦୈର୍ଘ୍ୟ, ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକର ଗନ୍ତାଗଣନା ସମ୍ପର୍କିତ କାର୍ଯ୍ୟର ଅଗ୍ରଗତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରିବା ପାଇଁ ଓଏମ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ଏକ ସଫ୍ଟୱେୟାର

ସାରଣୀ 2.1.3: କୋର ନେଗ୍‌ଡ୍‌ରେ ରାସ୍ତାର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଭୁଲ ଥିବା, ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ଜନବସତି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇ ନଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ପ୍ରକାର	ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ	ସରକାରଙ୍କ ଉତ୍ତର
କୋର ନେଗ୍‌ଡ୍‌ରେ ରାସ୍ତାର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଭୁଲ ଥିବା	ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ 121 ଟି ରାସ୍ତାର ଦୈର୍ଘ୍ୟ କୋର ନେଗ୍‌ଡ୍‌ରେ ସହିତ ସମାନ ନଥିଲା । ଏହି ଅସଂଗତି ଯୋଗୁ, ଏନ.ଆର.ଆର.ଟିଏ ଉକ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପକୁ ମଞ୍ଜୁର କରିନଥିଲା । ରାସ୍ତାର ପ୍ରକୃତ ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଯାଞ୍ଚ ସମୟରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ କୋର ନେଗ୍‌ଡ୍‌ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଠିକ୍ ନଥିଲା । ଏଣୁ, କୋର ନେଗ୍‌ଡ୍‌ରେ ଥିବା ଭୁଲ୍ ତଥ୍ୟ ଯୋଗୁଁ 121 ଟି ପ୍ରକଳ୍ପ ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲା ନାହିଁ (646.883 କିଲୋମିଟର ରାସ୍ତା) । ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ 0.69 ଲକ୍ଷ୍ୟ ଜନସଂଖ୍ୟା ସମ୍ମିଳିତ 227 ଟି ଜନବସତିକୁ ସଂଯୋଗାକରଣ ହେବାର ଥିଲା ଯେଉଁମାନେ କି ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫାଇ ଯୋଜନା ଅଧିନରେ ସର୍ବକାଳୀନ ରାସ୍ତା ସୁଦ୍ଧିଆରୁ ବସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲେ । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ, ରାଜ୍ୟ 155.33 କୋଟି ¹⁰ ଟଙ୍କାର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଅନୁଦାନ ପାଇପାରିଲା ନାହିଁ ।	ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ, ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟମାନ ରାସ୍ତାର ତଥ୍ୟ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସମୟ ମିଳିନଥିଲା, ଯାହା ଯୋଗୁଁ ରାସ୍ତାର ପ୍ରକୃତ ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଠିକ୍ ନଥିଲା ।
ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ଜନବସତିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା	4,035 ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ଜନବସତିକୁ କୋର ନେଗ୍‌ଡ୍‌ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ସେଗୁଡ଼ିକ 'ସଂଯୋଗାକରଣ' ହୋଇଥିବା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ଏହି ଜନବସତି ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ ସଂଯୋଗାକରଣ ହୋଇନଥିଲା । ଯେହେତୁ, କୋର ନେଗ୍‌ଡ୍‌ରେ ରାସ୍ତା ପ୍ରକଳ୍ପ ମଞ୍ଜୁରୀ ପାଇଁ ଆଧାର ଥିଲା, ଏହି ଜନବସତି ଗୁଡ଼ିକ ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫାଇ ଅଧିନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନ ହୋଇ ରହିଗଲା । ସେହି ଜନବସତି ଗୁଡ଼ିକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ଏମ୍‌ଓଆର.ଟିକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2015) । ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାହା ଗ୍ରହଣୀୟ ହୋଇ ନଥିଲା (ଜୁନ୍ 2017) । ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ 14 ଟି ବିଭାଜନ ¹¹ ରେ, 507 ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ଜନବସତି କୋର ନେଗ୍‌ଡ୍‌ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥିଲେ । ତେଣୁ, ଏହି ଜନବସତି ଗୁଡ଼ିକ ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫାଇ ଅଧିନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥିଲେ ।	ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ବାଦ୍ ଦିଆଯାଇଥିବା ଜନବସତିଗୁଡ଼ିକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଏମ୍‌ଓଆର.ଟିକୁ ଜଣାଇଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତିପିଆର ମଞ୍ଜୁରୀ ପାଇଁ ପଠାଯିବ । ସତ୍ୟତା ଏହା ରହିଥିଲା ଯେ, ବାଦ୍ ଦିଆଯାଇଥିବା ଜନବସତି ଗୁଡ଼ିକୁ କୋର ନେଗ୍‌ଡ୍‌ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇନଥିଲା ।
ରାସ୍ତା ଗୁଡ଼ିକର ଦୈନନ୍ଦିନ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ସମ୍ପନ୍ନ ତଥ୍ୟରେ ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ	ଓଏମ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍ ଅନୁଯାୟୀ, 16 ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନରେ, 2012-17 ମଧ୍ୟରେ 84.41 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ 5,368 ଟି ରାସ୍ତାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଥିଲା । ଏହା ତୁଳନାରେ, 52.12 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ 3,583 ଟି ରାସ୍ତାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଥିଲା ବୋଲି ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । ତେଣୁ,	ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ ମାନୁଆଲ୍ ଦେୟ ଯୋଗୁଁ ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ବିଷୟରେ ସୁଧାର ଆଣିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ଅନୁଲାଇନ୍ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ

¹⁰ 646.883 କିଲୋମିଟର x 40.02 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା x 60 ପ୍ରତିଶତ (ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଅଂଶ)
¹¹ ବାଲିଗୁଡ଼ା, ଭବାନୀପାଟଣା, ବଲାଙ୍ଗୀର, ଧର୍ମଗଡ଼, କେସିଙ୍ଗା, ଖରିଆର, କୁଚିଣ୍ଡା, ମୋହନା, ନୂଆପଡ଼ା, ପାଟଣାଗଡ଼, ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି, ଫୁଲବାଣୀ, ସମଲପୁର ଏବଂ ଟିଟିଲାଗଡ଼

ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ପ୍ରକାର	ସମୀକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ	ସରକାରଙ୍କ ଉତ୍ତର
	ଓଏସଏମ୍‌ଏସ୍ ଏବଂ ବିଭାଜନାୟ ନଥିରେ ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଥିଲା । ବିଭାଜନର ନଥିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ରାଷ୍ଟ୍ର-ସ୍ତରୀୟ ବ୍ୟୟ ମଧ୍ୟ ଓଏସଏମ୍‌ଏସ୍ ସହ ସମାନ ନଥିଲା । ଏଥିଯୋଗୁଁ, ତଥ୍ୟ ବିଶ୍ୱାସ ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା ।	କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ ।

(ଉତ୍ତର: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକର ନଥି)

ଏଣୁ ଏହି ଭୁଲ୍ ଯୋଜନା ଯୋଗୁଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ଜନବସତିଗୁଡ଼ିକ ବାଦ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତାର ଲାଭ ଉଠାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ।

2.1.8 ଆର୍ଥିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା

ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ସ୍‌ସ୍‌ଏସ୍ ଏକ ଶତ ପ୍ରତିଶତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ । କିନ୍ତୁ, 1 ଅପ୍ରେଲ 2015 ରୁ ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାଣ୍ଠି ଭାଗିଦାଠା 60:40 କୁ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହୋଇଥିଲା । ଓଏସଆର୍‌ଆର୍‌ଏ, ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ସ୍‌ସ୍‌ଏସ୍ ଅର୍ଥର ହିସାବ ତଦାରଖ କରିବାର ଥିଲା । 2012-17 ମଧ୍ୟରେ ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ସ୍‌ସ୍‌ଏସ୍‌ସ୍ ଆର୍ଥିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆଲୋଚିତ ହେଲା ।

2.1.8.1 ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ବ୍ୟୟ

2012-17 ମଧ୍ୟରେ, 7,658.51 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥିବା ସ୍ଥଳେ ଓଏସଆର୍‌ଆର୍‌ଏ 8,424.40 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରିଥିଲେ । ବର୍ଷ-ସ୍ତରୀୟ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରାପ୍ତି ଓ ବ୍ୟୟ ନିମ୍ନ **ସାରଣୀ 2.1.4** ରେ ଦର୍ଶାଗଲା :

ସାରଣୀ 2.1.4: 2012-17 ମଧ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥିବା ପାଣ୍ଠି ଏବଂ ବ୍ୟୟ

(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ବର୍ଷ	ପାଇଥିବା ଅର୍ଥ			ବ୍ୟୟ
	ଭାରତ ସରକାର	ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ¹²	ମୋଟ	
2012-13	82.25	90.00	172.25	1,238.73 (ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ମାନଙ୍କର ବଳକା ଅର୍ଥ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ)
2013-14	1,179.54	129.73	1,309.27	1,654.96
2014-15	1,051.50	158.43	1,209.93	1,677.23
2015-16	1,481.04	955.63	2,436.67	1,960.06
2016-17	1,640.96	889.43	2,530.39	1,893.42
ମୋଟ	5,435.29	2,223.22	7,658.51	8,424.40

(ଉତ୍ତର: ଓଏସଆର୍‌ଆର୍‌ଏ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ତଥ୍ୟ)

ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଥିବା ଅର୍ଥ ଠାରୁ ମାତ୍ରାଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ 2012-13 ର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ ଭାବରେ ପଡ଼ି ରହିଥିବା ବଳକା ରାଶି 1,412.17 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ପୂରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ 16ଟି ବିଭାଜନରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନାମାନେ ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା 2,257.55 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ 2,191.19 କୋଟି ଟଙ୍କା (97 ପ୍ରତିଶତ) ଖର୍ଚ୍ଚ

¹² ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ଖର୍ଚ୍ଚ ଏହି ଯୋଜନା ଅଧିନରେ ଅନୁମୋଦିତ ଲକ୍ଷ୍ୟରୁ ବୃଦ୍ଧି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅଧିକ ହୋଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ଏନ୍‌ଆର୍‌ଆର୍‌ଏ ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁରୀ ହୋଇଥିବା ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟ ଠାରୁ ଅଧିକ ଦେୟ

କରିଥିଲେ । 1,843 ଅଣ-ସଂଯୋଜିତ ଜନବସତି ରହିଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ବିଭାଜନ ଗୁଡ଼ିକ 66.36 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିପାରି ନଥିଲେ । କାର୍ଯ୍ୟର ମନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରଗତି ଯୋଗୁଁ, ଉପଲବ୍ଧ ଅର୍ଥ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

2.1.8.2 ସୁଧଜନିତ କ୍ଷତି

କର୍ମ ସଂପାଦନ ସଂହିତା (ଓଏମ୍) ଅନୁସାରେ, 50 ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ଅର୍ଥକୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂକ୍ରିୟ ଭାବେ 91 ଦିନ ପାଇଁ ପ୍ରୟୋଗ ସୁଧ ହାରରେ ସ୍ତାୟୀ ଜମା କରାଯିବ । ଏହା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଓଏସ୍ଆର୍ଆର୍ଏ ସର୍ବନିମ୍ନ 5 କୋଟି ଟଙ୍କା ବଳକା ଅର୍ଥକୁ ସଞ୍ଚୟ ଜମାଖାତା¹³ରେ ରଖିବା ପାଇଁ ବ୍ୟାଙ୍କ ମାନଙ୍କ ସହିତ ଏମ୍‌ଓୟୁ¹⁴ ସଂପାଦନ କରିଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷାକୁ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା ଯେ 0.79 କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ 10.33 କୋଟି ଟଙ୍କାର ମାସିକ ବଳକା ରାଶିକୁ ଓଏସ୍ଆର୍ଆର୍ଏ ପ୍ରଶାସନିକ ପାଣ୍ଠି ସମ୍ପର୍କିତ ସଞ୍ଚୟ ଖାତାରେ ଜମା¹⁵ ରଖିଥିଲେ । ସେହିପରି, ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଣ୍ଠି ମାମଲାରେ, 1.78 କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ 98.22 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପାଣ୍ଠି ସଞ୍ଚୟ ଜମା ଖାତାରେ¹⁶ ବଳକା ରହିଥିଲା । ବ୍ୟାଙ୍କ ଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକ ଅର୍ଥକୁ ସ୍ତାୟୀ ଜମାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରିନଥିଲେ । ଏହା ଯୋଗୁଁ 6.38 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସୁଧ ଜନିତ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଓଇର ଓଏମ୍ ଅନୁସାରେ ଅର୍ଥ ପରିମାଣର ସାମାନ୍ୟତା କମାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟାଙ୍କ ମାନଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା କରାଯିବ ।

2.1.8.3 ଚଳମାନ ଏବଂ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଅଗ୍ରୀମ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ/ଅସୁଲ ନ ହେବା

ଚୁକ୍ତିର ସାଧାରଣ ସର୍ତ୍ତ (ଜିସିସି) ଅନୁସାରେ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଉଥିବା ସୁଧ ବିହୀନ ଚଳମାନ ଓ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଅଗ୍ରୀମ¹⁷ ସେମାନଙ୍କର ସର୍ତ୍ତ ଶୂନ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି (ବିଜି) ବଦଳରେ ହେବ । ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ସମାପ୍ତ ଅନୁସୂଚୀ ଅନୁସାରେ ଆଦାୟ ହେବାକୁ ଥିବା ଅର୍ଥ, ଠିକାଦାର ପାଇବାକୁ ଥିବା ଅର୍ଥରୁ ହେବ । ଆଦାୟ ହେବାକୁ ଥିବା ଅର୍ଥ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରଗତି ସହିତ ସଂଯୋଗ ହେବାର ନଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ:

- ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ ଚଳମାନ ଅଗ୍ରୀମ ବାବଦକୁ 17 ଜଣ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 7.27 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଯଦିଓ କାର୍ଯ୍ୟର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମାପ୍ତି ସମୟ 1 ରୁ 121 ମାସ ଅତିବାହିତ ହୋଇଯାଇଥିଲା, ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା 3.49 କୋଟି ଟଙ୍କା ବାକି ପଡ଼ିରହିଥିଲା ।
- 2008-16 ମଧ୍ୟରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ 20 ଜଣ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 0.88 କୋଟି ଟଙ୍କା¹⁸ ଚଳମାନ/ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଅଗ୍ରୀମ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଯାହାକି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସୀମା¹⁹ ଠାରୁ ଅଧିକ ଥିଲା ।

ଏଣୁ, ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ ସୁଧ ବିହୀନ ଚଳମାନ ଏବଂ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଅଗ୍ରୀମ ଦେବା ଏବଂ ଆଦାୟ କରିବା ସମୟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସତର୍କତା ସହିତ ଅନୁସରଣ କରିନଥିଲେ । ଏହାଫଳରେ ଠିକାଦାର ମାନେ ଅହେତୁକ ଆର୍ଥିକ ଲାଭ ପାଇଥିଲେ ।

---

¹³ ଯୋଜନା ଅର୍ଥ ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଅର୍ଥ ସମ୍ପର୍କିତ
¹⁴ ବୁଝାମଣା ପତ୍ର
¹⁵ ଅପ୍ରେଲ 2013 ରୁ ଫେବୃୟାରୀ 2015 ମଧ୍ୟରେ
¹⁶ 2012-13 ରୁ 2016-17 ସମୟରେ
¹⁷ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳରେ ମାନବ, ବସ୍ତୁ ଏବଂ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ସଂଗଠିତ କରିବା ପାଇଁ
¹⁸ ଚଳମାନ ଅଗ୍ରୀମ (0.68 କୋଟି ଟଙ୍କା) ଏବଂ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଅଗ୍ରୀମ (0.20 କୋଟି ଟଙ୍କା)
¹⁹ ଚୁକ୍ତି ଦରର ପାଞ୍ଚ ପ୍ରତିଶତ ଚଳମାନ ଅଗ୍ରୀମ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳକୁ ଅଣାଯାଇଥିବା ନୂତନ ଉପକରଣର 90 ପ୍ରତିଶତ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଅଗ୍ରୀମ ଆକାରରେ ଏବଂ ସମୁଦାୟ ଅତିବେଶାରେ ଚୁକ୍ତି ଦରର 10 ପ୍ରତିଶତ

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ସେମାନେ ବାକି ଥିବା ଅର୍ଥକୁ ଠିକାଦାରଙ୍କ ବିଲରୁ ଆଦାୟ କରିବେ ।

2.1.8.4 ସମୟ ଅତିକ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଏବଂ ମାନକ ନିଲାମ ଦସ୍ତାବିଜ୍ (ଏସ୍‌ବିଡି) ଅନୁଯାୟୀ, ସଫଳ ହୋଇଥିବା ନିଲାମଧାରୀ, 2.5 ପ୍ରତିଶତର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ପ୍ରତିଭୂତି (ପିଏସ୍) ଜମା କରିବେ । ସଂପାଦନ ପ୍ରତିଭୂତି, ନିୟୋଜକଙ୍କ ନାମରେ ଯେକୌଣସି ବାଣିଜ୍ୟିକ ବ୍ୟାଙ୍କର ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି କିମ୍ବା ସ୍ତ୍ରୀୟା ଜମା ପ୍ରାପ୍ତି ଆକାରର ହେବ । ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟିର ବିଧି ମାନ୍ୟତା, ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟର ଅବଧି²⁰ ସମାପ୍ତ ହେବାର 45 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ରହିବ ।

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ 16 ଟି ବିଭାଜନ ମଧ୍ୟରୁ 13ଟିରେ²¹, ସମାପ୍ତ ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ 62 ଜଣ ଠିକାଦାର 111ଟି ରାସ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ 10.20 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟିର ବିଧିମାନ୍ୟତା ନଭେମ୍ବର 2009 ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ମଧ୍ୟରେ ଅତିକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ ବୈଧ ଥିବା ସମୟରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ ନଥିଲେ କିମ୍ବା ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଦାୟିତ୍ୱ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ପୁନଃ ବିଧିମାନ୍ୟ କରିନଥିଲେ । ପୁନଶ୍ଚ, ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରା, ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ବିଭାଜନ, ଧର୍ମଗଡ଼ 1.20 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପ୍ରତିଭୂତି²² (ଏପିଏସ୍)²³ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଋଷିଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଅସମାପ୍ତ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରା ଏପିଏସ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଫେରସ୍ତ କରିଦେଇଥିଲେ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅକ୍ଳେଷା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ସେମାନେ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟିର ବିଧିମାନ୍ୟତା ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ପୁନଶ୍ଚ ସେମାନେ ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ ଇ-ପେମେଣ୍ଟ ଯୋଜନାର ଶୁଭାରମ୍ଭ ପରେ, ସମସ୍ତ ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଗୁଡ଼ିକ ଓଏମ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍‌ରେ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରାଯିବ । ସମୟ ଅତିକ୍ରାନ୍ତ ବ୍ୟାଙ୍କ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟିଗୁଡ଼ିକୁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଉକ୍ତ ପଦ୍ଧତି ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରଦାନ କରିବ ନାହିଁ ।

2.1.9 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

ଓପିଡବ୍ଲୁଡି ସଂହିତା ଅନୁସାରେ, ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରସାର ମଞ୍ଜୁରୀ ପରେ, କ୍ଷମତାପନ୍ନ ଅଧିକାରୀ ପ୍ରଶାସନିକ ଓ ବୈଷୟିକ ମଞ୍ଜୁରୀ ଦେବା କଥା । ଉଭୟ ବୈଷୟିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ନିଲାମ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିବା ମାନକ ନିଲାମ ଦସ୍ତାବିଜର²⁴ ସର୍ତ୍ତାବଳୀଗୁଡ଼ିକୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ସମସ୍ତ ଟେଣ୍ଡର ପାଇଁ ଅନୁସରଣ କରିବାର ଥିଲା ।

2012-17 ମଧ୍ୟରେ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ 2016-17 ବର୍ଷର 2,561 ପ୍ରକଳ୍ପ ସମେତ 5,184 ପ୍ରକଳ୍ପକୁ ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । 2014-16 ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପ୍ରକଳ୍ପ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇନଥିଲା । 2012-14 ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ 2,623 ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପ ମଧ୍ୟରୁ 1,865 ପ୍ରକଳ୍ପ ସମାପ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ 733 ପ୍ରକଳ୍ପ ଅସମାପ୍ତ ରହିଥିଲା । ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତର ତିନି ବର୍ଷ ବିତିଯାଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା 25 ଟି ରାସ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇନଥିଲା । ଠିକା ପରିଚାଳନାରେ ଅଭାବ ଥିବା ସମାପ୍ତ ପରିଲକ୍ଷିତ କଲା ଯାହାକି

²⁰ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହେବାପରେ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷର ଦୈନନ୍ଦିନ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ
²¹ ଅନୁଗୁଳ, ବଲାଙ୍ଗୀର, ବାଲିଗୁଡ଼ା, ଭବାନିପାଟଣା, ଧର୍ମଗଡ଼, କୁଚିଣ୍ଡା, ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ମୋହନା, ପାଟଣାଗଡ଼, ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି, ଫୁଲବାଣୀ, ସମଲପୁର ଏବଂ ଟିଟିଲାଗଡ଼
²² ପ୍ୟାକେଜ ନଂ. ଓଆର୍-15-230 (30.16 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା); ପ୍ୟାକେଜ ନଂ. ଓଆର୍-15-231 (27.06 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା); ପ୍ୟାକେଜ ନଂ. ଓଆର୍-15-223 (20.97 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ଏବଂ ପ୍ୟାକେଜ ନଂ. ଓଆର୍-15-225 (42.19 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା)
²³ ଆକଳନ ଦର ଠାରୁ କମ୍ ନିଲାମ ଦର ଦର୍ଶାଉଥିବା ନିଲାମ ତକାଳି ମାନଙ୍କୁ ପାର୍ଯ୍ୟକ୍ୟ ପରିମାଣକୁ ଏପିଏସ୍ ଆକାରରେ ଦେବାର ଥିଲା
²⁴ ଟେଣ୍ଡର ପ୍ରକ୍ରିୟାର ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ସମୟ ଅବଧି, ଠିକାଦାରମାନଙ୍କର ଯୋଗ୍ୟତା, ନିଲାମ କ୍ଷମତାର ବିଶ୍ଳେଷଣ ପ୍ରଭୃତି

କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତିରେ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ଦାୟୀ ଥିଲା । ଠିକା ପରିଚାଳନାରେ ଥିବା ଅଭାବ ବିଷୟରେ ନିମ୍ନରେ ଆଲୋଚନା କରାଗଲା:

2.1.9.1 ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନରେ ବିଳମ୍ବ

ଓଏମ୍‌ର ଅନୁକ୍ଷେପ 7.11 ଅନୁସାରେ, ଏନ୍‌ଆର୍‌ଆର୍‌ଡିଏ ଦ୍ଵାରା ଅନୁମୋଦନ ହେବାର 90 ଦିନ²⁵ ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନର ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ²⁶ ସମାପନ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଅନୁମୋଦନ ତାରିଖ ଠାରୁ ସାତ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ଓ ବୈଷୟିକ ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ:

- ଅନୁମୋଦିତ ସମୟର 12 ରୁ 28 ଦିନ ପରେ ବିଭାଗ ରାସ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟ²⁷ ପାଇଁ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ଦେଇଥିଲେ । ବିଳମ୍ବର କାରଣ ଲିପିବଦ୍ଧ ନଥିଲା ।
- ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବିଭାଜନ ଗୁଡ଼ିକରେ, 2012-17 ମଧ୍ୟରେ 1,510²⁸ ରାସ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିଲା । ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ 1,023 କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । 953 କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନରେ 21 ରୁ 1,076 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ 487²⁹ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ, ଯାହାର କୌଣସି କାରଣ ଲିପିବଦ୍ଧ ନଥିଲା ।

ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଓଇ ଏକ ସମୟବଦ୍ଧ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଥିଲା । ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ଓ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନରେ ବିଳମ୍ବ ହେତୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପନରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ, ଅସାଧାରଣ ବେଶ୍ଟର ରେଟ୍ ପାଇଁ ପୁନଃ ବେଶ୍ଟର/ ବେଶ୍ଟର ବାଟିଲ୍ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା ।

2.1.9.2 କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନରେ ଅନିୟମିତତା

ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ, ନମୁନା ବିଭାଜନର ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ ବିହିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସରଣ ନକରି 201.92 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହି ବିଷୟରେ ନିମ୍ନରେ ଆଲୋଚନା କରାଗଲା:

- **ଯଥେଷ୍ଟ ନିଲାମ କ୍ଷମତା³⁰ ନଥିବା ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା:** ଏସ୍‌ବିଡି ଅନୁସାରେ, ମୋଟ ନିଲାମ ମୂଲ୍ୟ ସହ ସମତୁଲ୍ୟ କିମ୍ବା ତଦୁର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ନିଲାମ କ୍ଷମତା ଥିବା ଠିକାଦାରମାନେ ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲେ । ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ, ଗଜପତି 12.39 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଡିନିଟି³¹ ପ୍ୟାକେଜରେ³²

²⁵ 15 ନଭେମ୍ବର ଠାରୁ 15 ଫେବୃଆରୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
²⁶ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ଓ ବୈଷୟିକ ମଞ୍ଜୁରୀକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି
²⁷ 2012-13 (ବ୍ୟାଚ-II), 2013-14 ଓ 2016-17 (ବ୍ୟାଚ -II) ସମୟରେ ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତ । ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନର ଦସ୍ତାବିଜ୍ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା ।
²⁸ 2012-13: 333; 2013-14: 402 ଏବଂ 2016-17: 775
²⁹ 2012-13: 7, 2013-14: 13; 2016-17: 467
³⁰ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଠିକାଦାରଙ୍କର ସର୍ବାଧିକ ମୂଲ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ଦକ୍ଷତାକୁ ନିଲାମ କ୍ଷମତା କୁହାଯାଏ । ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଓଇ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ, ନିଲାମ କ୍ଷମତା ନିମ୍ନମତେ ହିସାବ କରାଯାଏ - $A \times N \times M - B$, ଯେଉଁଠି $A =$ ପୂର୍ବ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଯେକୌଣସି ଏକ ବର୍ଷରେ ସର୍ବାଧିକ ମୂଲ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପନ ବା ଚାଲୁ ରହିଥିବା, $N =$ ନିଲାମ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ସମାପ୍ତି ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବା ବର୍ଷ ସଂଖ୍ୟା, $M =$ ନିଲାମଧାରୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ନିୟମାବଳୀର ଇଣ୍ଡେକ୍ସ ଅନୁସାରେ କିମ୍ବା 3 ରୁ ଅଧିକ ହେଉନଥିବା ସେହିଭଳି କିଛି ବଡ଼ ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ $B =$ ନିଲାମ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମସ୍ତ ସମୟରେ ସମାପନ ହେବାକୁ ଥିବା ସବୁ ଠିକା କାର୍ଯ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ
³¹ ପ୍ୟାକେଜ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଓଆର୍-10-29, ଓଆର୍-10-31 ଏବଂ ଓଆର୍-10-181
³² ଗୋଟିଏ ବ୍ଲକ୍ ବା ତତ୍‌ସଂଲଗ୍ନ ବ୍ଲକ୍ ଅଧିନରେ ଥିବା ଏକାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ନିଲାମ ପାଇଁ ଏକ ପ୍ୟାକେଜ୍ ଅଧିନରେ ରଖାଯାଏ

ପାଞ୍ଚଟି କାମ ଦୁଇଜଣ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଠିକାଦାରମାନଙ୍କର ନିଲାମ କ୍ଷମତା ନିଲାମ ମୂଲ୍ୟ ଠାରୁ କମ୍ ଥିଲା ।

ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ 2009-11 ମଧ୍ୟରେ, 10 ଟି ପ୍ୟାକେଜରେ 15.56 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 13ଟି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଜଣେ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ, ଠିକାଦାରଙ୍କର ନିଲାମ କ୍ଷମତା ନଥିଲା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସମାପନ କରିପାରି ନଥିଲେ । ଅଗଷ୍ଟ 2012 ରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2013 ମଧ୍ୟରେ ମୁଖ୍ୟ ଯତ୍ନା ଠିକା ଗୁଡ଼ିକୁ ରଦ୍ଦ କରିଥିଲେ । ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା 12.21 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବଳକା କାର୍ଯ୍ୟକୁ 17.68 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ପୁନଃ ଅଟକଳ କରିଥିଲେ । ଫଳରେ 5.47 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟାୟନ ହୋଇଥିଲା ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ, ନିଲାମ ପ୍ରଦିଦ୍ୱୟ ନ ମିଳିବା, ପ୍ରତିକୂଳ ସ୍ଥିତି ଓ ନକ୍ସାବାଦି ଅଞ୍ଚଳ ଇତ୍ୟାଦି କାରଣକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ସେହି ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଭୟ ଗ୍ରହଣ ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା, ଯେହେତୁ ଏସବି ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ନ କରିବା ଅନିୟମିତ ଥିଲା ।

- **ଅତିରିକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପ୍ରତିଭୂତି (ଏପିଏସ୍) ବିନା ଟେଣ୍ଡର ଗ୍ରହଣ :** ଓପିଡବ୍ଲୁଡି ସଂହିତା³³ ଅନୁସାରେ, ନିଲାମ ମୂଲ୍ୟ, ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟ ଠାରୁ କମ୍ ହେଲେ ଠିକାଦାର ଏପିଏସ୍³⁴ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଥିଲା । ନିଲାମ ପତ୍ର ଦେବା ସମୟରେ ସେମାନେ ଏପିଏସ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଥିଲା । 4 ମଇ 2016 କିମ୍ବା ତା’ପର ଠାରୁ ତକାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ନିଲାମ ବିକ୍ରିରେ ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖିବା ପାଇଁ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯତ୍ନା, ଆରଡବ୍ଲୁ ସମସ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଯତ୍ନା ମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2016) ।

ଅଧିକାରୀ ଯତ୍ନା, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ମଣ୍ଡଳ, ବୁଝାପୁର ଏବଂ ଭବାନିପାଟଣା ପାଞ୍ଚ ନିଲାମଧାରୀଙ୍କର³⁵ ନିଲାମ ପତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଯେଉଁମାନେ କି ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟ³⁶ ଠାରୁ କମ୍ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କ କରିଥିଲେ । ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନାମାନେ 0.57 କୋଟି³⁷ ଟଙ୍କାର ଏପିଏସ୍ ନିଶ୍ଚିତ ନକରି 17.91 କୋଟି ଟଙ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ସଂହିତା ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଜୁନ୍ 2016 ରେ ତକାଯାଇଥିବା ନିଲାମ ଗୁଡ଼ିକୁ ବାତିଲ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

ଏହିଭଳି, ଏପିଏସ୍ ବିନା କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ଅନିୟମିତ ଥିଲା ଯଦ୍ୱାରା ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଆର୍ଥିକ ଅନୁକମ୍ପା ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯତ୍ନାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ପରିପତ୍ର ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ସ୍‌ଆଇ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନଥିଲା । ଉଭୟ ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ, ପରିପତ୍ରରେ ସେଭଳି କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

- **କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପ୍ରତିଭୂତି ନିଶ୍ଚିତ ନ କରି କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନ :** ଏସବିଡିର ଧାରା 30.1 ଅନୁସାରେ, ସଫଳ ନିଲାମଧାରୀ ଠିକା ଦସ୍ତାବିଜ ଦସ୍ତଖତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଠିକା ମୂଲ୍ୟର 2.5 ପ୍ରତିଶତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପ୍ରତିଭୂତି ଦେବାର ଥିଲା । ଠିକାଦାରଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦେୟତ୍ୱ, ବଳକା 2.5 ପ୍ରତିଶତ

³³ 4 ମଇ 2016 ରେ ଓପିଡବ୍ଲୁଡି ନିୟମାବଳୀରେ କରାଯାଇଥିବା ସଂଶୋଧନ
³⁴ ନିଲାମ ମୂଲ୍ୟ ସହ ତିମାଣ୍ଡ ଡ୍ରାପ୍/ ଟିଡିଆର ମାଧ୍ୟମରେ ଏପିଏସ୍ ଆଧାରରେ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଭେଦ ମୂଲ୍ୟ
³⁵ (i) ଶ୍ରୀ କିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ର ସିଆବଲ: ପ୍ୟାକେଜ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଓଆର୍-10-228 (2.22 ପ୍ରତିଶତ କମ୍) ଏବଂ ପ୍ୟାକେଜ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଓଆର୍-10-226 (2.56 ପ୍ରତିଶତ କମ୍); (ii) ଶ୍ରୀ ଆଶିଷ କୁମାର ପାଠା: ପ୍ୟାକେଜ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଓଆର୍-10-229 (5.25 ପ୍ରତିଶତ କମ୍); (iii) ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ସାମଲ: ପ୍ୟାକେଜ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଓଆର୍-25-137 (3.20 ପ୍ରତିଶତ କମ୍); (iv) ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ: ପ୍ୟାକେଜ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଓଆର୍-25-133 (5.60 ପ୍ରତିଶତ କମ୍); (v) ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀନିବାସ ମିଶ୍ର: ପ୍ୟାକେଜ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଓଆର୍-25-134 (1.30 ପ୍ରତିଶତ କମ୍)
³⁶ ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟ ଠାରୁ 1.30 ରୁ 5.60 ପ୍ରତିଶତ କମ୍
³⁷ ଟେଣ୍ଡର କରାଯାଇଥିବା ନିଲାମ ମୂଲ୍ୟ ଓ ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଭେଦ ମୂଲ୍ୟ

ଆଦାୟ କରାଯାଇଥାନ୍ତା । ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ, ନୂଆପଡ଼ା ପାଞ୍ଚ ଜଣ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 41.50 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ 10 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । 1.04 କୋଟି ଟଙ୍କା କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପ୍ରତିଭୂତି ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ତଳେ ଠିକାଦାରମାନେ 0.85 କୋଟି ଟଙ୍କା ଜମା କରିଥିଲେ । ବଳକା 0.19 କୋଟି ଟଙ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପ୍ରତିଭୂତି ଦାବି ନ କରି ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଠିକା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଦସ୍ତଖତ କରିଥିଲେ । ଏହା ଏସ୍‌ବିଡି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଲଙ୍ଘନ ଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଠିକାଦାରଙ୍କର ଚଳତ୍ରି ହିସାବ ପ୍ରାପ୍ୟରୁ 34.86 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପ୍ରତିଭୂତି ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଅସୁଲ କରିନଥିଲେ ।

ଏହିଭଳି, ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପ୍ରତିଭୂତି ସୁନିଶ୍ଚିତ ନକରି ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ 41.50 କୋଟି ଟଙ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ଅନିୟମିତ ଥିଲା । ଏହାଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଆର୍ଥିକ ଅନୁକମ୍ପା ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ, କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପ୍ରତିଭୂତି ଆଦାୟ କରିବାରେ ବିଭାଜନର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ କମିଟି (ଡିଏଲ୍‌ସି)ର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅନୁସାରେ ଥିଲା । ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଏଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ ଏସ୍‌ବିଡିର ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଉଲଙ୍ଘନ କରୁଥିଲା ।

- **ନିମ୍ନ ମାନର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରୁଥିବା ଠିକାଦାରଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ :** ଏସ୍‌ବିଡି ଅନୁସାରେ, ନିମ୍ନମାନର³⁸ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ କରୁଥିବା ଠିକାଦାରମାନେ ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍ରେଇ ରାସ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଅଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବେ । ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନମାନେ³⁹ 114.56 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 33 ଟି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ନିମ୍ନମାନର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ କରୁଥିବା 19 ଜଣ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କରିଥିଲା । ଫେବୃଆରୀ 2014 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ମଧ୍ୟରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଠିକାଦାରମାନେ, ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସମାପ୍ତ କରିବାରେ 31 ରୁ 108 ମାସ ଅତିରିକ୍ତ ବିଳମ୍ବ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ଏହି ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଏସ୍‌ବିଡିରେ ଥିବା ବିଧି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଉଲଙ୍ଘନ ଥିଲା ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନମାନେ ଦୁଃସାଧ୍ୟ ସ୍ଥାନକୁ⁴⁰ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଯାହାହେଉ ସତ୍ୟତା ଏହା ଥିଲା ଯେ, ଏସ୍‌ବିଡିରେ ଥିବା ବିଧି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଉଲଙ୍ଘନ କରି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

2.1.10 ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ (ଡିପିଆର) ପ୍ରସ୍ତୁତି

ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍ରେଇ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଏବଂ ଓଏମ୍ ଅନୁସାରେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାସ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଏକ ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ (ଡିପିଆର) ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ଉଚିତ୍ । ବିସ୍ତୃତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଓ ଅନୁସନ୍ଧାନ, ନକ୍ସା ଓ ସଠିକ୍ ପରିମାଣ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ସହିତ ବୈଷୟିକ କୌଶଳ ଭିତ୍ତିରେ ଡିପିଆର ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ଉଚିତ୍ । କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ସମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିସର ବା ପରିମାଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟାଧିକ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଉପଯୁକ୍ତ ରାସ୍ତା ଏଲାଇନମେଣ୍ଟ ଏବଂ ଭୂମି/ ଜଙ୍ଗଲ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ପାଇଁ ଆରଡବ୍ଲୁ ବିଭାଜନ ଗୁଡ଼ିକ 'ଗ୍ରାନ୍‌ଜେକ୍ଟ୍ ଫ୍ରେମ୍' ⁴¹ ଆୟୋଜନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ରାସ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟ ନିଲାମ ପୂର୍ବରୁ ଭୂମି ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଏହା କରାଯିବାର ଥିଲା ।

³⁸ କାର୍ଯ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବା, ସମାପନରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ, କାର୍ଯ୍ୟର ସଠିକ୍ ସମାପନ ନହେବା ପ୍ରଭୃତି ଭଳି
³⁹ ଆରଡବ୍ଲୁ ବିଭାଜନ: ବଲାଙ୍ଗୀର, ବାଲିଗୁଡ଼ା, ଭବାନିପାଟଣା, କେସିଙ୍ଗା, ମୋହନା, ନୂଆପଡ଼ା, ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି, ପୁଲବାଣୀ ଓ ସମଲପୁରର ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ମାନେ
⁴⁰ ମାଓବାଦୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ, ଜଙ୍ଗଲ ସମସ୍ୟା ପ୍ରଭୃତି
⁴¹ ଡିପିଆର ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମୟରେ ସ୍ଥାନୀୟ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ସହିତ ସହକାରୀ ଯତ୍ନ/ କନିଷ୍ଠ ଯତ୍ନ ଗ୍ରାନ୍‌ଜେକ୍ଟ୍ ଫ୍ରେମ୍ କରିବାର ଥିଲା

2.1.10.1 ଜଙ୍ଗଲ/ ଭୂମି ସମସ୍ୟା ପାଇଁ ରାଷ୍ଟ୍ରା କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନ ହେବା

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ମହାଲକ୍ଷ୍ୟ 2003-17 ମଧ୍ୟରେ 221.60 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ 55ଟି (441 କିଲୋମିଟର) ରାଷ୍ଟ୍ରା କାର୍ଯ୍ୟ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ । ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ, 53.54 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ପରେ ମଧ୍ୟ 31 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା 24 ଟି ରାଷ୍ଟ୍ରା କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ନଥିଲା ।

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ 16 ଟି ବିଭାଜନ ମଧ୍ୟରୁ ସାତଟିରେ⁴², ସମାପ୍ତ ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନମାନେ 111.29 କୋଟି ଟଙ୍କାର 26 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ, ସାତଟିରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇନଥିଲା ଏବଂ 34.50 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ପରେ ମଧ୍ୟ 19 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହୋଇନଥିଲା । ଭୂମି ଉପଲବ୍ଧ ନଥିବା ଓ ଜଙ୍ଗଲ ନିକାସ ନଥିବା ଏହାର କାରଣ ଥିଲା । ସମାପ୍ତ ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ, ଡିପିଆର

ଜଙ୍ଗଲ ଅନୁମୋଦନ ନ ମିଳିବାରୁ ବୁଡିଧାରରୁ ଉପରଦକ୍ଷିଣା ରୋଡ୍ କାମ ଅଧୁରା

ପିଡ଼ବୁଡ଼ି ରୋଡ୍‌ରୁ କଟେରିପଡ଼ା ଶେଷ ରାଷ୍ଟ୍ରା ଜଙ୍ଗଲ ଭୂମି ଅନୁମୋଦନ ଅଭାବରୁ 1.000 କିଲୋମିଟର ପୂର୍ବରୁ ଶେଷ ହେଲା

ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମୟରେ ଜଙ୍ଗଲ ଓ ଭୂମି ଜନିତ ସମସ୍ୟା ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯାଇନଥିଲା । ଏହାଫଳରେ, ଠିକା ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତିକାରାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯାଇପାରି ନଥିଲା । ଫଳରେ, କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଅଧାରୁ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ଚାରିଟି ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଜନ⁴³ରେ, ସମାପ୍ତ ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ, ଭୂମିର ଉପଲବ୍ଧତା ଓ ଜଙ୍ଗଲ ନିକାସ ନିଶ୍ଚିତ ନକରି ପାଞ୍ଚଟି କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନମାନେ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଫଳରେ, 7.32 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ପରେ ସୁଦ୍ଧା ଏହି କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସମାପ୍ତ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନମାନେ ତିନିଟି କାର୍ଯ୍ୟକୁ 11.14 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହାଦ୍ୱାରା 3.01 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟାୟନ ହୋଇଥିଲା ।

ତେଣୁ, ଜମିର ଉପଲବ୍ଧତା ଓ ଜଙ୍ଗଲ ନିକାସ ସୁନିଶ୍ଚିତ ନକରି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଫଳରେ 41.82 କୋଟି ଟଙ୍କାର ନିଷ୍ଠୁଳ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ, ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିବା ଜନବସତି ଗୁଡ଼ିକ ସର୍ବକାଳୀନ ଗମନାଗମନ ସୁବିଧାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ ।

ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ, ଜଙ୍ଗଲ ନିକାସ ପାଇଁ ସେମାନେ ଜଙ୍ଗଲ ବିଭାଗ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରିଛନ୍ତି ।

⁴² ଭବାନିପାଟଣା, ଧର୍ମଗଡ଼, ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି, ନୂଆପଡ଼ା, ଖରିଆର, ସମଲପୁର ଓ ଚିଟିଲଗଡ଼
⁴³ ଜଳେଶ୍ୱର, କେନ୍ଦୁଝର, ରାୟଗଡ଼ା ଓ ରାଉରକେଲା

2.1.10.2 ସଂଯୋଗ ସେତୁ⁴⁴ ନଥିବା ଯୋଗୁଁ ନିଷ୍ଠଳ ବ୍ୟୟ

ଆଠଟି ଜନବସତିକୁ ଗମନାଗମନ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନମାନେ 13.02 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ଚାରିଟି⁴⁵ ପ୍ୟାକେଜର ରାସ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । 11.36 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ 22.62 କିଲୋମିଟର ରାସ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପନ ହୋଇଥିଲା । କିଛି, ଏହି ରାସ୍ତା ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଲିଙ୍କ୍ ସେତୁ ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ/ ଆରମ୍ଭ ନ ହେବା କାରଣରୁ ଜନବସତି ଗୁଡ଼ିକ ଗମନାଗମନ ସୁବିଧାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ । ଏହିପରି ନଦୀ/ ନଳା⁴⁶ ଥିବା ଏବଂ ସଂଯୋଗାକରଣ ପାଇଁ ସେତୁର ଆବଶ୍ୟକତା ବିଷୟରେ ଡିପିଆରରେ ଉଲ୍ଲେଖ ନଥିଲା । ଏହା ଡିପିଆରରେ ଅଭାବ ଥିବା ଦର୍ଶାଉଥିଲା । ଏହାଦ୍ୱାରା ଜନବସତିଗୁଡ଼ିକ ସର୍ବକାଳିନ ଗମନାଗମନ ସୁବିଧାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ 11.36 କୋଟି ଟଙ୍କା ନିଷ୍ଠଳ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

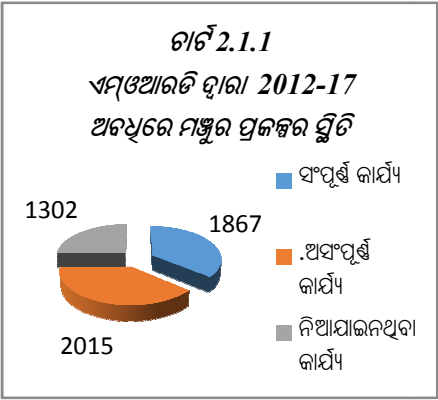
ଆରଡ଼କୁ ବିଭାଜନ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଅଧିନସ୍ଥ ପ୍ରଦେଶ ପଥ ବିନା ସେତୁ

ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାରେ 2.70 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ସାଲିଆଜଙ୍ଗ ନଳା ଉପରେ ଏକ ଲିଙ୍କ୍ ସେତୁ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା ଯାହାକି ଆନୁସଙ୍ଗିକ ରାସ୍ତା ନ ଥିବାରୁ ଅବ୍ୟବହୃତ ହୋଇ ପଡ଼ିରହିଥିଲା । ଭୂମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ନ ହେବା ଯୋଗୁଁ ଏହା ହୋଇଥିଲା ।

ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ, ଗୋଟିଏ ସେତୁର ସାଧାରଣ ଏଲାଇନମେଣ୍ଟ ନକ୍ସା ରୂପାନ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଜାରି ଥିଲା । ଡିସେମ୍ବର 2017 ଓ ମାର୍ଚ୍ଚ 2018 ମଧ୍ୟରେ ସେମାନେ ଅନ୍ୟ ତିନିଟି ସେତୁ ପାଇଁ ତାହା ରୂପାନ୍ତ କରିବେ ।

2.1.11 କାର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍ପାଦନ

ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍ରେଇ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ, ଏମ୍‌ଓଆର୍‌ଡି ଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁରା ହେବାର 15 ମାସ ମଧ୍ୟରେ ବିଭାଗ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ସମାପ୍ତ କରିବାର ଥିଲା । 2012-17 ମଧ୍ୟରେ, ଏମ୍‌ଓଆର୍‌ଡି 5,184 ରାସ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ । **ଟାବ୍ଲ 2.1.1** ରେ କାର୍ଯ୍ୟର ସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକ ଦର୍ଶାଗଲା । କାର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍ପାଦନ ବିଷୟରେ ସମାକ୍ଷା ନିମ୍ନମତେ ଅବଲୋକନ କଲା :

2.1.11.1 ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ରାସ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟର ଚୟନ

ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍ରେଇ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ, ପୂର୍ବରୁ ସର୍ବକାଳୀନ ରାସ୍ତା ଦ୍ୱାରା ସଂଯୋଜିତ ଜନବସତିର 500 ମିଟର ମଧ୍ୟରେ/ କିମ୍ବା ସର୍ବକାଳୀନ ରାସ୍ତା ଥିବା ଜନବସତି ପାଇଁ ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍ରେଇ ଅଧିନରେ ରାସ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟ ହେବାର ପ୍ରାବଧାନ ନଥିଲା । ଏହିଭଳି ସମସ୍ତ ଜନବସତିକୁ ସଂଯୋଜିତ ବୋଲି ଧରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

⁴⁴ ରାସ୍ତାର ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱକୁ ଯୋଡ଼ିବା ପାଇଁ ନଦୀ, ନଳା ଉପରେ ସେତୁ
⁴⁵ ପ୍ୟାକେଜ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଓଆର୍-25-59A (11 ଅକ୍ଟୋବର 2010), ପ୍ୟାକେଜ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଓଆର୍-05-113 (16 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2015) ପ୍ୟାକେଜ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଓଆର୍-18-46 (30 ଅପ୍ରେଲ 2007), ପ୍ୟାକେଜ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଓଆର୍-15-74 (28 ମଇ 2009)
⁴⁶ ଏକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଜଳ ପଥ

ନଥିପତ୍ର ଯାଞ୍ଚ ଏବଂ ନିର୍ମୂଳ ହୋଇଥିବା 84 ଟି ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ମିଳିତ ସରକାରୀ ତଦନ୍ତରୁ ସମାପ୍ତ ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ, ପାଞ୍ଚ⁴⁷ ଆର୍କାଇଭ୍ ବିଭାଜନ ଅନ୍ତର୍ଗତ 13 ଟି ଜନବସତି, ପୂର୍ବରୁ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିବା ସର୍ବକାଳୀନ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ 500 ମିଟର ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲା । ତେଣୁ, ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଓଇ ଅଧିନରେ ଏହି ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ମୂଳ ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା । ଯାହାହେଉ, 4.39 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ 10.067 କିଲୋମିଟର ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ନିର୍ମୂଳ ହୋଇଥିଲା । ସମାପ୍ତ ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ, ବିଭାଜନ ଅନ୍ତର୍ଗତ 136 ଟି ଅନ୍ୟ ଯୋଗ୍ୟ ଜନବସତି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପରିସର ଭୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଥିଲେ ।

ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ, ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକଙ୍କ ଦାବିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହି ଜନବସତି ଗୁଡ଼ିକୁ ସଂଯୋଗୀକରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଏହି ଜନବସତିର ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଓଇ ଅଧିନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା ।

2.1.11.2 କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତିରେ ବିଳମ୍ବ

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ, କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ଦିନ ଠାରୁ 12 ମାସ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତି ହେବା କଥା । ସମାପ୍ତ ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ, ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ 2012-17 ମଧ୍ୟରେ 1,023 ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ବେଳେ ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା 538 ଟି ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତି ହୋଇଥିଲା । ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସେମାନେ ମାତ୍ର 101 (19 ପ୍ରତିଶତ) ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିପାରି ଥିଲେ । ବଳକା 437 ନିର୍ମୂଳ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ, 34 ମାସ⁴⁸ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନରେ ଠିକାଦାରଙ୍କ ମନୁରତା, ଜଙ୍ଗଲ ଓ ଭୂମି ସମସ୍ୟା ପାଇଁ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଜନ ଗୁଡ଼ିକ କୌଣସି ଫଳପ୍ରସ୍ତୁତ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନଥିଲେ । ନିର୍ମୂଳାଧାର ଥିବା 485⁴⁹ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ, 180 କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମାପ୍ତି ଅବଧି ଶେଷ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ଭୂମି/ ଜଙ୍ଗଲ ସମସ୍ୟା, କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନରେ ଠିକାଦାରଙ୍କ ମନୁରତା, ନକ୍ସା ସମସ୍ୟା ପ୍ରଭୃତି ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସମାପନ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସତ୍ୟତା ଏହା ଥିଲା ଯେ, ବିଭାଗ ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ସମାଧାନ କରିନଥିଲେ ।

2.1.11.3 ସମାପ୍ତି ଯାଞ୍ଚ ଅସୁଲିରେ ନ୍ୟୁନତା

ଓଏମ୍ ଏବଂ ଏସ୍‌ବିଟି ଅନୁଯାୟୀ, ବିଳମ୍ବରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କଲେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଏକ ସପ୍ତାହକୁ⁵⁰ ବୁକ୍ସି ମୂଲ୍ୟର ଏକ ପ୍ରତିଶତ ହିସାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତରେ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ଜରିମାନା (ଏଲ୍‌ଡି) ଦେବାକୁ ହେବ । ଏସିଆନ୍ ଡେଭେଲପମେଣ୍ଟ ବ୍ୟାଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟପ୍ରାପ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଏଲ୍‌ଡି ର ପରିମାଣ ଏକ ସପ୍ତାହକୁ ପ୍ରାଥମିକ ବୁକ୍ସି ମୂଲ୍ୟର 0.25 ପ୍ରତିଶତରୁ ସର୍ବାଧିକ 5 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହେବ ।

ସମାପ୍ତ ପରିଲକ୍ଷିତ କଲା ଯେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକରେ 269 କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପାଇଁ 76 ରୁ 2,430 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । ଠିକାଦାରମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହରେ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁଁ ଏହା ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ ଠିକାଦାରମାନେ ସମସ୍ତ 269ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ 64.52 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏଲ୍‌ଡି ଦେବାର ଥିଲା । ଏହା ବଦଳରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ କେବଳ 2.08 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଟକାଇ ରଖିଥିଲେ କିମ୍ବା ଅସୁଲ କରିଥିଲେ । ପରିମାଣ ସରୁପ, 62.44 କୋଟି ଟଙ୍କା କମ ଅସୁଲ ହୋଇଥିଲା । ଫଳରେ, ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅନୁଚିତ୍ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

⁴⁷ ଭବାନିପାଟଣା, ବଲାଙ୍ଗୀର, ଧର୍ମଗଡ଼, ମୋହନା ଏବଂ ପାଟଣାଗଡ଼
⁴⁸ 6 ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ: 162 କାର୍ଯ୍ୟ; 6-12 ମାସ: 135 କାର୍ଯ୍ୟ; 12-24 ମାସ: 118 କାର୍ଯ୍ୟ; 24 ମାସରୁ ଅଧିକ: 22 କାର୍ଯ୍ୟ
⁴⁹ 2012-13: 84 କାର୍ଯ୍ୟ; 2013-14: 89 କାର୍ଯ୍ୟ; 2016-17: 312 କାର୍ଯ୍ୟ
⁵⁰ ଠିକା ମୂଲ୍ୟର ସର୍ବାଧିକ 10 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ଯେଉଁ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ଭୁଟି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଏଲ୍ଡି ଅସୁଲି କରାଯାଇଛି । ଉକ୍ତ ଜବାବ ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରମାନେ ବିହିତ ହାରରେ ଏଲ୍ଡି ଅସୁଲି କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ।

2.1.11.4 ଠିକାର ରଦ୍ଦିକରଣ

ଜିସିସିର ଖଣ୍ଡ 52 ଅନୁଯାୟୀ ବିଷୟ ସହିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଯେ ଠିକାଦାର ଯଦି 28 ଦିନ ପାଇଁ ଅନଧିକୃତ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବନ୍ଦ କରେ, ତେବେ ଠିକାକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯିବ । ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଠାରୁ ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ମୂଲ୍ୟର 20 ପ୍ରତିଶତ ହିସାବରେ ଜରିମାନା ଆଦାୟ କରାଯିବ ।

ସମାକ୍ଷା ପରିଲକ୍ଷିତ କଲା ଯେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚଟି ବିଭାଜନର⁵¹ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରମାନେ 2007-14 ମଧ୍ୟରେ 19ଟି ରାସ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟକୁ⁵² 39.79 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ଆଠ ଜଣ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ⁵³ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଠିକାଦାରମାନେ ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିପାରିନଥିଲେ । ଅଭାବ ଗୁଡ଼ିକ **ସାରଣୀ 2.1.5** ରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା ।

ସାରଣୀ 2.1.5: ଠିକା ରଦ୍ଦିକରଣ ଉପରେ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ପ୍ରକାର	ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ	ସରକାରଙ୍କ ଜବାବ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017)
ଠିକା ପରିସମାପ୍ତିରେ ବିଳମ୍ବ	ଦୁଇଟି ପ୍ୟାକେଜ ⁵⁴ ଅଧିନରେ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଯଥାକ୍ରମେ 29 ନଭେମ୍ବର 2013 ଏବଂ 2 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2014 ସୁଦ୍ଧା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା 6.14 କୋଟି ଟଙ୍କାର କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ 3.30 କୋଟି (54 ପ୍ରତିଶତ) ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟ ଠିକାଦାରମାନେ ନିର୍ବାହ କରିପାରିଥିଲେ । ବାକିରେ, ସେମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ । କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହର ମନ୍ଦୁର ଗତି ପାଇଁ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ର, ଠିକାଗୁଡ଼ିକୁ ⁵⁵ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ର, ଠିକା ଗୁଡ଼ିକୁ ରଦ୍ଦ କରିନଥିଲେ । ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପଡି ରହିଥିଲା ।	ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ ଠିକାଗୁଡ଼ିକୁ ରଦ୍ଦ କରି ପୁଣି ଥରେ ଚେଷ୍ଟର କରିବା ପାଇଁ ଏହି ବିଷୟକୁ ଯାଞ୍ଚ କରୁଛନ୍ତି ।
ଜରିମାନା ଆଦାୟ ନକରି ଠିକାର ରଦ୍ଦ କରିବା	ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ର ଏକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ⁵⁶ , 13 ଅକ୍ଟୋବର 2013 ସୁଦ୍ଧା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରି 5.61 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଠିକାଦାର, 4.33 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର	ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିବା ହେତୁ ଜରିମାନା ଆଦାୟ କରାଯାଇ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସତ୍ୟତା ଏହା ଥିଲା

⁵¹ ବାଲିଗୁଡ଼ା, ଧର୍ମଗଡ଼, ମୋହନା, ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି ଓ ଫୁଲବାଣୀ
⁵² 11 ପିଏମ୍ ଜିଏସ୍‌ଓଇଲ ପ୍ୟାକେଜ୍ ଅଧିନରେ
⁵³ (i) ମେସର୍ସ ଓସିସି ଲିମିଟେଡ୍ (ii) ମେସର୍ସ ଏସ୍ ଆଣ୍ଡ ଜେ କନଷ୍ଟ୍ରକ୍ସନ୍ (ବାଲିଗୁଡ଼ା), (iii) ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ନାୟକ (ଧର୍ମଗଡ଼), (iv) ମେସର୍ସ ବୁଦ୍ଧରାଜ ମାଇନିଂ ଏବଂ କନଷ୍ଟ୍ରକ୍ସନ୍ ଲିମିଟେଡ୍, (v) ମେସର୍ସ ସିରିଡିସାଇ ବାଲାଜୀ କନଷ୍ଟ୍ରକ୍ସନ୍ (ମୋହନା), (vi) ଏସ୍‌ଏନ୍ ରାଜଗୁରୁ (vii) ବି ମନୋଜ କୁମାର ରାଓ (ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି), (viii) ବିଲ୍ଲୀପ କୁମାର ପଣ୍ଡା (ଫୁଲବାଣୀ)
⁵⁴ ପ୍ୟାକେଜ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଓଆର୍-15-178 ଏବଂ ଓଆର୍-15-220
⁵⁵ ଜୁଲାଇ 2015 ରେ ପ୍ୟାକେଜ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଓଆର୍-15-178 ଏବଂ ଜୁଲାଇ 2014/ ଅଗଷ୍ଟ 2015 ରେ ପ୍ୟାକେଜ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଓଆର୍-15-220
⁵⁶ ପ୍ୟାକେଜ୍ ସଂଖ୍ୟା- ଓଆର୍-15-184 ଅଧିନରେ

	<p>କାର୍ଯ୍ୟ କରି ସାରିବା ପରେ କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ଛାଡି ଦେଇଥିଲେ (ଫେବୃୟାରୀ 2015) । ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନାତ୍ମକ ବାରମ୍ବାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଠିକାଦାର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଯଦ୍ୱାରା ରାଜିନାମା ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହୋଇଥିଲା । ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନାତ୍ମକ ଜରିମାନା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ (ଜୁଲାଇ 2015) । କିନ୍ତୁ ମୁଖ୍ୟଯତ୍ନାତ୍ମକ, ଜରିମାନା ଧାର୍ଯ୍ୟ ନକରି କାର୍ଯ୍ୟଟିକୁ ବନ୍ଦ କରିଥିଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2017) । ଫଳରେ, ଠିକାଦାର ଉପରେ 25.57 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର⁵⁷ ଜରିମାନା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇପାରି ନଥିଲା ।</p>	<p>ଯେ ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରାସ୍ତା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଏସ୍ ବିଟି ସର୍ଭିନ୍ୟୁୟାନ୍ସା ଜରିମାନା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବାର ଥିଲା ।</p>
<p>ଜରିମାନା ଧାର୍ଯ୍ୟ ନ କରିବା</p>	<p>ମୁଖ୍ୟଯତ୍ନାତ୍ମକ ଆଠଟି ପ୍ୟାକେଜ⁵⁸ର ଠିକାକୁ 2012-17 ମଧ୍ୟରେ ଜରିମାନା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରି ରଦ୍ଦ କରିଥିଲେ । ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନାତ୍ମକ ଖିଲାପକାରୀ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କ ଉପରେ 3.78 କୋଟି ଟଙ୍କାର⁵⁹ ଜରିମାନା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ । ଜରିମାନା ଧାର୍ଯ୍ୟ ନ କରିବାର କାରଣ ଲିପିବଦ୍ଧ ନଥିଲା । ଯାହାହେଉ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନାତ୍ମକ, ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି ଅବକାଳ ରଖାଯାଇଥିବା ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଟଙ୍କାରୁ 9.21 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅସୁଲ କରିଥିଲେ । ଜରିମାନା ଧାର୍ଯ୍ୟ ନ କରିବା ଫଳରେ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅନୁଚିତ୍ ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।</p>	<p>ବିଭାଗ ସୁନିଶ୍ଚିତ କଲେ ଯେ ଜରିମାନା ଟଙ୍କା ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ପାଉଣାରୁ ଆଦାୟ କରାଯିବ ।</p>

(ଉତ୍ସ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗର ନଥି)

2.1.12 ପିଏମଜିଏସ୍ ଖୁଲାସା ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ

ଠିକାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପିଏମଜିଏସ୍ ଖୁଲାସା ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକର ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

ପିଏମଜିଏସ୍ ଖୁଲାସା ଅଧିନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା କ୍ଷେତ୍ର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପିଏମଜିଏସ୍ ଖୁଲାସା ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକର ନିରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଓଏମ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ⁶⁰ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଛି । ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନାତ୍ମକ ରେକର୍ଡ ଚିହ୍ନଟ କରିବେ ଏବଂ ସମସ୍ତ ତ୍ରୁଟି⁶¹ ସୁଧାରିବା ପାଇଁ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଜଣାଇବେ । ସମସ୍ତ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ଦୈନିକ ନିରୀକ୍ଷଣ କାର୍ତ୍ତବ୍ୟ

⁵⁷ 127.87 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର 20 ପ୍ରତିଶତ [560.86 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା (ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ) ବିୟୁତ 432.99 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା (ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ମୂଲ୍ୟ)]

⁵⁸ ଓଆର୍-25-75 (ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗ, ଫୁଲବାଣୀ); ଓଆର୍-25-32 ଏବଂ ଓଆର୍-25-71 (ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗ, ବାଲିଗୁଡ଼ି); ଓଆର୍-10-29, ଓଆର୍-10-31, ଓଆର୍-10-44 (ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗ, ପାରଳାଖେମୁଣ୍ଡି); ଓଆର୍-10-40, ଓଆର୍-10-60 (ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଗ, ମୋହନା)

⁵⁹ ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟର 20 ପ୍ରତିଶତ

⁶⁰ ରାସ୍ତାର ପ୍ରତି କିଲୋମିଟରକୁ କନିଷ୍ଠ ଯତ୍ନାତ୍ମକ ଅତିକ୍ରମରେ ମାସକୁ ଥରେ, ସହାୟକ ଯତ୍ନାତ୍ମକ ତିନି ମାସରେ ଥରେ ଏବଂ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନାତ୍ମକ ଅତିକ୍ରମରେ ଛଅ ମାସରେ ଥରେ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବେ

⁶¹ ଖାଲ, ରାସ୍ତାର ଦୁଇ ପାର୍ଶ୍ୱ କ୍ଷୟ, ରାସ୍ତାକଡ଼ରୁ ଅନାବନା ଗଛ ଓ ନାଳଗୁଡ଼ିକର ସଫାଇ, ସିଡି କାର୍ଯ୍ୟ, ଇତ୍ୟାଦି

ଗୋଟିଏ ଯାତ୍ରା ଫର୍ଦ୍ଦରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାସ୍ତା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ ପଞ୍ଜିକା ଅନୁରକ୍ଷଣ କରିବା ଉଚିତ୍ । ନିରୀକ୍ଷଣର ତାରିଖ, ନିରୀକ୍ଷଣ ସମୟରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ତ୍ରୁଟି/ ଅଭାବ, ସୁଧାର ହୋଇଥିବା ତ୍ରୁଟି ଇତ୍ୟାଦି କାର୍ଯ୍ୟ ପଞ୍ଜିକାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

ବର୍ଷ 2012-17 ମଧ୍ୟରେ, ଓଏସ୍ଆର୍ଆର୍ଏ 319.63 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ସ୍ଥଳେ 242.93 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ 200.07 କୋଟି ଟଙ୍କା (82 ପ୍ରତିଶତ) ଦୈନନ୍ଦିନ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲା । ନମୁନା ଯାତ୍ରା ବିଭାଜନ ଗୁଡ଼ିକରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ ଏହି ସମୟ ମଧ୍ୟରେ 37.49 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ 35.62 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲେ । ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ନ ହେବା ଯୋଗୁଁ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ନ୍ୟୁନତା ଥିଲା । ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣରେ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୋଇଥିବା ଅନିୟମିତତା ଗୁଡ଼ିକ **ସାରଣୀ 2.1.6** ରେ ଆଲୋଚନା କରାଗଲା ।

ସାରଣୀ 2.1.6 ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣରେ ଅନିୟମିତତା

ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ପ୍ରକାର	ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ	ବିଭାଗର ଜବାବ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017)
ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ରାସ୍ତା ଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ନହେବା	ବର୍ଷ 2012-17 ମଧ୍ୟରେ 19,203 ରାସ୍ତା ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ସ୍ଥଳେ, ବିଭାଗ 7,496 (39 ପ୍ରତିଶତ) ରାସ୍ତା ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା । 16 ଟି ନମୁନା ଯାତ୍ରା ବିଭାଜନରେ, 3,583 ରାସ୍ତା ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ସ୍ଥଳେ 1,578 ରାସ୍ତା (44 ପ୍ରତିଶତ) ନିୟମିତ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହି କାରଣରୁ ରାସ୍ତା ଗୁଡ଼ିକର ପୃଷ୍ଠଭାଗ ଅବସ୍ଥା ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଅବନତି ଘଟିଥିଲା । ଅଧିକ ଯନ୍ତ୍ରାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକର ନିରୀକ୍ଷଣରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ ନିରୀକ୍ଷିତ ହୋଇଥିବା 29 ପ୍ରତିଶତ ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକର ଅବସ୍ଥା 'ଅସନ୍ତୋଷଜନକ' କିମ୍ବା 'ଉନ୍ନତି ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ସନ୍ତୋଷଜନକ' ଥିଲା ।	ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲା ଯେ ରାଜିନାମାର ଉପଯୁକ୍ତ ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ ରାସ୍ତା ଗୁଡ଼ିକର ନିୟମିତ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନେବାକୁ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନଙ୍କୁ ସେମାନେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ।
ଦୈନନ୍ଦିନ ନିରୀକ୍ଷଣ କାର୍ତ୍ତ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ପଞ୍ଜିର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ସୁନିଶ୍ଚିତ ନହେବା	ନମୁନା ଯାତ୍ରା ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାରେ ବିହିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରିନଥିଲେ । ସମସ୍ତ ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିବା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ ଦୈନନ୍ଦିନ ନିରୀକ୍ଷଣ କାର୍ତ୍ତ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ପଞ୍ଜିକା ଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରିନଥିଲେ ।	ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲା ଯେ ଦୈନନ୍ଦିନ ନିରୀକ୍ଷଣ କାର୍ତ୍ତ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ପଞ୍ଜିର ଅନୁରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ସେମାନେ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ।
ଆଞ୍ଚଳିକ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ରୁଚ୍ଛି ନଥିବା	ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ସମୟ ଅତିକ୍ରମ ହେବା ପରେ ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍ରେଇ ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକରେ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ ଆଞ୍ଚଳିକ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ରୁଚ୍ଛି କରିନଥିଲେ ।	ଭବିଷ୍ୟତରେ ଅନୁସରଣ କରିବା ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ବିଭାଗ ଲିପିବଦ୍ଧ କରିରଖିଲେ ।

(ଉତ୍ସ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକର ନଥି)

ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିବା 84 ଟି ରାସ୍ତାକୁ ସମାକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ମିଳିତ ସରକାରିନ ତଦନ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଦେଖାଗଲା ଯେ 23 ଟି ରାସ୍ତାକୁ ଠିକାଦାର ମାନେ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରି ନଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଠିକାଦାରଙ୍କ ବିପକ୍ଷରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଜନ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରି ନ ଥିଲେ ଏବଂ ବିଭାଗୀୟ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇ ନ ଥିଲା ।

2.1.13 ଗୁଣବତ୍ତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍ରେମ୍‌ରେ ଏକ ତ୍ରି-ସ୍ତରୀୟ ଗୁଣବତ୍ତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀ ଥିଲା । ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପାଇଁ ବିଭାଜନ ସ୍ତରରେ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଯୁନିଟ୍ / ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା, ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରରେ ରାଜ୍ୟ ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚକ (ଏସ୍‌କ୍ୟୁଏମ୍) ଏବଂ ଜାତୀୟ ସ୍ତରରେ ଜାତୀୟ ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚକ (ଏନ୍‌କ୍ୟୁଏମ୍) ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲେ ।

ଜାତୀୟ ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚକ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚକ କରିଥିବା ନିରୀକ୍ଷଣର ପୃଷ୍ଠାନୁପୃଷ୍ଠ ବିବରଣୀ ନିମ୍ନ **ସାରଣୀ 2.1.7** ରେ ଦିଆଗଲା:

ସାରଣୀ 2.1.7: ବର୍ଷ 2012-17 ମଧ୍ୟରେ ଜାତୀୟ ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚକ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିରୀକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିବା ରାଷ୍ଟ୍ରା କାର୍ଯ୍ୟ

ଏଜେନ୍‌ଟ୍	ନିରୀକ୍ଷଣ ହୋଇଥିବା ରାଷ୍ଟ୍ରା କାର୍ଯ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା	ରାଷ୍ଟ୍ରା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଗ୍ରେଡ୍			ବିଚାରାଧୀନ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତିବେଦନ (ଏଟିଆର୍)
		ସନ୍ତୋଷଜନକ (ପ୍ରତିଶତ)	ଅସନ୍ତୋଷଜନକ (ପ୍ରତିଶତ)	ଉନ୍ନତି ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ସନ୍ତୋଷଜନକ (ଏସ୍‌ଆରଆଇ)	
ରାଜ୍ୟ ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚକ	14,601	10,149 (69)	1,434 (10)	3,018 (21)	932
ଜାତୀୟ ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚକ	2,473	1,525(62)	340 (14)	608 (24)	84
ମୋଟ	17,074	11,674 (68)	1,774 (10)	3,626 (21)	1,016

(ଉତ୍ସ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଜନ ନଥି)

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକରେ, 2012-17 ଅବଧିରେ ଜାତୀୟ ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚକ 436 ଟି ନିରୀକ୍ଷଣ କରିଥିବା ବେଳେ ରାଜ୍ୟ ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚକ 3,635 ଟି ନିରୀକ୍ଷଣ କରିଥିଲେ । 1,447 (24 ପ୍ରତିଶତ) ସନ୍ତୋଷଜନକ ବା ଉନ୍ନତି ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ସନ୍ତୋଷଜନକ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା 352 ଟି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତିବେଦନ ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ । ତେଣୁ, ଜାତୀୟ ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚକ/ ରାଜ୍ୟ ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚକ ଦର୍ଶାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଅଭାବ/ ତ୍ରୁଟି ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ, ବିଭାଗ ସଂଶୋଧକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତିବେଦନ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯାଇଛି ।

2.1.14 ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଓ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ

ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍ରେମ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତାର ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଓ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭାବଗୁଡ଼ିକ ସମୀକ୍ଷା ପରିଲକ୍ଷିତ କରିଥିଲା ।

- **ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ସ୍ତ୍ରୀୟ କମିଟି (ଏସ୍‌ଏଲ୍ ଏସ୍‌ସି)ର ବୈଠକରେ ନ୍ୟୁନତା:** କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସମୀକ୍ଷା ଏବଂ ସଫଳ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ସ୍ତ୍ରୀୟ କମିଟି⁶² ତ୍ରେମାସିକ ବୈଠକ କରିବାକୁ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ନିୟମାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 2.4 ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଥିଲା । ବର୍ଷ 2012-17 ମଧ୍ୟରେ

⁶² ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବ ଅଧିକ ଭାବେ ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ, ପରିବହନ, ଅର୍ଥ, ଜଙ୍ଗଲ ଏବଂ ପରିବେଶ ଏବଂ ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଭାଗର ସଚିବ, ରାଜ୍ୟ ସୂଚନା ବିଜ୍ଞାନ ଅଧିକାରୀ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ଏଜେନ୍‌ଡାମାନଙ୍କୁ ସଭ୍ୟ ଭାବରେ ନେଇ ଗଠିତ

20ଟି ସଭା ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ତୁଳେ ରାଜ୍ୟସ୍ତରୀୟ ସ୍ତୁଳା କମିଟି ମାତ୍ର ତିନିଟି ସଭା କରିଥିଲେ । ଭବିଷ୍ୟତରେ ଅନୁସରଣ କରିବା ପାଇଁ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ବିଭାଗ ଲିବିପକ୍ଷ କରିଥିଲେ ।

- **ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଷ୍ଟ୍ରାଗୁଡ଼ିକର ନିରୀକ୍ଷଣରେ ନ୍ୟୁନତା :** ପ୍ରତି ମାସରେ ଅତିକମରେ 30 ଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍‌ଫ୍‌ରାଲ ରାଷ୍ଟ୍ରାଗୁଡ଼ିକର ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଯତ୍ନାତ୍ମକ ମୁଖ୍ୟ ଯତ୍ନ ଅନୁଦେଶ ଜାରି କରିଥିଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2013) । ବର୍ଷ 2013-17 ମଧ୍ୟରେ ଛଅଟି ମଣ୍ଡଳ⁶³ର ଅଧିକାରୀ ଯତ୍ନ, ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା 7,740 ରାଷ୍ଟ୍ରା ମଧ୍ୟରୁ 2,388 ରାଷ୍ଟ୍ରା ନିରୀକ୍ଷଣ କରିଥିଲେ । ରାଷ୍ଟ୍ରାଗୁଡ଼ିକର ନିରୀକ୍ଷଣରେ ନ୍ୟୁନତା 5,352 (69 ପ୍ରତିଶତ) ଥିଲା ।
- **ସ୍ଥାନୀୟ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିରୀକ୍ଷଣ :** ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍‌ଫ୍‌ରାଲ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 15.10.1 ଅନୁସାରେ ଅଧିକାରୀ ଯତ୍ନ, ସ୍ଥାନୀୟ ସାଂସଦ ବା ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରମୁଖକୁ ପ୍ରତି ଛଅ ମାସରେ ଥରେ ଯେକୌଣସି ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍‌ଫ୍‌ରାଲ ରାଷ୍ଟ୍ରାକୁ ମିଳିତ ସରକାରୀ ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ଚୟନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁରୋଧ କରିବା ଉଚିତ୍ । ସମାକ୍ଷା ପରିଲକ୍ଷିତ କଲା ଯେ ସ୍ଥାନୀୟ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍‌ଫ୍‌ରାଲ ରାଷ୍ଟ୍ରାଗୁଡ଼ିକର ମିଳିତ ସରକାରୀ ତଦନ୍ତର ନଥି ଅଧିକାରୀ ଯତ୍ନ ଅନୁରୋଧ କରିନଥିଲେ ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ମିଳିତ ସରକାରୀ ତଦନ୍ତ ପାଇଁ ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍‌ଫ୍‌ରାଲ ରାଷ୍ଟ୍ରାଗୁଡ଼ିକୁ ଚୟନ କରିବାକୁ ସାଂସଦ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରମୁଖକୁ ଅନୁରୋଧ କରିବାକୁ ସେମାନେ ଅଧିକାରୀ ଯତ୍ନାତ୍ମକ ଅନୁଦେଶ ଜାରି କରିଛନ୍ତି ।

2.1.15 ଉପସଂହାର

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାର 16 ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ, 33 ପ୍ରତିଶତ ଯୋଗ୍ୟ ଜନବସତିକୁ ସଂଯୋଗୀକରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନାରେ ଅଭାବ ଥିଲା ଯାହାଫଳରେ ସୁଧଜନିତ କ୍ଷତି, ଅଗ୍ରାମର ଅଣ-ଆଦାୟ ଇତ୍ୟାଦି ଘଟିଥିଲା । ବିସ୍ତୃତ ପରିଯୋଜନା ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ସମୟରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ସର୍ବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଫଳରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଧାରୁ ବନ୍ଦ/ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ବୁଦ୍ଧି ପରିଚାଳନା ସଠିକ୍ ନଥିଲା । ଅଯୋଗ୍ୟ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା । ପିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫ୍‌ଫ୍‌ରାଲ ରାଷ୍ଟ୍ରାଗୁଡ଼ିକର ନିୟମିତ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଜାତୀୟ ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚକ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ତ୍ରୁଟିର ସୁଧାର ପାଇଁ ବିଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ ।

2.1.16 ସୁପାରିଶ

ସରକାର ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟକୁ ବିଚାର କରିପାରନ୍ତି:

- କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟଧାରାକୁ କଡ଼ାକଡ଼ି ଭାବେ ପାଳନ କରାଯାଇ ପାରେ ।
- ଜମି ପାଇବା ପାଇଁ/ ଜଙ୍ଗଲ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ବିଭାଗ ମାନଙ୍କ ସହିତ ଫଳପ୍ରଦ ସମନ୍ୱୟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରେ ।
- ଠିକା ପ୍ରଦାନ ସମୟରେ ଯୋଜନା ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଏବଂ ବୁଦ୍ଧିର ଆଦର୍ଶ ସର୍ତ୍ତ ଗୁଡ଼ିକୁ କଡ଼ାକଡ଼ି ଭାବେ ପାଳନ କରାଯାଇପାରେ ।
- ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ପକ୍ଷତରଫ ଅଭାବର ଦୂରୀକରଣ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନରେ ଅସାଧାରଣ ବିଳମ୍ବ ଘଟଣାଗୁଡ଼ିକୁ ତଦନ୍ତ କରାଯାଇପାରେ ।

⁶³ ଅନୁଗୁଳ, ବଲାଙ୍ଗୀର, ବ୍ରହ୍ମପୁର, ଭବାନୀପାଟଣା, ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏବଂ ସମଲପୁର

- ଅକାଳ ଅବନତି ଦୂରୀକରଣ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଯିଏମ୍‌ଜିଏସ୍‌ଫାଇ ରାଷ୍ଟ୍ରାଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଅବସ୍ଥାପିତ କରାଯାଇପାରେ ।

ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017ରେ ହୋଇଥିବା ପ୍ରସ୍ଥାନ ସମ୍ମିଳନୀରେ ବିଭାଗ ସମସ୍ତ ସୁପାରିଶ ଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ।

ରାଜସ୍ୱ ଓ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା ବିଭାଗ ଏବଂ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ

2.2 ରାଜ୍ୟରେ ଜାତୀୟ ବାତ୍ୟା କ୍ଷତି ପ୍ରଶମନ ପ୍ରକଳ୍ପ ଓ ଓଡ଼ିଶା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସାରାଂଶ

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ), ଜାତୀୟ ବାତ୍ୟାକ୍ଷତି ପ୍ରଶମନ ପ୍ରକଳ୍ପ (ଏନ୍‌ସିଆର୍ ଏମ୍‌ପି) ଓ ଓଡ଼ିଶା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପ୍ରକଳ୍ପ (ଓଡିଆରପି)ର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରୁଥିଲା । ଏହି ଦୁଇଟି ପ୍ରକଳ୍ପର ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷାରୁ ଜଣା ପଡ଼ିଲା ଯେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ 1,432.76 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରିଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକୁ ଦକ୍ଷ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରି ପାରିନଥିଲା ।

ପ୍ରକଳ୍ପ ଆରମ୍ଭ ହେବାର ଛଅ ବର୍ଷ ବିତିଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ, ପ୍ରାକ୍ ବିପଦ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ ପଦ୍ଧତି (ଇଡିଟିଏସ୍)କୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରି ପାରିନଥିଲେ । ସମାକ୍ଷାରେ ଜଣାଗଲା ଯେ ଜରୁରୀ ସାଜ ସରଞ୍ଜାମ ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିବାରୁ 74 ପ୍ରତିଶତ ବହୁମୁଖୀ ବାତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ (ଏମ୍‌ପିସିଏସ୍) ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗୀ ନଥିଲା । ଭାରତୀୟ ବୈଷୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ, ଖଡ଼ଗପୁରର ସୁପାରିଶ ଠାରୁ 77.84 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ 56 ଟି ଅଧିକା ଏମ୍‌ପିସିଏସ୍ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲା । ନିମ୍ନମାନର ରାସ୍ତା କାମ ସମ୍ପାଦନ କରିଥିବା ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଆସିଥିଲା । ଲୁଣି ଚଟବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣରେ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ଓ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମଧ୍ୟ ଅବଲୋକନ କରାଯାଇ ଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ସତ୍ତ୍ୱେ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ 15.26 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଜରିମାନା ଠିକାଦାରମାନଙ୍କଠାରୁ ଅସୁଲ କରିନଥିଲେ ।

ଓଡିଆରପି ଅଧିନରେ, 30,000 ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ବଦଳରେ, ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ କେବଳ 16,576 ଗୃହ ପାଇଁ ହିତାଧିକାରୀ ଚିହ୍ନଟ କରିଥିଲା । 288 ଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟରୁ, 101 ଗ୍ରାମ ସମୁଦ୍ର ତଟର 5 କିଲୋମିଟର ଭିତରେ ଅବସ୍ଥିତ ଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଓଡିଆରପିରୁ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଥିଲା । ସେହି ସମୟରେ, 100 ଜଣ ଅଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଏହି ପରିକଳ୍ପନାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବଶ୍ୟକ ନଗର ଭିତ୍ତିଭୂମି ଯଥା ରାସ୍ତା, ବନ୍ୟାଜଳ ନିଷ୍କାସନ ଏବଂ ବସ୍ତିଗୁଡ଼ିକର ଉନ୍ନତିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇପାରିନଥିଲା । ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ତରରେ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ କୌଶଳ ଆଦୌ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା ।

2.2.1 ଉପକ୍ରମ

ଓଡ଼ିଶାରେ 480 କିଲୋମିଟରର ସମୁଦ୍ର ତଟ ରେଖାଅଛି ଏବଂ ସାତ ଗୋଟି ବନ୍ୟା ପ୍ରବଣ ନଦୀ⁶⁴ ଏବଂ 129 ଟି ଉପନଦୀ ଏହା ମଧ୍ୟରେ ଅତିକ୍ରମ କରିଛି । ରାଜ୍ୟର ଭୌଗୋଳିକ ଅବସ୍ଥିତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହା ବନ୍ୟା, କ୍ରାନ୍ତିମଣ୍ଡଳୀୟ ବାତ୍ୟା, ଝଡ଼ ଓ ସୁନାମି ପ୍ରବଣ । ଅକ୍ଟୋବର 1999 ରେ ଏଠାରେ ଏକ ‘ମହାବାତ୍ୟା’ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ କି 8,962 ଜଣ ଲୋକ ପ୍ରାଣ ହରାଇଥିଲେ । ରାଜ୍ୟରେ ଅକ୍ଟୋବର 2013 ରେ ବାତ୍ୟା ‘ଫାଇଲିନ୍’ ଏବଂ ଅକ୍ଟୋବର 2014 ରେ ବାତ୍ୟା ‘ହୁଡ୍, ହୁଡ୍’ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ବାତ୍ୟାରେ, 47 ଜଣ ଲୋକ ପ୍ରାଣ ହରାଇଥିଲେ ଏବଂ 19,322.86 କୋଟି⁶⁵ ଟଙ୍କାର ସମ୍ପତ୍ତି କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥିଲା ।

⁶⁴ ବ୍ରାହ୍ମଣୀ, ବୈତରଣୀ, ବୁଢ଼ାବଳଙ୍ଗ, ମହାନଦୀ, ରୁଷିକୁଲ୍ୟା, ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖା ଏବଂ ବଂଶଧାରା
⁶⁵ ଉତ୍ସ: ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ଏବଂ ସତ୍ୟ ରିଲିଫ୍ କମିଶନର

ଜାତୀୟ ବାତ୍ୟା କ୍ଷତି ପ୍ରଶମନ ପ୍ରକଳ୍ପ (ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି): ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ⁶⁶ ଉନ୍ନତ ସଂସ୍ଥା (ଆଇଡିଏ) ସହିତ ଭାରତ ସରକାର ଜାନୁଆରୀ 2011 ଏବଂ ଅଗଷ୍ଟ 2015 ରେ ଯଥାକ୍ରମେ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପାଇଁ ରାଜିନାମା ସାକ୍ଷରିତ କରିଥିଲେ । ରାଜିନାମା ଅନୁଯାୟୀ, ଆଇଡିଏ ରଣ ଆକାରରେ ଜାତୀୟ ବାତ୍ୟା କ୍ଷତି ପ୍ରଶମନ ପ୍ରକଳ୍ପକୁ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ଯୋଗାଇବାର ଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାର, ରାଜ୍ୟର ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା⁶⁷ରେ ପ୍ରକଳ୍ପ ଖର୍ଚ୍ଚ 653.79 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ଜାତୀୟ ବାତ୍ୟା କ୍ଷତି ପ୍ରଶମନ ପ୍ରକଳ୍ପ (ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି) ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2011) । ପ୍ରକଳ୍ପ ସମୟ ଅକ୍ଟୋବର 2015 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ, ଆଠଟି ଜିଲ୍ଲାରେ⁶⁸ ବାତ୍ୟା ଆକ୍ରମଣ ପ୍ରଶମନ ଭିଡିଭୁମି ପାଇଁ ଅକ୍ଟୋବର 2017 ସୁଦ୍ଧା କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିବା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରି ଫାଇଲିନ୍ ପରେ, ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି (ଫାଇଲିନ୍ ପରବର୍ତ୍ତୀ-ଏଏଫ୍) ଅଧିନରେ 440 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଆବଶ୍ୟକ ସହିତ ଭାରତ ସରକାର ଅଟକଳକୁ 1093.79⁶⁹ କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଥିଲେ । ଗୋଟିଏ ଉପାଦାନ (ବାତ୍ୟା କ୍ଷତି ପ୍ରଶମନ ଭିଡିଭୁମି)ର ମୂଲ୍ୟକୁ ରାଜ୍ୟ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ମଧ୍ୟରେ 75:25 ଅନୁପାତରେ ଭାଗ କରାଯାଇଥିଲା । ଭାରତ ସରକାର ଅନ୍ୟ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଭରଣା କରିବାର ଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଉଭୟ ଭାରତ ସରକାର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର 1,015.33 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଯାହା ମଧ୍ୟରୁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ) 877.07 କୋଟି ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗ କରିଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପ୍ରକଳ୍ପ (ଓଡିଆରପି): ଫାଇଲିନ୍ ବାତ୍ୟା ପରେ, ତିନିଟି ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଜିଲ୍ଲା⁷⁰ରେ ବାତ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା ବହୁଳ କ୍ଷତିକୁ ଭରଣା କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଓଡିଆରପି ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ (ଫେବୃୟାରୀ 2014) । କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଗୃହକୁ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିବା ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠାଗତ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ଓଡିଆରପିର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା । 1,352 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରକଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟର ଚାରିଟି ଉପାଦାନ⁷¹ ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଜୁଲାଇ 2014 ରେ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆଇଡିଏ ସହିତ ରାଜିନାମା କରିଥିଲେ । ରାଜିନାମାର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ, ଆଇଡିଏ 945.85 କୋଟି ଟଙ୍କା (70 ପ୍ରତିଶତ) ଯୋଗାଇ ଦେବ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଅବଶିଷ୍ଟ ଅର୍ଥ ଯୋଗାଇବେ । ପୁନଶ୍ଚ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ପ୍ରଥମେ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବେ ଏବଂ ଆଇଡିଏ ଠାରୁ ପ୍ରତିପୁରଣ ପାଇଁ ଦାବୀ କରିବେ । ପ୍ରକଳ୍ପଟି ମାର୍ଚ୍ଚ 2019 ସୁଦ୍ଧା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟରୁ 555.69 କୋଟି ଟଙ୍କା (41 ପ୍ରତିଶତ) ବିନିଯୋଗ କରିଥିଲେ ଯାହା ମଧ୍ୟରୁ, ଆଇଡିଏ 338.76 କୋଟି ଟଙ୍କା (61 ପ୍ରତିଶତ) ପ୍ରତିପୁରଣ କରିଥିଲା ।

ପରିଶୋଧ ଅନୁସୂଚୀ: 15 ଅକ୍ଟୋବର 2020 ରୁ ଭାରତ ସରକାର ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି ଅଧିନରେ 25 ବର୍ଷ ଧରି ରହିଥିବା ରଣକୁ ସୁଧ ସହିତ ପରିଶୋଧ କରିବେ । 1 ଅକ୍ଟୋବର 2019 ରୁ ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି (ଏଏଫ୍) ଅଧିନରେ ପରିଶୋଧର ସମୟ 20 ବର୍ଷ ଥିଲା । 15 ଅଗଷ୍ଟ 2019 ରୁ ଆରମ୍ଭ କରି 20 ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ଓଡିଆରପି ଅଧିନରେ ଥିବା ରଣକୁ ସୁଧ⁷² ସହିତ ପରିଶୋଧ କରିବେ ।

⁶⁶ ବାତ୍ୟା ଆକ୍ରମଣସ୍ଥଳୀ, ପ୍ରବେଶ ପଥ, ଆଡ଼ିବନ୍ଧ, ପ୍ରାକ୍ ବିପଦସୂଚନା ପ୍ରଦାନ ପଦ୍ଧତି ଏବଂ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ ଗ୍ରାମ୍ୟଗୋଷ୍ଠୀର କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି

⁶⁷ ବାଲେଶ୍ୱର, ଭଦ୍ରକ, ଗଞ୍ଜାମ, ଜଗତସିଂହପୁର, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଏବଂ ପୁରୀ

⁶⁸ ଗଞ୍ଜାମ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଏବଂ ପୁରୀ

⁶⁹ ପ୍ରାକ୍ ବିପଦ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ ପଦ୍ଧତି (38.80 କୋଟି ଟଙ୍କା), ବାତ୍ୟା କ୍ଷତି ପ୍ରଶମନ ଭିଡିଭୁମି (918.95 କୋଟି ଟଙ୍କା), କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ବୈଷୟିକ ସହାୟତା (2.43 କୋଟି ଟଙ୍କା) କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ସହାୟତା (75.41 କୋଟି ଟଙ୍କା) ଏବଂ ଅଣ-ଆବଶ୍ୟକ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ (58.20 କୋଟି ଟଙ୍କା)

⁷⁰ ବାଲେଶ୍ୱର, ଭଦ୍ରକ, ଗଞ୍ଜାମ, ଜଗତସିଂହପୁର, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ନୟାଗଡ ଏବଂ ପୁରୀ

⁷¹ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିରୋଧ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ଭିଡିଭୁମି (1034.25 କୋଟି ଟଙ୍କା), ଗୃହପୁରରେ ନଗର ଭିଡିଭୁମି (200.91 କୋଟି ଟଙ୍କା, କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି (49.46 କୋଟି ଟଙ୍କା) ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ସମର୍ଥନ (67.38 କୋଟି ଟଙ୍କା)

⁷² ବାର୍ଷିକ 1.25 ପ୍ରତିଶତ ହାରରେ ସୁଧ ଏବଂ ଅଣ-ଉଠାଣ ବଳକା ଜମା ଉପରେ ବାର୍ଷିକ ସେବା ବେସ 0.75 ପ୍ରତିଶତ

କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କାଞ୍ଚା: ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି ଅଧିନରେ ପ୍ରକଳ୍ପର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ, ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଏବଂ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରସାରର ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ଏକ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରଚାଳନ କମିଟି⁷³ ଉଦ୍ଭବଦାୟୀ ଅଟନ୍ତି । ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ⁷⁴ (ଏମ୍‌ଡି), ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ), ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପିର ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଏବଂ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯୁନିଟ୍ (ପିଆଇୟୁ)ର ମୁଖ୍ୟ ଥିଲେ । ଏମ୍‌ଡି, ଓଡ଼ିଆରପିର ପ୍ରକଳ୍ପ ପରିଚାଳନା ଯୁନିଟ୍ (ପିଏମ୍‌ୟୁ)ର ମଧ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ ଥିଲେ । ଓଡ଼ିଆରପି ଅଧିନରେ ‘ବ୍ରହ୍ମପୁରରେ ନଗର ଭିତ୍ତିଭୂମି’ ଉପାଦାନ ପାଇଁ, କମିଶନର ତଥା ସଚିବ, ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ପିଏମ୍‌ୟୁର ମୁଖ୍ୟ ଥିଲେ । ମ୍ୟୁନିସିପାଲ କମିଶନର, ବ୍ରହ୍ମପୁର ମ୍ୟୁନିସିପାଲ କର୍ପୋରେସନ୍ (ବିଇଏମ୍‌ସି) ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଥିଲେ ।

ଜିଲ୍ଲାପାଳ ତଥା ଜିଲ୍ଲା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍, ଗଞ୍ଜାମ ଓ ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ଓଡ଼ିଆରପି ଅଧିନରେ ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯୁନିଟ୍ (ଡିପିଆଇୟୁ) ର ମୁଖ୍ୟ ଥିଲେ । ଲାଇନ୍ ବିଭାଗ⁷⁵ ଉଭୟ ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି ଏବଂ ଓଡ଼ିଆରପି ଅଧିନର ଥିବା ଭିତ୍ତିଭୂମି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିଥିଲେ । ସତ୍ୟ ରିଲିଫ୍ କମିଶନର (ଏସ୍‌ଆରସି) ପୂର୍ବ ବିପଦସୂଚନା ପ୍ରଦାନ ପକ୍ଷତଃ (ଇଡବୁଡିଏସ୍) ର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିଥିଲେ ।

2.2.2 ସମାକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ସମାକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାର ଥିଲା ଯେ:

- ପ୍ରକଳ୍ପ ରାଜିନାମା ଏବଂ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାରେ ବିହିତ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଫଳପ୍ରଦ ଥିଲା କି ନାହିଁ;
- ପୂର୍ବ ସର୍ଭିଗୁଡ଼ିକ ପୁରଣ ହେବା ପରେ ଅର୍ଥ ଅଭିହିତ ମୁତାବକ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ମିତବ୍ୟୟୀ, ଦକ୍ଷତା, ଫଳପ୍ରଦ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା କି ନାହିଁ;
- ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକତମ ମିତବ୍ୟୟୀ, ଦକ୍ଷତା ଓ ଫଳପ୍ରଦ ଭାବରେ ସମ୍ପାଦନ ହୋଇଥିଲା କି ନାହିଁ;
- ଉପକୂଳ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ବାତ୍ୟାର ପ୍ରଭାବ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଜଳ ଓ ପାଣିପାଗ ସଙ୍କଟର ପ୍ରଭାବକୁ କମ୍ କରିବାର ପ୍ରକଳ୍ପର ଉନ୍ନୟନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ହୋଇପାରିଛି କି ନାହିଁ; ଏବଂ
- ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ଗୁଣବତ୍ତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରଭାବୀ ଥିଲା କି ନାହିଁ ।

2.2.3 ସମାକ୍ଷା ପରିସର ଏବଂ ନମୁନା

ମାର୍ଚ୍ଚ 2011 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ଅବଧିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି ମାର୍ଚ୍ଚରୁ ଜୁନ୍ 2017 ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପାଦନ ସମାକ୍ଷା ପରିଚାଳନା କରାଯାଇଥିଲା । ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି ପାଇଁ 10 ଟି ନମୁନା ଯୁନିଟ୍⁷⁶ ଏବଂ ଓଡ଼ିଆରପି ପାଇଁ 11 ଟି ନମୁନା ଯୁନିଟ୍⁷⁷କୁ ସମାକ୍ଷା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥିଲା । ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି ପାଇଁ 45 ଟି ବହୁମୁଖୀ ବାତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ (ଏମ୍‌ପିସିଏସ୍), 46 ଟି ପ୍ରବେଶ ପଥ ଏବଂ ସମସ୍ତ 12 ଟି ଲୁଣି ଆଡ଼ିବନ୍ଧ⁷⁸ ର ନଥିପତ୍ରକୁ ସମାକ୍ଷା ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ

⁷³ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବଙ୍କ ଅଧିକାରରେ

⁷⁴ ଡିସେମ୍ବର 1999 ରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇଥିବା ଏକ ସାୟର ସଂସ୍ଥା

⁷⁵ ସଂପୃକ୍ତ ଜିଲ୍ଲାର ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ପରିମଳ ଏବଂ ଜଳ ସମ୍ପଦ ବିଭାଜନ

⁷⁶ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ, ଏସ୍‌ଆରସି, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ: ବାଲେଶ୍ଵର II, ଭଦ୍ରକ II, ଜଗତସିଂହପୁର, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଏବଂ ପୁରୀ; ଆଳା ଆଡ଼ିବନ୍ଧ ବିଭାଜନ, ମହାନଦୀ ଦକ୍ଷିଣ ବିଭାଜନ ଏବଂ ନିମାପଡ଼ା ଜଳ ସମ୍ପଦ ବିଭାଜନ

⁷⁷ ଡିପିଆଇୟୁ, ଗଞ୍ଜାମ ଓ ଖୋର୍ଦ୍ଧା; ବୁକ୍ ଉନ୍ନୟନ ଅଧିକାରୀ, ଗଞ୍ଜାମ, ଛତ୍ରପୁର, ରଙ୍ଗେଇଲୁଣ୍ଡା, ଚିଲିକା, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ, ବ୍ରହ୍ମପୁର, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ, ଆରଡବୁଏସ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍ ବିଭାଜନ, ବ୍ରହ୍ମପୁର, ବ୍ରହ୍ମପୁର ମ୍ୟୁନିସିପାଲ କର୍ପୋରେସନ, ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ଏବଂ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ

⁷⁸ 316 ବହୁମୁଖୀ ବାତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ, 243 ଟି ପ୍ରବେଶ ପଥ ଏବଂ 12 ଲୁଣି ବନ୍ଧ ମଧ୍ୟରୁ

କରିଥିଲା । ଓଡ଼ିଆରୂପି ପାଇଁ, 384 ଟି ଭିଡ଼ିଓଫି⁷⁹ ମଧ୍ୟରୁ 91 ଟି ଏବଂ 16,576 ଟି କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଗୃହ ପ୍ରକଳ୍ପ ମଧ୍ୟରୁ 377 ଟିର ନଥିପତ୍ରକୁ ସମାକ୍ଷା ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ ।

2.2.4 ସମାକ୍ଷା ପଦ୍ଧତି

ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା, ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ନଗର ଉନ୍ନୟନ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ଏବଂ ଜଳ ସମ୍ପଦ ବିଭାଗର ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲାସ୍ତରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ତଥା ନମୁନା ଯୁକ୍ତିଚର୍ଚ୍ଚା ନଥିପତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ସମାକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲା । କ୍ଷମତା ପ୍ରାପ୍ତ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଆସ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ମିଳିତ ସରଜମିନ୍ ତଦତ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ।

14 ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରବେଶ ସମ୍ମିଳନୀରେ ବିଭାଗର ମୁଖ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କ⁸⁰ ସହିତ ସମାକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ମାନଦଣ୍ଡ, ପରିସର ଏବଂ ପଦ୍ଧତି ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିଲା । 6 ଅକ୍ଟୋବର 2017 ରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରସ୍ଥାନ ସମ୍ମିଳନୀରେ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ସରକାରଙ୍କ ମତ ପ୍ରତିବେଦନରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

2.2.5 ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦସ୍ତାବିଜରୁ ସମାକ୍ଷା ମାନଦଣ୍ଡ ସ୍ଥିରାକୃତ ହୋଇଥିଲା :

- ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା ଅଧିନିୟମ, 2005;
- ଉଭୟ ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି ଏବଂ ଓଡ଼ିଆରୂପିର ପ୍ରକଳ୍ପ ରାଜିନାମା, ଅର୍ଥ ଯୋଗାଣ ରୁକ୍ଷି, ପ୍ରକଳ୍ପ ଦସ୍ତାବିଜ, ପ୍ରକଳ୍ପ ସମ୍ପାଦନା ନିୟମ ;
- ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି ପାଇଁ ଜାତୀୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (ଏନ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ)ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା ନିୟମ, ସମ୍ପାଦନା ନିୟମ, ସଂଗ୍ରହଣ ନିୟମାବଳୀ;
- ଓଡ଼ିଶା ସାଧାରଣ ଆର୍ଥିକ ନିୟମ (ଓଜିଏମ୍‌ଆର) ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ ସଂହିତା (ଓପିଡିବୁଡ଼ି);
- ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାଙ୍କ/ ଆଇଡିଏ, ଭାରତ ସରକାର, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଏବଂ ଏନ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନୁଦେଶ; ଏବଂ
- ଉଭୟ ପ୍ରକଳ୍ପର ରୁକ୍ଷିନାମାରେ ବିହିତ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ସଂକ୍ଳିଷ୍ଟା ।

2.2.6 ସ୍ୱୀକୃତି

ସମ୍ପାଦନା ସମାକ୍ଷା ପରିଚାଳନା ସମୟରେ ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା ବିଭାଗ ଏବଂ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସହଯୋଗକୁ ଆମେ ସ୍ୱୀକାର କଲୁ ।

ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପରେ ଆଲୋଚନା କରାଗଲା ।

⁷⁹ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ହୋଇନଥିବା 70 ଟି ବସ୍ତି ବ୍ୟତୀତ

⁸⁰ ପ୍ରମୁଖ ସଚିବ, ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା ବିଭାଗ-ତଥା-ସଚକ୍ଷ ରିଲିଫ୍ କମିଶନର ଏବଂ ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ

ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

2.2.7 ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା

2.2.7.1 ନିମ୍ନ ମାନର ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି ସମ୍ପାଦନା ନିୟମାବଳୀର ଅନୁକ୍ଷେପ 5.1.5 ଅନୁସାରେ ଜଣେ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସ୍ଥାନୀୟ ମୁଖ୍ୟ ରୂପେ ବିବେଚିତ ହେବେ । ନିର୍ବାହୀ ବିଭାଗରୁ ଚୟନ ହୋଇଥିବା କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ବିଶେଷଜ୍ଞ, ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ ସହଯୋଗ କରିବେ । ଓଡ଼ିଆରପିର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣକାଳୀନ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ରହିବା ପାଇଁ ପ୍ରକଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ଦସ୍ତାବିଜ୍ (ପିଏଡି) ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ସାଧାନ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପାଇଁ ଏକ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ଗୁଣାବତ୍ତା ସମାକ୍ଷକ (ଟିପିକ୍ୟୁଏ) ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ନିୟମାବଳୀରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ଆବଲୋକନ କଲେ ଯେ, ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ, ଓଡ଼ିଆରପି ର ପିଏମ୍‌ସୁ ଏବଂ ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପିର, ପିଆଇସୁ ପାଇଁ ପୂର୍ଣ୍ଣକାଳୀନ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ନିଯୁକ୍ତ କରିନଥିଲା । ଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏର ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଉଭୟ କାର୍ଯ୍ୟର ଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଆରପି ଅଧିନରେ ଭିଡିଭୁମି ପ୍ରକଳ୍ପର ଗୁଣାବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପାଇଁ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ କୌଣସି ଟିପିକ୍ୟୁଏ ନିଯୁକ୍ତ କରିନଥିଲା ।

ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ, ନିର୍ବାହୀ ବିଭାଗ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା ସହିତ ଉନ୍ନତ ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ସେମାନଙ୍କ ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଉଭୟ ପ୍ରକଳ୍ପର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଭାବେ ଅତିରିକ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିଲେ । ଜିଲ୍ଲା ପିଆଇସୁ ଏବଂ ଜଣେ ପରାମର୍ଶଦାତା ସାମୁହିକ ଭାବେ ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ଗୁଣାବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇଥିଲେ । ଉତ୍ତର ଗୁଣାବତ୍ତା ନଥିଲା, ଯେହେତୁ ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି ନିୟମାବଳୀ ଅନୁସାରେ ଜଣେ ପୂର୍ଣ୍ଣକାଳୀନ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଏବଂ ଜଣେ ପରାମର୍ଶଦାତା ପ୍ରକଳ୍ପ ନିମନ୍ତେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବା କଥା ।

2.2.7.2 ଟିପିକ୍ୟୁଏଙ୍କ ସହ ତୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ତୁକ୍ତି ଯୋଗୁଁ ନିମ୍ନମାନର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ

ପରାମର୍ଶଦାତା ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ହୋଇଥିବା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2009) ମାନକ ଦସ୍ତାବିଜ୍ ଅନୁସାରେ, ସନ୍ତୋଷ ଜନକ ସେବା ପ୍ରଦାନରେ ଅସଫଳତା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଗୁଣାବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପରାମର୍ଶଦାତା କ୍ଷତିପୂରଣ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଠାରୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କମ୍ ହେଲେ, କ୍ଷତିପୂରଣ ଅର୍ଥ ବିଲ୍ ମୂଲ୍ୟର ଦୁଇଗୁଣ ହେବ । ତୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରୀକ୍ଷଣ ସ୍ତଳେ, ଏହି କ୍ଷତିପୂରଣ ମୂଲ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପରାମର୍ଶଦାତା ଦେୟ ସହିତ ସମାନ ରହିବ । ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏଙ୍କ ନିଜସ୍ୱ ସାଧାନ ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ଯେକୌଣସି ସ୍ତଳେ ତୁଟି ସନ୍ଧାନ ହେଲେ ଏହି କ୍ଷତିପୂରଣ ଲାଗୁ ହେବା କଥା । ସମାକ୍ଷା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ କରିଥିଲା:

- ବାତ୍ୟା ପ୍ରଶମନ ଭିଡିଭୁମି⁸¹ ନିର୍ମାଣରେ ଗୁଣାବତ୍ତା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ, ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି ଅଧିନରେ ଦୁଇଟି ଟିପିକ୍ୟୁଏ⁸² ନିଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ଟିପିକ୍ୟୁଏ ସହ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ କରିଥିବା ତୁକ୍ତିରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ନିୟମ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି ନଥିଲେ ।
- ଏକ ଟିପିକ୍ୟୁଏ (ମୁକେଶ ଏବଂ ଆସୋସିଏଟ୍) ଫେବୃୟାରୀ 2012 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଥମ ନଅ ମାସ ପାଇଁ ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡ଼ିକର ଲାଗୁକାରୀ ପରୀକ୍ଷା କରିନଥିଲା । ଅତିରିକ୍ତ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବ, ରାଜସ୍ୱ ଓ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା ବିଭାଗ ଯିଏକି ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏର ଏମ୍‌ଡି ଥିଲେ, ନିରୀକ୍ଷଣ ସମୟରେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲେ ଯେ, ସଂସ୍ଥାଟି ନିମ୍ନମାନର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଉତ୍ତମ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2015) ।

⁸¹ ବହୁମୁଖୀ ବାତ୍ୟା ଆଘ୍ରାସ୍ତୁଳା, ଲୁଣି ଆଡ଼ିବନ୍ଧ ଏବଂ ପ୍ରବେଶ ପଥ ରାସ୍ତା

⁸² ମୁକେଶ ଏବଂ ଆସୋସିଏଟ୍ସ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍: ତୁକ୍ତି ମୂଲ୍ୟ 8.52 କୋଟି ଟଙ୍କା ସହିତ ମଇ 2011 ରୁ 15 ନଭେମ୍ବର 2013; ଆର୍କିଟେକ୍‌ନୋ କନସଲଟାଣ୍ଟ (ଇଣ୍ଡିଆ) ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍: ତୁକ୍ତି ମୂଲ୍ୟ 9.54 କୋଟି ଟଙ୍କା ସହିତ 16 ନଭେମ୍ବର 2013 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017

ତଥାପି, ଓସସ୍ତତିସମ୍ପଦ ଏହି ସଂସ୍ଥାଟିକୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା 9.04 କୋଟି ଟଙ୍କା (ସେବାକର ସହ) ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଚୁକ୍ତିରେ କୌଣସି କ୍ଷତି ପୂରଣ ନିୟମ ନଥିବାରୁ, ନିମ୍ନମାନର କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟର ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରୀକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଟିପିକ୍ୟୁସ ଉପରେ ଓସସ୍ତତିସମ୍ପଦ କ୍ଷତିପୂରଣ ଅର୍ଥ ଦାବା କରିପାରିନଥିଲା ।

ଓସସ୍ତତିସମ୍ପଦ ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ, ନିମ୍ନମାନର କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟରେ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ କୌଣସି ଖବର ନଥିଲା । ପୂର୍ବତନ ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରୁଥିବାରୁ ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ।

ତେଣୁ, ଅର୍ଥ କାଟର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥାଇ ଟିପିକ୍ୟୁସକୁ 9.04 କୋଟି ଟଙ୍କାର ମୋଟ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିବା ଅନିୟମିତ, ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣର ଅସଫଳତା ଏବଂ ବୈଧାନିକ ଆବଶ୍ୟକତାର ଅନୁପାଳନ ନକରିବା ସବୁକିଛି ଥିଲା ।

2.2.7.3 ଓଡ଼ିଆରପି ଅଧିନରେ ପରାମର୍ଶଦାତା ନିୟୋଜନରେ ନିଷ୍ପଳ ବ୍ୟୟ

ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି ପାଇଁ ଟିପିକ୍ୟୁସ ଭାବେ ନିୟୋଜିତ ହୋଇଥିବା ମେସର୍ସ ମୁକେଶ ଆଣ୍ଡ ଏସୋସିଏଟ୍‌ସ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିନଥିଲେ ଯାହା **ଅନୁକ୍ଷେପ 2.2.7.2** ରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି । ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି ଅଧିନରେ ଏହି ସଂସ୍ଥା ନିମ୍ନମାନର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିଥିବା ଏବଂ ଏଣୁ କ୍ଷୁଦ୍ରି ବିଭାଗ ଅବଗତ ଥିଲେ । ଯାହାହେଉ, ଉକ୍ତ ସଂସ୍ଥାକୁ 7.18 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ଓଡ଼ିଆରପି ଅଧିନରେ ପ୍ରକଳ୍ପ ପରିଚାଳନା ପରାମର୍ଶଦାତା ଭାବେ ବିଭାଗ ନିୟୋଜନ କରିଥିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2015) । ବୁଦ୍ଧପୁରରେ ନଗର ଭିତ୍ତିଭୂମି ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ନିୟମିତ ନିମ୍ନମାନର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ତଥା ପୁନଃ ଥଇଥାନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ ନକରିବା, ଯାନବାହାନ ରଖିବା ସ୍ଥାନ, ରାସ୍ତା ଆଲୋକା କରଣ, ଲ୍ୟାଣ୍ଡସ୍କେପିଙ୍ଗ୍ ଇତ୍ୟାଦିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନକରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଏଣୁ କ୍ଷୁଦ୍ରି ବିଭାଗ ଅକ୍ଟୋବର 2015 ରେ ଉକ୍ତ ସଂସ୍ଥାକୁ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅନ୍ତର କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ, ସଂସ୍ଥାକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା 71.80 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଅଗ୍ରାମକୁ ଏବଂ ଏଣୁ କ୍ଷୁଦ୍ରି ବିଭାଗ ଅସୁଲ କରିନଥିଲେ ।

ଏବଂ ଏଣୁକ୍ଷୁଦ୍ରି ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ, ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି ଏବଂ ଓଡ଼ିଆରପି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସଂସ୍ଥା ଅଲଗା ଥିଲା; ମୁକେଶ ଆଣ୍ଡ ଏସୋସିଏଟ୍‌ସର ନିମ୍ନମାନର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନା ବିଷୟରେ ସେମାନଙ୍କ ଅବଗତ ନିମନ୍ତେ କୌଣସି ଅବକାଶ ନଥିଲା । ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଓସସ୍ତତିସମ୍ପଦ ଉଭୟ ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି ଓ ଓଡ଼ିଆରପି ପାଇଁ ଟିପିକ୍ୟୁସ ମୁକେଶ ଆଣ୍ଡ ଏସୋସିଏଟ୍‌ସ ନିୟୁକ୍ତି ପ୍ରାଧିକାରୀ ଥିଲେ ।

2.2.8 ପାଣ୍ଠି ପରିଚାଳନା

ଭାରତ ସରକାର ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି ପ୍ରକଳ୍ପର ମୋଟ ମୂଲ୍ୟ 1,093.79 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା 744.49 କୋଟି ଟଙ୍କା ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ଅଂଶ 270.84 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଓସସ୍ତତିସମ୍ପଦ ମୋଟ ପ୍ରଦତ୍ତ ରାଶି 1,015.33 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ 877.07 କୋଟି ଟଙ୍କା ଉପଯୋଗ କରିଥିଲେ ।

ଓଡ଼ିଆରପି ଅଧିନରେ, ମୋଟ ପ୍ରକଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟ 1,352 କୋଟି ଟଙ୍କାରୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର 735 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଓସସ୍ତତିସମ୍ପଦ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା 555.69 କୋଟି ଟଙ୍କା (75.60 ଶତକଡ଼ା) ଉପଯୋଗ କରିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 371.98 କୋଟି ଟଙ୍କା ଦାବା ମଧ୍ୟରୁ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଆଇଡିଏ 338.76 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରତିପୂରଣ କରିଥିଲେ ।

2.2.8.1 ସୁଧର ଷଡ଼ି

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ, ଅବ୍ୟୟିତ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଣ୍ଠିକୁ ଅର୍ଜିତ ସୁଧ, ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିନରେ ଅତିରିକ୍ତ ଲଭ୍ୟ ପାଣ୍ଠି ଅଟେ । ପୁନଶ୍ଚ, ଆବଶ୍ୟକତା ନଥାଇ କୋଷାଗାରରୁ ପାଣ୍ଠି ଉଠାଣକୁ ଓଡ଼ିଶା କୋଷାଗାର ସଂହିତା (ଓଡ଼ିସି) ରେ ନିଷିଦ୍ଧ କରାଯାଇଅଛି । ଅବ୍ୟୟିତ ପାଣ୍ଠିକୁ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଫେଙ୍କୁଁ ଖାତାରେ ରଖି ଅଧିକ ସୁଧ ଅର୍ଜନ କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଉକ୍ତ ସମ୍ପର୍କରେ, ସମାକ୍ଷା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ କଲା:

- **ଅର୍ଜିତ ସୁଧର ଅନିୟମିତ ଅନ୍ୟତ୍ର ପ୍ରଦାନ :** ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି ଏବଂ ଓଡ଼ିଆର୍‌ପି ଅଧିନରେ ଅବ୍ୟୟିତ ପାଣ୍ଠିକୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଖାତାରେ ରଖି ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ଯଥାକ୍ରମେ 16.15 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 5.97 କୋଟି ଟଙ୍କା ସୁଧ ଅର୍ଜନ କରିଥିଲେ । ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ଉକ୍ତ ଟଙ୍କାକୁ ପ୍ରକଳ୍ପ ଖାତାରେ ଜମା କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ-ସୋସାଇଟି ଖାତାରେ ଜମା କରିଥିଲେ । ସେହି ସମୟରେ, ପାଣ୍ଠି ସଂଗ୍ରହ ହେତୁ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ବହୁମୁଖୀ ବାତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟ ସ୍ଥଳ (ଏମ୍‌ପିସିଏସ୍) ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତିରୋଧକ, ବିଦ୍ୟୁତ୍‌କରଣ ଇତ୍ୟାଦି କାର୍ଯ୍ୟ କରିନଥିଲେ ।

ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ଅର୍ଜିତ ସୁଧର ଅନ୍ୟତ୍ର ପ୍ରଦାନକୁ ସାକାର କରିବା (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ସହିତ ଘଟଣାକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପରିଚାଳନା ସମିତି ବୈଠକରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଥିଲେ ।

- **ଓଡ଼ିଆର୍‌ପି ଅଧିନରେ 5.20 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାୟ ସୁଧ ଷଡ଼ି:** ଅକ୍ଟୋବର 2014 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଆର୍‌ପି ଅଧିନରେ ବ୍ରହ୍ମପୁର ମହାନଗର ନିମଗ (ବିଭାଗୀୟ) କୋଷାଗାରରୁ 120 କୋଟି ଟଙ୍କା ଉଠାଣ କରିଥିଲେ । ବ୍ରହ୍ମପୁର ମହାନଗର ନିମଗ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଚାରିଟି କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ସଂସ୍ଥା⁸³ ଅବ୍ୟୟିତ ପାଣ୍ଠିକୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ଫେଙ୍କୁଁ ଖାତାରେ ରଖିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ସଞ୍ଚୟ ଖାତାରେ ରଖିଥିଲେ । ଫଳରେ 2014-17 ମଧ୍ୟରେ 5.20 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସୁଧ ହାନି ହୋଇଥିଲା ।

ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ସେମାନେ ଅବ୍ୟୟିତ ପାଣ୍ଠିକୁ ଫେଙ୍କୁଁ ଖାତାରେ ରଖିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ।

କ. ଜାତୀୟ ବାତ୍ୟା ଷଡ଼ି ପ୍ରଶମନ ପ୍ରକଳ୍ପ (ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି)

2.2.9 ପ୍ରାକ୍ ବିପଦ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ ପଦ୍ଧତି (ଇଡବ୍ଲୁଡିଏସ୍)

ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପିର ପାଞ୍ଚଟି ଉପାଦାନ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରାକ୍ ବିପଦ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ ପଦ୍ଧତି (ଇଡବ୍ଲୁଡିଏସ୍) ଅନ୍ୟତମ । ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରିଲିଫ୍ କମିସନର (ଏସ୍‌ଆର୍‌ସି), 65.56 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଲାର୍ସନ୍ ଓ ଟ୍ୟୁବ୍‌ରୋ (ଏଲ୍ ଆଣ୍ଡ ଟି) କୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ (ଜୁଲାଇ 2016) । ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିବା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିଲା । ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ 164 ସ୍ଥାନରେ⁸⁴ ସତର୍କ ଘଣ୍ଟି ଟାଣ୍ଡାର ସ୍ଥାପନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ଏସ୍‌ଆର୍‌ସି ସର୍ବମୋଟ 9.74 କୋଟି⁸⁵ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଜୁନ୍ 2017 ସୁଦ୍ଧା କାର୍ଯ୍ୟଟି ଚାଲୁ ରହିଥିଲା । ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାରେ ମାତ୍ର ସାତଟି ସତର୍କ ଘଣ୍ଟି ଟାଣ୍ଡାର ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ସମାକ୍ଷାରୁ ଜଣାଯାଇଥିଲା । ମାସ୍ ମେସେଜିଙ୍ଗ୍ ସିଷ୍ଟମ୍ ପାଇଁ ସ୍ଥାନ ଆଧାରିତ ସତର୍କ ପଦ୍ଧତି ସଂସ୍ଥାପନ ନ ହେବା ଯୋଗୁଁ କୌଣସି ଟାଣ୍ଡାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନଥିଲା । ମକ୍ ଡ୍ରଲ୍ ମଧ୍ୟ ସଂଚାଳନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ଏସ୍‌ଆର୍‌ସିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରୂପାନ୍ତ ହୋଇଥିବା ଟାଣ୍ଡାରଗୁଡ଼ିକର ତିନିଜଣ ସ୍ଥାନ ଉପଯୋଗୀ ନଥିବା ସମାକ୍ଷାରୁ

⁸³ ଗୋଷ୍ଠୀ ଉନ୍ନୟନ ଅଧିକାରୀ, ଛତ୍ରପୁର, ଚିଲିକା, ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ ରଙ୍ଗେଇଲୁଣ୍ଡା
⁸⁴ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ (6), ବ୍ଲକ୍ ସ୍ତରରେ 22, ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ 122 ଏବଂ ମହ୍ୟ ଅବତରଣ କେନ୍ଦ୍ର (ଏଫ୍‌ଏଲ୍‌ସି) ରେ 14
⁸⁵ ଅଗଷ୍ଟ 2016 ରେ ଚଳମାନ ଅଗ୍ରାମ: 6.56 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଯୋଗାଣ ହୋଇଥିବା ସାମଗ୍ରୀର 50 ପ୍ରତିଶତ: ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ରେ 3.18 କୋଟି ଟଙ୍କା

ଜଣାଯାଇଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ, ଏଲ୍ ଆଣ୍ଡ ଟି ଡିଜାଇନ୍⁸⁶ ସଂଗୋଧନ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2016) । ତେଣୁ, 9.74 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ, ବିଳମ୍ବରେ ଡିଜାଇନ୍ ଚୁଡ଼ାନ୍ତ କରିବା ଯୋଗୁଁ ଟାଣ୍ଡାର ଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ଓସସ୍ତିଏମ୍ଏ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଜୁନ୍, 2017) ଯେ ନଭେମ୍ବର 2017 ସୁଦ୍ଧା କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପନ କରିବେ ।

2.2.10 ବହୁମୁଖୀ ବାତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ

ବହୁମୁଖୀ ବାତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ (ଏମ୍ପିସିଏସ୍) ନିର୍ମାଣ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସାରେ ବାତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ଗୁଡ଼ିକ ଉଚ୍ଚ ଭୂମିରେ ନିର୍ମାଣ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଉପକୂଳ ଠାରୁ 10 କିଲୋମିଟର ମଧ୍ୟରେ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏନ୍ସିଆରଏମ୍ପି ଏବଂ ଏନ୍ସିଆରଏମ୍ପି (ଏଏପ୍) ଅଧିନରେ, 316 ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ ଓସସ୍ତିଏମ୍ଏ ଯୋଜନା କରିଥିଲେ । ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଓସସ୍ତିଏମ୍ଏ 242 ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ 74 ଟିର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁ ରହିଥିଲା । ଓସସ୍ତିଏମ୍ଏ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା 439.64 କୋଟି ଟଙ୍କା ବୃତ୍ତିମୂଲ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ 343.91 କୋଟି ଟଙ୍କା ଉପଯୋଗ କରିଥିଲେ । ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ନିର୍ମାଣରେ ଅଭାବ ଗୁଡ଼ିକର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ **ସାରଣୀ 2.2.1** ରେ ଦିଆଗଲା :

ସାରଣୀ 2.2.1: ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଉପରେ ସମୀକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

ବିଷୟ	ମାନଦଣ୍ଡ/ ଆବଶ୍ୟକତା	ସିଦ୍ଧାନ୍ତ	ଉତ୍ତର
ସ୍ଥାନ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ନିରୂପଣ	କ୍ଷେତ୍ରଫଳ, ଜନସଂଖ୍ୟା ⁸⁷ ଉପକୂଳ ଠାରୁ 10 କିଲୋମିଟର ମଧ୍ୟରେ ବାତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀର ଲଭ୍ୟତାକୁ ଆଧାର କରି ଆଇଆଇଟି, ଖଡ଼ଗପୁର ⁸⁸ , ଛଅଟି ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଜିଲ୍ଲା ⁸⁹ ରେ 512 ବହୁମୁଖୀ ବାତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ⁹⁰ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ ।	ଓସସ୍ତିଏମ୍ଏ 2000 ରୁ 2017 ମଧ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ନକରି ବିଭିନ୍ନ ⁹¹ ଯୋଜନାରେ 568 ବହୁମୁଖୀ ବାତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଏନ୍ସିଆରଏମ୍ପି ଯୋଜନା ଅଧିନରେ ନିର୍ମିତ 316 ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏହା ମଧ୍ୟରୁ 21 ଟି ଉପକୂଳ ଠାରୁ 10 କିଲୋ ମିଟର ଦୂରତା ପରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହିପରି ଅତିରିକ୍ତ 56 ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ନିର୍ମାଣରେ 77.84 କୋଟି ⁹² ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା ।	ଉପକୂଳ ଠାରୁ 10 କିମି ପରେ ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ନିର୍ମାଣକୁ ଓସସ୍ତିଏମ୍ଏ ସାକାର କରିଥିଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) । ଯାହାହେଉ, ସୁପାରିଶ ଠାରୁ ଅଧିକ ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ନିର୍ମାଣ ବିଷୟରେ ଓସସ୍ତିଏମ୍ଏ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉତ୍ତର ଦେଇନଥିଲେ ।

⁸⁶ 40 ସ୍ଥାନରେ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିବାରୁ 5 ମିଟର ଏଙ୍ଗୁଲାର ଟାଣ୍ଡାର ସଂଖ୍ୟା 85 ରୁ 45 କୁ କମାଇବା
⁸⁷ 75 ପ୍ରତିଶତ ଲୋକଙ୍କ ପକ୍ଷାପତ୍ତ ନଥିବା ବିଚାରକୁ ନେଇ 10 ବର୍ଗ କିଲୋମିଟର ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଟିଏ ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଏବଂ ପ୍ରତି 3000 ଜନସଂଖ୍ୟାରେ ଗୋଟିଏ ଏମ୍ପିସିଏସ୍
⁸⁸ ଅନଧ୍ୟାନ କରି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନ ଓ ସଂଖ୍ୟା ସୁପାରିଶ କରିବା ପାଇଁ ଜାନୁଆରୀ 2000 ରେ ନିୟୋଜିତ ହୋଇଥିଲେ
⁸⁹ ବାଲେଶ୍ଵର, ଭଦ୍ରକ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଜଗତସିଂହପୁର, ପୁରୀ ଏବଂ ଗଞ୍ଜାମ
⁹⁰ ପୃଥକ ଅଞ୍ଚଳର 19 ଟି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି
⁹¹ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ରିଲିଫ୍ ପାଣ୍ଠି: 60, ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଜାତୀୟ ରିଲିଫ୍ ପାଣ୍ଠି: 38, ବିଶ୍ଵ ବ୍ୟାଙ୍କ: 37, ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା: 36, ଏନ୍ସିଆରଏମ୍ପି: 316, ସମନ୍ୱିତ ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳ ପରିଚାଳନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ: 14, ଭାରତୀୟ ରେଡ୍ କ୍ରସ୍ ସୋସାଇଟି: 65 ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ: 2
⁹² ପ୍ରତି ବାତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ପାଇଁ ହାରାହାରି ମୂଲ୍ୟ 1.39 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ 56 ଟି ପାଇଁ

ବିଷୟ	ମାନଦଣ୍ଡ/ ଆବଶ୍ୟକତା	ସିଦ୍ଧାନ୍ତ	ଉତ୍ତର
ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଗୁଡ଼ିକର ଡିଜାଇନ୍, ଏମ୍ପିଏସ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁରୂପ ନଥିବା	ଏନଡିଏସ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସାରେ କୋଠାର ଏରୋଡାଇନାମିକ୍ସ ଉନ୍ନତ ପାଇଁ କୋଠାଗୁଡ଼ିକ ବୃତ୍ତାକାର/ ଷଡ଼ଭୁଜାକାର/ ଅଷ୍ଟଭୁଜାକାର ଆକୃତିରେ ନିର୍ମାଣ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଏହାଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ ସବିଶେଷ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଥିଲା ⁹³ ।	ପାଞ୍ଚଟି ଜିଲ୍ଲା ⁹⁴ ର ପାଞ୍ଚଟି ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନର 43 ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ସରକମିନ୍ ତଦତ୍ତ ସମୟରେ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରାଯାଇଥିବା ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କରିଥିଲା (ପରିଶିଷ୍ଟ 2.2.1) । ଓଏସ୍ଡିଏସ୍, ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଦୁଇ ସେକ୍ ଡିଜାଇନ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲା । ଡିଜାଇନ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଆୟତାକାର ଥିଲା । ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଯଥା ଲୋଭରତ୍ ଭେଣ୍ଟ, ଝରକା, ଆଶ୍ରୟ ସୁବିଧା, ବାୟୁ ଚଳାଚଳ, ବିଜୁଳି ପ୍ରତିରୋଧକ, ଶବ୍ଦବିହୀନ ଜେନେରେଟର ଇତ୍ୟାଦି ନଥିଲା । ଏହିପରି, 56.69 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ନିର୍ମିତ ସମସ୍ତ 43 ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଡିଜାଇନ୍ ଠିକ୍ ନଥିଲା ଯାହା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ସମୟରେ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା ।	ଓଏସ୍ଡିଏସ୍ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ଅଛି, ସେମାନେ ଭବିଷ୍ୟତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମୟରେ ସମାକ୍ଷା ମତ୍ତବ୍ୟକୁ ଧ୍ୟାନ ଦେବେ ।
କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତି ହୋଇଥିବା ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଅବ୍ୟବହୃତ ରହିବା	ବିଦ୍ୟମାନ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଓଏସ୍ଡିଏସ୍ ଯୋଜନା କରିଥିଲେ (ଜୁଲାଇ 2009) । ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଗୁଡ଼ିକର ଜେନେରେଟର, ରନ୍ଧନ ବାସନ କୁସନ ଇତ୍ୟାଦି ଜରୁରୀ ଉପକରଣ ରହିବା କଥା । ସ୍ଥାନୀୟ ବାସିନ୍ଦାମାନେ କୋଠାଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କ ସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କେନ୍ଦ୍ର ଭାବେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରି ପାରିବେ ।	ଓଏସ୍ଡିଏସ୍ 316 ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ମଧ୍ୟରୁ 242 ର କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିଥିଲେ ଓ ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ସିଏସ୍ଏମ୍ପିସି କୁ 233 ଟି ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଗୁଡ଼ିକରେ ଜରୁରୀ ଉପକରଣ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା । ବିଦ୍ୟୁତିକରଣ ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇ ନଥିଲା । କର୍ପସ ପାଣ୍ଠି ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିନଥିଲେ । 43 ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଜେପିଆଇ ସମୟରେ ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ମାତ୍ର 11 ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ କିମ୍ବା ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ	ଓଏସ୍ଡିଏସ୍ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ସେମାନେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2018 ସୁଦ୍ଧା ଜରୁରୀ ଉପକରଣ ଯୋଗାଇ ଦେବେ । ସେମାନେ କର୍ପସ ପାଣ୍ଠି ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ରିଲିଫ୍ କମିସନରଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ।

⁹³ କାନୁରେ ବାୟୁ ଚଳାଚଳ ପାଇଁ ଲୋଭରତ୍ ଭେଣ୍ଟ (ଏକ ବାୟୁ ଚଳାଚଳ ପଦ୍ଧତି ଯାହା କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ବା ଚାଳନ ଯୋଗ୍ୟ ଚୌକାଠରେ ଛାଡ଼ି ହୋଇଥିବା ଫଳକ ଦ୍ୱାରା ଅବରକାରୀ ଉପାଦାନ ଯଥା ପାଣି, ମଇଳା ଏବଂ ଆବର୍ଜନାକୁ ବାହାରେ ରଖି ବାୟୁକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ), ଅଭଙ୍ଗୁର ଫାଇବର ରିଇନ୍ଫୋରସଡ୍ ପ୍ଲଷ୍ଟିକ୍ ଲୋଭର ଟାଇପ୍ ଝରକା, କାନୁରେ ଏବଂ ବାରଣ୍ଡାରେ ମହଜୁର ସ୍ଥାନ ଏବଂ ବର୍ଷା ଜଳ ହାରଭେଷ୍ଟିକ୍ ଇତ୍ୟାଦି ।

⁹⁴ ବାଲେଶ୍ୱର, ଭଦ୍ରକ, ଜଗତସିଂହପୁର, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଏବଂ ପୁରୀ

ବିଷୟ	ମାନଦଣ୍ଡ/ ଆବଶ୍ୟକତା	ସିଦ୍ଧାନ୍ତ	ଉତ୍ତର
	ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏମ୍ପ୍ଲିଏସ୍‌ସ୍‌ ଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଏକ କର୍ପସ ପାଣ୍ଟି ସୃଷ୍ଟି କରାଯିବ ।	ପରିସରରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିଲା । ଏହିପରି କୋଠାଗୁଡ଼ିକର ସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କେନ୍ଦ୍ର ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲ ହୋଇନଥିଲା ।	

(ଉତ୍ତର ସମୀକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ବିଭାଗୀୟ ନଥିବୁ ସଂକଳିତ)

ଏହିପରି ଏମ୍ପ୍ଲିଏସ୍‌ସ୍‌ ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନ ଚୟନ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ଡିଜାଇନ୍ ଯଥାକ୍ରମେ ଆଇଆଇଟି, ଖଡ଼ଗପୁରର ସୁପାରିଶ ଓ ଏନ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସାରେ ହୋଇନଥିଲା ।

2.2.11 ଏମ୍ପ୍ଲିଏସ୍‌ସ୍‌ କୁ ପ୍ରବେଶ ମାର୍ଗର ନିର୍ମାଣ

ବାତ୍ୟା ସମୟରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ନିରାପଦ ସ୍ଥାନକୁ ତୁରନ୍ତ ପ୍ରସ୍ଥାନ ପ୍ରବେଶ ପଥ ନିର୍ମାଣର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ।

2.2.11.1 ଉଚ୍ଚତର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ସହ ପ୍ରବେଶ ପଥ ନିର୍ମାଣ

ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ, ରାଜ୍ୟ, ବାତ୍ୟା ପ୍ରବଣ ଅଞ୍ଚଳ ଓ ଗ୍ରାମ ଗୁଡ଼ିକରେ ରାସ୍ତାର ଉପଲବ୍ଧତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାର ଥିଲା । ନିର୍ମାଣ ହେବାକୁ ଥିବା ରାସ୍ତାର ଲମ୍ବ ଓ ଆବଶ୍ୟକତା ବିଷୟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାର ଥିଲା । ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ, 243 ଟି ରାସ୍ତାର ପ୍ରବେଶ ପଥର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ 351.18 କୋଟି ଟଙ୍କାର ବୃକ୍ଷ ମୂଲ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା, ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ 229 ଟି ପ୍ରବେଶ ମାର୍ଗର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ କରିଥିଲା ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ 14 ଟି ନିର୍ମାଣଧନ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ମୋଟ 302.15 କୋଟି⁹⁵ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା । 46 ଟି ପ୍ରବେଶ ପଥର⁹⁶ ନଥିବୁ ଯାଞ୍ଚ କରି ସମୀକ୍ଷା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭାବଗୁଡ଼ିକୁ ଅବଲୋକନ କରିଥିଲା:

- ପ୍ରବେଶ ପଥ ନିର୍ମାଣ କରି ଏମ୍ପ୍ଲିଏସ୍‌ସ୍‌ ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ଜନବସତିକୁ ସଂଯୋଗାକରଣ କରିବା ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା । 39 ଟି ପ୍ରବେଶ ପଥର ମିଳିତ ସରକମିନ୍ ଡବ୍‌କ୍ସ ସମୟରେ ସମୀକ୍ଷା ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ 13 ଟି ମାମଲା⁹⁷ରେ, 18.04 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ପ୍ରବେଶ ପଥ ନିର୍ମାଣ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିବା ଜନବସତିକୁ ସଂଯୋଗ କରାଯାଇପାରି ନଥିଲା ।
- ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଗ୍ରାମ୍ୟ ରାସ୍ତା ନିୟମାବଳୀରେ 75 ଏମ୍‌ଏମ୍ ମୋଟେଇ ଗ୍ରାମୁଲାର ସର୍ବୋତ୍ତମ⁹⁸ (ଜିଏସ୍‌ବି) ସିମେଣ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍ ରାସ୍ତା କରିବାର ବିହିତ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ 41 ଟି ରାସ୍ତା ମଧ୍ୟରୁ 34ଟିରେ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ବିନା ଯଥାର୍ଥତାରେ 100 ରୁ 150 ଏମ୍‌ଏମ୍ ମୋଟେଇ ଥିବା ଜିଏସ୍‌ବି ରାସ୍ତା କରିଥିଲା । ଅବଶିଷ୍ଟ ସାତଟି ରାସ୍ତା 75 ଏମ୍‌ଏମ୍ ମୋଟେଇ ବିଶିଷ୍ଟ ଥିଲା । ଏହାଫଳରେ ଉଚ୍ଚତର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ବିଶିଷ୍ଟ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣରେ ଅଧିକ 2.92 କୋଟି ଟଙ୍କା ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହେଲା ।

ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ସେମାନେ ମୂର୍ତ୍ତିକା ପରିମାପକ ଅନୁସାରେ ଜିଏସ୍‌ବିରେ ଅଧିକ ମୋଟେଇ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ

⁹⁵ ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି: 170.46 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଏଏମ୍‌ଏ: 131.69 କୋଟି ଟଙ୍କା

⁹⁶ 42 ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ରାସ୍ତା ସହିତ

⁹⁷ ପୁରୀ: ଅଞ୍ଜିରା, ଚନ୍ଦ୍ରୀଆପାଳ, ବେଙ୍ଗା ଚେନ୍ଦୁଲା, ମୂଳବସନ୍ତ, ରାହାଙ୍ଗିରିଆ, ନୂଆଗାଁ, ବାଲେଶ୍ୱର: ଓଡ଼ିଶାଳ, ବିଷ୍ଣୁପୁର, ଭଦ୍ରକ: ରାଧାକାନ୍ତପୁର, କିସମତକ୍ରୀଷ୍ଣପୁର, ଜଗତସିଂହପୁର: କଙ୍କଣା, କୁସୁପୁର

⁹⁸ ସିମେଣ୍ଟ-କଂକ୍ରିଟ୍ କିମ୍ବା ବ୍ଲକ୍ ଟପ୍ ସରଫେସ୍ ରାସ୍ତା ତଳେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିବା କଠିନ ଦ୍ରବ୍ୟ

ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ଉଚ୍ଚତର ମାନକ ଗ୍ରହଣ କରିବା ସପକ୍ଷରେ କୌଣସି ବୈଜ୍ଞାନିକ ପଦ୍ଧତିର ନଥିପତ୍ର ଦେଇପାରି ନଥିଲା ।

2.2.11.2 ମାଟି କାମରେ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ

ପାଞ୍ଚ କିଲୋମିଟର ଦୂରତା ମଧ୍ୟରେ ମାଟି ଖନନ ଏବଂ ପରିବହନ କାର୍ଯ୍ୟ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ କରାଯିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ମୂଲ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣ 2006 ରେ ମିଶ୍ର ମୂଲ୍ୟର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଘନ ମିଟର ପ୍ରତି ଦର 108.84 ଟଙ୍କାରୁ 132.36 ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା । ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ 46 ଟି ରାସ୍ତା ମଧ୍ୟରୁ 28 ଟିର ଅବକଳ ମୂଲ୍ୟରେ, ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ଲୋକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଖନନ ଏବଂ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଉପାୟରେ ପରିବହନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲା । ଲୋକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଖନନ ଏବଂ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଉପାୟରେ ପରିବହନ ଦର ପ୍ରତି ଘନ ମିଟରକୁ 129 ଟଙ୍କାରୁ 250 ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିଲା । ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଉପାୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଖର୍ଚ୍ଚ କମ୍ ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଲୋକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 5.26 ଲକ୍ଷ ଘନ ମିଟର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଖନନ ହେବା ଯୋଗୁଁ 2.95 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ବ୍ୟୟ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ, ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଉପକରଣର ଯାତାୟତ ପାଇଁ ପ୍ରବେଶ ପଥ ନଥିବା ଯୋଗୁଁ ସେମାନେ ଲୋକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଖନନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣ ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ମାଟିର ପରିବହନ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଉପାୟରେ ହୋଇଥିଲା ଯାହା ସେଠାରେ ଯାନବାହନର ଯାତାୟତ ପାଇଁ ସୁବିଧା ଥିବାର ସୂଚାଉଛି ।

2.2.12 ଲୁଣିବନ୍ଧର ଦୃଢ଼ୀକରଣ ଓ ଉନ୍ନତିକରଣ

ଋରିଟି ଜିଲ୍ଲାରେ⁹⁹ 57.975 କିଲୋମିଟର ଲମ୍ବର 12 ଟି ଲୁଣିବନ୍ଧ ସୁଦୃଢ଼ୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । ବନ୍ଧର କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ମୂଲ୍ୟ 183.68 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ମୂଲ୍ୟ 187.31 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ନଅଟି ଲୁଣିବନ୍ଧର ନଥି ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲା ଓ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭାବମାନ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲା:

- **ବନ୍ଧର ପାଟ ମରାମତି ନହେବା :** ମାର୍ଚ୍ଚ ଓ ନଭେମ୍ବର 2016ରେ 38.25 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ଦୁଇଟି ବନ୍ଧକୁ¹⁰⁰, ସମାକ୍ଷା ମିଳିତ ସରଜମିନ୍ ତଦତ୍ତ କରିଥିଲେ । ସମାକ୍ଷା ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ 4.480 କିଲୋମିଟର¹⁰¹ ଲମ୍ବର ଲୁଣିବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ ହୋଇନଥିଲା । ତେଣୁ, ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଲୁଣି ବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ ନ ହେବାରୁ, ଚାଷ ଜମି ଓ ଜନବସତିଗୁଡ଼ିକୁ ଲୁଣିପାଣି ପ୍ରବାହ ବନ୍ଦ କରିବା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ପାରିନଥିଲା । ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦଳ, ପରିଦର୍ଶନ କରିବା ପରେ (ଜାନୁଆରୀ 2016) ମୁକୁଳା ଜାଗାକୁ ବନ୍ଦ କରି ସ୍ଥାନୀୟ ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟାପକ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଗାଇଦେବା ପାଇଁ ଉପଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଯାହାହେଉ, ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ ।

ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ଜଳ ସମ୍ପଦ ବିଭାଗ ମୁକୁଳା ଜାଗା କରିବେ । ଲୁଣିବନ୍ଧର ନିର୍ମାଣ ଏହାର ଦାୟିତ୍ୱ ହୋଇଥିବାରୁ ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ହୋଇନଥିଲା ।

- **ଗାବିନ୍ଧନ ବାକ୍ସ ପାଇଁ ଅଧିକ ଦେୟ :** ତୁଝିର ସର୍ଭ ଅନୁସାରେ, ଗାବିନ୍ଧନ ବାକ୍ସରେ¹⁰², ପଥର ଖଞ୍ଜିବାରେ ନ୍ୟୁନତମ ଭବତ¹⁰³ ବିୟୋଗ କରିବାର ଥିଲା । 15 ରୁ 25 ସେ.ମି ଆକାର ପଥର ଖଞ୍ଜା ଯାଇଥିବା ଗାବିନ୍ଧନ ବାକ୍ସ ପାଇଁ ମୋଟ ଆୟତନର 1/6 ଭାଗ ଭବତ ବାବଦକୁ ବିୟୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଜଳ ସମ୍ପଦ ବିଭାଗ ଓ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ (ମଇ 2016) । 10 ରୁ 20 ସେ.ମି ଆକାର

⁹⁹ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଜଗତସିଂହପୁର, ପୁରୀ ଏବଂ ଗଞ୍ଜାମ
¹⁰⁰ ସମୁଦାୟ ଲମ୍ବ 12.395 କିଲୋମିଟର ଥିଲା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତି ମୂଲ୍ୟ 38.25 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା
¹⁰¹ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଠାରେ ନଗର ଲୁଣିବନ୍ଧ (3.30 କିଲୋମିଟର); ଏରସମା ଠାରେ ପରୁଆରୁ ଗଡ଼ହରିସପୁର ଲୁଣିବନ୍ଧ (1.180 କିଲୋମିଟର)
¹⁰² ପଥର ଖଞ୍ଜାଯାଇଥିବା ତାର ଜାଲି ବାସ୍କେଟ୍, ଯାହାକି ପ୍ରତିରୋଧକ କାନ୍ଥ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ
¹⁰³ ଆୟତନ ମାପିବା ପାଇଁ ଏକ ବାକ୍ସରେ ରଖାଯାଇଥିବା ପଥର ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଖାଲି ସ୍ଥାନ

ପଥର ଖଞ୍ଜା ଯାଇଥିବା ଗାଦିୟନ ବାକ୍ସ ପାଇଁ ମୋଟ ଆୟତନର 1/8 ଭାଗ ବିୟୋଗ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିଲା । ମିଳିତ ସରକମିନ୍ ତଦତ୍ତ ସମୟରେ ସମାପ୍ତ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲା ଯେ ରାସ୍ତାର 27 ଟି ସ୍ଥାନରେ 30 ରୁ 40 ସେ.ମି ଆକାରରେ ପଥର ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଆକାର ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ, ମୋଟ ଆୟତନର 1/6 ଭାଗ ଓସ୍ତୁତିଏମ୍‌ଏ ବିୟୋଗ କରିବାର ଥିଲା । ଯାହାହେଉ, 10 ରୁ 20 ସେ.ମି ଆକାର ପଥର ଖଞ୍ଜା ଯାଇଥିବା ଗାଦିୟନ ବାକ୍ସର ମୋଟ ଆୟତନରୁ 1/8 ଭାଗ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କର ବିଲରୁ ଓସ୍ତୁତିଏମ୍‌ଏ କାଟି ରଖିଥିଲା । ତେଣୁ, ପାଞ୍ଚଜଣ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ¹⁰⁴ ଓସ୍ତୁତିଏମ୍‌ଏ 2.66 କୋଟି ଟଙ୍କା¹⁰⁵ ଅଧିକ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ।

ଓସ୍ତୁତିଏମ୍‌ଏ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ତାଲୁ ସ୍ଥାନରେ ସମୁଦାୟ ପଥର ପରିମାଣର 5 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ବଡ଼ ଆକାରର ପଥର ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିଲା । ଯାହାହେଉ, ଉତ୍ତର ସପକ୍ଷରେ ସେମାନେ ଦସ୍ତାବିଜଗତ ପ୍ରମାଣ ପ୍ରଦାନ କରିପାରି ନଥିଲେ ।

- ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁଗ୍ରହ:** ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ସହିତ କରାଯାଇଥିବା ଚୁକ୍ତିରେ 5 କିଲୋମିଟର ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସ୍ଥାନରୁ ମାଟି ପରିବହନ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ସେହି ଅନୁସାରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଟକଳରେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଜମି ମାଲିକଙ୍କ ସହିତ ଠିକାଦାରମାନେ ଚୁକ୍ତିନାମା କରିବେ ଯାହାକୁ ବିଭାଗକୁ ପ୍ରେରଣ ହେବାର ଥିଲା । 12ଟି ବନ୍ଧ ମଧ୍ୟରୁ 9ଟି ବନ୍ଧର ମିଳିତ ସରକମିନ୍ ତଦତ୍ତରୁ ସମାପ୍ତ ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ଛଅଟି¹⁰⁶ ଲୁଣି ବନ୍ଧର ଗର୍ଭ¹⁰⁷ 30 ରୁ 500 ମିଟର ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା । ଏହା ସୂଚିତ କଲା ଯେ, ଠିକାଦାରମାନେ ବନ୍ଧର 30 ରୁ 500 ମିଟର ମଧ୍ୟରେ ମାଟି ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ । ଗୋପାଳପୁର-ରାଜନଗର ଲୁଣି ବନ୍ଧର 2011 ର ଉପଗ୍ରହ ପ୍ରତିଛବି ସହ 2016 ର ପ୍ରତିଛବିର ତୁଳନାରୁ ମଧ୍ୟ ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ ହେଉଥିଲା ଯାହାକି ନିମ୍ନରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି :

ଚିତ୍ର 2.2.1: ଲୁଣିବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ ହେବା ପୂର୍ବରୁ 2011 ରେ ଉପାୟାୟତା ଉପଗ୍ରହ ପ୍ରତିଛବି ଯେତେବେଳେ କି ଗର୍ଭ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେଉନଥିଲା ।

(କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାର ରାଜନଗର-ଗୋପାଳପୁର ଲୁଣି ବନ୍ଧର କିଆଇଏସ୍ ମାନଚିତ୍ର)

¹⁰⁴ ଓସ୍ତୁତିଏମ୍‌ଏ (3); ଗଙ୍ଗାଧର ଜେନା (3), ଅଜିତ୍ କୁମାର ସାହୁ (1), ସାରଥୀ ଲକ୍ଷ୍ମିନିଧରୀ ଏବଂ ତେଜଲପରସ (1) ଏବଂ ନିର୍ମଳ କୁମାର ସାହୁ (1)

¹⁰⁵ ପଥରର ଆୟତନର ଆଠ ଭାଗରୁ ଏକ ଭାଗ ଏବଂ ଛଅ ଭାଗରୁ ଏକ ଭାଗ ବିୟୋଗ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ

¹⁰⁶ ଚଣ୍ଡିହରା, ରାଜନଗର-ଗୋପାଳପୁର 8050 ରୁ 14050, ରାଜନଗର-ଗୋପାଳପୁର 15050 ରୁ 19050, ଚାଷୀ ସଭା, ସାଗନପେଟା ଏବଂ ପରୁଆ ରୁ ଗଡ଼ହରିଶପୁର

¹⁰⁷ ବନ୍ଧରେ ମାଟି ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ମାଟି ଖୋଳିବା ପାଇଁ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ଗର୍ଭ

ଚିତ୍ର 2.2.2: ଲୁଣି ବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ ହେବା ପରେ 2016 ରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ଉପଗ୍ରହ ପ୍ରତିଛବି ଯେତେବେଳେ କି ଗର୍ଭ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେଉଥିଲା ।

ଜୁନ୍ 2017ରେ କରାଯାଇଥିବା ମିଳିତ ସରଜମିନ୍ ତଦନ୍ତରୁ ବନ୍ଧ ନିକଟରେ ଅନେକ ଗର୍ଭ ଥିବା ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ, 500 ମିଟରର ଅଧିକ ଦୂରତା ଥିବା ଗର୍ଭରୁ ମାଟିର ପ୍ରକୃତ ପରିବହନ ସନ୍ଦେହଜନକ ଥିଲା । ଯାହାହେଉ, 5 କିଲୋମିଟର ଦୂରତାରୁ ମାଟି ପରିବହନ ବିଘ୍ନକୁ ନେଇ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାଫଳରେ ଛଅଟି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ 7.37 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଧିକ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିଥିବାରୁ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାଳୟ ଉତ୍ତର ଦାୟୀ କରାଯାଇ ।

ଓସ୍ତୁତି-ସମ୍ପଦ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ଗର୍ଭ ଚିହ୍ନଟ ହୋଇନପାରିବାରୁ, 5 କିମି ଦୂରତା ଅବଳରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ପରିବହନର ପ୍ରକୃତ ଦୂରତା ନିରୂପଣ କରିବା ପାଇଁ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇ ନଥିବାରୁ ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣ ଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଠିକାଦାରମାନେ ମାଟି ଆଣିବା ପାଇଁ ଜମିମାଲିକ ସହିତ କୌଣସି ରୁକ୍ଷ କରି ନଥିଲେ ।

2.2.13 ବିଳମ୍ବିତ ସମାପ୍ତି ପାଇଁ ସମାପିତ କ୍ଷତି ଲାଗୁ ନକରିବା

ଏମ୍ପିସିଏସ୍, ପ୍ରବେଶ ପଥ ଏବଂ ଲୁଣି ବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ସହିତ ହୋଇଥିବା ରୁକ୍ଷରେ ସମାପିତ କ୍ଷତି (ଏଲଡି) ଲାଗୁ କରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ।

91ଟି ଠିକାରୁ¹⁰⁸ 74ଟି ଠିକାର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରି ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ଠିକାଦାରମାନେ 33 ରୁ 1,478 ଦିନ ବିଳମ୍ବରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିଥିଲେ । 15.28 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସମାପିତ କ୍ଷତି ପରବର୍ତ୍ତେ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାଳୟ 2.46 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଲାଗୁ କରିଥିଲେ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, 15.26 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସମାପିତ କ୍ଷତି ଅନାଦାୟ ହୋଇ ରହିଥିଲା ଏବଂ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଓସ୍ତୁତି-ସମ୍ପଦ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ, ସେମାନେ ଖୁଲାପକାରୀ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ଠାରୁ 25.53 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସମାପିତ କ୍ଷତି ଆଦାୟ କରିଥିଲେ । ଜବାବ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଆଦାୟ ହୋଇଥିବା 25.53 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପାଉଣାର ମାତ୍ର 1.7 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା ।

¹⁰⁸ 45 ଟି ବହୁମୁଖୀ ବାଟ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ଏବଂ 46 ପ୍ରବେଶ ମାର୍ଗ ନିର୍ମାଣ

2.2.14 ସିମେଣ୍ଟର ଅଧିକ ବ୍ୟବହାର ଯୋଗୁଁ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ

ଭାରତୀୟ ମାନକ (ଆଇଏସ୍) 456:2000/2005 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ଲେନ୍ ସିମେଣ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍ (ପିସିସି)/ରିଇନ୍‌ଫୋରସ୍‌ଡ୍ ସିମେଣ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍ (ଆର୍ସିସି)ର ଏମ୍ 20 ଗ୍ରେଡ୍ ଓ ଏମ୍ 30 ଗ୍ରେଡ୍‌ର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ପାଇଁ ସିମେଣ୍ଟର ଆବଶ୍ୟକତା ଘନମିଟର ପ୍ରତି ଯଥାକ୍ରମେ 250 କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ଏବଂ 320 କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ଆଇଏସ୍ ଅନୁଯାୟୀ, ପିସିସି/ ଆର୍ସିସିର ବ୍ୟାପକ ମଜଭୁତ 30 ଏନ୍/ ବର୍ଗ ମିଲି ମିଟରରୁ କମ୍ ନହେବା ଉଚିତ୍ ।

ସମୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷଣ କଲା ଯେ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ, ରାଜ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଦର (ଏସ୍‌ଏଆର୍)କୁ ଆଧାର କରି ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । ଏସ୍‌ଏଆର୍ ଅନୁସାରେ, ଏମ୍ 20 ଓ ଏମ୍ 30 ଗ୍ରେଡ୍‌ର ପ୍ରତି ଘନମିଟର ପିସିସି ଏବଂ ଆର୍ସିସି କାମ ପାଇଁ ସିମେଣ୍ଟର ଆବଶ୍ୟକତା ଯଥାକ୍ରମେ 347 କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ଓ 407 କିଲୋଗ୍ରାମ୍ ଥିଲା । ତଦନୁସାରେ, ଅଟକଳ ବ୍ୟୟରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିବା ସିମେଣ୍ଟର ପରିମାଣ ଅନୁଯାୟୀ ନିର୍ଲାମ ତକାଳିମାନେ ନିର୍ଲାମ ତାକ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଯାହାହେଉ, ଠିକାଦାରମାନଙ୍କ ସହିତ ହୋଇଥିବା ଚୁକ୍ତିରେ ପିସିସି/ଆର୍ସିସି କାମ ପାଇଁ ଭାରତୀୟ ମାନକର ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟକରଣକୁ ଅନୁସରଣ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ତେଣୁ ଅଟକଳରୁ କମ୍ ପରିମାଣର ସିମେଣ୍ଟ ବ୍ୟବହାର କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଚୁକ୍ତିରେ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସମୀକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ 99,802.12 ଘନ ମିଟର ପିସିସି/ ଆର୍ସିସିର କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହରେ, ଚୁକ୍ତିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଆଇଏସ୍ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଅଟକଳରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଏସ୍‌ଏଆର୍ ଅନୁସାରେ ପରିମାଣ ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା (ସାରଣୀ 2.2.2 ରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଗଲା) :

ସାରଣୀ 2.2.2: ଅଧିକ ସିମେଣ୍ଟ ବ୍ୟବହାରର ବିବରଣୀ

ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିବରଣୀ	ଏସ୍‌ଏଆର୍ ଅନୁଯାୟୀ ସିମେଣ୍ଟର ବ୍ୟବସ୍ଥା	ଆଇଏସ୍ 456 ଅନୁଯାୟୀ ସିମେଣ୍ଟର ବ୍ୟବସ୍ଥା	ନିର୍ବାହ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ପରିମାଣ (କ୍ୟୁମି)	ଏସ୍‌ଏଆର୍ ଅନୁଯାୟୀ ସିମେଣ୍ଟର ପରିମାଣ (କ୍ୟୁଇଏଲ) (ସମ୍ପ 2 x ସମ୍ପ 4)	ଆଇଏସ୍ 456 ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୋଗ ହୋଇଥିବା ସିମେଣ୍ଟର ପରିମାଣ (କ୍ୟୁଇଏଲ) (ସମ୍ପ 3 x ସମ୍ପ 4)	ପାର୍ଥକ୍ୟ (କ୍ୟୁଇଏଲ)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
ଏମ୍ 20	347	250	8,207.37	28,479.58	20,518.43	7,961.15
ଏମ୍ 30	407	320	91,594.75	3,72,790.63	2,93,103.20	79,687.43
ମୋଟ			99,802.12	4,01,270.21	3,13,621.63	87,648.58

(ଉତ୍ତ: ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାଳ ନଥି)

ଫଳସ୍ଵରୂପ, 87,648.58 କ୍ୟୁଇଏଲର ଅଧିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଗୁଁ 6.31 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଅଟକଳରେ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଅନୁସାରେ ଠିକାଦାରମାନେ ସିମେଣ୍ଟ ଉପଯୋଗ କରିଥିଲେ, ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟାପକ ମଜଭୁତ 30 ଏନ୍/ ବର୍ଗ ମିଲିମିଟରରୁ ଅଧିକ ହୋଇ ପାରିଥାନ୍ତା । ଯାହାହେଉ, 27ଟି ରାସ୍ତାର 82 ଟି ସ୍ଥାନରେ ମିଳିତ କୋର ପରିକ୍ଷଣ କରି ସମୀକ୍ଷା ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲା ଯେ 22ଟି ସ୍ଥାନରେ ରାସ୍ତାର ବ୍ୟାପକ ମଜଭୁତ 30 ଏନ୍/ ବର୍ଗ ମିଲିମିଟରରୁ କମ୍¹⁰⁹ ଥିଲା (ଜୁନ୍ 2017) । ତେଣୁ, ସିମେଣ୍ଟର ଅଧିକ ଉପଯୋଗ ପରେ ସୁଦ୍ଧା ରାସ୍ତା ନିମ୍ନମାନର ଥିଲା ।

ଏହା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରେ ଯେ ଉପଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା ସିମେଣ୍ଟର ପ୍ରକୃତ ପରିମାଣ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପରିମାଣଠାରୁ କମ୍ ଥିଲା । ଏହି ବିଷୟ ବିଭାଗ ଦ୍ଵାରା ପୁଞ୍ଜୀନୁପୁଞ୍ଜି ଯାଞ୍ଚ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାମାନେ ରାଜ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଦର ଅନୁସାରେ ଅଟକଳ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । ଜବାବ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଚୁକ୍ତିରେ ଆଇଏସ୍ 456

¹⁰⁹ 20 ଏନ୍/ବର୍ଗ ମିଲିମିଟର ଠାରୁ କମ୍: 18, 20-25 ମଧ୍ୟରେ: 12, 25-30 ମଧ୍ୟରେ: 19

ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟକରଣ ଅନୁସାରେ 320 କିଲୋଗ୍ରାମ ସିମେଣ୍ଟ ବ୍ୟବହାର କରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରକୃତରେ ଉପଯୋଗ ହୋଇଥିବା 407 କିଲୋଗ୍ରାମ ସିମେଣ୍ଟ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ଖ. ଓଡ଼ିଶା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପ୍ରକଳ୍ପ (ଓଡ଼ିଆରପି)

ପ୍ରକଳ୍ପ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁଯାୟୀ 2014-19 ମଧ୍ୟରେ, ହିତାଧିକାରୀ ଏବଂ ଲାଭନ୍ ବିଭାଗ ଯଥାକ୍ରମେ 30,000 ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିରୋଧୀ ଗୃହ ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ଭିତ୍ତିଭୂମି ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, 2016-17 ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟକୁ 16,000 ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିରୋଧୀ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାର ଥିଲା ଏବଂ 200 ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନତି ଯୋଜନା ମଧ୍ୟରୁ 100 ଟି ଉନ୍ନତି ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଥିଲା । 2016-17 ମଧ୍ୟରେ ବ୍ରହ୍ମପୁରର 25,000 ଜନସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟରୁ 10,000 ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ନତ ପରିମଳ, ଜଳଉତ୍ସ ଓ 500 ମିଟର ମଧ୍ୟରେ ସର୍ବକାଳୀନ ରାସ୍ତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ କରିବାର ଥିଲା । ଓଡ଼ିଆରପି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଲା:

2.2.15 ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିରୋଧୀ ଗୃହର ଆବଶ୍ୟକତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ

ଡିନିଟି ଜିଲ୍ଲାରେ 24,775¹¹⁰ ଟି ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିରୋଧୀ ଗୃହର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିବା ଓସ୍ତାଦିଏମ୍‌ଏ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥିଲା (ମଇ 2014) । ଯାହାହେଉ, 23,527 ଟି ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିରୋଧୀ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ ବୈଷୟିକ ସହାୟତା ଯୋଗାଇଦେବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ପରାମର୍ଶଦାତା (ଗ୍ରାମ ବିକାଶ) ସହ ଏହା ଏକ ରୁକ୍ମି ସାକ୍ଷରିତ କରିଥିଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2014) । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ସମାକ୍ଷା ନିମ୍ନମତେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲା :

2.2.15.1 ଯୋଗ୍ୟ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀ ଚିହ୍ନଟ

ଓଡ଼ିଆରପି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ସମୁଦ୍ର ତଟ ଠାରୁ 5 କିଲୋମିଟର ଭିତରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମକୁ ଓଡ଼ିଆରପିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବ । ଯେଉଁ ପରିବାରର ଘର ଫାଇଲିନ୍ ବାତ୍ୟା ଏବଂ ବର୍ଷା/ବନ୍ୟା ଦ୍ୱାରା କ୍ଷତି ହୋଇଥିବ ଏବଂ ମରାମତି ହୋଇପାରୁନଥିବ, ସେହି ପରିବାରକୁ ଓସ୍ତାଦିଏମ୍‌ଏ ଚୟନ କରିବା ଉଚିତ୍ । କ୍ଷତି ହୋଇନଥିବା ଗୃହ କିନ୍ତୁ ପାଣି ପବନ ସଙ୍କଟ ଥିବା ଗୃହକୁ ମଧ୍ୟ ଓସ୍ତାଦିଏମ୍‌ଏ ଚୟନ କରିବ । ଉକ୍ତ ମାନଦଣ୍ଡକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରି ଜିଲ୍ଲାପାଳମାନେ “ସଂରଚନା ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀ”ଙ୍କ ଏକ ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରି ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ସୂଚୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଥିଲା । ଜିଲ୍ଲା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନେ ଗ୍ରାମ ସଭା ଏବଂ ସଭାର ବିବରଣୀର କାଗଜପତ୍ରକୁ ସଂଘଟିତ କରି ହିତାଧିକାରୀ ସୂଚୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ଉକ୍ତ ଅଭାବଗୁଡ଼ିକ ଅବଲୋକନ କରିଥିଲା (ସାରଣୀ 2.2.3):

ସାରଣୀ 2.2.3: ଯୋଗ୍ୟ ଗ୍ରାମ ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀ ଚିହ୍ନଟ ଉପରେ ସମାକ୍ଷା ମନ୍ତବ୍ୟ

ବିଷୟ	ମନ୍ତବ୍ୟ	ଜବାବ
ଯୋଗ୍ୟ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥିବା	ଜିଆଇଏସ୍ ମାନଚିତ୍ରରେ (ପରିଶିଷ୍ଟ 2.2.2) ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଜିଲ୍ଲାର ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକୁ ସମାକ୍ଷା ଚିହ୍ନଟ କରିଥିଲା । ମାନଚିତ୍ରରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ 288 ଟି ଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟରୁ 101 ଟି ଗ୍ରାମ ସମୁଦ୍ର କୂଳ/ଚିଲିକା ହ୍ରଦର 5 କିଲୋମିଟର ମଧ୍ୟରେ ଅବସ୍ଥିତ । 2011 ଜନଗଣନା ଅନୁଯାୟୀ 4,156 ଟି ଅସ୍ଥାୟୀ ଗୃହ ଥିବା ଡିନିଟି ବ୍ଲକର (ଗଞ୍ଜାମ, ଛତ୍ରପୁର ଏବଂ ଚିଲିକା) 90 ଟି ଗ୍ରାମ ତାଲିକାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥିଲେ । ଏହିପରି ଭାବରେ, ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟ	ଓସ୍ତାଦିଏମ୍‌ଏ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ବାତ୍ୟାରେ କମ ପ୍ରଭାବିତ ଆଶଙ୍କା ଥିବା ଏବଂ ଅଧିକ ପକ୍କା ଗୃହ ଥିବା ହେତୁ ସେମାନେ କେତେକ ଗ୍ରାମ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିନଥିଲେ । ଉତ୍ତରଟି ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଡହସିଲଦାର ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର 30 ଟି ଗ୍ରାମରେ 163 ଟି କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଗୃହ

¹¹⁰ ଆଇଡିଏ ସହ ରାଜିନାମା ଅନୁସାରେ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିରୋଧୀ ଗୃହ ସଂଖ୍ୟା 30,000 ଥିଲା

	ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଡିପିଆଇୟୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସଂକ୍ରିୟା ପ୍ରଚଳନ କରିନଥିଲା ।	ଚିହ୍ନଟ କରିଥିଲେ ।
ଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନକରିବା	ଅନୁପଯୁକ୍ତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଯୋଗୁଁ, ଡିପିଆଇୟୁ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା 882 ଜଣ ଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 281 ଜଣଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିପାରିଥିଲେ । ଅଠରବାଟିଆ ଗ୍ରାମ ¹¹¹ ର ମିଳିତ ସରକମିନ୍ ତଦତ୍ତ ସମୟରେ ସମୀକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ଅନେକ ପରିବାର ଚାଳଘର କିମ୍ବା ଆକବେଷ୍ଟସ ଘରେ ବାସ କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଡିପିଆଇୟୁ କେବଳ ଏହି ଗ୍ରାମରୁ ସାତଜଣ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିଥିଲେ । ଯାହାଫଳରେ, 196 ଜଣ ଗ୍ରାମବାସୀ ସେମାନଙ୍କୁ ଚୟନ କରାନଯିବା ବିଷୟରେ ଅଭିଯୋଗ କରି ବିଡ଼ିଓ, ଚିଲିକାକୁ ପ୍ରତିରୋଧ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ।	ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ଅଠରବାଟିଆ ଗ୍ରାମର ସେମାନେ କେବଳ ସାତ ଜଣ ଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ପାଇଥିଲେ । କିଛି ଗ୍ରାମବାସୀ ସେମାନଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଦରଖାସ୍ତ ବିଳମ୍ବରେ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତର ସୂଚାଇଥିଲା ଯେ ତହସିଲଦାର ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ସର୍ବେକ୍ଷଣ କରିନଥିଲେ ।
ଅଯୋଗ୍ୟ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା	ଗଞ୍ଜାମ ଓ ଛତ୍ରପୁର ବ୍ଲକରେ, ଓଡ଼ିଆରପି ଅଧିନରେ ଡିପିଆଇୟୁ 5,899 ଜଣ ହିତାଧିକାରୀ ¹¹² ଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ରାଜସ୍ୱ ନିରୀକ୍ଷକ 100 ଜଣ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିଥିଲେ । ଏହାମଧ୍ୟରେ, ବିଡ଼ିଓମାନେ 36.59 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଏହି ଅଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିସାରିଥିଲେ । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଡିପିଆଇୟୁ 2.56 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅସୁଲ କରିପାରିଥିଲେ ଏବଂ 34.03 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅସୁଲ ନ ହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା ।	ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ସେମାନେ ଅଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଟଙ୍କା ଅସୁଲ କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଉଛନ୍ତି ।

(ଉତ୍ସ: ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକର ଜିଲ୍ଲାପାଳମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ନଥି)

2.2.15.2 ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିରୋଧ ଗୃହର ଡିଜାଇନ୍ ଓ ନିର୍ମାଣ

ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁଯାୟୀ, କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ମିଳିବା ତାରିଖରୁ 12 ମାସ ମଧ୍ୟରେ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାର ଥିଲା । ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ତିନିଟି ବ୍ଲକରେ¹¹³ 2014-2015 ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ କରାଯାଇଥିବା 10,112 ଗୃହ ମଧ୍ୟରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ହିତାଧିକାରୀମାନେ 8,446 ଟି (84 ପ୍ରତିଶତ) ଗୃହ¹¹⁴ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିପାରିଥିଲେ । ସମୀକ୍ଷା ନିମ୍ନମତେ ଅବଲୋକନ କଲା:

¹¹¹ ଚିଲିକା ବ୍ଲକର ନିମିତ୍ତେ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଯାହାକି ଚିଲିକା ହ୍ରଦର ଅତି ନିକଟରେ ଅବସ୍ଥିତ

¹¹² ଗଞ୍ଜାମ: 3,603 ଏବଂ ଛତ୍ରପୁର: 2,296

¹¹³ ରଙ୍ଗେଇଲୁଣ୍ଡା: 4,213; ଛତ୍ରପୁର: 2,296; ଗଞ୍ଜାମ: 3,603

¹¹⁴ ରଙ୍ଗେଇଲୁଣ୍ଡା: 2,965; ଛତ୍ରପୁର: 2,157; ଗଞ୍ଜାମ: 3,324

- ଡିଜାଇନର ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଯୋଗୁଁ କାର୍ଯ୍ୟ ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିବା :** ରଙ୍ଗେଇଲୁଣ୍ଡା ଓ ଛତ୍ରପୁର ବ୍ଲକରେ, କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ହୋଇଥିବା 1,071 ଗୃହ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା କୌଣସି ଗୃହ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇନଥିଲା । ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣ ଲିପିବଦ୍ଧ ନଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମର¹¹⁵, 11ଟି ସେହିଭଳି ଗୃହର ମିଳିତ ସରଜମିନ୍ ତଦତ୍ତ (ମଇ 2017) ସମୟରେ ସମାକ୍ଷା ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର କଲା ଯେ, ଗୃହଗୁଡ଼ିକର ଚଟାଣ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 405 ବର୍ଗଫୁଟରୁ 649 ବର୍ଗଫୁଟ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଯାହାକି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସର୍ବାଧିକ 400 ବର୍ଗଫୁଟରୁ ଅଧିକ ଥିଲା । ଓସସ୍ତ୍ରୀସମ୍ପଦ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ହିତାଧିକାରୀମାନେ ନିଜେ ନିଜେ ମଞ୍ଜୁର ପ୍ଲାନଠାରୁ ଅଧିକ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ଥିବା ଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ଅଧିକ ନିର୍ମାଣଧିନ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ବିନିଯୋଗ କରିବାରେ ସରକାରଙ୍କର କୌଣସି ଭୂମିକା ନଥିଲା । ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଓସସ୍ତ୍ରୀସମ୍ପଦ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟର ତଦାରଖ କରିନଥିଲା ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ପରିଣାମ ସମୟରେ ଅବଗତ କରାଇନଥିଲା ।
- ମୌଳିକ ସୁବିଧାଗତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ନହେବା :** ଡିପିଆଇୟର ଦୈନିକ ରିପୋର୍ଟ ସୁନ୍ଦରଲା ଯେ, ଦୁଇଟି ପୁନଃ ସ୍ଥାପିତ ଅଞ୍ଚଳରେ 79 ଲକ୍ଷ¹¹⁶ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା 28ଟି ଓଡିଆରପି ଗୃହ¹¹⁷ ମଧ୍ୟରୁ 15ଟି ଗୃହରେ ହିତାଧିକାରୀମାନେ ବସବାସ କରୁଥିଲେ । ଯାହାହେଉ, ମିଳିତ ସରଜମିନ୍ ତଦତ୍ତ (ମଇ 2017) ସମୟରେ ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ହିତାଧିକାରୀମାନେ ଗୃହରେ ବସବାସ କରୁନଥିଲେ ଯେହେତୁ ଓସସ୍ତ୍ରୀସମ୍ପଦ ସେଗୁଡ଼ିକରେ ମୌଳିକ ସୁବିଧାସୁଯୋଗ¹¹⁸ ଯୋଗାଇ ପାରିନଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟରେ ଓସସ୍ତ୍ରୀସମ୍ପଦ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଉତ୍ତର ଦେଇନଥିଲା ।
- ବିଭିନ୍ନ ବିପଦ ଆଶଙ୍କା ପାଇଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୃହକୁ ବାମାଭୁକ୍ତ କରା ନଯିବା :** ମାର୍ଚ୍ଚଦର୍ଶିକା ଅନୁଯାୟୀ, ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିନରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଗୃହକୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବିପଦ ଆଶଙ୍କାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଓସସ୍ତ୍ରୀସମ୍ପଦ ଗୋଟିଏ ଥର ପ୍ରିମିୟମ୍ ପୈଠ କରି 10 ବର୍ଷ ପାଇଁ ବାମାଭୁକ୍ତ କରିବା ଉଚିତ୍ । କିନ୍ତୁ, ଯୁନାଇଟେଡ ଇଣ୍ଡିଆ ଇନ୍ସୁରାନ୍ସ କମ୍ପାନୀ ଲିମିଟେଡ୍‌କୁ 94.61 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରିମିୟମ୍ ପୈଠ କରି ଓସସ୍ତ୍ରୀସମ୍ପଦ 14,557 ଗୃହ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 6,857 ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୃହକୁ ବାମାଭୁକ୍ତ କରିଥିଲା । 231 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଥିବା ଅବଶିଷ୍ଟ 7,700 ଗୃହ ବାମାଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥିଲା ।

ଓସସ୍ତ୍ରୀସମ୍ପଦ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଗୃହକୁ ଦୁଇମାସ ମଧ୍ୟରେ ବାମାଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ପଦକ୍ଷେପ ନେଉଛନ୍ତି ।

2.2.15.3 ସାର୍ବଜନୀନ ଭିତ୍ତିଭୂମି ସୃଷ୍ଟି

ସାମଗ୍ରିକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ସୃଷ୍ଟି ସହିତ ରାସ୍ତା, ଜଳଯୋଗାଣ, ବର୍ଜ୍ୟବସ୍ତୁ ପରିଚାଳନା, ପାଣ୍ଡାର ଗ୍ରୀଡ୍ ସଂପ୍ରସାରଣ, ଗୋଷ୍ଠୀ ଏବଂ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର, ଖେଳପଡ଼ିଆ ଭଳି ସୁବିଧାସୁଯୋଗ ଯୋଗାଇ ଅନୁପୂରଣ ଗୃହ ପୁନଃ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଓଡିଆରପିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଅଛି । ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ, ସେହି ସବୁ ସୁବିଧାସୁଯୋଗ ଅନ୍ୟ ଯୋଜନା ସହ ମିଳିତ ଭାବରେ ଯୋଗାଇବାର ଥିଲା । 2014-2017 ମଧ୍ୟରେ, କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ହୋଇଥିବା 373 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ¹¹⁹ ମଧ୍ୟରୁ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ସଂସ୍ଥା¹²⁰ମାନେ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା 81 ଟି (22 ପ୍ରତିଶତ) କାର୍ଯ୍ୟ¹²¹ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ

¹¹⁵ ନୂଆ କାର୍ଡପୁର ଗ୍ରାମ (ରଙ୍ଗେଇଲୁଣ୍ଡା ବ୍ଲକ୍)
¹¹⁶ ବିଞ୍ଚଣାପାଲି ପୁନଃସ୍ଥାପନ ସ୍ଥାନ: 42.60 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା, ମଙ୍ଗଳାଯୋଡ଼ି ପୁନଃସ୍ଥାପନ ସ୍ଥାନ: 36.40 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା
¹¹⁷ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ବିଞ୍ଚଣାପାଲି ପୁନଃସ୍ଥାପନ ସ୍ଥାନରେ 15 ଟି ଗୃହ ଏବଂ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଜିଲ୍ଲାର ମନଗଲା ଯୋଡ଼ି ପୁନଃସ୍ଥାପନ ସ୍ଥାନରେ 13 ଟି ଗୃହ
¹¹⁸ ପାଇପ ଯୋଗେ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ, ଅନ୍ତରାଣ ରାସ୍ତା, ସଂଲଗ୍ନ ରାସ୍ତା ଏବଂ ନାଳ
¹¹⁹ 138 ଟି ଗୋଷ୍ଠୀ କେନ୍ଦ୍ର, 129 ଟି ରାସ୍ତା ଓ ଡେନ୍ ଏବଂ 106 ଟି ପିଡବ୍ଲୁଏସ୍ ପ୍ରକଳ୍ପ
¹²⁰ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ-II ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ପରିମଳ, ବ୍ରହ୍ମପୁର
¹²¹ ରାସ୍ତା ଏବଂ ନାଳ: 10; ପିଡବ୍ଲୁଏସ୍: 71

କରିପାରିଥିଲେ । 120 ଟି କାର୍ଯ୍ୟର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମାପ୍ତି ସମୟ ଅତିକ୍ରମ କରି ଯାଇଥିଲା । ସମୀକ୍ଷା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭାବ ଅବଲୋକନ କଲା:

- ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣରେ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ :** ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ଗୃହର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାର ନିର୍ମାଣ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 600 ବର୍ଗ ଫୁଟ୍ ସହ ବ୍ୟୟ¹²² 7 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ । ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଏମ୍‌ଜିଏନ୍‌ଆରଇଜିଏ ସହ ମିଳିତ ଭାବେ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଉପରୋକ୍ତ ମାନଦଣ୍ଡ, ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଓ ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ (ଡବ୍ଲୁଆଣ୍ଡସିଡି) ମିଳିତ ଭାବେ ସମସ୍ତ ଜିଲ୍ଲାର ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ଅବଗତ କରିଥିଲେ (ଅପ୍ରେଲ 2016) । ସମୀକ୍ଷା ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର କଲା ଯେ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ, ଆରଡବ୍ଲୁ ବିଭାଜନ-II, ବ୍ରହ୍ମପୁର 880 ବର୍ଗଫୁଟ ନିର୍ମାଣ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ସହ 48 ଟି ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠାର ନକସା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । ସଂପୃକ୍ତ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଯତ୍ନ, ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟ 18.74 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ 19.35 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ରଖି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବୈଷୟିକ ମଞ୍ଜୁର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ (ମଇ 2016) । ସେହି କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ମାଣାଧୀନ ଥିଲା (ମଇ 2017) । ତେଣୁ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ¹²³ ଓ ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ ମଧ୍ୟରେ ସମନ୍ୱୟ ଅଭାବରୁ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନମାନେ ଅଧିକ ଚଟାଣ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ଥାଇ ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ ଯାହାଫଳରେ 5.77 କୋଟି¹²⁴ ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଅନ୍ତର୍ଗତ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଉଥିବା ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ପାଇଁ ସଂଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ମାଣ କରାଯାଉଥିବା ଗୃହ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଥିଲା ।

ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ନିର୍ମାଣ ଖର୍ଚ୍ଚ କମ କରିବା ପାଇଁ ସମନ୍ୱିତ ମିଳିତ ପନ୍ଥା ଅବଲମ୍ବନ କରିନଥିଲା, ଯାହାଫଳରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଅତ୍ୟଧିକ ବ୍ୟୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ର ମାନଦଣ୍ଡ ହିଁ ଅତ୍ୟଧିକ ଚଟାଣ କ୍ଷେତ୍ରଫଳର କାରଣ ସମନ୍ୱୟ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ଦେଇପାରିନଥିଲା ।

- ପିଭିସି ପାଇପ୍ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଡିଆଇ ପାଇପ୍ କ୍ରୟ ଯୋଗୁଁ ଅଧିକ ବ୍ୟୟ :** ଆରଡବ୍ଲୁଏସ୍‌ଏସ୍ ବିଭାଜନ 106 ଟି ପାଇପ୍ ଜଳଯୋଗାଣ ପ୍ରକଳ୍ପ (ପିଡବ୍ଲୁଏସ୍) କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିଥିଲା । ବିଭାଗ 15 ଟି ପ୍ରକଳ୍ପରେ, 100 ଏମ୍‌ଏମ୍ ବ୍ୟାସ ବିଶିଷ୍ଟ ଡକ୍ଟରଲ୍ ଆଇରନ୍ (ଡିଆଇ) ପାଇପ୍ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2014 ରୁ ଅପ୍ରେଲ 2015) । ଅବଶିଷ୍ଟ 91 ଟିରେ, 90 ରୁ 110 ଏମ୍‌ଏମ୍ ବ୍ୟାସ ବିଶିଷ୍ଟ ପିଭିସି ପାଇପ୍ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲା । ପିଭିସି ପାଇପ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ନଥିବାର ସେପରି କୌଣସି ତଥ୍ୟ ଲିପିବଦ୍ଧ ନଥିଲା । ଯେହେତୁ ଡିଆଇ ପାଇପ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ ପିଭିସି ପାଇପ୍ ଠାରୁ ଅଧିକ¹²⁵, ଅଟକଳରେ ଡିଆଇ ପାଇପ୍ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଯୋଗୁଁ 1.30 କୋଟି¹²⁶ ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ, ଭବିଷ୍ୟତ ମରାମତି ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସେମାନେ 15 ଟି ପ୍ରକଳ୍ପରେ ଡିଆଇ ପାଇପ୍ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ସହି ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଗତ 91 ଟି ପ୍ରକଳ୍ପରେ ପିଭିସି ପାଇପ୍ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲା ।

¹²² ଗୋଟିଏ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର କୋଠାର ବ୍ୟୟ
¹²³ ଆରଡବ୍ଲୁ ବିଭାଜନ-II, ବ୍ରହ୍ମପୁରର ପ୍ରଶାସନିକ ବିଭାଗ
¹²⁴ ମଞ୍ଜୁରା ପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ୟୟ: 9.13 କୋଟି ଟଙ୍କା ବିୟୁକ୍ତ (7 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା X 48) = 5.77 କୋଟି ଟଙ୍କା
¹²⁵ ଡିଆଇ ପାଇପ୍- 641.89 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି ମିଟର ଏବଂ ପିଭିସି ପାଇପ୍- 156.73 ଟଙ୍କାରୁ 186.06 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି ମିଟର
¹²⁶ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ହୋଇଥିବା 27,695.30 ମିଟର X (ଡିଆଇ ପାଇପ୍‌ର ପ୍ରକୃତ କ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ 641.89 ଟଙ୍କା ବିୟୁକ୍ତ ନଭେମ୍ବର 2014 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସମୟରେ ପିଭିସି ପାଇପ୍‌ର ପ୍ରଚଳିତ ମୂଲ୍ୟର ହାରାହାରି 171.05 ଟଙ୍କା ପ୍ରତି ମିଟର) = 1.30 କୋଟି ଟଙ୍କା

2.2.15.4 ବ୍ରହ୍ମପୁରରେ ନଗର ଭିଡିଭୁମି

ଫାଇଲିଙ୍ଗ୍ ବାତ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ବ୍ରହ୍ମପୁର ସହରର ଭିଡିଭୁମି ଭାଷଣ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ସରକାର 200.91 କୋଟି¹²⁷ ଟଙ୍କାର ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଟକଳ ଓଡ଼ିଆରପି ଅଧିନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ ଏବଂ 2014-15 ରୁ 2016-17 ମଧ୍ୟରେ ପୁନଃନିର୍ମାଣ ପାଇଁ 120 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହା ମଧ୍ୟରୁ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା, ବ୍ରହ୍ମପୁର ମହାନଗର ନିଗମ ଦୁଇ ଗୋଟି ଉପାଦାନ¹²⁸ ପାଇଁ 23.99 କୋଟି ଟଙ୍କା (20 ପ୍ରତିଶତ) ବିନିଯୋଗ କରିଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକ ଯଥା ରାସ୍ତା, ବସ୍ତି ଉନ୍ନୟନ ଏବଂ ବନ୍ୟାଜଳ ନିଷ୍ଠାସନ ନାଳ ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ ସ୍ତରରେ ଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲା:

- **ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତରେ ବିଳମ୍ବ :** ବ୍ରହ୍ମପୁର ମହାନଗର ନିଗମ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ଟାଟା କନସଲ୍ଟାନ୍ସୀ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ଲିମିଟେଡ୍ (ଟିସିଇଏଲ୍) କୁ ନ୍ୟସ୍ତ କଲା (ଜୁଲାଇ ରୁ ଡିସେମ୍ବର 2015), ଯାହାକି ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା:

ସାରଣୀ 2.2.4: ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ଟିସିଇଏଲ୍‌ର ନିୟୋଜନର ବିବରଣୀ

ଉପାଦାନ	ନିଯୋଜିତ ତାରିଖ	କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତିର ଧାର୍ଯ୍ୟ ସମୟ ସାମା	କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତିର ପ୍ରକୃତ ତାରିଖ	ଡିସେମ୍ବର 2017 ସୁଦ୍ଧା ସ୍ଥିତି
ବ୍ରହ୍ମପୁର ମହାନଗର ନିଗମ ପାଇଁ ମାଷ୍ଟର ପ୍ଲାନ ଏବଂ ବନ୍ୟାଜଳ ପାଇଁ ଡିପିଆର	ଜୁଲାଇ 2015	ଅପ୍ରେଲ 2016	ଅପ୍ରେଲ 2017	ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗରେ ପଡ଼ି ରହିଛି
ପାଞ୍ଚଟି ରାସ୍ତା ପାଇଁ ଡିପିଆର	ଜୁଲାଇ 2015	ଅପ୍ରେଲ 2016	ଅଗଷ୍ଟ 2016	ଟେଣ୍ଡର ଦସ୍ତାବିଜ୍‌ର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗରେ ପଡ଼ି ରହିଛି
70 ଟି ବସ୍ତିର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଡିପିଆର	ଡିସେମ୍ବର 2015	ଅପ୍ରେଲ 2016	କେବଳ ବସ୍ତି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା । 63 ଟି ମାମଲା ଅପ୍ରେଲ 2017 ସୁଦ୍ଧା ପଡ଼ି ରହିଛି	ଆଇଡିଏ ର ଅନୁମୋଦନ (ମଇ 2017) ପରେ ବ୍ରହ୍ମପୁର ମହାନଗର ନିଗମରେ ପଡ଼ି ରହିଛି

(ଉତ୍ସ: ବିଭାଗୀୟ ନଥି)

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ ଟିସିଇଏଲ୍ ଦ୍ୱାରା ଡିପିଆର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପିଆଇୟୁ/ ପିଏମୟୁ ସ୍ତରରେ ମଧ୍ୟ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆରମ୍ଭ ହୋଇନଥିଲା । ଟିସିଇଏଲ୍ ଦ୍ୱାରା ଡିପିଆର ପ୍ରସ୍ତୁତରେ ବିଳମ୍ବ ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଟେଣ୍ଡର ରୂପାନ୍ତ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ହେତୁ ଅଧିକ ଦୁଇ ବର୍ଷ ସମୟ ଲାଗିଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ କ୍ଷତି ଭୟ ଏବଂ ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟଯୁକ୍ତ ଥିଲା ।

- **ବର୍ଦ୍ଧିତ ଅଟକଳ ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ :** ବ୍ରହ୍ମପୁର ମହାନଗର ନିଗମ, ପୁରୁଣା ଜଳ ଯୋଗାଣ ପାଇପ ଲାଇନକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଜଣେ ଠିକାଦାର¹²⁹ଙ୍କୁ 27.16 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ପ୍ରଦାନ

¹²⁷ ବସ୍ତି ଭିଡିଭୁମିର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ : 85 କୋଟି ଟଙ୍କା, ବୃହତ ଏବଂ ଅନ୍ତ-ସଂଯୋଗ ରାସ୍ତା ପାଇଁ :40 କୋଟି ଟଙ୍କା; ବନ୍ୟାଜଳ ନିଷ୍ଠାସନ ନାଳ: 25 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଯୋଗାଣ ଜଳର ମହଜୁଦ୍: 27.42 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ସମର୍ଥନ: 23.49 କୋଟି ଟଙ୍କା
¹²⁸ ଯୋଗାଣ ଜଳର ମହଜୁଦ୍ ପାଇଁ (21.08 କୋଟି ଟଙ୍କା) ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ସମର୍ଥନ ପାଇଁ 2.91 କୋଟି ଟଙ୍କା
¹²⁹ କେଏଲ୍‌ଏସ୍‌ଆର୍ ଇନଫ୍ରାଟେକ୍ ଲିମିଟେଡ୍

କରିଥିଲା (ଜୁଲାଇ 2015) । ଉପରୋକ୍ତ କାମ ମଧ୍ୟରେ 23.9 କିଲୋମିଟର ବିଭିନ୍ନ ଆକାରର ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର¹³⁰ ପାଇପ୍ ଯୋଗାଣ ଓ ବିଛାଇବା କାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ତିନିଏସ୍ ଆଣ୍ଡ ଡି ମୂଲ୍ୟ ମିଟର ପିଛା 2,967 ଟଙ୍କାରୁ 9,259 ଟଙ୍କା (ଜୁଲାଇ 2015) ଭୁଜନରେ ପାଇପର ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟ 3,657 ଟଙ୍କାରୁ 11,540 ଟଙ୍କା ଥିଲା । ବୁଝାପୁର ମହାନଗର ନିଗମ, ଜଣେ ଠିକାଦାରକୁ ଯୁକ୍ତିତ ପିଛା 4,000 ଟଙ୍କା ରୁ 12,782 ଟଙ୍କା ସ୍ଥିର କରି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଯେହେତୁ ବୁଝାପୁର ମହାନଗର ନିଗମ, ତିନିଏସ୍ ଆଣ୍ଡ ଡି ଦରକୁ ଅନୁସରଣ କରିନଥିଲା, ଏହା ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟକୁ 19 ରୁ 20 ପ୍ରତିଶତ ଅଧିକ କରିଥିଲା । ଏହାଫଳରେ ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟରେ 3.97 କୋଟି ଟଙ୍କା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଅଧିକ ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ ଯୋଗୁଁ ବୁଝାପୁର ମହାନଗର ନିଗମ 6.06 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକା ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ଏବଂ ଠିକାଦାରକୁ ଅଧେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ।

ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ, ପାଇପ୍ (ଡିଆଇ ପାଇପ) କ୍ରୟ ପାଇଁ ତିନିଏସ୍ଆଣ୍ଡ ଡି ଦାମ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା । ଉଭୟ ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଡିଆଇ ପାଇପ ପାଇଁ ତିନିଏସ୍ଆଣ୍ଡ ଡି ଅନୁମୋଦନ ମୂଲ୍ୟ ଉଚ୍ଚ ସମୟରେ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା ।

2.2.16 ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି ଏବଂ ଓଡିଆର୍‌ପି ଅଧିନରେ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧିରେ ଅଭାବ

ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ନିୟମାବଳୀ (ଉପାଦାନ-ଗ) ଅନୁଯାୟୀ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ମୁକାବିଲା ପ୍ରସ୍ତୁତିକରଣ ନିମିତ୍ତ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ଏବଂ ଷ୍ଟେକହୋଲ୍ଡର ମାନଙ୍କର ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାଦାନ ଥିଲା । ଭାରତ ସରକାର ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି ଏବଂ ଓଡିଆର୍‌ପି ଅଧିନରେ 51.89 କୋଟି¹³¹ ଟଙ୍କା ଆବଣ୍ଟନ କରିଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ସମାପ୍ତ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଅବଲୋକନ କଲା :

ସାରଣୀ 2.2.5: ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ସମୟରେ ସମାପ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

ପରିକଳ୍ପନା	ସିଦ୍ଧାନ୍ତ	କବାର
ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି	ଭାରତ ସରକାର ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2015) 1.36 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା କେବଳ 7.29 ଲକ୍ଷ (5.36 ପ୍ରତିଶତ) ଟଙ୍କା ବିନିଯୋଗ କରିପାରିଥିଲେ । ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ଉପରୋକ୍ତ ଅର୍ଥକୁ ‘ପଲ୍ଲୀ ସଭା’ ଏବଂ ଚାଲିମ୍ ¹³² ନିମିତ୍ତ ବିନିଯୋଗ କରିଥିଲେ । ଏଣୁ ମଞ୍ଚୁର ହୋଇଥିବା ପାଣ୍ଠିର ମୂଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଯାହାକି ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ମୁକାବିଲା ପ୍ରସ୍ତୁତିକରଣ ନିମିତ୍ତ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ଥିଲା ତାହା ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ହାସଲ ହୋଇପାରିନାହିଁ ।	ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ସେମାନେ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅତି ଶୀଘ୍ର ଆରମ୍ଭ କରିବେ ।
ଓଡିଆର୍‌ପି	ଗ୍ରାମ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀର ଦକ୍ଷତାକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବାରେ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ କୁ ‘ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଆଶଙ୍କା ପରିଚାଳନାରେ ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି’ (ଡିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି) ସମର୍ଥନ କରିବାର ଥିଲା । ଉନ୍ନତ ଆଶଙ୍କା ପ୍ରଶମନ, ସର୍ବୋତ୍ତମ ଭାବେ ବିପର୍ଯ୍ୟୟର ମୁକାବିଲା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତିକରଣ ମଧ୍ୟ ଏହି ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । ଓଡିଆର୍‌ପି ଅଧିନରେ, ଯଦିଓ	

¹³⁰ କେ 9 ଗ୍ରେଡର 600 ମିମି ବ୍ୟାସ ବିଶିଷ୍ଟ ଡକଟାଇଲ୍ ଆଇରନ୍ (ଡିଆଇ) ପାଇପ୍: 11.8 କି.ମି; କେ 9 ଗ୍ରେଡର 400 ମିମି ବ୍ୟାସ ବିଶିଷ୍ଟ ଡିଆଇ ପାଇପ୍: 4.2 କି.ମି; କେ 7 ଗ୍ରେଡର 400 ମିମି ବ୍ୟାସ ବିଶିଷ୍ଟ ଡିଆଇ ପାଇପ୍: 4.9 କି.ମି ଏବଂ କେ 7 ଗ୍ରେଡର 300 ମିମି ବ୍ୟାସ ବିଶିଷ୍ଟ ଡିଆଇ ପାଇପ ଲାଇନ: 3 କିଲୋମିଟର

¹³¹ ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି: 2.43 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଓଡିଆର୍‌ପି: 49.46 କୋଟି ଟଙ୍କା

¹³² ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ନିମନ୍ତେ ଗୋଷ୍ଠୀ ଏବଂ ସିଏସଏମଏସି ସଦସ୍ୟଙ୍କୁ ଚାଲିମ

	ଭାରତ ସରକାର ଦକ୍ଷତା ଗଠନ ନିମିତ୍ତ 49.46 କୋଟି ଟଙ୍କା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିଥିଲେ, ଓସ୍ତତିଏମ୍‌ଏ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଉପରୋକ୍ତ କ୍ରିୟାକଳାପ ¹³³ ନିମିତ୍ତ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ ।	
--	--	--

(ଉତ୍ସ: ଓସ୍ତତିଏମ୍‌ଏ ର ନଥି)

2.2.17 ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ

ରାଜ୍ୟସରାୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରଚାଳନ କମିଟି (ଏସ୍‌ଏଲ୍‌ପିଏସ୍‌ସି) ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ନିମନ୍ତେ ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପି ମାର୍ଚ୍ଚଦର୍ଶିକାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ରାଜ୍ୟର ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବ ଏସ୍‌ଏଲ୍‌ପିଏସ୍‌ସିର ମୁଖ୍ୟ ରହିବେ ଯିଏକି ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ୍‌ପିର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ବାରମ୍ବାର ସମାକ୍ଷା କରିବାର ଥିଲା । ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରଚାଳନ କମିଟିର ମୁଖ୍ୟ ଭାବରେ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବ ଏବଂ ପିଏମ୍‌ୟୁ ଓଡିଆରପି ଅଧିକାରୀ ପ୍ରକଳ୍ପର ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରିବାର ଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚଦର୍ଶିକାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଓଡିଆରପିର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ହୋଇଥିବା ସେମାନଙ୍କୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାର ଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ନିମ୍ନମତେ ଅବଲୋକନ କଲା:

ସାରଣୀ 2.2.6: ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସମୟରେ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

ବିଷୟ	ସିଦ୍ଧାନ୍ତ	ଜବାବ
<p>ଏସ୍‌ଏଲ୍‌ପିଏସ୍‌ସି ଦ୍ୱାରା ତିସେମର 2013 ଠାରୁ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ହୋଇନଥିବା</p>	<p>ଏସ୍‌ଏଲ୍‌ପିଏସ୍‌ସି ନଭେମ୍ବର 2013 ସୁଦ୍ଧା ଛଅ ଥର ବୈଠକ କରିଥିଲା । ତାପରେ, ଏସ୍‌ଏଲ୍‌ପିଏସ୍‌ସି ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା କୌଣସି ସଭା ସମ୍ପାଳନ କରିନାହାନ୍ତି । ଏସ୍‌ଏଲ୍‌ପିଏସ୍‌ସି ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକଳ୍ପ ସମାକ୍ଷାର ଅଭାବ ହେତୁ, ଓସ୍ତତିଏମ୍‌ଏ ଶୀର୍ଷ ସ୍ତରରେ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରିନଥିଲେ ।</p>	<p>ଓସ୍ତତିଏମ୍‌ଏ ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ଏସ୍‌ଏଲ୍‌ପିଏସ୍‌ସି ଏହାର ବୈଠକ (ଜୁନ୍ 2017) ରେ ଆଉ କୌଣସି ବୈଠକ ନ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ ଯେହେତୁ ସମାକ୍ଷା ପାଇଁ ଅନେକ ମାର୍ଚ୍ଚ ଥିଲା । ସେମାନଙ୍କର ଜବାବ ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଏସ୍‌ଏଲ୍‌ପିଏସ୍‌ସିର ନିଷ୍ପତ୍ତି ପ୍ରକଳ୍ପ ମାର୍ଚ୍ଚଦର୍ଶିକାର ଅନୁରୂପ ନଥିଲା ।</p>
<p>ପିଏସ୍‌ସି ଦ୍ୱାରା ଓଡିଆରପି ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରାନଯିବା</p>	<p>ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା, ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2014 ଠାରୁ ପିଏସ୍‌ସି କୌଣସି ବୈଠକ ସମ୍ପାଳନ କରିନଥିଲା । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ, ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ସେଲ୍ ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ଏମ୍‌ଆଇଏସ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବିକାଶ, ଗୁଣବତ୍ତା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ନିମିତ୍ତ ଟିପିକ୍ୟୁଏକୁ ନିୟୋଜନ ପାଇଁ ଓସ୍ତତିଏମ୍‌ଏ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନଥିଲେ ।</p>	<p>ଓସ୍ତତିଏମ୍‌ଏ ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ସମସ୍ତ ଭିଡିଭୁମି କାର୍ଯ୍ୟକଳାପଗୁଡ଼ିକର ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରିବା ନିମିତ୍ତ ସେମାନେ ଯୋଜନା କରିଥିଲେ ।</p>

(ଉତ୍ସ: ଓସ୍ତତିଏମ୍‌ଏର ନଥି)

¹³³ (i) ନିଷ୍ପତ୍ତି ସମର୍ଥନ କେନ୍ଦ୍ର, ଆପତ୍ତକାଳୀନ କେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ଚାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର ଥିବା ଜିଆଇଏସ୍ ସେଲ୍, ଓସ୍ତତିଏମ୍‌ଏ କୁ ନେଇ ଏକ ସମନ୍ୱିତ କଠେଡ଼ୁ ଗଠନ, (ii) ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମାନବ ସମ୍ବଳ ପ୍ରଦାନ କରି ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ସମୟାନୁଯାୟୀ ସମର୍ଥନ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁଯାୟୀ ବୈଷୟିକ ବିଶେଷଜ୍ଞ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ଓସ୍ତତିଏମ୍‌ଏ ର ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ (iii) ଗୋଷ୍ଠୀ ଆଧାରିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରାକୃତିକ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା ଉତ୍ତର ଜିବାତ ଆଶଙ୍କା ସହ ସମକକ୍ଷ ହେବା ପାଇଁ ଅଧିକ ପ୍ରଭାବିତ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା

2.2.17.1 ପୋଷଣୀୟ ଉନ୍ନତି ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ

ପୋଷଣୀୟ ଉନ୍ନତି ଲକ୍ଷ୍ୟ (ଏସ୍‌ଡିଜି) ଅନୁଯାୟୀ ସମାଜର ଆର୍ଥିକ ଓ ଦୁର୍ବଳ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଜଳବାୟୁ ଜନିତ ବିପର୍ଯ୍ୟୟରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିରୋଧ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । 2030 ସୁଦ୍ଧା, ବିପର୍ଯ୍ୟୟରେ ପ୍ରଭାବିତ ଲୋକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା କମାଇବା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଜିମା ସ୍ଥାନୀୟ ଆଶଙ୍କା ଲଘୁକରଣ କୌଶଳ ସ୍ଥାପନ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବାର ଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଆରପି ଅଧିନରେ, ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିରୋଧ ଗୃହ ଯୋଗାଇ ଦେବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ହାସଲ କରିପାରି ନଥିଲା । ଯୋଜନା କରାଯାଇଥିବା 30,000 ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 16,576 ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିପାରିଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଏହା ଓଡ଼ିଆରପି ଅଧିନରେ ସମସ୍ତ ବାତ୍ୟା ପ୍ରବଣ ଗ୍ରାମ ଏବଂ ପ୍ରଭାବିତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା । ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିରୋଧ ଗୃହ ବସତି ମଧ୍ୟରେ ମୌଳିକ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇଦେଇ ପାରିନଥିଲା । ଯାହାଫଳରେ ହିତାଧିକାରୀମାନେ ନିର୍ମାଣ ହୋଇଥିବା ଗୃହଗୁଡ଼ିକୁ ଦଖଲ କରିପାରି ନଥିଲେ । ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ, ଗୋଷ୍ଠୀ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଯଥା-ରାସ୍ତା, ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର, ଜଳଯୋଗାଣ, ବିଦ୍ୟୁତୀକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିପାରି ନଥିଲା । ଏହିପରି, ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିରୋଧ ଗୃହ ପାଇଁ ପୋଷଣୀୟ ଉନ୍ନତି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହାସଲ କରିପାରି ନାହିଁ ।

2.2.18 ଉପସଂହାର

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ) 1,093.79 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରକଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟରେ ଜାତୀୟ ବାତ୍ୟା କ୍ଷତି ପ୍ରଶମନ ପ୍ରକଳ୍ପ (ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି) ଏବଂ 1,352 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରକଳ୍ପ ମୂଲ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପ୍ରକଳ୍ପ (ଓଡ଼ିଆରପି) କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରୁଥିଲେ । ପ୍ରକଳ୍ପ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାର ସମୟ ଯଥାକ୍ରମେ ଅକ୍ଟୋବର 2017 ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ 2019 ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା, ଯଥାକ୍ରମେ 877.07 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 555.69 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରକଳ୍ପରେ ବିନିଯୋଗ ହୋଇଥିଲା ।

ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ତଦାରଖ କରିବା ପାଇଁ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଆୟୋଜନର ଅଭାବ ଥିଲା ଯେହେତୁ ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ପୂର୍ଣ୍ଣକାଳୀନ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ପରାମର୍ଶଦାତା ଏବଂ ଟିପିକ୍ୟୁଏ ନିୟୋଜିତ କରିନଥିଲା । ଏପରିକି ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାକୁ ଓଡ଼ିଆରପିରୁ ବାଦ୍ ଦେବା ପରେ ମଧ୍ୟ, ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ସେହି ଅନୁପାତରେ ପରାମର୍ଶ ଦେୟ ହ୍ରାସ କରିନଥିଲା । ତେଣୁ, ଅର୍ଥ ପରିଚାଳନା ଅପ୍ରଭାବୀ ଥିଲା । ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାର ଛଅ ବର୍ଷ ପରେ ସୁଦ୍ଧା ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ, ପ୍ରାକ୍ ବିପଦ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ ପଦ୍ଧତି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିପାରି ନଥିଲେ । ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି ଅଧିନରେ ନିର୍ମାଣ ହୋଇଥିବା 43 ଏମ୍‌ପିସିଏସ୍ ମଧ୍ୟରୁ 32 ଟିରେ, ଦରକାରୀ ସାଜସଜ୍ଜାମର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ, ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂଯୋଗ ହୋଇନଥିବା ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ନଥିବାରୁ ଏହା ଅକାମୀ ହୋଇପଡ଼ିରହିଥିଲା । ବନ୍ଧ ନିର୍ମାଣ କରିବାରେ ଅଧିକା ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୋଇଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତିରେ ବିଳମ୍ବ ସତ୍ତ୍ୱେ, ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ ସମାପନ କ୍ଷତି ଅସୁଲ କରିନଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଆରପି ଅଧିନରେ, ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରତିରୋଧ ଗୃହର ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଚୟନ କରିବାରେ ସକ୍ଷମତା ନଥିଲା । ଗୃହର ଆବଶ୍ୟକତାଠାରୁ ଅଧିକ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେୟରେ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା । ଜିଲ୍ଲା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ଯୋଗ୍ୟ ଗ୍ରାମ ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଅନୁସରଣ କରିନଥିଲେ, ଯାହାଫଳରେ ଯୋଗ୍ୟ ଗ୍ରାମ ଓ ହିତାଧିକାରୀ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରିନଥିଲେ । ଅପରପକ୍ଷରେ, ଅଯୋଗ୍ୟ ଗ୍ରାମ ଓ ହିତାଧିକାରୀମାନେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ନିର୍ମାଣରେ, ପ୍ରସ୍ତାବିତ ନକ୍ସାକୁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇନଥିଲା ଯାହାଫଳରେ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ତରରେ, ଗୋଷ୍ଠୀର ଦକ୍ଷତା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ କୌଶଳ ଆବୌ ନଥିଲା । ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍‌ପି ଅଧିନରେ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲନ କମିଟି ଏବଂ ଓଡ଼ିଆରପି ଅଧିନରେ ପ୍ରକଳ୍ପ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲନ କମିଟି ଦ୍ୱାରା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନାରେ ଅଭାବ ଥିଲା ।

2.2.19 ସୁପାରିଶ

ରାଜ୍ୟ ସରକାର ବିଚାର କରିପାରନ୍ତି:

- ଏନ୍‌ସିଆର୍‌ଏମ‌ପିର ପ୍ରକଳ୍ପ ପରିଚାଳନା ସ୍କୁନିଟ୍ ଏବଂ ଓଡ଼ିଆରପିର ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସ୍କୁନିଟ୍ ପାଇଁ ସତରଞ୍ଜ ଭାବେ କର୍ମଚାରୀ ନିୟୋଜିତ କରିବେ ।
- ପ୍ରାକ୍ ବିପଦ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ ପଦ୍ଧତି ସଂସ୍କାର କରିବେ, ବହୁମୁଖୀ ବାତ୍ୟା ଆକ୍ରମଣକୁ ପାଇଁ ଦରକାରୀ ସରଞ୍ଜାମ ଯୋଗାଇବେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ପରିଚାଳନା / ମରାମତି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ କରିବେ ।
- ପୁନଃସ୍ଥାପନ ଗ୍ରାମ ଗୁଡ଼ିକରେ ସାଧାରଣ ଭିଡ଼ିଭୁମି ନିର୍ମାଣ କରିବେ ଏବଂ ବସ୍ତି, ରାସ୍ତା ଏବଂ ବନ୍ୟାଜଳ ନିଷ୍ଠାସନ ପାଇଁ ନାଲର ଅତିଶୀଘ୍ର ଅପ୍‌ଗ୍ରେଡ୍ କରିବେ ।
- ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ପଦ୍ଧତି ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନାକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବେ ।

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ

2.3 ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ହିସାବ ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ପଞ୍ଜରୀର ସୂଚନା ପ୍ରମୁଖ ବିଦ୍ୟା ସମୀକ୍ଷା

କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ସାରାଂଶ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ହିସାବ ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ପଞ୍ଜରୀ (ଡବ୍ଲୁଏଏମଆଇଏସ୍) ପ୍ରଣୟନ କଲେ, ଯାହାକି ଯାଦିକ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟସ୍ରୋତକୁ ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ କରୁଥିବା ଏକ ପ୍ରଣାଳୀ ଅଟେ । ଏହି ପ୍ରଣାଳୀ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନକୁ ଦକ୍ଷ ଏବଂ ପ୍ରଭାବୀ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନର ସାତ ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ହିସାବ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ମତ୍ୟୁଲଗୁଡ଼ିକ ଆଂଶିକ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିଲା ।

ଡବ୍ଲୁଏଏମଆଇଏସ୍ ପରିଚାଳନା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଦୁର୍ବଳ ଥିଲା ଯେହେତୁ ବିଭାଗ ବ୍ୟାପକ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଆବଶ୍ୟକତା ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିନଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ହେବା ପରେ ଯେଉଁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ହୋଇଥିଲା ସେଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା ବୈଦ୍ୟୁତିକ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ରୋତରେ ଅସଙ୍ଗତି ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ବିଜିନେସ୍ କର୍ମନିୟୁଟି ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଅଫ୍ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇନଥିଲା । i) ଦାୟିତ୍ୱ ଅଲଗା କରି କିମ୍ବା ii) ପ୍ରତିକାରୀ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରି ତାଟାଟେସ୍ ଆଡମିନିଷ୍ଟ୍ରେସନ୍ ଉପରେ ସରକାର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରଖିନଥିଲେ । ଯାହାଫଳରେ, ଅନୁପୂର୍ଣ୍ଣ ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନେ ତାଟାଟେସ୍ ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରିଥିଲେ, ଲଗ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ଡିଲିଟ୍ କରାଯାଇଥିଲା, ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କର ବିବରଣୀରେ ହେଉଥିବା କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅତି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାରଣୀରେ ଥିବା ରେକର୍ଡ୍‌କୁ ଡିଲିଟ୍ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଡବ୍ଲୁଏଏମଆଇଏସ୍ ଡିଜାଇନରେ ଅନେକ ଅଭାବ ରହିଥିଲା, ଯେପରିକି i) ଅତିବ୍ ଟ୍ରେଲ୍ ନ ରହିବା, ii) ବିସ୍ତୃତ ଅଟେକଲ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନ ରହିବା iii) ଅପ୍ରଭାବୀ ସେସନ୍ ପରିଚାଳନା iv) ବିଧିମାନ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣର ଅଭାବ । ଏଡବ୍‌ବ୍ୟତୀତ, ପ୍ରଣାଳୀରେ ବ୍ୟବସାୟ ନିୟମର ଅପ୍ରତିଫଳନ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଠିକାଦାର ତାଟାଟେସ୍ ଅଭାବ, ଡିଜିଟାଲ୍ ହସ୍ତାକ୍ଷରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିବା ଇତ୍ୟାଦି ପରି ସମସ୍ୟା ଥିଲା ।

କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରବାହକୁ ଉପେକ୍ଷା କରାଯାଇ ଏବଂ ଜିଓ-ଟାଗ୍‌ଡ୍ ଫଟୋଗୁଡ଼ିକ ଅପଲୋଡ୍ ନ କରି ଡବ୍ଲୁଏଏମଆଇଏସ୍ରେ ଭାରତର ଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଜି କରାଯାଇଥିଲା । ଡବ୍ଲୁଏଏମଆଇଏସ୍ରେ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଡିଜାଇନ୍ ଏବଂ ଡ୍ରଟିପୁର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ଲୋବାଲ ମାଷ୍ଟର ସାରଣୀଗୁଡ଼ିକ ଥିଲା । ଏହା ଯୋଗୁଁ ତାଟା ଗୁଡ଼ିକ ବିକ୍ଷେପିତ ହେଲା ଏବଂ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ବହୁ ସମୟରେ ଅନୁଚିତ୍ ଅନୁଗ୍ରହ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଯାଦିକ ବିଭାଗମାନଙ୍କରେ ଡବ୍ଲୁଏଏମଆଇଏସ୍ ବ୍ୟବହାର ପାଞ୍ଚ ପ୍ରତିଶତରୁ କମ୍ ଥିଲା ଏବଂ ପୁରା କାର୍ଯ୍ୟ ହସ୍ତଚାଳିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା କରାଯାଉଥିଲା । ଏଡବ୍‌ବ୍ୟତୀତ, ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ସିଷ୍ଟମ୍ ଉପନ୍ନ କରୁଥିବା ରିପୋର୍ଟ ପରିବର୍ତ୍ତେ ହସ୍ତଚାଳିତ ରିପୋର୍ଟ ଉପରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଥିଲେ ।

2.3.1 ଉପକ୍ରମ

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ (ଆର୍ଡି ବିଭାଗ), ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ହିସାବ ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ପଞ୍ଜରୀ (ଡବ୍ଲୁଏଏମଆଇଏସ୍)ର କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ କରିଥିଲେ । ସେକ୍ଟର ଫର ଡେଭେଲପମେଣ୍ଟ ଅଫ୍ ଆଡଭାନସ୍

କମ୍ପ୍ୟୁଟିଙ୍ଗ୍ (ସିଡିଏସି), ପୁନେକୁ ମଇ, 2009 ରେ ବିଭାଗ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ¹³⁴ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ବୈଷୟିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଏବଂ ହିସାବ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସମ୍ପର୍କିତ କରିବା ତତ୍ତ୍ୱବ୍ୟବସ୍ଥାପନାମାନଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ବିଶେଷତ୍ୱ ଥିଲା । (i) ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା, (ii) ପାଣ୍ଡିର ଆବେଦନ, (iii) କାର୍ଯ୍ୟ ସମକ୍ଷାୟ ସୂଚନା ସହିତ ଠିକା ବିବରଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ତତ୍ତ୍ୱବ୍ୟବସ୍ଥାପନାମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ତତ୍ତ୍ୱବ୍ୟବସ୍ଥାପନାମାନଙ୍କ ଅନ୍ୟ ସାତଟି¹³⁵ ବିଭାଗରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଲା । ତତ୍ତ୍ୱବ୍ୟବସ୍ଥାପନାମାନଙ୍କ ଏକ ଡ୍ରେବ୍ ଆଧାରିତ ଆପ୍ଲିକେସନ ଥିଲା, ଯାହାକୁ ଫୁଣ୍ଡ-ଏଣ୍ଡରେ ଜାଭା ଏବଂ ବ୍ୟାକ୍-ଏଣ୍ଡରେ ଏମ୍ପ୍ଲାଇଏସ୍‌କ୍ୟୁଏଲ୍ ଡାଟାବେସ୍ ବ୍ୟବହାର କରି ବିକଶିତ କରାଯାଇଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ଡାଟା ସେଣ୍ଟର (ଏସ୍‌ଡିସି), ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଡାଟାବେସ୍ ଏବଂ ଆପ୍ଲିକେସନ୍ ପାଇଁ ସର୍ଭର ସ୍ଥାପନ କରାଗଲା । ଏଥିରେ ପାଞ୍ଚଟି ମଡ୍ୟୁଲ୍ ଥିଲା ଯଥା-(i) ବଜେଟ୍, (ii) ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ବିଲ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି, (iii) ହିସାବ, (iv) ଏମ୍ପ୍ଲାଇଏସ୍ ଏବଂ (v) ମାସିକ ହିସାବ ଉପସ୍ଥାପନା ପାଇଁ ମହାଲେଖାକାର (ଲେଖା ଏବଂ ହକ୍‌ଦାରୀ) (ଏଜିଏଏ ଆଣ୍ଡ ଇ) ସହିତ ସମନ୍ୱୟ ।

କମ୍ପ୍ୟୁଟର ତଥା ସଚିବଙ୍କ ଅଧିକାରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ, ତତ୍ତ୍ୱବ୍ୟବସ୍ଥାପନାମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ, ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ, ସଂଗୋଧନ ପାଇଁ ନୋଡାଲ୍ ଏଜେନ୍ଟା ଥିଲା । ସିଡିଏସି, ଡାଟାବେସ୍ ଏବଂ ଆପ୍ଲିକେସନ ସର୍ଭରର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରୁଥିଲା । 2010-17 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ, ସଫ୍ଟୱେୟାରର ବିକାଶ, ଉନ୍ନତୀକରଣ ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ, ଲଜିଷ୍ଟିକ୍ସ୍ ସପୋର୍ଟ, ମାନବ ସମ୍ବଳ ନିୟୋଜନ ଏବଂ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପାଇଁ 2.71 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

2.3.2 ସମାକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ନିମ୍ନଲିଖିତ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକ ଆକଳନ କରିବା ପାଇଁ ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତି ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା:

- ଯୋଜନା ଏବଂ ପ୍ରଣାଳୀର ବିକାଶରେ ଅନୁସୂଚିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦୃଢ଼ ଥିଲା କି ନାହିଁ;
- ଅର୍ଥିକ୍ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସମ୍ପର୍କିତ କରିବା ସରକାରଙ୍କ ଲକ୍ଷ୍ୟକୁ ପ୍ରଣାଳୀଟି ହାସଲ କଲା କି ନାହିଁ;
- ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା ସିଷ୍ଟମରେ ଥିବା ନିୟନ୍ତ୍ରଣଗୁଡ଼ିକ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏବଂ ପ୍ରଭାବୀ ଥିଲା କି ନାହିଁ;
- ସିଷ୍ଟମରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ବିଜିନେସ୍ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍ ବିଶେଷତ୍ୱ ଥିଲା କି ନାହିଁ; ଏବଂ
- ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ନିରୀକ୍ଷଣ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏବଂ ପ୍ରଭାବୀ ଥିଲା କି ନାହିଁ ।

2.3.3 ସମାକ୍ଷା ପରିସର ଏବଂ ପଦ୍ଧତି

ସମାକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ପରିସର ଏବଂ ପଦ୍ଧତି ବିଷୟରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗର କମ୍ପ୍ୟୁଟର ତଥା ସଚିବଙ୍କ ସହିତ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ରେ ହୋଇଥିବା ପ୍ରବେଶ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ସମାକ୍ଷା କମ୍ପ୍ୟୁଟର ସହାୟତାରେ ଏମ୍ପ୍ଲାଇଏସ୍‌କ୍ୟୁଏଲ୍ ଅପିଏଚ୍ ଟେକ୍‌ନୋଲୋଜି ବ୍ୟବହୃତ କରି 2012-17 ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ତଥ୍ୟର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିଥିଲା । ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯତ୍ନ (ଇଆଇସି), ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏବଂ 10¹³⁶ଟି ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ/ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ପରିମଳ ବିଭାଜନର ନିୟନ୍ତ୍ରଣକୁ ସମାକ୍ଷା ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲା । ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗର କମ୍ପ୍ୟୁଟର ତଥା ସଚିବଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରସ୍ଥାନ ସମ୍ମିଳନୀ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017 ରେ ଆୟୋଜିତ ହୋଇଥିଲା । ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ବିଭାଗର ଜବାବ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଛି ।

¹³⁴ ଡିଜାଇନ୍, ଉନ୍ନତିକରଣ, କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ

¹³⁵ ନିର୍ମାଣ, ଜଳ ସଂପଦ, ମହ୍ୟ ଏବଂ ପଶୁ ସମ୍ପଦ, ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ନଗର ଉନ୍ନୟନ (ଜନସାଧୁ ବିଭାଜନ), ବାଣିଜ୍ୟ ଏବଂ ପରିବହନ, ଶକ୍ତି ଏବଂ ସାଧାରଣ ପ୍ରଶାସନ (ଭଡ଼ା) ବିଭାଗ

¹³⁶ ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ପରିମଳ ବିଭାଜନ, କଟକ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ-II, ଯାଜପୁର, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ-II, ଭଦ୍ରକ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ପରିମଳ ବିଭାଜନ, ବାଲେଶ୍ୱର, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ, ଜଳେଶ୍ୱର, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ, ସୁନାବେଡ଼ା, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ, ବଲାଙ୍ଗୀର, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ, ଭବାନିପାଟଣା ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ, ଗଞ୍ଜାମ

ବିଭାଗ ସବୁ ସୁପାରିଶ ଗୁଡ଼ିକୁ ସ୍ୱୀକାର କଲେ ଏବଂ ସିଷ୍ଟମକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସେହି ସୁପାରିଶ ଗୁଡ଼ିକୁ ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ ରାଜି ହେଲେ ।

2.3.4 ସମାପ୍ତ ମାନଦଣ୍ଡ

ସୂଚନା ପ୍ରମୁଖ ବିଦ୍ୟା ସମାପ୍ତରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମାନଦଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିଲା :

- ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ନିୟମ ବହି/ ଏଣ୍ଟ୍ରି ରିଲେସନସିପ୍ ରେଖାଚିତ୍ର/ ପ୍ରକଳ୍ପ ଯୋଜନା;
- ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ସହିତ ତରୁ ଏଏମଆଇଏସ୍‌ର ସେବା ସ୍ତର ରାଜିନାମା (ଏସଏଲଏ);
- ସୂଚନା ପ୍ରମୁଖ ବିଦ୍ୟା (ଆଇଟି) ଆଇନ, 2000 ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂଶୋଧନ ଗୁଡ଼ିକ;
- ଓଡ଼ିଶା ବଜେଟ୍ ମାନୁଆଲ୍, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆକାଉଣ୍ଟସ୍ ସଂହିତା ସଂଶୋଧନ ସହିତ ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ ସଂହିତା, ମୂଲ୍ୟ ଅନୁସୂଚୀ ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣ; ଏବଂ
- ତରୁ ଏଏମଆଇଏସ୍‌ର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମନ୍ୱୟ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଗୁଡ଼ିକ ।

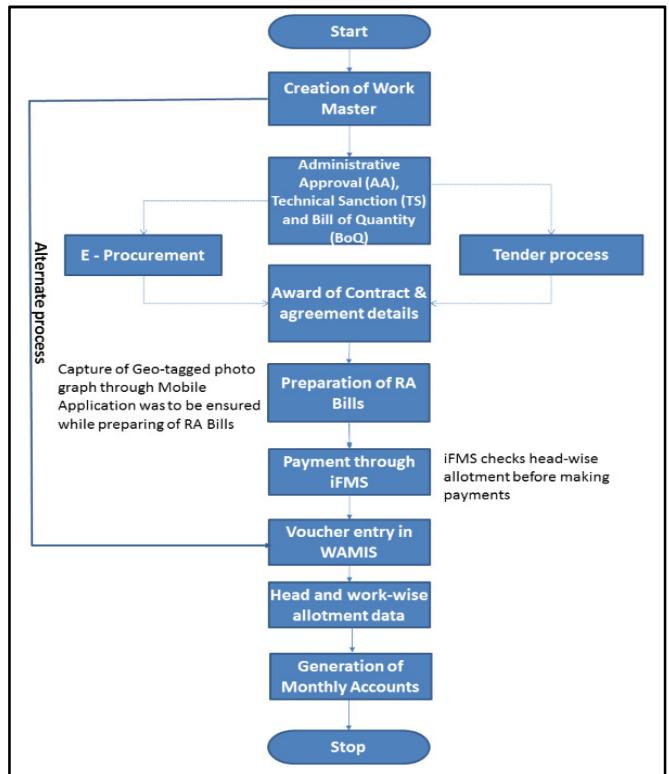
ସମାପ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

2.3.5 ସାଧାରଣ ନିୟମ

2.3.5.1 ତରୁ ଏଏମଆଇଏସ୍‌ର ବୈଦ୍ୟୁତିକ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରବାହକୁ ବାଏପାସ କରିବା

ବିଭାଜନ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ସମ୍ପାଦିତ ହେଉଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ସମୂହ ଯଥା i) କାର୍ଯ୍ୟ ସମନ୍ୱୟ ତଥ୍ୟକୁ ରଖିବା, ii) ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ (ଏଏ), iii) ବୈଷୟିକ ମଞ୍ଜୁରୀ (ଟିଏସ୍), iv) ବିଲ୍ ଅଫ୍ କ୍ୱାଣ୍ଟିଟି (ବିଓକ୍ୟୁ) ଏବଂ v) ଠିକା ପ୍ରଦାନ, ଇତ୍ୟାଦିକୁ ସଫଳତା କରିବା ପାଇଁ ତରୁ ଏଏମଆଇଏସ୍‌ର ବିକାଶ କରାଯାଇଥିଲା । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ, ଏହି ପ୍ରଣାଳୀରେ ରିଜିଷ୍ଟ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ (ଆରଏ) ବିଲ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ଆଇଏମଆଇଏସ୍‌ରେ¹³⁷ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପରେ, ଏକି (ଏ ଆଣ୍ଡ ଇ) କୁ ମାସିକ ହିସାବ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଭାରତର ଗୁଡ଼ିକୁ ତରୁ ଏଏମଆଇଏସ୍‌ରେ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରାଯାଏ । ତରୁ ଏଏମଆଇଏସ୍‌ର କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀରେ ସଂପୃକ୍ତ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରବାହ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକୁ ଚର୍ଚ୍ଚା 2.3.1 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।

ଚର୍ଚ୍ଚା 2.3.1: ତରୁ ଏଏମଆଇଏସ୍‌ର କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରବାହ

ଉପରୋକ୍ତ ଚର୍ଚ୍ଚାକୁ ଏହା ଜଣାଗଲା ଯେ ତରୁ ଏଏମଆଇଏସ୍‌ରେ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ, ବୈଷୟିକ ମଞ୍ଜୁରୀ, ଠିକା ପ୍ରଦାନ ବିବରଣୀ, ଆରଏ ବିଲ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରକ୍ରିୟା ଗୁଡ଼ିକୁ ଉପେକ୍ଷା କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ଗ୍ରାମ୍ୟ

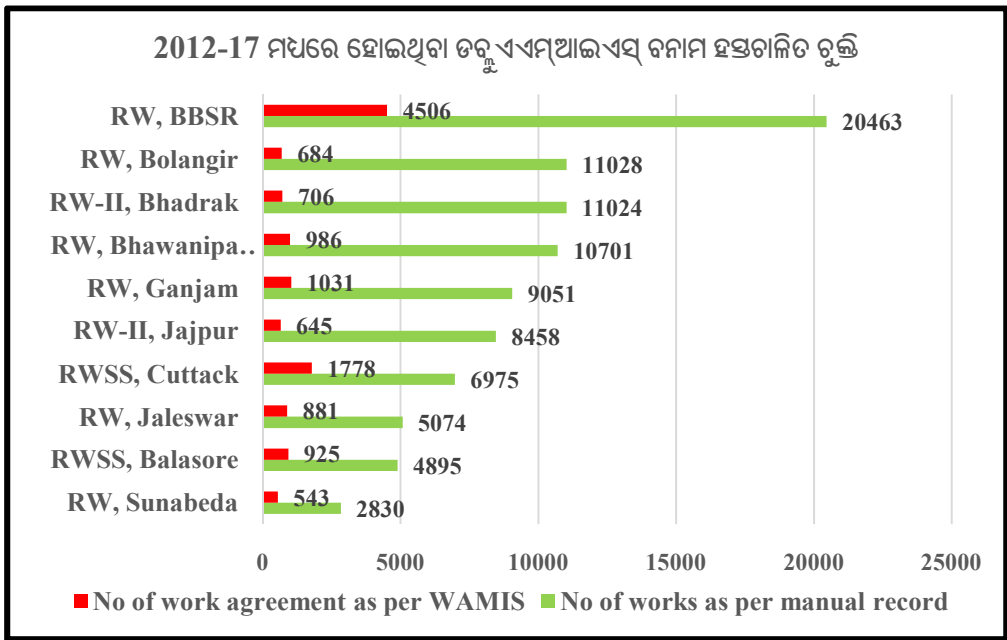
¹³⁷ ଆଇଏମଆଇଏସ୍- ସମନ୍ୱୟ ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା ପ୍ରଣାଳୀ

ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ସମସ୍ତ ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକୁ ହିସାବ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଡବ୍ଲୁଏଏମଆଇଏସ୍ ଜରିଆରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ସମ୍ବନ୍ଧିତ କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଜୁଲାଇ 2009 ଠାରୁ ହସ୍ତଚାଳିତ ରୋକଡ଼ ବହିର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ବନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ସମସ୍ତ ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକୁ 2012 ଠାରୁ ଡବ୍ଲୁଏଏମଆଇଏସ୍ ଜରିଆରେ ଆରଏ ବିଲ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏବଂ ଏଜି (ଏ ଆଣ୍ଡ ଇ) କୁ ମାସିକ ହିସାବ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକ ଆରଏ ବିଲ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ଡବ୍ଲୁଏଏମଆଇଏସ୍ ବ୍ୟବହାର କରିନଥିଲେ । କିଛି ଆରଏ ବିଲ୍ ହସ୍ତଚାଳିତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକ ମହତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବରଣୀର¹³⁸ ଏଣ୍ଟ୍ରି ନ କରି ବୈକଳ୍ପିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ତଥ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକ 6,71,243 କାର୍ଯ୍ୟ¹³⁹ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 80,316 (12 ପ୍ରତିଶତ) କାର୍ଯ୍ୟର ଆରଏ ବିଲ୍ ଡବ୍ଲୁଏଏମଆଇଏସ୍ ଜରିଆରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । ବଳକା 88 ପ୍ରତିଶତ ବିଲ୍ ହସ୍ତଚାଳିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିଲା । ମାସିକ ହିସାବ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ବୈକଳ୍ପିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବ୍ୟବହାର କରି ଭାରତର ବିବରଣୀ ସବୁ ଡବ୍ଲୁଏଏମଆଇଏସ୍ରେ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରାଯାଇଥିଲା । 10 ଟି ବିଭାଜନର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ସବୁ ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକରେ, 31,462 ଟି କାର୍ଯ୍ୟର ବିବରଣୀ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ, 12,685 ଟି ରୁକ୍ଷିତ ବିବରଣୀ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 8,009 ଟି ଆରଏବିଲ୍ ଡବ୍ଲୁଏଏମଆଇଏସ୍ ଜରିଆରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ 10 ଟି ବିଭାଜନର ହସ୍ତଚାଳିତ ରୁକ୍ଷିତ ରେଜିଷ୍ଟରରୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଯେ 2012-17 ମଧ୍ୟରେ ସମୁଦାୟ 90,499 ଟି ରୁକ୍ଷିତ ସମ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ, କେବଳ 12,685 ଟି ରୁକ୍ଷିତ ବିବରଣୀ ଡବ୍ଲୁଏଏମଆଇଏସ୍ରେ ଥିଲା ।

ଦଶଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବିଭାଜନ ମଧ୍ୟରୁ, ପାଞ୍ଚଟି ବିଭାଜନ¹⁴⁰ କାର୍ଯ୍ୟ ବିବରଣୀ ସୃଷ୍ଟି ଏବଂ ଆରଏ ବିଲ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ଡବ୍ଲୁଏଏମଆଇଏସ୍କୁ ନଗଣ୍ୟ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ପାଞ୍ଚଟି ବିଭାଜନ ପ୍ରକାଶାଟିକୁ ସ୍ୱଳ୍ପ ମାତ୍ରାରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ ଯାହା ଟାବଲ 2.3.2 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି :

ଟାବଲ 2.3.2

¹³⁸ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ, ବୈଷୟିକ ମଞ୍ଜୁରୀ, ବିଲ୍ ଅଫ୍ ଡ୍ରାଫ୍ଟିଂ, ଠିକା ପ୍ରଦାନ, ଠିକାଦାର ସହିତ ରୁକ୍ଷିତ ବିବରଣୀ, ଆରଏ ବିଲ୍ ଇତ୍ୟାଦି

¹³⁹ ବିଭାଜିତ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସହିତ

¹⁴⁰ ଆରଡବ୍ଲୁ-II, ବଲାଙ୍ଗୀର, ଆରଡବ୍ଲୁ ଭବାନୀପାଟଣା, ଆରଡବ୍ଲୁ -II, ଭଦ୍ରକ, ଆରଡବ୍ଲୁ -II, ଯାଜପୁର ଏବଂ ଆରଡବ୍ଲୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର

ସମାପ୍ତ ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରସ୍ତାବ ଏବଂ ବିଧିମାନ୍ୟତା ଗୁଡ଼ିକୁ ସଫ୍ଟୱେୟାରରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ଉପରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ । ଏହି ଅଭାବରୁ, ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକ ତତ୍ତ୍ୱସମ୍ପନ୍ନ ଆଇଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରବାହକୁ ବାଧ୍ୟତା କରି ହସ୍ତଚାଳିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପସନ୍ଦ କରିଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ସମସ୍ତ ବିଭାଜନ ଗୁଡ଼ିକରେ ତତ୍ତ୍ୱସମ୍ପନ୍ନ ଆଇଏସ୍ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସ ଯୋଗ୍ୟ ସମ୍ପାଦକ ରିପୋର୍ଟ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା । ଫଳରେ, ସଂଗୃହୀତ ତଥ୍ୟ ସବୁ ବିଘଟିତ ଏବଂ ଅସଙ୍ଗତ ଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ, ପ୍ରଣାଳୀରେ ବିଭିନ୍ନ ଅଭାବ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଲା ଯାହାକି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅନୁକ୍ଷେପ ଗୁଡ଼ିକରେ ବର୍ଷନା କରାଗଲା ।

ବିଭାଗ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ସାକାର କରି (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ ଯେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ହିସାବ ମତ୍ୟୁଲଟି ବନ୍ଧା ଯାଇଥିଲା । ଏହା କ୍ରମଶଃ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଥିଲା । ଅନ୍ୟ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ବିଭାଗମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସାବିତ ପରିବର୍ତ୍ତନର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତକରଣ ଏବଂ ଏକ ତଥା କୋଷାଗାରମାନଙ୍କ ସହିତ ସମନ୍ୱୟ ଯୋଗୁଁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଅଧିକ ସମୟ ଲାଗିଗଲା । ଯାହାହେଉ, ସମସ୍ତ ମତ୍ୟୁଲଟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ପରିକଳ୍ପିତ ଅନୁସାରେ ବୈଦ୍ୟୁତିକ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରବାହକୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ ।

2.3.5.2 ସଫ୍ଟୱେୟାର ଡିଜାଇନ୍ ଦସ୍ତାବିଜ (ଏସ୍ଡିଡି) ପ୍ରସ୍ତୁତ ନହେବା

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ବିସ୍ତୃତ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଆବଶ୍ୟକତା ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନକରି ସିଡିଏସିକୁ ତାଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ବିଷୟରେ ଜଣାଇଥିଲେ । ତୁଚ୍ଛି ଅନୁଯାୟୀ, ସିଡିଏସିକୁ ସଫ୍ଟୱେୟାର ଆବଶ୍ୟକତା ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ (ଏସ୍ଆରଏସ୍) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଥିଲା । ସିଡିଏସିକୁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗର କାର୍ଯ୍ୟରତ ଶାଖାଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରବାହର ବିସ୍ତୃତ ଅଧ୍ୟୟନ କରିବାର ଥିଲା । ଏହି ଅଧ୍ୟୟନରେ ଅଧିକାରୀ ମାନଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା । ସରକାରଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସହିତ ସଂହିତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ ଏସ୍ଆରଏସ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଥିଲା । ସିଷ୍ଟମରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏସ୍ଆରଏସ୍ରେ ରହିବାର ଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଆପ୍ଲିକେସନର ଡିଜାଇନ୍ ଓ ବିକାଶ ପାଇଁ ଏହା ଆଧାର ହେବାର ଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଏସ୍ଆରଏସ୍ରେ ଉଲ୍ଲେଖିତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଗୁଡ଼ିକର ଯତ୍ନ ପାଇଁ, ସିଷ୍ଟମଟି କିପରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବ, ତାହା ବର୍ଷନା କରି ସିଡିଏସି, ଏସ୍ଡିଡି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଥିଲା ।

ସମାପ୍ତ ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ସିଡିଏସି, ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ପାଇଁ ବିକଶିତ ସଫ୍ଟୱେୟାରକୁ କଷ୍ଟମାଇକେସନ ପରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିଥିଲା । ଏହା କୌଣସି ଏସ୍ଆରଏସ୍ କିମ୍ବା ଏସ୍ଡିଡି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ନଥିଲା । ତେଣୁ, ବ୍ୟବହାରକାରୀ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକର ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ତୁଚ୍ଛିମୁକ୍ତ ଉପାୟରେ କରିବା ପାଇଁ ଓପିଡିଏସ୍ ଏବଂ ସିପିଡିଏସ୍ ସଂହିତାର ସମସ୍ତ ନିୟମାବଳୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ଏଥିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ପାରିନଥିଲା । ଯାହାଫଳରେ, ବ୍ୟବହାରକାରୀ¹⁴¹ମାନେ ନିରନ୍ତର ଭାବେ ଅତିରିକ୍ତ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଓ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିବା ଅନ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗ ଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ସମନ୍ୱୟର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଲୋଡ଼ିଥିଲେ । ଏଥିପାଇଁ, ତତ୍ତ୍ୱସମ୍ପନ୍ନ ଆଇଏସ୍ ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଓପେନ୍-ଏକ୍ସେଚ୍ ରହିଗଲା ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ (i) ଗୋଆ ଏବଂ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ଦସ୍ତାବିଜକୁ ଆଧାର କରି, ତତ୍ତ୍ୱସମ୍ପନ୍ନ ଆଇଏସ୍ ଓଡ଼ିଶାରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ହୋଇଥିଲା, (ii) ଉକ୍ତ ପ୍ରଣାଳୀରେ ବିଧିମାନ୍ୟତା ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ସମସ୍ତ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣୀୟ ନ ହେବା ଏବଂ ବାରମ୍ବାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଅନୁରୋଧ ଯୋଗୁଁ ପ୍ରଣାଳୀକୁ ଓପେନ୍-ଏକ୍ସେଚ୍ ରଖାଯାଇଥିଲା ।

2.3.5.3 ପରିବର୍ତ୍ତନ ପରିଷ୍ଠଳନରେ ଅଭାବ

ରୁକ୍ତି (ମଇ 2009 ଏବଂ ଅପ୍ରେଲ 2014) ଅନୁସାରେ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ସଫ୍ଟୱେୟାରରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବାର ପ୍ରସ୍ତାବ, ଯଦି କିଛି ଥିବ, ଲିଖିତ ଆକାରରେ ଦେବାର ଥିଲା । ସିଡିଏସି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟାବଧି ମଧ୍ୟରେ ସେହି ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରସ୍ତାବ ପାଇଁ ଉତ୍ତର ସହିତ ଯଦି ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରସ୍ତାବ ଥାଏ, ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ସେହି

¹⁴¹ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ, ଜଳ ସଂପଦ, ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ

ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରସାର ଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହେବା ଜରୁରୀ ଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ସଫ୍ଟୱେୟାରରେ ତିନିଆଁରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏବଂ ତତ୍ତ୍ୱୋପାଧିକାରରେ ଅତିରିକ୍ତ ସୁବିଧା ଅତିରିକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ସିଡିଏସିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରସାର ଗୁଡ଼ିକ ଥିଲା (i) ବିଲ୍ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ଡିଜିଟାଲ ହସ୍ତାକ୍ଷର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇଁ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରିବା, (ii) ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା, (iii) ଆବଶ୍ୟକ ପାଣ୍ଠି ଠାରୁ ଅଧିକା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବା ଏବଂ (iv) ବିନା ଆବଶ୍ୟକରେ ବ୍ୟୟ ଉପରେ କଟକଣା ଲାଗୁ କରିବା ଇତ୍ୟାଦି । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ, (i) ପାସ୍ତ୍ରୋର୍ଥରେ ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା, (ii) ପ୍ରତି ତିନି ମାସରେ ପାସ୍ତ୍ରୋର୍ଥ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ସିଷ୍ଟମ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିବା ଅନୁରୋଧ ଇତ୍ୟାଦି (ପରିଶିଷ୍ଟ 2.3.1) ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ ବିଭାଜନ ସ୍ତରରେ ଡିଜିଟାଲ ହସ୍ତାକ୍ଷର ବ୍ୟବହାର କରି ବିଲ୍ ପାସ୍ତ୍ର କରିବା ଏବଂ ମାସିକ ହିସାବ ବିବରଣୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟାନୁିତ ହୋଇନଥିଲା । ସଫ୍ଟୱେୟାରରେ ବ୍ୟବହାର କରି ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଉତ୍ପନ୍ନ କରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ବିଭାଜନ ସ୍ତରରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁିତ ହୋଇନଥିଲା । 2,578 ମାମଲାର¹⁴², ତାଟାବେସ୍ତରେ ଭାଉଚର ଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ଠିକାଦାରମାନଙ୍କର ନାମ, ଏକ (ଏ ଆଣ୍ଡ ଇ) କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ମାସିକ ହିସାବ ବିବରଣୀରେ ଥିବା ନାମ ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଥିଲା ।

ତେଣୁ, ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସାବିତ ଆବଶ୍ୟକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିନା ତତ୍ତ୍ୱୋପାଧିକାର କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ସବୁ ମତ୍ୟୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିନଥିଲା ।

ବିଭାଗ ଏହି ତଥ୍ୟକୁ ସାକାର କଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଏବଂ ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରାଥମିକତା ଯୋଗୁଁ କିଛି ଆବଶ୍ୟକତା କାର୍ଯ୍ୟାନୁିତ କରାଯାଇପାରିନଥିଲା । ତଥାପି, ସମସ୍ତ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କ ସହିତ ଉଚିତ୍ ପରାମର୍ଶ ପରେ ସେସବୁକୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁିତ କରାଯିବ ।

2.3.5.4 ବିଜିନେସ୍ କର୍ଷିନିୟୁଟି/ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଯୋଜନାର ଅଭାବ

ସର୍ବୋତ୍ତମ ପ୍ରଥା ଅନୁଯାୟୀ, ଆଇଟି ପ୍ରଣାଳୀ ଅନୁଗୃହିତ କରୁଥିବା ବିଭାଗ, ବିଜିନେସ୍ କର୍ଷିନିୟୁଟି ଯୋଜନା (ବିସିପି) ଏବଂ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଯୋଜନା (ଡିଆରପି) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ସିଡିଏସି କୌଣସି ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଅଫ୍ ନାଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିନଥିଲା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁୟନ ହେବାର ସାତ ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ତତ୍ତ୍ୱୋପାଧିକାର ବିସିପି/ଡିଆରପି ବିନା କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା । ବିସିପି/ଡିଆରପିର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ବିପତ୍ତି ଯୋଗୁଁ ଯଦି କୌଣସି ଅବରୋଧ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ କି ପ୍ରକାର ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ, ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନେ ଜାଣି ନଥିଲେ ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଥିଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ତତ୍ତ୍ୱୋପାଧିକାର ସୁରକ୍ଷା ସମାକ୍ଷା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପରେ, ରାଜ୍ୟ ତାଟା କେନ୍ଦ୍ର (ଏସ୍ଡିସି)ର ଉତ୍ପାଦନ ସର୍ଭିସରେ ପ୍ରଣାଳୀଟି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ । ସେମାନେ ପଲିସି ଦସ୍ତାବିଜ୍ ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ।

2.3.5.5 ତାଟାବେସ୍ତ ପ୍ରଣାସନ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିବା

ତାଟାବେସ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତା, ଅଖଣ୍ଡତା ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ତାଟାବେସ୍ତ ପ୍ରଣାସକ (ଡିବିଏ) ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ତାଟାବେସ୍ତକୁ ବଦଳାଇବାର କ୍ଷମତା ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଥାଏ । ତେଣୁ, ଡିବିଏକୁ ଅନ୍ୟ ଦାୟିତ୍ୱ ଯେପରିକି ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରଣାସନ, ସହାୟତା ଏବଂ ତାଟା ଏଣ୍ଟ୍ରି ଇତ୍ୟାଦି ଦେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ସମାକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ ସିଡିଏସି, ଉଭୟ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରଣାସକ ଏବଂ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ପରିଚ୍ଛଳନା, ସହାୟତା ତେଜ୍ ଏବଂ ମାଷ୍ଟର ତାଟା ଏଣ୍ଟ୍ରି ସହିତ ତାଟାବେସ୍ତ ପ୍ରଣାସକ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା । ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ଏହାର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ଆକ୍ଷେପ୍ ଲଗ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାୟ ସମାକ୍ଷାର ଉପଯୁକ୍ତ ପୃଥକୀକରଣ କରି ତାଟାବେସ୍ତ ପ୍ରଣାସନରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲା । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ, ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତାକୁ

¹⁴² ଆରଡବ୍ଲୁ ବିଭାଜନ-I, ଗଞ୍ଜାମ ସଂପର୍କିତ

ଏତାଇବା ପାଇଁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ତାଟାବେସ୍‌ର ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ଏବଂ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ପରିଚ୍ଛଳନା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନଥିଲା ।

ଯେହେତୁ ତରୁଣ୍ୟମୁଖ୍ୟ ଉପରେ ସିଡିଏସିର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଥିଲା, ତେଣୁ ତାଟାବେସ୍ ପ୍ରଶାସକର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଉପରେ ନଜର ରଖାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ । ସମୀକ୍ଷା ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲା ଯେ ତିନିଜଣ ଅପ୍ରାୟକୃତ ବ୍ୟବହାରକାରୀ¹⁴³, 81 ଥର ତରୁଣ୍ୟମୁଖ୍ୟ ଆକସେସ୍ କରିଥିଲେ । ଜୁଲାଇ 2013 ରୁ ଜାନୁଆରୀ 2017 ମଧ୍ୟରେ, 846 ଥର ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଆକସେସ୍ ଲଗ୍‌କୁ ଡିଲିଟ୍ କରାଯାଇଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ, ଗଞ୍ଜାମର 2,578 ମାମଲାରେ ଠିକାଦାର ମାନଙ୍କ ବିବରଣୀରେ ହେରଫେର କରାଯାଇଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ଏବଂ ଚୁକ୍ତି ବିବରଣୀ ମଧ୍ୟ ଡିଲିଟ୍ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହାକି **ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.7.2** ରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା । ଅଡିଟ୍ ଟ୍ରେଲ ନଥିବାରୁ, ଏହାର ପ୍ରଭାବ ଆକଳନ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ଅଡିଟ୍ ଟ୍ରେଲକୁ ପ୍ରଶାଳନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବ । ପୁନଶ୍ଚ, ତରୁଣ୍ୟମୁଖ୍ୟର ସବୁ ମତ୍ୟୁଲଗୁଡିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହେଲା ପରେ ବିଭାଗର ଏକ ଦାୟିତ୍ୱଦାନ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପ୍ରଶାଳନ ଗତିବିଧିଗୁଡିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଯିବ ।

2.3.6 ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ଅଡିଟ୍ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

2.3.6.1 ଅଡିଟ୍ ଟ୍ରେଲ ନଥିବା

ସର୍ବୋତ୍ତମ ପ୍ରଥା ଅନୁସାରେ, ତାଟାବେସ୍‌ର ତଥ୍ୟରେ ହେରଫେରକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱଧାରଣା ବତାଇବା ପାଇଁ ଟେବୁଲ୍ ଗୁଡିକରେ ଅଡିଟ୍ ଟ୍ରେଲର¹⁴⁴ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିବା ଉଚିତ୍ । ସମୀକ୍ଷା ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲା ଯେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଟେବୁଲ୍ ଯେଉଁଠି କାର୍ଯ୍ୟ ସମନ୍ୱୟ ସୂଚନା¹⁴⁵ ଥାଏ, ସେଥିରେ ଅଡିଟ୍ ଟ୍ରେଲର କୌଣସି ଫିଲ୍ଡ ନଥିଲା । (i) ଏକାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚୟ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପରି ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବା, (ii) କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନର ଭୁଲ ବିବରଣୀ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଇତ୍ୟାଦି ଭଳି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଏହି ଅଭାବଟି ଅକାମୀ କରିଦେଲା । ଏଥିପାଇଁ, ଏହି ଭୁଲ ପାଇଁ କାହା ଉପରେ ଦାୟିତ୍ୱ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଅଡିଟ୍ ଟ୍ରେଲ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବ ।

2.3.6.2 ଅଦକ୍ଷ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ପରିଚ୍ଛଳନା

ତାଟାବେସ୍ ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ ବ୍ୟବହାର କାରାମାନଙ୍କର ପଦବୀକୁ ଆଧାର କରି 3,427 ୟୁନିଟ୍¹⁴⁶ ପାଇଁ 6,018ଟି ୟୁଜର ଆଇଡି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଭାଜନ¹⁴⁷ ସ୍ତରରେ ଆକାଉଣ୍ଟସ୍ ଏବଂ ବିଲିଙ୍ଗ୍ ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରକୁ ଦୁଇଟି ଲେଖାଏଁ ୟୁଜର ଆଇଡି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତରୁଣ୍ୟମୁଖ୍ୟ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ଡିଏଓ, ସହାୟକ ଯନ୍ତ୍ର, କନିଷ୍ଠ ଯନ୍ତ୍ର ଏବଂ ଅଡିଟର ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ୟୁଜର ଆଇଡି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ବିଭାଜନରେ ନିୟୁତ୍ତ ହୋଇଥିବା ଏକ୍ସିମ୍ପେଟର/କିରାଣୀମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ସର୍ବ-ଡିଭିଜନ ଗୁଡିକର କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣର ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସମୀକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ 10ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବିଭାଜନରେ

---

¹⁴³ 1689, 1690 ଏବଂ 1691
¹⁴⁴ ତଥ୍ୟ ସୃଷ୍ଟିର ତାରିଖ, ବ୍ୟବହାରକାରୀ ସୃଷ୍ଟି ଓ ଅପଡେଟ୍ ଇତ୍ୟାଦି
¹⁴⁵ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ, ବୈଷୟିକ ମଞ୍ଜୁରୀ, ଠିକା ପ୍ରଦାନ ବିବରଣୀ, ଆରଏ ବିଲ୍, ଆଇଟମ୍ ଅନୁଯାୟୀ ମାପ, ବୈଧାନିକ ବିସ୍ତୋଗର ଅସୁଲି, ଇତ୍ୟାଦି
¹⁴⁶ ସଚିବ(ଅର୍ଥ), ଡିଏଜି (ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ), ପୁରୀ, ଚାରିଟି ବିଭାଜନ, 12 ଟି ମୁଖ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, 54 ଟି ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଯନ୍ତ୍ରକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, 508 ବିଭାଜନ, 655 ଉପ-ବିଭାଜନ ଏବଂ 2,192 ବିଭାଗ
¹⁴⁷ ଗୋଟିଏ ବିଭାଜନ, ଦୁଇଟି ଉପ-ବିଭାଜନରେ ବିଭାଜିତ ହେଲା ଯାହାର କି ସହକାରୀ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ର/ ସହକାରୀ ଯନ୍ତ୍ର ମୁଖ୍ୟ ରହିବେ ଏବଂ ପ୍ରତି ଉପ-ବିଭାଜନରେ ଦୁଇରୁ ସାତଟି ବିଭାଗ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା ଯାହାର ମୁଖ୍ୟ କନିଷ୍ଠ ଯନ୍ତ୍ର ରହିବେ

215ଟି ଯୁକ୍ତ ଆଇଡି ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଦେଖାଯାଇଥିବା ଅଭାବଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା:

- ସମାନ ଯୁକ୍ତ ନାମ ଥିବା ଏକାଧିକ ବ୍ୟବହାରକାରୀ :** 10 ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବିଭାଜନ ମଧ୍ୟରୁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ, ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଛଅଜଣ ଏକ୍ସିମେଟର ଏବଂ 11 ଜଣ ଅଡିଟର୍ ସମାନ ଯୁକ୍ତ ଆଇଡି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ । ସାତଟି¹⁴⁸ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବିଭାଜନର ଡିଏଓ ମାନେ, ସମସ୍ତ କିରାଣୀ, କନିଷ୍ଠ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସହାୟକ ଯତ୍ନକର୍ତ୍ତା ତରଫରୁ ଗୋଟିଏ ଯୁକ୍ତ ନେମ୍ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ । ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ସ୍, ବାଲେଶ୍ୱରରେ ସମସ୍ତ ଏକ୍ସିମେଟର, କିରାଣୀ , ଜେଇ ଏବଂ ଏଇ ମାନେ ସମାନ ଯୁକ୍ତ ଆଇଡି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ । ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ବିଭାଜନ, ସୁନାବେଡାରେ ଚାରିଜଣ ଅଡିଟର୍ ଏବଂ ଜେଇ/ଏଇମାନେ ଗୋଟିଏ ଯୁକ୍ତ ଆଇଡି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ । ତଥ୍ୟ ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ 4,04,954 ମାମଲାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ଏବଂ ଠିକା ପ୍ରଦାନ ବିବରଣୀ ଗୁଡ଼ିକୁ ଡିଲିଟ୍ କରାଯାଇଥିଲା । ଏକାଧିକ କର୍ମଚରୀ ଗୋଟିଏ ଯୁକ୍ତ ଆଇଡି ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବାରୁ, ତୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ପାଇଁ ଦାୟିତ୍ୱଧାରଣ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇ ପାରିନଥିଲା ।
- ଅଧିକାରୀ ମାନଙ୍କର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ମାମଲାରେ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲଗ୍ ବିବରଣୀ :** ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ବିଭାଜନରେ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ/ ଡିଏଓ ମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତ ଆଇଡି ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉନଥିଲା । ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ବେଳେ ଯୁକ୍ତ ନେମ୍ ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଏବଂ ଏକ ନୂଆ ଅଧିକାରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ ଦେବା ବେଳେ ନୂଆ ଯୁକ୍ତନେମ୍ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇନଥିଲା । ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗଦେବା ପରେ କେବଳ ପାସ୍‌ପୋର୍ଟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଉଥିଲା । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ, ପ୍ରଶାଳା ଅତିମ ପଦାଧିକାରୀଙ୍କ ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ରଖିଥିଲା ଏବଂ ଏହା ପୂର୍ବରୁ କିଛି ସୂଚନା ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା । ଅପ୍ରେଲ 2008 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ମଧ୍ୟରେ, 38¹⁴⁹ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଏବଂ 47¹⁵⁰ ଡିଏଓ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୋଇଥିଲେ । ତାତ୍‌କାଳୀନ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ଲଗ୍ ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ନଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ସମୟରେ ହୋଇଥିବା କୁପରିଚାଳନା¹⁵¹ ପାଇଁ କୌଣସି ପଦାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଦାୟା କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ ।
- ସିଙ୍ଗଲ୍ ସାଇନ୍-ଅନ୍ ପ୍ରଣାଳୀ ନଥିବା :** ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନକୁ ଦୁଇଟି ଯୁକ୍ତ ନେମ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, i) ଗୋଟିଏ ଆକାଉଣ୍ଟସ୍ ପାଇଁ ଏବଂ ii) ଅନ୍ୟଟି ସିଙ୍ଗଲ୍ ସାଇନ୍-ଅନ୍ ସଂକ୍ରିୟା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଓ୍ୱାର୍କସ୍ ଏବଂ ବିଲିଙ୍ଗ୍ ମଡ୍ୟୁଲ୍ ପାଇଁ । ଏଣୁ, ସିଙ୍ଗଲ୍ ସାଇନ୍-ଅନ୍ ନଥିବାରୁ ପ୍ରଣାଳୀ କମ୍ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଉପଯୋଗୀ ହୋଇଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ 10 ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବିଭାଜନରେ 25,176 ଏକାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଦୁଇଟି¹⁵² ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବିଭାଜନର, 121 ମାମଲାରେ ଚୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନର ଭୁଲ୍ ବିବରଣୀ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ, 21,730 ମାମଲାରେ କାର୍ଯ୍ୟର ମାପ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରାଯାଇନଥିବା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା । 150 ଟି ମାମଲାରେ ବିନା ଟିଏସିଆଇ ବୈଧାନିକ ବିୟୋଗ (ଭ୍ୟାଟ୍) ର କମ୍ ଅସୁଲି ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ

¹⁴⁸ ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ସ୍, କଟକ, ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ- ବିଭାଜନ -II, ଯାଜପୁର, ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ବିଭାଜନ-II, ଭଦ୍ରକ ଏବଂ ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ଜଳେଶ୍ୱର, ଗଞ୍ଜାମ, ଭବାନୀପାଟଣା ଏବଂ ବଲାଙ୍ଗୀର

¹⁴⁹ ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ, ଯାଜପୁର: 7 ଏବଂ ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ, ଜଳେଶ୍ୱର: 4, ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ, ଗଞ୍ଜାମ: 3, ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ସ୍, କଟକ: 2, ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର: 2, ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ବଲାଙ୍ଗୀର: 2, ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ସ୍, ବାଲେଶ୍ୱର: 8, ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ -II, ଭଦ୍ରକ: 2, ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ଭବାନୀପାଟଣା: 4 ଏବଂ ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ସୁନାବେଡା: 4.

¹⁵⁰ ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ, ଯାଜପୁର: 5; ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ, ଜଳେଶ୍ୱର: 4; ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ-II, ଭଦ୍ରକ: 5; ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ସ୍, ବାଲେଶ୍ୱର: 5; ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ସ୍, କଟକ: 4, ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର: 6, ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ବଲାଙ୍ଗୀର: 5, ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ଭବାନୀପାଟଣା: 4, ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ସୁନାବେଡା: 3 ଏବଂ ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ଗଞ୍ଜାମ: 6

¹⁵¹ ନିର୍ଭୀୟତା ଜମା ଏବଂ ଆୟକର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମିଥ୍ୟା ଦେଶନେଣାର କମ୍ ଅସୁଲି

¹⁵² ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ଗଞ୍ଜାମ ଏବଂ ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ବିଭାଜନ -II , ଭଦ୍ରକ

କରାଯାଇଥିଲା । କର୍ମଚାରୀ ଅନୁଯାୟୀ ଯୁକ୍ତରନେମ୍ ସୃଷ୍ଟିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଲଗ୍ ବିବରଣୀ ନଥିବା ଯୋଗୁଁ, ଭୁଲ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ପାଇଁ କାହାକୁ ଦାୟୀ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ବିଭାଗ ସହମତ ହେଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ସିଙ୍ଗିଲ୍ ସାଇନ୍ ଅନ୍ ପ୍ରଣାଳୀ ହାସଲ କରାଯାଇପାରିଥାନ୍ତା, କିନ୍ତୁ ଏମିତି କର୍ମଚାରୀ ଆଧାରିତ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ରୋତର ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇନଥିଲା । ଦାୟିତ୍ୱବୋଧତା ପାଇଁ କର୍ମଚାରୀ ଅନୁଯାୟୀ ଯୁକ୍ତ ଲଗ୍-ଇନ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

2.3.7 ଆପ୍ଲିକେସନ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

ଡକ୍ୟୁଏମ୍‌ଆଇଏସ୍‌ରେ ପାସ୍ତ୍ରଟି ମତ୍ୟୁଲ୍ ଥିଲା ଏବଂ ଏହି ମତ୍ୟୁଲ୍ ଗୁଡ଼ିକରେ ଦେଖାଯାଇଥିବା ଅଭାବଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଆଲୋଚିତ ହେଲା ।

2.3.7.1 ବଜେଟ୍ ମତ୍ୟୁଲ୍‌ରେ ଥିବା ଅଭାବ

ସିଡିଏସି ସହ ରୁକ୍ଷି (ମଇ 2009) ଅନୁସାରେ ବଜେଟ୍ ପରିଚାଳନା ପ୍ରଣାଳୀ (ବିଏମ୍‌ଏସ୍), ଡକ୍ୟୁଏମ୍‌ଆଇଏସ୍‌ରେ 5 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ବିକଶିତ ହେବାର ଥିଲା । ଅପ୍ରେଲ 2010 ରେ ଏହି ମତ୍ୟୁଲ୍‌ର ବିକାଶ କରାଯାଇ ଡେଭ୍‌ରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରାଗଲା । ବିଏମ୍‌ଏସ୍‌ରେ i) ବଜେଟ୍ ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତି, ii) ବଜେଟ୍ ଆବଶ୍ୟକ, iii) ଫେରସ୍ତ, iv) ବ୍ୟୟର ପୁନର୍ବିନିଯୋଗ ଏବଂ v) ଅନ୍ୟ ମତ୍ୟୁଲ୍ ସହ ଉଚ୍ଚ ସଂଯୋଗର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁସାରେ ଖର୍ଚ୍ଚର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା । ତଥାପି ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ବଜେଟ୍ ମତ୍ୟୁଲ୍‌କୁ ବ୍ୟବହାର ନ କରି ଆଇଏମ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍¹⁵³ ମାଧ୍ୟମରେ ବଜେଟ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ କରିଥିଲେ । ଫଳରେ, ମାସିକ ହିସାବର ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକ ଡକ୍ୟୁଏମ୍‌ଆଇଏସ୍‌ରେ ବଜେଟ୍ ତାତାକୁ ହେଡ୍-ଓ୍ଵାରା ହସ୍ତଗତ୍‌କିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏଜି (ଏ ଆଣ୍ଡ୍ ଇ) କୁ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ସମୀକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ଆଇଏମ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍‌ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକ ଠିକ୍ ଭାବରେ ବଜେଟ୍ ଆବଶ୍ୟକ ତାତାକୁ ମାସିକ ହିସାବରେ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରିନଥିଲେ । ଯାହାଫଳରେ, 10 ଟି ନମୁନା ଯାସ୍ତ ବିଭାଜନର 486 ଟି ମାମଲାରେ ହେଡ୍-ଓ୍ଵାରା¹⁵⁴ ଖର୍ଚ୍ଚ ଆବଶ୍ୟକ ଠାରୁ ଅଧିକ ହେଲା । ଏଥିପାଇଁ, ଏଜି (ଏ ଆଣ୍ଡ୍ ଇ) ଜାନୁଆରୀ 2014 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ମଧ୍ୟରେ ମାସିକ ହିସାବକୁ 38 ଥର ଖାରଜ କରିଥିଲେ । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ, 30 ଟି ମାମଲାରେ ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକ ଆଇଏମ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍‌ରେ ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ଠାରୁ ଅଧିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ଡକ୍ୟୁଏମ୍‌ଆଇଏସ୍‌ରେ ଦେଖାଦେଇଥିଲେ । 2059, 2216, 4059 ଏବଂ 3054 ପରି ମେଜର ହେଡ୍‌ରେ ପାଣ୍ଟିର ଅନିୟମିତ ପୁନର୍ବିନିଯୋଗ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଏହା ଘଟିଥିଲା ।

ତେଣୁ, ବଜେଟ୍ ମତ୍ୟୁଲ୍ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଆଇଏମ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍ ସହ ସମନ୍ୱିତ ହୋଇନଥିଲା ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକ ବଜେଟ୍ ମତ୍ୟୁଲ୍ ମାଧ୍ୟମରେ କାର୍ଯ୍ୟ-ଓ୍ଵାରା ଆବଶ୍ୟକ କରିବେ । ଆଇଏମ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍ ଦ୍ୱାରା ହେଡ୍-ଓ୍ଵାରା ଆବଶ୍ୟକ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଧାନ ଦିଆଯିବ ।

2.3.7.2 ପୂର୍ତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ବିଲିଙ୍ଗ୍ ମତ୍ୟୁଲ୍‌ରେ ଅଭାବ

ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବିଭାଗ/ ବିଭାଜନରେ ସମସ୍ତ ବୈଷୟିକ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସଫଳତା କରିବା ପାଇଁ ପୂର୍ତ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ବିଲ୍ ମତ୍ୟୁଲ୍‌ର ରୂପାୟିତ କରାଯାଇଥିଲା । ତାତାବେସ୍‌କୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ସମୀକ୍ଷା ନିମ୍ନ ଅଭାବଗୁଡ଼ିକୁ ଅବଲୋକନ କଲା ।

¹⁵³ ସମନ୍ୱିତ ଆର୍ଥିକ ପରିଚାଳନା ସିଷ୍ଟମ ଗୋଟିଏ ସପ୍ଟେମ୍ବର ଅଟେ ଯାହାକି ରାଜ୍ୟରେ ବଜେଟ୍ ଆକଳନ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ, ଫେରସ୍ତ, ପାଣ୍ଟିର ପୁନଃ ବିନିଯୋଗ ପାଇଁ କୋଷାଗାର ଏବଂ ନିରୀକ୍ଷଣ ଡିବିଆଇ) ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୁଏ

¹⁵⁴ ହେଡ୍-ଓ୍ଵାରା ଏକ ହେଡ୍ ଅଫ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ ଯାହାକି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ 'ମେଜର ହେଡ୍, ସର୍ବମେଜର ହେଡ୍, ମାଲିକର ହେଡ୍, ସର୍ବ ହେଡ୍, ଡିଟେଲଡ୍ ହେଡ୍ ଏବଂ ସର୍ବ-ଡିଟେଲଡ୍ ହେଡ୍‌କୁ ନେଇ ଗଠିତ'

- କାର୍ଯ୍ୟର ବିସ୍ତୃତ ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିବା :** ଓପିଡ଼ରୁ ଫର୍ମାସିଆନ୍ ଅନୁସାରେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟ¹⁵⁵ ପାଇଁ ଏକ ବିସ୍ତୃତ ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଉଚିତ୍ । ବିସ୍ତୃତ ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ବିଭାଜନର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟତମ । ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ କାର୍ଯ୍ୟର ବିସ୍ତୃତ ଅଟକଳ ପାଇଁ ତରୁଣସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିଲା ଏବଂ ତାହା ହସ୍ତଚାଳିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିଲା । 2014-15 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ବିଭାଜନ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଷୟକୁ ତରୁଣସମ୍ପର୍କରେ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରୁଥିଲା । ତତ୍ ପୂର୍ବରୁ, ଏମ୍ପ୍ଲଏ-ଏକ୍ସ୍ପ୍ଲଏ ବ୍ୟବହାର କରି ବିଲ୍ ଅଫ୍ କ୍ଲାଷିଫି (ବିଓକ୍ୟୁ)କୁ ଅପଲୋଡ୍ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ପୁନଶ୍ଚ ଦେଖିଲା ଯେ ଅନୁଲୋକନ ଚେକ୍ସ ପାଇଁ କମ୍ପ୍ୟୁଟରରେ ଚେକ୍ସଲେଟ୍ ବ୍ୟବହାର କରି ବିଓକ୍ୟୁକୁ ଇ-ପ୍ରୋକ୍ୟୁରମେଣ୍ଟ ପୋର୍ଟାଲରେ ଅପଲୋଡ୍ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏଣ୍ଟ୍ରି ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ ପାଇଁ ସୁବିଧା ନଥିବା ଏବଂ ଇ-ପ୍ରୋକ୍ୟୁରମେଣ୍ଟ ସହ ତରୁଣସମ୍ପର୍କରେ ସମନ୍ୱୟ ନଥିବା ଯୋଗୁଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତରରେ କାର୍ଯ୍ୟର ନକଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

- ମୁଖ୍ୟ ଫିଲ୍ଡରେ ବିଭିନ୍ନତା :** ତରୁଣସମ୍ପର୍କରେ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ଅନୁଯାୟୀ, ଜଣେ ବ୍ୟବହାରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟର ସୂଚନାକୁ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ସେହି ସୂଚନା ଏକ ଟେବୁଲରେ ସଂରକ୍ଷିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଆକାଉଣ୍ଟ ଦ୍ୱାରା ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ଏକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହୋଇ ସଂରକ୍ଷିତ ହେଲା । ଟେବୁଲରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଆକାଉଣ୍ଟ ପସନ୍ଦ ଅନୁସାରେ ବିଭିନ୍ନ ଭାଗରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇ ଅନ୍ୟ ଏକ ଟେବୁଲରେ ଅପଡେଟ୍ ହେଲା । ସ୍କିନ୍ ସାରଣୀରେ, ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଦ୍ୱିତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍କିନ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ଏକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହୋଇ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଲା । ସ୍କିନ୍ ଟେବୁଲରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିବା ସ୍କିନ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ, ଠିକାଦାର ଆକାଉଣ୍ଟ, ରୁକ୍ଷ ପରିମାଣ ଇତ୍ୟାଦି ସଂରକ୍ଷିତ ଥିବା ଠିକା ପ୍ରଦାନ ଟେବୁଲରେ ଅପଡେଟ୍ ହେଲା । ତରୁଣସମ୍ପର୍କରେ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ସମାକ୍ଷା ତିନିଟି ମୁଖ୍ୟ ଟେବୁଲ¹⁵⁶ ଅନୁକ୍ରମରେ 4,731, 5,869 ଏବଂ 4,00,223 ଟି ବିଭିନ୍ନତା ଥିବା ଅବଲୋକନ କଲା । 11 ଟି ବିଭାଜନ ସଂପର୍କିତ 767.28 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 2,324 ଟି କାର୍ଯ୍ୟର ବିଶଦ ବିବରଣୀ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସାର ଟେବୁଲରେ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା । ଏହା ସୂଚାଇଲା ଯେ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ପରେ କାର୍ଯ୍ୟର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ଡିଲିଟ୍ କରାଯାଇଥିଲା । ଫଳରେ, ସିଷ୍ଟମରୁ କାର୍ଯ୍ୟର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇ ପାରିନଥିଲା ।

ପୁନଶ୍ଚ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା 10 ଟି ନମୁନା ବିଭାଜନରେ 31,462 କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସାର¹⁵⁷ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ, 3,165.14 କୋଟି ଟଙ୍କା ସଂପୃକ୍ତ 16,072 ଟି କାର୍ଯ୍ୟର ଠିକା ପ୍ରଦାନର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା । i) ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକ ଆର୍ଏ ବିଲ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ହସ୍ତଚାଳିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ପାସ୍ କରିବା ଏବଂ ii) ଅନ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଭାଉଚରକୁ ହିସାବ ମତ୍ୟୁଲରେ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରିବା ଯୋଗୁଁ ଏହା ଘଟିଥିଲା । ଏହା **ଅନୁକ୍ଷେପ 2.3.5.1** ରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଅଛି ।

ଏହିପରି ଡିଲିଟ୍ କରିବା ଯୋଗୁଁ ତାଗାବେସ୍ ବିଘଟିତ, ଅବିଶ୍ୱାସନୀୟ ହେଲା ଏବଂ ଅବିଶ୍ୱାସନୀୟ ଏମ୍ପ୍ଲଏମେଣ୍ଟ୍ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ କଲା । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ, ପ୍ରକୃତରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ-ଓ୍ଵାରା ବ୍ୟୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇ ପାରି ନଥିଲା । ଏହା ସିଷ୍ଟମକୁ ଦୁର୍ବଳ କରିଥିଲା । ଅଡିଟ୍ ଲଗ୍ ଏବଂ ଅଡିଟ୍ ଟ୍ରାଏଲ୍ ଅଭାବରୁ, ଡିଲିଟ୍ କରିଥିବା ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କୁ ସମାକ୍ଷା ଚିହ୍ନଟ କରିପାରି ନଥିଲା ।

ବିଭାଗ ଉଚ୍ଚ ଘଟଣାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତ କଲା ଯେ ହସ୍ତଚାଳିତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରିବା ଯୋଗୁଁ ଭାଉଚରର ଏହା ଘଟିଥିଲା ଯାହାକୁ ଆଇଏମ୍ପ୍ଲଏମେଣ୍ଟ୍ରେ ବିଲ୍ ଅନୁସାରେ ଏକାକରଣ କରି ବନ୍ଦ

¹⁵⁵ ଛୋଟ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ମରାମତି ବ୍ୟତୀତ
¹⁵⁶ ଯଥାକ୍ରମେ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସାର, ସ୍କିନ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ତାଗାବେସର ଠିକା ପ୍ରଦାନ
¹⁵⁷ ମଜୁରୀ ଏବଂ ଓ୍ଵାର୍ଡ୍ସ ଉପରେ ବ୍ୟୟ

କରାଯିବ । ବିଭାଗ ପୁନଃ ବ୍ୟକ୍ତ କଲା ଯେ, ଏକ୍ସିମେଟ୍ ମଡ୍ୟୁଲ୍ ଡବ୍ଲୁଏସ୍‌ଆଇଏସ୍‌ରେ ବିକଶିତ ହେବ ଏବଂ ଇ-ପ୍ରୋକ୍ୟୁରମେଣ୍ଟ୍ ସହିତ ଡବ୍ଲୁଏସ୍‌ଆଇଏସ୍‌ର ଏକୀକରଣ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା ।

2.3.7.3 ଏକା ମେସିନରୁ ଅନେକ ଲଗ୍ ଇନ୍ ସେସନ୍

ଏକା ସମୟରେ ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନେ ଅନେକ ଯନ୍ତ୍ର କିମ୍ବା ହାର୍ଡୱେରକୁ ସଂଯୋଗ କରି ଅନେକ ସମ୍ବର୍ତ୍ତୀ ଲଗ୍-ଇନ୍‌ର ଅନୁମତି ପାଇବା ପାଇଁ ଡବ୍ଲୁଏସ୍‌ଆଇଏସ୍ ପରିକଳ୍ପିତ ହୋଇଥିଲା । ଏଣୁ, ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସୁରକ୍ଷା ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ¹⁵⁸ ଯୋଗାଇବାର ଥିଲା ।

ସମାପ୍ତ ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ, 8 ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ଠାରୁ ସିଡିଏସି, ଲଗ୍-ଇନ୍ ସେସନ୍‌ର ଯୁକ୍ତ ଆଇଡି, ଲଗ୍‌ଇନ୍ ସମୟ, ଲଗ୍ ଆଉଟ୍ ସମୟ ଏବଂ ଆଇପି ଠିକଣା ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଗୋଟିଏ ଟେବୁଲ୍‌ରେ ରେକର୍ଡ୍ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲା । 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା 65,630 ଟି ମାମଲା ରେକର୍ଡ୍ କରାଯାଇଥିଲା । 10 ଟି ନମୁନା ବିଭାଜନର ଆକସେସ୍ ଲଗ୍‌କୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ସମାପ୍ତ ଦେଖିଲା ଯେ 3,287¹⁵⁹ ରେକର୍ଡ୍ ମଧ୍ୟରୁ 1,565¹⁶⁰ରେ, ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ସମ୍ବର୍ତ୍ତୀ ଲଗ୍‌ଇନ୍¹⁶¹ ଥିଲା । ଯେହେତୁ ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତ ନେମ୍ କର୍ମଚାରୀ ଭିତ୍ତିକ ନଥିଲା, ତେଣୁ ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଦାୟିତ୍ୱଧାରଣା ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇ ପାରି ନଥିଲା ।

ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ଏହାକୁ ଡବ୍ଲୁଏସ୍‌ଆଇଏସ୍‌ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବ ।

2.3.7.4 କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତିର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖରେ ଅସାମ୍ପାଦ୍ୟ

ଓପିଡବ୍ଲୁଡି ସଂହିତା ଅନୁସାରେ, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତି ତାରିଖ ଠାରୁ ବିଳମ୍ବ ଜନିତ ଜରିମାନା ପାଇଁ ଦିନ ହିସାବ କରାଯାଏ । କାର୍ଯ୍ୟାଚାରଣ ତାରିଖ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟର ଅବଧି (ମାସରେ) ଏଣ୍ଟ୍ରି କରିବା ପରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମାପ୍ତି ସମୟ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ପକ୍ଷରେ ହିସାବ ପାଇଁ ଡବ୍ଲୁଏସ୍‌ଆଇଏସ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଥିଲା । ଯାହାହେଉ, ବ୍ୟବହାରକାରୀ ସ୍ତରରେ ଗୋଟିଏ ଡେଡ୍ ଲାଇନ୍ ସହାୟତାରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମାପ୍ତି ତାରିଖ ଫିଲଡ୍‌ଟି ଏଡିଟେବଲ୍ ଥିଲା ଯାହାକି ବ୍ୟବହାରକାରୀକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ତାରିଖ ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲା ।

ତାତକାଳୀନ ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ, 2,73,829 ଟି ନଥି ମଧ୍ୟରୁ 6,165 ନଥିରେ, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମାପ୍ତି ତାରିଖ ଏକ ଦିନରୁ 6,563 ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭୁଲ ଥିଲା । 10 ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବିଭାଜନରେ, 391 ଟି ସମାନ ମାମଲା ଦେଖାଗଲା । ବିଭାଜନ ଦ୍ୱାରା ଭୁଲ୍ ତାରିଖ ଏଣ୍ଟ୍ରି ଏବଂ ଠିକ୍ ବିଧିମାନ୍ୟ ନଥାଇ ସେଗୁଡିକ ସିଷ୍ଟମ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ ହେବା ଯୋଗୁଁ ଏହା ଘଟିଥିଲା । ସମାପ୍ତ 10 ଟି ନମୁନା ବିଭାଜନର ମାନ୍ୟତା ନଥିର ଯାଞ୍ଚ କରି ଦେଖିଲା ଯେ ମାନ୍ୟତା ନଥି ଅନୁସାରେ ତାରିଖ ଠିକ୍ ଥିଲା । ଏଣୁ ବିଧିମାନ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣର ଅଭାବ ଏବଂ ଡବ୍ଲୁଏସ୍‌ଆଇଏସ୍‌ରେ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ଜରିମାନା/ ଶାନ୍ତ ସମାପ୍ତି ପାଇଁ ପ୍ରୋସାହନର ହିସାବ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ସିଷ୍ଟମ ଅପ୍ରଭାବୀ ହେଲା । ଏହାଦ୍ୱାରା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ଏଡବ୍ ବ୍ୟତୀତ, ଏହି ଅଭାବଗୁଡିକ ଯୋଗୁଁ ସିଷ୍ଟମରୁ ନିର୍ଗତ ଚୁକ୍ତିଗୁଡିକ ଭୁଲ୍ ଏବଂ ଅବିଶ୍ୱସନୀୟ ହେଲା ।

¹⁵⁸ ସମ୍ବର୍ତ୍ତୀ ସେସନ୍‌ର ବ୍ୟବହାରକାରୀ ଅଧିକୃତିତ କରିବା, ଚଳନ୍ତା ସେସନ୍‌ରୁ ସାଇନ୍ ଆଉଟ୍ ର ବ୍ୟବସ୍ଥା, ସାଧାରଣ ଲଗ୍ ଇନ୍ କାର୍ଯ୍ୟ କଲାପ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କୁ ସରକ୍, ସମ୍ବନ୍ଧିତ ସେସନ୍ ଲଗ୍ ଆଉଟ୍‌ର ବ୍ୟବସ୍ଥା
¹⁵⁹ ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର: 1054; ଆର୍ଡବ୍ଲୁ-II, ଯାଜପୁର: 46; ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ଜଳେଶ୍ୱର: 452; ଆର୍ଡବ୍ଲୁ-II, ଭଦ୍ରକ: 34; ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ଏସ୍‌ଏସ୍, ବାଲେଶ୍ୱର: 491; ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ଏସ୍‌ଏସ୍, କଟକ: 191, ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ବଲାଙ୍ଗୀର: 65, ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ସୁନାବେଡ଼ା: 266, ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ଭବାନୀପାଟଣା: 538 ଏବଂ ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ଗଞ୍ଜାମ: 150
¹⁶⁰ ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର: 532; ଆର୍ଡବ୍ଲୁ -II, ଯାଜପୁର: 7; ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ଜଳେଶ୍ୱର: 175; ଆର୍ଡବ୍ଲୁ -II, ଭଦ୍ରକ: 28; ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ଏସ୍‌ଏସ୍, ବାଲେଶ୍ୱର: 260; ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ଏସ୍‌ଏସ୍, କଟକ: 86, ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ବଲାଙ୍ଗୀର: 21, ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ସୁନାବେଡ଼ା: 97, ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ଭବାନୀପାଟଣା: 302 ଏବଂ ଆର୍ଡବ୍ଲୁ ଗଞ୍ଜାମ: 57
¹⁶¹ ଜଣେ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ପୁନର୍ବାର କମ୍ପ୍ୟୁଟରରେ ଗୋଟିଏ ରିସୋର୍ସ୍‌କୁ ଆକ୍ସେସ୍ କଲେ ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ଲଗ୍‌ଇନ୍ ସେସନ୍ ସକ୍ରିୟ ଥିଲା

ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ସମାପ୍ତିର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନକରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ । ଅଧିକତ୍ତ୍ୱ କାମର ବିଳମ୍ବ ହିସାବ ପାଇଁ ସିଙ୍ଗଲ ପ୍ରକୃତ ସମାପ୍ତି ତାରିଖ ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ଫିଲ୍ଡ ଅନ୍ତଃସ୍ଥାପନ କରାଯିବ ।

2.3.7.5 ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତାତାବେସ୍ ଡିଜାଇନ୍

ସର୍ବୋତ୍ତମ ପ୍ରଥା ଅନୁସାରେ, ବହୁବିଧ ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ମଧ୍ୟରେ ରେଫରେନ୍ସ ପାଇଁ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ଆଇଡି ଥାଇ ସାଧାରଣ କାର୍ଯ୍ୟର ତାତା ନିମନ୍ତେ ଏକ ସୋର୍ସ ହିସାବରେ ମାଷ୍ଟର ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ସୃଷ୍ଟି ହେବାକୁ ଥିଲା । ଅର୍ଡିଂ ମାଷ୍ଟର, ଭିଲେଜ ମାଷ୍ଟର, ଡିଷ୍ଟ୍ରିକ୍ଟ ମାଷ୍ଟର, ଆକାଉଣ୍ଟ ହେଡ୍ ମାଷ୍ଟର ଇତ୍ୟାଦି ଭଳି ଅନେକ ମାଷ୍ଟର ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ତରୁ ଏକାଧାରରେ ଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରୋସେସିଙ୍ଗ୍ ପାଇଁ ବିଭାଜନ ଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ନିମ୍ନ ଅଭାବଗୁଡ଼ିକ ଅବଲୋକନ କଲା:

- ତରୁ ଏକାଧାରରେ ଅସ୍ଥୁଲି ପାଇଁ କୌଣସି ମାଷ୍ଟର ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ନଥିଲା, ବରଂ ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନେ ସେପରି ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ପାଇଥିଲେ । ତାତାବେସ୍ରେ, 43,812 ପ୍ରକାରର ଅସ୍ଥୁଲି/ଫେରସ୍ତ/ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ହେଉ ଟ୍ରିପ୍ଲି ହୋଇଥିଲା । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ, 818 ଟି ସେହିଭଳି ମାମଲା 10 ଟି ନମୁନା ବିଭାଜନରେ ମିଳିଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଉଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ନାମରେ ବିଭିନ୍ନ ଦେଶନେଶ ପ୍ରକାର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା (ଅନୁକ୍ରମ 2.3.2) । ଯେହେତୁ ବିଭାଜନରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରକାରର ଦେଶନେଶ ବ୍ୟବହାର ହେଉଥିଲା, ସିଡିଏସି ସେହି ଅସ୍ଥୁଲି ପାଇଁ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ଆଇଡି ସହ ଏକ ମାଷ୍ଟର ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ପରିକଳ୍ପନା କରିବାର ଥିଲା । ଏଣୁ, ସେହି ଅସ୍ଥୁଲିର ଏକାକୃତ ରିପୋର୍ଟ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିବାରେ ସିଷ୍ଟମ ଅସମର୍ଥ ହେଲା ।
- ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ 27 ଟି ବିଭାଜନ 265 ଟି ଭାଉଚର¹⁶² ବିପକ୍ଷରେ 4.61 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ସମ୍ପାଦନ ପ୍ରତିଭୂତି (ଏପିଏସ୍) ଅସ୍ଥୁଲି କରିଥିଲା । ସେହି ଅସ୍ଥୁଲିଗୁଡ଼ିକ ଆରଏ ବିଲରୁ ଆଦାୟ ନକରି ଚୁକ୍ତି ସମୟରେ ଆଦାୟ କରିବାର ଥିଲା । ଆରଡବ୍ଲୁ ବିଭାଜନ-II, ଭଦ୍ରକ, 'ଏମ୍ପ୍ଲିଏମ୍ପ୍ଲି' ଏବଂ 'ଉଇଥେଲ୍ଡ' ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ଦେଶନେଶ ପ୍ରକାର ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ଏହା ବିପକ୍ଷରେ ବିଭାଜନ ଠିକାଦାରଙ୍କ ବିଲରୁ 2.42 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଏପିଏସ୍¹⁶³ ଅସ୍ଥୁଲି କଲା ।
- ସେହିପରି, ଆରଡବ୍ଲୁ ବିଭାଜନ, ଭବାନୀପାଟଣା 17.41 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ 4.65 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଏପିଏସ୍ ଆରଏ ବିଲରୁ ଅସ୍ଥୁଲି କଲା । ଏଣୁ, ଠିକାଦାର 17.41 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବିନା ଏପିଏସ୍ ଅସ୍ଥୁଲିରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିଥିଲା ।

ଏଣୁ, ବିଭାଜନ ସ୍ତରରେ ଅସ୍ଥୁଲି ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ମାଷ୍ଟର ତାତା ନଥିବାରୁ ତାତାବେସ୍ ଅସଙ୍ଗତ ହେଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ବିଭାଜନରେ ବ୍ୟବହାରକାରୀମାନଙ୍କୁ ସଂହିତାକୁ ବାଏପାସ୍ କରି ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଅନୁଚିତ୍ ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେଲା ।

ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଉପଦେଶ ପାଇ ତାତାବେସ୍ ଡିଜାଇନ୍ କରାଯାଇଥିଲା । ଯାହାହେଉ, ପ୍ରସାବମାନ ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା ହେବ ଏବଂ ତଦନୁଯାୟୀ ଏହା ତରୁ ଏକାଧାରରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ।

¹⁶² ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2010 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ମଧ୍ୟରେ
¹⁶³ ଯେତେବେଳେ ନିଲାମ ପରିମାଣ ସାଂଘାଟିକ ଭାବେ ଅସନ୍ତୁଳିତ ହେଲା ଅର୍ଥାତ୍ ଆକଳିତ ମୂଲ୍ୟ ଠାରୁ 10 ପ୍ରତିଶତ ରୁ ଅଧିକ କମ୍ ହୋଇ 15 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ରହେ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଫଳ ଠିକାଦାର ନିଲାମ ତାକ ଏବଂ ଆକଳନର 90 ପ୍ରତିଶତର ଅନ୍ତରର 1.5 ଗୁଣକୁ ଅତିରିକ୍ତ ସମ୍ପାଦନ ପ୍ରତିଭୂତି ହିସାବରେ ଏନ୍ଏସ୍‌ସି/ ଏସ୍‌ଟିଆର୍/ ଟିଡିଆର୍ ଆକାରରେ ଅଧିକତ୍ତ୍ୱ ଯନ୍ତ୍ରାଙ୍କ ନାମରେ ଜମା କରିବେ

2.3.7.6 ଭାରତର ଏଣ୍ଟ୍ରି ସମୟରେ ଠିକାଦାର ଚୟନରେ ଅସଙ୍ଗତି

ଅନୁକ୍ରେମ 2.3.7.2 ରେ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଥିବା ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍ଆଇଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରବାହ ପଦ୍ଧତି ଅନୁସାରେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ପାଇଁ, ଗୋଟିଏ ଡ୍ଵାର୍କ ଆଇଡି ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ଏକ ବୃଦ୍ଧି ହାରରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା । ଠିକା ଆଇଡି ଟେବୁଲରେ ଡ୍ଵାର୍କ ଆଇଡି ଅପ୍ଡେଟ୍ ହେଲା ଯେଉଁଠାରେ ଠିକାଦାର ଆଇଡି, ଚୁକ୍ତି ପରିମାଣ ଇତ୍ୟାଦି ସଂରକ୍ଷିତ ଥିଲା । ଭାରତର ଏଣ୍ଟ୍ରି ସ୍ଥିତିରେ ତ୍ରୁପ୍ତ ତାଉନ୍ ମେନ୍ଦୁକୁ ଚୟନ କରି ବିଭାଜନ ମୋଟ ପରିମାଣ ଏବଂ ଠିକାଦାରଙ୍କ ନାମ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଆଇଏଫ୍ଏମ୍ଏସ୍¹⁶⁴ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଲ୍ ପ୍ରଦାନ ପରେ ଉକ୍ତ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରିବାର ଥିଲା । ତତ୍ପରେ, ବ୍ୟବହାରକାରୀ ତ୍ରୁପ୍ତତାଉନ୍ ମେନ୍ଦୁକୁ ଟେକ୍ ନମ୍ବର¹⁶⁵ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟର ନାମ ଚୟନ କରିବାର ଥିଲା । ତା'ପରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭାରତର ବିଧାନିକ ଅସୁଲିକୁ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରାଯିବ ।

10ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବିଭାଜନରୁ 52,701 ମାମଲାରେ ସମାପ୍ତ ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଥିବା ଅବଲୋକନ କଲା । ଯେଉଁ ଠିକାଦାରକୁ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଯେଉଁ ଠିକାଦାରକୁ ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ସେଥି ମଧ୍ୟରେ ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଥିବା ଦେଖାଯାଇଥିଲା । 41,816 ମାମଲାରେ, କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଠିକାଦାରକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ, ସେହି କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ଭାରତରକୁ ଭିନ୍ନ ଏକ ଠିକାଦାରଙ୍କ ନାମରେ ଲେଖାଯାଇଥିଲା । 10,885 ମାମଲାରେ, ଯଦିଓ ଜଣେ ଠିକାଦାରକୁ ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ଭାରତର ଏଣ୍ଟ୍ରି ସମୟରେ ବହୁ ଠିକାଦାରଙ୍କ ନାମ ଭର୍ତ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ।

ସମାପ୍ତ 108ଟି ମାମଲା ଯାଞ୍ଚ କରି ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ପ୍ରକୃତ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଆଇଏଫ୍ଏମ୍ଏସ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଯାହାହେଉ, ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍ଆଇଏସ୍ରେ ଭାରତର ଏଣ୍ଟ୍ରି ସମୟରେ ତ୍ରୁପ୍ତ ତାଉନ୍ ମେନ୍ଦୁକୁ ଭୁଲ ଠିକାଦାର/ କାର୍ଯ୍ୟ ଚୟନ କରାଯାଇଥିଲା । ଠିକା ପ୍ରଦାନ ବିବରଣୀକୁ ରଖିବା ଏବଂ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ଭାରତରକୁ ପରିଚାଳନା କରିବା ସମୟରେ ଭିନ୍ନ ଆଇଡି ବ୍ୟବହାର ହେଉଥିଲା । ଜଣେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଅନେକ ଠିକାଦାର ଆଇଡି ଥିବାରୁ ଏହା ଘଟିଥିଲା ।

ଏଣ୍ଟ୍ରି ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ସଂପର୍କିତ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଆଇଏଫ୍ଏମ୍ଏସ୍ ସହ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମନ୍ୱୟ ଏବଂ ବିଧିମାନ୍ୟତାର ଅଭାବ ଥିଲା । ଏହା ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍ଆଇଏସ୍ରେ ଜଣେ ଠିକାଦାରଙ୍କ ନାମରେ ଭୁଲ ପରିମାଣ ଏବଂ ଭୁଲ କାର୍ଯ୍ୟ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେଇଥିଲା । ଯାହା ଫଳରେ ଏଜି (ଏ ଆଣ୍ଡ ଇ)କୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ମାସିକ ହିସାବରେ (i) ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଠିକାଦାରକୁ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଦତ୍ତ ରାଶି କିମ୍ବା (ii) କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରକୃତ ଖର୍ଚ୍ଚ ଜଣାପଡିନଥିଲା, ଯଦ୍ୱାରା ଏହା ଅବିଶ୍ୱାସନୀୟ ହେଲା ।

ବିଭାଗ ସତ୍ୟତାକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ଦର୍ଶାଇଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ମାନୁଆଲ ଭାରତର ପୋଷ୍ଟାଲ୍ ଯୋଗୁଁ ଅସଙ୍ଗତି ଘଟିଥିଲା । ଆଇଏଫ୍ଏମ୍ଏସ୍ ସହ ବିଲ୍‌ର ସମନ୍ୱୟ ପରେ, ସମସ୍ତ ମଞ୍ଜୁର ବିଲ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଭାରତରେ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ହେବ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟର ନାମ/ ଠିକାଦାରଙ୍କ ନାମ ବଦଳକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ ।

2.3.8 ଇନପୁଟ୍ ଏବଂ ଚିତ୍ରିତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

2.3.8.1 ଅନୁମୋଦନ ଏବଂ ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରଦାନରେ ଚିତ୍ରିତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣର ଅଭାବ

ଓପିଡବଲ୍ୟୁଡି ସଂହିତା ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରକଳ୍ପ/ କାର୍ଯ୍ୟର (ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ) ନିଷ୍ପାଦନ ପୂର୍ବରୁ କ୍ଷମତାପତ୍ର ପ୍ରାଧିକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଏବଂ ଚିତ୍ରିତା/ ଲାଭ କରିବା ଉଚିତ୍ । ପୁନଶ୍ଚ, ମୂଳ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଏବଂ ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାଙ୍କ କ୍ଷମତା ପରିସରଭୁକ୍ତ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ମୂଳ କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ 1 କୋଟି ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ

¹⁶⁴ ବିଭାଜନ ଗୁଡ଼ିକ ଡିସେମ୍ବର 2014 ପୂର୍ବରୁ ହସ୍ତଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଟେକ୍ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ଏବଂ ବିଶଦ ବିବରଣୀ ଆଇଏଫ୍ଏମ୍ଏସ୍ରେ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରୁଥିଲେ, ଯାହାହେଉ ଡିସେମ୍ବର 2014 ପରେ ଆଇଏଫ୍ଏମ୍ଏସ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ସିଷ୍ଟମରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଟେକ୍‌କୁ ବ୍ୟବହାର କଲେ
¹⁶⁵ 2016 ଠାରୁ ଆଇଏଫ୍ଏମ୍ଏସ୍ ରେ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର ହେଉଥିବା ଅନୁଲାଇନ୍ ଟେକ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍ଆଇଏସ୍ରେ ଅପ୍ଡେଟ୍ ହେଲା

ଟିଏସ୍ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବାର ଆର୍ଥିକ କ୍ଷମତା ତାଙ୍କର ଥିଲା । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁସାରେ 50,000 ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସମାପ୍ତି ସମୟ ସାମା ସାଧାରଣତଃ ଏକ ମାସରୁ ଅଧିକ ହେବ ନାହିଁ ।

ସମାକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ, 61,018 ମାମଲାରେ ଏବ ବିନା କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 2,659 ମାମଲାରେ ଏବ ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବରୁ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ, ଏହା ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, 1,05,979 ପ୍ରକଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ତାଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆର୍ଥିକ କ୍ଷମତା ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଅପ୍ରାଧିକୃତ ଭାବରେ ଏବ ଏବଂ ଟିଏସ୍ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । **ପରିଶିଷ୍ଟ 2.3.3** ରେ ଏହାର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା । 10ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବିଭାଗର 160ଟି ରେକର୍ଡ଼ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରି, ସମାକ୍ଷା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନିୟମିତତା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲା (**ସାରଣୀ 2.3.1**) ।

ସାରଣୀ 2.3.1 ଅନୁମୋଦନ ଏବଂ ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ବିଧିମାନତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଉପରେ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

ବିଷୟ ବସ୍ତୁ	ସିଦ୍ଧାନ୍ତ
ଏବ ପୂର୍ବରୁ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ଜାରି କରିବା	25ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ମାମଲା ମଧ୍ୟରୁ 13ଟି ମାମଲାରେ, ବାସ୍ତବରେ ଏବ ପୂର୍ବରୁ ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା । ଦୁଇଟି ମାମଲାରେ, କୌଣସି ତାରିଖ ଉଲ୍ଲେଖ ନକରି, ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଏବ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଛଅଟି ମାମଲାରେ, ତାତ୍କାଳିନୀ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ତାରିଖ ଭୁଲ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା । ବଳକା ଚାରିଟି ମାମଲାରେ, ଏବ ପ୍ରଦାନର କୌଣସି ରେକର୍ଡ଼ ଲିପିବଦ୍ଧ ନଥିଲା ।
କ୍ଷମତା ପରିସରଭୁକ୍ତ ନଥିବା ସ୍ଥଳେ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନକୁ ଦ୍ୱାରା ଏବ ପ୍ରଦାନ	ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ 30ଟି ଡିପୋଜିଟ୍ ଡ୍ରାଉର୍ ମଧ୍ୟରୁ 17ଟି, 50,000 ଟଙ୍କାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ପ୍ରକଳ୍ପ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନକୁ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ¹⁶⁶ ଦ୍ୱାରା ଏବ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । 13ଟି ମାମଲାରେ, ଏବ ପ୍ରଦାନର କୌଣସି ରେକର୍ଡ଼ ଲିପିବଦ୍ଧ ନଥିଲା । ସେହିପରି, 40 ¹⁶⁷ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ଆବାସିକ ଏବଂ ଅଣଆବାସିକ ଭବନ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ 20ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ବିଭିନ୍ନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏବ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।
ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନକୁ ଦ୍ୱାରା ଏବ ତଥା ଟିଏସ୍ ପ୍ରଦାନ	ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ 32ଟି ମାମଲା ମଧ୍ୟରୁ 21ଟିରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନକୁ ଦ୍ୱାରା ଟିଏସ୍ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । କେବଳ ଗୋଟିଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ କୌଣସି ପ୍ରଶାସନୀୟ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥିବା ସ୍ଥଳେ, ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ/ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକରେ ବିଭିନ୍ନ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଶାସନୀୟ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଯାହାହେଉ, ଏବ ତଥା ଟିଏସ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନକୁ ହିଁ କ୍ଷମତାପତ୍ର ଅଧିକାରୀ ଭାବରେ ତାତ୍କାଳିନୀ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ।
ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନକୁ ଦ୍ୱାରା ଅପ୍ରାଧିକୃତ ଭାବେ ଟିଏସ୍ ପ୍ରଦାନ	ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ପରିମଳ, କଟକର ଗୋଟିଏ ମାମଲାରେ, ଗୋଟିଏ ମାମଲାରେ ମୂଳ କାର୍ଯ୍ୟକୁ 283ଟି ଉପକାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଭାଜିତ କରି 3.20 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଠିକା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ସବୁ ବିଭାଜିତ କାର୍ଯ୍ୟର ନିୟମିତକର ନିରୀକ୍ଷଣ ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ପୂର୍ବକ, ଅଧିକ୍ଷଣ ଯତ୍ନକୁ ବଦଳରେ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଟିଏସ୍ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

¹⁶⁶ ଜିଲ୍ଲାପାଳ: 3, ସିଡିଏମ୍: 3, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ଓଏମ୍/ଏସ୍/ଏମ୍): 10, ଏବଂ ପକ୍ଷିମ ଓଡ଼ିଶା ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ (ଡବ୍ଲୁଓଡିସି): 1
¹⁶⁷ ଅଣ ଆବାସିକ ଭବନ: 21, ଆବାସିକ ଭବନ: 19

<p>ବୈଷୟିକ ମଞ୍ଜୁରୀ ବିନା ଠିକା ପ୍ରଦାନ</p>	<p>ଡାଟାବେସରେ 48ଟି କାର୍ଯ୍ୟର ଟିଏସ୍ ବିବରଣୀ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା । ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ବିଭାଜନ-II, ଭଦ୍ରକ ଏବଂ ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ବିଭାଜନ, ଗଞ୍ଜାମ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଦୁଇଟି¹⁶⁸ ମାମଲାରେ, ଠିକା ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବରୁ କ୍ଷମତାପତ୍ର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ବୈଷୟିକ ମଞ୍ଜୁରୀ ହାସଲ କରାଯାଇନଥିଲା ।</p>
<p>କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଅଧିକା ସମୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା</p>	<p>18,517ଟି ମାମଲାରେ, 50,000 ଟଙ୍କାରୁ ନିମ୍ନ ମୂଲ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଦୁଇ ମାସରୁ 639 ବର୍ଷ-ଏକ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକ ସମୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଦଶଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବିଭାଜନରେ, 3,456 ଟି ସମାନ ମାମଲା ଦେଖାଯାଇଥିଲା । 40ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ମାମଲାରେ, କାର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଏକ ମାସରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ସମୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।</p>

(ଉତ୍ସ: ସଂପୃକ୍ତ ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକର ନଥି)

ଓପିଡବ୍ଲ୍ୟୁଡି ସଂହିତାରେ ବିହିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକୁ ସିଷ୍ଟମରେ ମ୍ୟାପିଂ ନ କରାଯିବା ଏବଂ ବିଧିମାନ୍ୟତା ନଥିବା ହେତୁ ଉପରୋକ୍ତ ଅନିୟମିତତା ଗୁଡ଼ିକ ଘଟିଥିଲା ।

ସମସ୍ତ ମତ୍ୟୁଲ ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗୀ ହେବା ପରେ, ସିଷ୍ଟମରେ ସମସ୍ତ ବିଧିମାନ୍ୟତା ଗୁଡ଼ିକୁ ସାମିଲ କରାଯିବ ବୋଲି ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ।

2.3.8.2 ରୁକ୍ଷ ଏକାଧିକ ଥର ଏଣ୍ଟ୍ରି ହେବା

ଓପିଡବ୍ଲ୍ୟୁଡି ସଂହିତା ଅନୁସାରେ, ବିଭାଜନ ସ୍ତରରେ ରୁକ୍ଷ ରେଜିଷ୍ଟର ଗୁଡ଼ିକର ଅନୁରକ୍ଷଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ । 1 ଅପ୍ରେଲରୁ ପ୍ରାରମ୍ଭ ସଂଖ୍ୟା '1' ରଖି ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷର 31 ମାର୍ଚ୍ଚ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ବୃକ୍ଷ ହୋଇ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁରକ୍ଷଣ କରାଯିବ ।

ସିଷ୍ଟମରେ 2,73,829ଟି ରୁକ୍ଷ ଏଣ୍ଟ୍ରି ହୋଇଥିବା ସମାକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲା । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ, ସମାପନ ଆର୍ଥିକ ବର୍ଷରେ 17,934ଟି ରୁକ୍ଷ ଏକାଧିକ ଥର (ନକଲ) ଏଣ୍ଟ୍ରି ହୋଇଥିଲା । 10ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବିଭାଜନରେ, ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ 25,176ଟି ଏକାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସାବ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଥିଲା । ବିଭିନ୍ନ ହେଡ୍ ଅଫ୍ ଆକାଉଣ୍ଟରେ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ହେଡ୍ ଅଫ୍ ଆକାଉଣ୍ଟର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସିଷ୍ଟମରେ ନଥିବା ହେତୁ, ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ବିଭାଜନ ଏକାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସାବ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ବିଭାଜନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକୃତରେ ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଏମ୍ଆଇଏସ୍ ରିପୋର୍ଟରେ ଅଧିକା କାର୍ଯ୍ୟ ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିବା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା । ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାରେ ତତ୍ତ୍ୱ ଏମ୍ଆଇଏସ୍ ସଫଳ ହୋଇ ପାରିନଥିଲା ।

ତେଣୁ, ସିଷ୍ଟମରେ ଅଭାବ ଥିବା ଯୋଗୁଁ, ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କୁ ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଏକାଧିକ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସାବ, ବିଭିନ୍ନ ହେଡ୍ ଅଫ୍ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ତଦନୁସାରେ, ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଏକାଧିକ ରୁକ୍ଷ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଅନୁସାରେ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ ଏକାଧିକ ଆକାଉଣ୍ଟ ଟ୍ରେଜରୀ ଟ୍ୟାଗ୍ କରିବା ବିକଶିତ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତରେ ତାହାର ସଦୁପଯୋଗ କରାଯିବ ବୋଲି ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ।

¹⁶⁸ ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ବିଭାଜନ-II, ଭଦ୍ରକ- ଗୋଟିଏ ମାମଲା (ଏସ୍/ଆର୍ ଅଧିନସ୍ଥ ଝଟିଆସାହି-ମଙ୍ଗଳପୁର ରାସ୍ତା, ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟ: 40.00 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ଏବଂ ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ବିଭାଜନ-I, ଗଞ୍ଜାମ- ଗୋଟିଏ ମାମଲା (ଧୂମକୋଇଠାରେ ଥିବା ଯୁ.ଜି. ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ମରାମତି ଏବଂ ପୁନରୁଦ୍ଧାର, ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟ: 8.95 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା)

2.3.8.3 କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ସମୟରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ତାରିଖ ଗୁଡ଼ିକୁ ଏଣ୍ଟି କରାନଯିବା

ଓପିଡ଼ରୁ ପ୍ରତି ସଂହିତା ଅନୁଯାୟୀ ଟିକା ଟିକା ଟିକା ହେବାର 15 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଠିକା ରୁଚ୍ଛି ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ସମାକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ, ଗୁରୁତ୍ୱ ବିଭାଜନ ଅନ୍ତର୍ଗତ ନଅଟି ମାମଲାରେ¹⁶⁹ ଅତିରିକ୍ତ ସମ୍ପାଦନ ପ୍ରତିଭୂତି¹⁷⁰ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ, ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଟିକା ଟିକା ହେବା ପରେ ଦୁଇ ମାସରୁ ଛଅ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକ ସମୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ, ଟିକା ଟିକା ରକ୍ତ ନକରି, ଠିକାଦାରମାନେ ରୁଚ୍ଛିରେ ସାକ୍ଷର କରିବା ପାଇଁ ଉପସ୍ଥିତ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ବିଭାଜନ ଗୁଡ଼ିକ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥିଲେ । ଟିକା ଟିକା ହେବାର ତାରିଖ ସ୍ଥାନିତ ହେବା ପାଇଁ ସିଷ୍ଟମରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିବାରୁ, ସମାକ୍ଷା ଏହାର ଶତ ପ୍ରତିଶତ ନିରାକ୍ଷର କରିପାରିନଥିଲା ।

ତେଣୁ, ଟିକା ଟିକା ହେବା ତାରିଖ ଏବଂ ସାକ୍ଷର ପତ୍ର ଜାରି ହେବା ତାରିଖ ସ୍ଥାନିତ ହେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସିଷ୍ଟମରେ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିବା ହେତୁ ବିଭାଜନ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ।

ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ଇ-ପ୍ରୋକ୍ୟୁରମେଣ୍ଟ ଏବଂ ଡିଭିସନ୍ ଆଇସିଏସ୍ ସମନ୍ୱୟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଗଠନ ରହିଛି ଏବଂ ତଦନୁସାରେ ଏହି ବିଷୟ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯିବ ।

2.3.8.4 ରୁଚ୍ଛିଗୁଡ଼ିକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ସ୍ଥାନିତ ନକରିବା

ଓପିଡ଼ରୁ ପ୍ରତି ସଂହିତା ଅନୁସାରେ, ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଠିକାଦାରଙ୍କ ସହିତ ପୃଥକ ରୁଚ୍ଛି ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏପରିକି ବିଭାଜିତ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ପୃଥକ କାର୍ଯ୍ୟ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ ପୃଥକ ରୁଚ୍ଛି କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ପୁନଶ୍ଚ, ଡିଭିସନ୍ ଆଇସିଏସ୍ରେ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି କାର୍ଯ୍ୟ/ ବିଭାଜିତ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ରୁଚ୍ଛି ଏଣ୍ଟି କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା କିନ୍ତୁ ବିଭାଜନ ଦ୍ୱାରା ରୁଚ୍ଛିଗୁଡ଼ିକର ବିଷୟ ବିବରଣୀ ଡିଭିସନ୍ ଆଇସିଏସ୍ରେ ଏଣ୍ଟି କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲା ଯେ, 2012-17 ମଧ୍ୟରେ ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ବିଭାଜନ-II, ଭଦ୍ରକ ଏବଂ ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ବିଭାଜନ, ଗଞ୍ଜାମରେ 20,075 ରୁଚ୍ଛି କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥଳେ, ଡିଭିସନ୍ ଆଇସିଏସ୍ରେ ମାତ୍ର 1,737 ରୁଚ୍ଛି ଏଣ୍ଟି କରାଯାଇଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ 2013-15 ମଧ୍ୟରେ, ବିଭାଜନ 5.57 କୋଟି ଟଙ୍କାର 121ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଗତ 1,129 ଟି ରୁଚ୍ଛି କରିଥିଲେ । ସେହି କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ 4 ରୁ 10 ଉପକାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଭାଜିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଯାହାହେଉ, 42 ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଗତ 160 ଟି ରୁଚ୍ଛିରେ 12.43 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଭୁଲ୍ ରୁଚ୍ଛି ମୂଲ୍ୟ ତାତ୍କାଳିନୀରେ ଏଣ୍ଟି କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଡିଭିସନ୍ ଆଇସିଏସ୍ରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ରୁଚ୍ଛି ରେଜିଷ୍ଟର ଭୁଲ୍ ନମ୍ବର ଏବଂ ରୁଚ୍ଛି ମୂଲ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ।

ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ, ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରୁଚ୍ଛି ଏବଂ ବିଲ୍ଗୁଡ଼ିକ ସିଷ୍ଟମରେ ଏଣ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯିବ ।

2.3.8.5 ଜିଓ-ଟ୍ୟାଗ୍ ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ଗୁଡ଼ିକର ଅପଲୋଡ଼ିଂ ଏବଂ କାପଚରିଂରେ ଅଭାବ

ଡିଭିସନ୍ ଆଇସିଏସ୍ରେ, ସର୍ଭିସରେ କାର୍ଯ୍ୟର ଜିଓ-ଟ୍ୟାଗ୍ ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ଗୁଡ଼ିକୁ ଅପଲୋଡ଼ି କରିବା ପାଇଁ ଜେଇ/ ଏଇ/ ଇଇଙ୍କୁ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସିଡିଏସି ଏକ ମୋବାଇଲ୍ ଆପ୍ଲିକେସନ ବିକଶିତ କରିଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଗତି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟରେ ପ୍ରତିମାସ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୂଳ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକ ଯଥା ରାସ୍ତା, 25 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱର କୋଠା, ପୋଲ, ପାଇପ୍ ଦ୍ୱାରା ଜଳ ଯୋଗାଣ ଇତ୍ୟାଦିର ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅପଲୋଡ଼ି କରିବା ପାଇଁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ

¹⁶⁹ ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ବିଭାଜନ-II, ଭଦ୍ରକ: 03 ମାମଲା (କାର୍ଯ୍ୟ ଆଇଡି: 2324, 1748 ଏବଂ 1644) ; ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ବିଭାଜନ-I, ଗଞ୍ଜାମ: 04 ମାମଲା (କାର୍ଯ୍ୟ ଆଇଡି : 2160, 2595 2930, 3258) ; ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ବିଭାଜନ, ଭୁବନେଶ୍ୱର: 01 ମାମଲା (କାର୍ଯ୍ୟ ଆଇଡି: 3665) ଏବଂ ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ବିଭାଜନ, ଭବାନୀପାଟଣା: 01 ମାମଲା (କାର୍ଯ୍ୟ ଆଇଡି: 1613)

¹⁷⁰ ସାକ୍ଷର ପତ୍ର ପାଇବାର 15 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ

ବିଭାଗ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲା (ଜୁଲାଇ ଓ ଅଗଷ୍ଟ 2013) । ନଭେମ୍ବର 2013 ରେ, ପ୍ରତିମାସ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟର ଜିଓ-ଟ୍ୟାଗ୍ ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅପଲୋଡ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନିଆଯାଇଥିଲା ।

ତାତ୍କାଳିନୀ ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭାବଗୁଡ଼ିକ ସମାକ୍ଷା ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର କରିଥିଲା ।

- **ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟର ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ଅପଲୋଡ୍ କରାନଯିବା :** 6,71,243 କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ମଧ୍ୟରୁ 3,498 କାର୍ଯ୍ୟ ଆଇଡି ସମ୍ବନ୍ଧିତ 23,707 ଟି କାର୍ଯ୍ୟର ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ବିଭାଜନ ଦ୍ୱାରା ଅପଲୋଡ୍ କରାଯାଇଥିଲା । 10 ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବିଭାଜନରେ, 31,462 କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଥିଲା, ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ 1,632 କାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଗତ 3,942 ଟି ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ କୌଣସି ସମୟ/ ତାରିଖ ଦର୍ଶାଯାଇ ଅପଲୋଡ୍ କରାଯାଇଥିଲା ।
- **ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ଅପଲୋଡ୍ କରାନଯିବା :** ଅପଲୋଡ୍ ହୋଇଥିବା ଅଧିକାଂଶ ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରକୃତ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ସହିତ କୌଣସି ସମ୍ବନ୍ଧ ନଥିଲା । ଫଳ ସରୂପ, ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ଗୁଡ଼ିକରୁ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଗତିକୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ନିରୂପଣ କରାଯାଇପାରିନଥିଲା । ସେହିପରି କିଛି ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

ବହୁତପଦର-ନଦିନୀପଲ୍ଲୀ ରାସ୍ତାର 2ୟ କିମିରେ ଥିବା ଏକ ଏଲ ଟ୍ରିଜର ଫଟୋ

ସାଗରଗାଁ ରେ ଥିବା ଏଲ ଏସି କୋଠାର ଫଟୋ

- **ପ୍ରକୃତ କାର୍ଯ୍ୟର ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଜିଓ-ଟ୍ୟାଗ୍ ସ୍ଥାନ ମଧ୍ୟରେ ଅସମାନତା :** ଓଆର୍ଏସ୍ଏସି¹⁷¹ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଜିଓ-ସ୍ୱାଚିଆଲ୍ ତାତ୍କାଳିନୀ ସହିତ ତତ୍ସମ୍ବନ୍ଧୀୟତାରେ ଅପଲୋଡ୍ କରାଯାଇଥିବା ଜିଓ-ଟ୍ୟାଗ୍ ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ଗୁଡ଼ିକର ଭୌଗୋଳିକ ଅବସ୍ଥିତିକୁ ସମାକ୍ଷା ତୁଳନା କରିଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲା ଯେ ପ୍ରକୃତ କାର୍ଯ୍ୟର ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଜିଓ-ଟ୍ୟାଗ୍ ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ଗୁଡ଼ିକର ମଧ୍ୟରେ ଅସମାନତା ଥିଲା ।

ତେଣୁ, ପ୍ରତି ମାସରେ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ଗୁଡ଼ିକ ତତ୍ସମ୍ବନ୍ଧୀୟତାରେ ଅପଲୋଡ୍ ଏବଂ ବିଧିମାନତା କରାଯାଉଥିବା ବିଭାଜନୀୟ ଅଧିକାରୀମାନେ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିନଥିଲେ । ଫଳସରୂପ, ତାତ୍କାଳିନୀ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରକୃତ ଅବସ୍ଥିତି ଠାରେ କାର୍ଯ୍ୟର ବାସ୍ତବିକ ପ୍ରଗତିକୁ ଉଚ୍ଚପଦସ୍ଥ ଅଧିକାରୀମାନେ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରିପାରିନଥିଲେ ।

ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ, ବ୍ୟବହାରକାରୀ ମାନେ ସିଷ୍ଟମ୍‌ଟିକୁ ସୂଚାରୁ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ, ପ୍ରକୃତ ଅବସ୍ଥିତି ସହ କାର୍ଯ୍ୟ ଅବସ୍ଥିତିକୁ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ବିଧିମାନତା କରାଯିବ ।

¹⁷¹ ଓଆର୍ଏସ୍ଏସି- ଓଡ଼ିଶା ସେସ୍ ଆପ୍ଲିକେସନ୍ ସେଣ୍ଟର

2.3.9 ଆଉଟ୍‌ପୁଟ୍ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

2.3.9.1 ଟ୍ରଷ୍ଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଏମ୍‌ଆଇଏସ୍ ମଡ୍ୟୁଲ

ଭୌତିକ ଓ ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଗତିକୁ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରିବାକୁ ରିପୋର୍ଟ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏମ୍‌ଆଇଏସ୍ ମଡ୍ୟୁଲକୁ ବିକଶିତ କରାଯାଇଥିଲା । ସିଷ୍ଟମକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କଲାପରେ, ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭାବ ଗୁଡ଼ିକ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା (ସାରଣୀ 2.3.2) ।

ସାରଣୀ 2.3.2 ଏମ୍‌ଆଇଏସ୍ ମଡ୍ୟୁଲରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ବିଭିନ୍ନ ତ୍ରୁଟି

ବିଷୟବସ୍ତୁ	ଅବଲୋକନ
ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ରିପୋର୍ଟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିବା	ଯେହ୍ନେତୁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକାଂଶ ଡିପୋଜିଟ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ, ସେହିସବୁ କୋଠାର ପ୍ରଗତି ସମ୍ପର୍କିତ ରିପୋର୍ଟକୁ ଆକ୍ସେସ୍ କରିବା ପାଇଁ ସିଡିଏସିକୁ ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍‌ଆଇଏସ୍‌ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ (ଫେବୃୟାରୀ 2012) । ଜୁଲାଇ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍‌ଆଇଏସ୍‌ରେ ସେହି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଡିପୋଜିଟ୍ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଗତିକୁ ହିତାଧିକାରୀ ବିଭାଗ ଜାଣିପାରି ନଥିଲେ ।
ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ରିପୋର୍ଟ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିବାରେ ବିଫଳତା	ସିଷ୍ଟମ ବିଭାଗ ବର୍ଷ ଆଧାରରେ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନକରି କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର ¹⁷² ବର୍ଷ ଆଧାରରେ କେବଳ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲା । ରିପୋର୍ଟି ବିଭାଜନରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ରାଜିନାମା (ପି1, କେ2, ଏଫ2 ଇତ୍ୟାଦି) ପରି ମଧ୍ୟ ନଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ବିଭାଜନ ଗୁଡ଼ିକ ଏବେ ମଧ୍ୟ ମାନୁଆଲ୍ ରିପୋର୍ଟ/ ରେଜିଷ୍ଟର ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଅଛନ୍ତି ।
ରିପୋର୍ଟ ଏକ୍ସକ୍ୟୁଟ୍ ଫର୍ମାଟ୍‌ରେ ନଥିବା	ସିଡିଏସିକୁ ଏକ୍ସକ୍ୟୁଟ୍ ଫର୍ମାଟ୍‌ରେ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ବିଭାଜନ ସ୍ତରରେ କେବଳ ପିଡିଏଫ୍ ଫର୍ମାଟ୍‌ରେ ହିଁ ରିପୋର୍ଟ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇପାରିଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଉକ୍ତ ପଦାଧିକାରୀଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ବିଭାଜନ ଗୁଡ଼ିକ ରିପୋର୍ଟିର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିପାରିନଥିଲେ ।
ଆଉଟ୍‌ପୁଟ୍‌ରେ ତ୍ରୁଟି	ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍‌ଆଇଏସ୍ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ରିପୋର୍ଟିର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ସମୟରେ ସମାକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲା ଯେ: i) ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍‌ଆଇଏସ୍‌ର ବୈଷୟିକ ମଞ୍ଜୁରୀ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ନଳକୃପ ଶନନ କାର୍ଯ୍ୟକୁ 'ସେଡ୍' କାର୍ଯ୍ୟ ଭାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରକାର ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟର ବର୍ଣ୍ଣନା ମଧ୍ୟରେ ବିଧିମାନ୍ୟତା ନଥିବାରୁ ଏହା ଘଟିଥିଲା । ii) ସିଷ୍ଟମ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପନ୍ନ ରିପୋର୍ଟିରେ ରିପୋର୍ଟିର ନାମ ତଥା ରିପୋର୍ଟିର ପ୍ରକାର ଦର୍ଶାଯାଇ ନଥିଲା । iii) ଏକ ପ୍ରଦତ୍ତ ସମୟରେ ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟର ରିପୋର୍ଟି ଉତ୍ପନ୍ନ କରିବାରେ ସିଷ୍ଟମ୍ ଅସମର୍ଥ ଥିଲା । ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବର୍ଷରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ବିବରଣୀ ପାଇବା ପାଇଁ ସିଷ୍ଟମ୍ ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କୁ ବାରମ୍ବାର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବର୍ଷ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଚୟନ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା ।

(ଉତ୍ସ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକର ନଥି)

¹⁷² କାନୁଆରୀ ରୁ ଡିସେମ୍ବର

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ବିଭାଗ ସହିତ ବିଚାରବିମର୍ଶ ପରେ ସିଷ୍ଟମରେ ଏମ୍‌ଆଇଏସ୍‌ର କଷ୍ଟମାଇଜେସନ୍ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବ ବୋଲି ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) । ପୁନଶ୍ଚ, ଏକ୍ସ୍‌ଲରେ ଏକ୍ସ୍‌ପୋର୍ଟ ସୁବିଧା ସଂଯୋଗ କରାଯିବ ଏବଂ ଏମ୍‌ଆଇଏସ୍ ରିପୋର୍ଟରେ ଥିବା ତ୍ରୁଟିକୁ ଅପସାରଣ କରାଯିବ ।

2.3.10 ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ

2.3.10.1 ଉଚ୍ଚ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ପ୍ରଭାବହୀନ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା

ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍‌ଆଇଏସ୍‌ର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ଏକ କମିଟି¹⁷³ ଗଠନ କରିଥିଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2012) । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ବିଭାଗ ସମସ୍ତ ମତପୂଲ୍ଲର ବ୍ୟବହାରକୁ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରିବା ପାଇଁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଇଆଇସି/ ସିଇ/ ଏସ୍‌ଇ ମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ (ଜୁଲାଇ 2013, ମଇ ଏବଂ ଅଗଷ୍ଟ 2014, ଜୁନ୍ 2015) । ପ୍ରତିଟି ପ୍ରକଳ୍ପର ଭୌତିକ ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଗତି ବିଷୟରେ ପାଣ୍ଠିକ ଅଥବା ମାସିକ ରିପୋର୍ଟ ସେମାନେ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଥିଲା । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ, ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍‌ଆଇଏସ୍‌ର ଉନ୍ନତ ବ୍ୟବହାର ନିମନ୍ତେ ବିଭାଜନ ସ୍ତରରେ ଜଣେ ଏଇ/ ଜେଇଙ୍କୁ ନୋଡାଲ୍ ଅଫିସର ଭାବରେ ଚୟନ କରିବା ପାଇଁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ, ଆରଡବ୍ଲୁ/ ଆରଡବ୍ଲୁଏସ୍‌ଏସ୍ ର ସମସ୍ତ ବିଭାଜନକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2015) ।

ସମାକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ, ପ୍ରକଳ୍ପଗୁଡ଼ିକର ଭୌତିକ ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ପ୍ରଗତି ରିପୋର୍ଟ ଇଆଇସି/ସିଇ/ ଏସ୍‌ଇ ମାନେ ପାଣ୍ଠିକ/ ମାସିକ ଭାବରେ ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ । ତେଣୁ, ରିପୋର୍ଟ ଗୁଡ଼ିକର ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରାଯାଇପାରି ନଥିଲା । ଦୁଇଟି ବିଭାଜନ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ବିଭାଜନ ଗୁଡ଼ିକରେ ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍‌ଆଇଏସ୍ ପାଇଁ ନୋଡାଲ୍ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ଚୟନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ବିଭାଜନ ଦ୍ୱାରା ମତପୂଲ୍ଲ ଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାରର ପାଣ୍ଠିକ/ ମାସିକ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନକରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଭାବୀ ରୂପରେ କୌଣସି ଉତ୍ତରଦାୟୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇନଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ନିୟମିତ ଭାବରେ ତ୍ରୁଟି ଗୁଡ଼ିକ ଘଟିଥିଲା । ତେଣୁ ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍‌ଆଇଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ସାଧିତ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

ବିଭାଗ ଦର୍ଶାଇଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ, ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍‌ଆଇଏସ୍ ଯଥାଶୀଘ୍ର ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଟୁଲ୍ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ ଏବଂ ଇଆଇସି/ ସିଇ/ ଏସ୍‌ଇମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ଭୌତିକ ରିପୋର୍ଟ ମଗାଯିବ ନାହିଁ ।

2.3.11 ଉପସଂହାର

ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବିଭାଗରେ ବୈଷୟିକ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାତ୍ମକ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସାମ୍ୟଗାଳିତ କରିବା ପାଇଁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍‌ଆଇଏସ୍‌ର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରିଥିଲେ । ଯାହାହେଉ, କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସାତ ବର୍ଷ ପରେ ମଧ୍ୟ ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍‌ଆଇଏସ୍ ତାର ଗଠନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧିତ କରିପାରି ନାହିଁ, ଯେହେତୁ କେବଳ ହିସାବ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ମତପୂଲ୍ଲ ଗୁଡ଼ିକ ଆଂଶିକ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥିଲା । ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଭାଜନ ଗୁଡ଼ିକ ମାତ୍ର 12 ପ୍ରତିଶତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍‌ଆଇଏସ୍‌ର ବ୍ୟବହାର କରିପାରିଥିଲେ ଏବଂ ଅଧିକାଂଶ କାର୍ଯ୍ୟ ମାନୁଆଲ୍ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ କରିଥିଲେ ।

ଡବ୍ଲୁଏଏମ୍‌ଆଇଏସ୍‌ର ପରିଚାଳନା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ନିମ୍ନମାନର ଥିଲା । i) ସଫ୍ଟୱେୟାର ଡିଜାଇନ୍ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତି, ii) ପ୍ରସ୍ତାବିତ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଗୁଡ଼ିକର ପରୀକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ ଏବଂ iii) ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସିଷ୍ଟମରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ନକରି ସିଷ୍ଟମର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କରାଯାଇଥିଲା । ବ୍ୟାକ୍ ଅଫ୍ ପଲିସି ଏବଂ ବିଜିନେସ୍ କଣ୍ଠିନିୟୁଟି ଗଠନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଆଇଏଫ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍ ସହ ସମନ୍ୱୟ ନକରିବା ଯୋଗୁଁ ବଜେଟ୍ ମତପୂଲ୍ଲ ବ୍ୟବହାର ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ଫଳରେ ବଜେଟ୍ ମତପୂଲ୍ଲରେ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତାଗା ସ୍ଥାନିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଅନେକ ସ୍ଥଳରେ ତାହା ଏଜି (ଏ ଆଣ୍ଡ ଇ)ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ବ୍ୟବହାରକାରୀଙ୍କ ଉପରେ ଅତିରିକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟଭାର ମଧ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା ।

¹⁷³ ମୁଖ୍ୟ ଯତ୍ସା, ଆରଡବ୍ଲୁ I, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ; ମୁଖ୍ୟ ଯତ୍ସା, କୋଠାବାଡ଼ି, ପୂର୍ବ ବିଭାଗ; ମୁଖ୍ୟ ଯତ୍ସା, ଆରଡବ୍ଲୁଏସ୍‌ଆଣ୍ଡଏସ୍‌ଏସ୍; ସହାୟକ ବିଭାଗ ପରାମର୍ଶଦାତା, ଜଳ ସଂପଦ ବିଭାଗ ଏବଂ ଡେପ୍ୟୁଟି ଜେନେରାଲ୍ ମ୍ୟାନେଜର, ଓସିଏସି

ଡାଟାବେସ୍ ପ୍ରଶାସନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଉପରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରଖିପାରିନଥିଲା । ଡକ୍ଟରାଏମ୍ପାଲସ୍‌ରେ ବ୍ୟବହାରକାରୀ ପରିଚାଳନାରେ ଅଭାବ ଥିଲା, ଅତିର୍ ଟ୍ରେଲ୍ ନଥିଲା ଏବଂ ବିଷୟ ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିଲା । ଏତଦ୍‌ବ୍ୟତୀତ, ସିଷ୍ଟମରେ ବିଧିମାନ୍ୟତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ, ବିଜିନେସ୍ ରୁଲର ମ୍ୟାପିଂ ନହେବା ଏବଂ ଡିଜିଟାଲ୍ ହସ୍ତାକ୍ଷରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିବା ଭଳି ଅଭାବ ଗୁଡ଼ିକ ଥିଲା । ଏହା ଫଳରେ ସଂହିତାର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସିଷ୍ଟମରେ ଜିଓ-ଟ୍ୟାଗ୍‌ଡ ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ଅପ୍ଲୋଡ୍ କରାଯାଇ ବିଲ୍ ପାସ୍ କରାଯାଇଥିଲା । ଡକ୍ଟରାଏମ୍ପାଲସ୍‌ରେ ଅସଂଗତ ଏବଂ ନିମ୍ନମାନର ଡାଟା ରହିବା ଫଳରେ ଡୁପ୍ଲିକେଟ୍ ଏମ୍ପାଲସ୍ ରିପୋର୍ଟ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିଲା ଯାହାଫଳରେ ସିଷ୍ଟମର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧିତ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

2.3.12 ସୁପାରିଶ

- ଓପିଡକ୍ଟ୍ରି ସଂହିତା ଅନୁସାରେ ବିଜିନେସ୍ ପ୍ରଣାଳୀକୁ ପୁନଃ ସମାକ୍ଷା କରି ସଠିକ୍ ବିଧିମାନ୍ୟତା ସହିତ ଡକ୍ଟରାଏମ୍ପାଲସ୍‌ର କାର୍ଯ୍ୟଧାରାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଡକ୍ଟରାଏମ୍ପାଲସ୍ ପାଇଁ ବିଜିନେସ୍ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍ ପ୍ଲାନ୍ ଏବଂ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ତାର ସଠିକ୍ ଉପଯୋଗ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ନକଲକୁ ରୋଜିବା ପାଇଁ ଏବଂ ସଠିକ୍ ଓ ବିଶ୍ୱାସନୀୟ ରିପୋର୍ଟ ଉତ୍ପନ୍ନ ପାଇଁ ଇ-ପ୍ରକ୍ୟୁରମେଣ୍ଟ୍, ଆଇସର୍ପ୍‌ସ୍ ଏବଂ ଡକ୍ଟରାଏମ୍ପାଲସ୍‌ର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଏକୀକରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ଡକ୍ଟରାଏମ୍ପାଲସ୍ ପରିଚାଳନାରେ ଭେଣ୍ଡର ସପୋର୍ଟ ଉପରେ ଅତ୍ୟଧିକ ନିର୍ଭରଶୀଳ ନହେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସୋର୍ସ କୋଡ୍ ସହିତ ଭେଣ୍ଡର ମାନଙ୍କ ଠାରୁ ସଠିକ୍ ଦସ୍ତାବିଜ୍ ହାସଲ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
- ସିଷ୍ଟମରେ ଅତିର୍ ଟ୍ରେଲ୍, କର୍ମଚାରୀ ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଲଗ୍‌ଇନ୍, କ୍ରେଡେନସିଆଲ୍ ଏବଂ ଡିଜିଟାଲ୍ ହସ୍ତାକ୍ଷର ଇତ୍ୟାଦିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ଅଧ୍ୟାୟ III

ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା

ଅନୁଲେଖ ସଂଖ୍ୟା	ବିବରଣୀ	ପୃଷ୍ଠା
3.1	ଋତୁକଳ ପରିଚ୍ଛଳନା ଓ ବର୍ଷନ	75-81
3.2	ରାଜ୍ୟରେ କାରାଗାରଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଶାସନ	81-92
3.3	ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ପାନୀୟ ଜଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ	92-104
3.4	କର୍ମଚାରୀ ବାସଗୃହ ନିର୍ମାଣରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବ୍ୟୟ	104-105
3.5	ଅନୁଚିତ ପାଣ୍ଠି ପରିଚ୍ଛଳନା ହେତୁ ସୁଧ ବାବଦରେ 15.39 କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ଷତି	105-107
3.6	ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା (ଏଲଏଲ୍) ଗଠନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ସଂସ୍ଥାକୁ ଅନୁଚିତ ଅନୁଗ୍ରହ	107-109
3.7	ସରକାରୀ ସମ୍ପତ୍ତିର ବେଆଇନ ଦଖଲ	109-110
3.8	ଅକାମୀ ସାଜ ସରଞ୍ଜାମ ଉପରେ ନିଷ୍ପଳ ବ୍ୟୟ	110-111
3.9	ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ହେତୁ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ	111-113
3.10	ରଙ୍ଗିନ୍ ବିଜ୍ଞାପନ ଉପରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବ୍ୟୟ	113-114
3.11	ନବକଳେବର ଉତ୍ସବ ଆୟୋଜନ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ଔଚିତ୍ୟର ଅଭାବ	114-115
3.12	ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱର ଆକ୍ରମଣ	116
3.13	ଜଳ ଯୋଗାଣ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ନିଷ୍ପଳ ବ୍ୟୟ	117-118
3.14	ସମୀକ୍ଷାକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ପ୍ରଦାନରେ ହେଲା	118-119

ଅଧ୍ୟାୟ III

ଅନୁପାଳନ ସମୀକ୍ଷା

ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଓ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ

3.1 ଋତୁଳ ପରିଚ୍ଛେଦନା ଓ ବର୍ଷନ

3.1.1 ଉପକ୍ରମ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର 2003-04 ଖରିଫ୍ ବଜାର ରତ୍ନ (କେଏମ୍‌ଏସ୍) ଠାରୁ ବିକେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସଂଗ୍ରହଣ (ଡିସିପି) ପରିକଳ୍ପନା ପଦ୍ଧତିକୁ ଅନୁସରଣ କରିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସାଧାରଣ ଯୋଗାଣ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ୍ (ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି) କୃଷକମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଧାନ ସଂଗ୍ରହ କରି ମିଲରମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ପେଷଣ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଋତୁଳରୁ ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି ରାଜ୍ୟ ସାଧାରଣ ବର୍ଷନ ପ୍ରକ୍ରିୟା (ପିଡିଏସ୍) ର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଭରଣା କରିଲା । ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି ବଳକା ଋତୁଳକୁ ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ନିଗମ (ଏଫ୍‌ସିଆଇ)କୁ ବିତରଣ କଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଦ୍ୱାରା ଦେଶରେ ଖାଦ୍ୟ ବିତରଣ ଏବଂ ବିଭାଗୀୟ ମହଜୁଦ୍ ପଦ୍ଧତିକୁ (ଡିଏସ୍‌ଏସ୍) 1 ଏପ୍ରିଲ 2012 ଠାରୁ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରଣୟନ¹ କରିଥିଲେ । ଏହି ପଦ୍ଧତିରେ ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସିର ବିଭାଗୀୟ ମହଜୁଦ୍ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ (ଡିଏସ୍‌ସି) ପିଡିଏସ୍ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ମହଜୁଦ୍ କରିଥିଲା ଏବଂ ଖାଉଟି ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାଣ୍ଟିବା ପାଇଁ ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟ ଦୋକାନ (ଏଫ୍‌ସିଏସ୍) ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଓ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ (ଏଫ୍‌ଏସ୍ ଆଣ୍ଡ ସିଡିଏସ୍) ବିଭାଗ²ର ପ୍ରମୁଖ ସଚିବ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହକ ଥିଲେ । ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସିର ପରିଚ୍ଛେଦନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଏହାର ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଥିଲେ । ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ସାଧାରଣ ଯୋଗାଣ ଅଧିକାରୀ ତଥା ଜିଲ୍ଲା ପରିଚ୍ଛେଦକ (ସିଏସ୍‌ଓ-ତଥା-ଡିଏମ୍) ପରିଚ୍ଛେଦନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ ସହାୟତା କରିଥିଲେ । ରାଜ୍ୟରେ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି ର 210ଟି ଗୋଦାମ କିମ୍ବା ଋତୁଳ ଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ର ତଥା ବିଭାଗୀୟ ମହଜୁଦ୍ କେନ୍ଦ୍ର (ଆର୍‌ଆର୍‌ସି/ ଆର୍‌ଆର୍‌ସି-ତଥା-ଡିଏସ୍‌ସି) ଥିଲା । ବର୍ଷନ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ସୁବ୍ୟବସ୍ଥିତ କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଏଫ୍‌ସିଏସ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆର୍‌ଆର୍‌ସି ତଥା ଡିଏସ୍‌ସି ମାନଙ୍କ ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ କରିଥିଲେ ।

ଋତୁଳ ପରିଚ୍ଛେଦନା ଓ ବର୍ଷନର ସମୀକ୍ଷା ଏପ୍ରିଲ 2017 ଠାରୁ ଜୁଲାଇ 2017 ମଧ୍ୟରେ କରାଯାଇଥିଲା । ସମୀକ୍ଷା 2014-15 ରୁ 2016-17 ଅବଧିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥିଲା । ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଓ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ, ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି ଏବଂ ସାତଟି³ ସିଏସ୍‌ଓ-ତଥା-ଡିଏମ୍ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ନଥିପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଯେ:

- ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି ଦକ୍ଷତା ଭାବରେ, ମିତବ୍ୟୟ ଭାବରେ ଏବଂ ଫଳପ୍ରଦ ଭାବରେ ସଂଗ୍ରହ ଓ ପେଷଣ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିଛି କି ନାହିଁ ।
- ଋତୁଳ ପରିଚ୍ଛେଦନା ପାଇଁ ଏକ ସୁଦୃଢ଼ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ ଉପାୟ ଅଛି କି ନାହିଁ ।
- ଋତୁଳ ବିତରଣ ଓ ବର୍ଷନ ସକ୍ଷମ ବିହିତ ମାନ ସହିତ ଅନୁରୂପ ଥିଲା କି ନାହିଁ ।
- ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଓ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏବଂ ଫଳପ୍ରଦ ଥିଲା କି ନାହିଁ ।

¹ ଜର୍ଣ୍ଣାଲ୍ ଓଡ଼ିଶା କମିଟିର ସୁପାରିଶ ଅନୁସାରେ ବେସରକାରୀ ମହଜୁଦ୍ ସଂସ୍ଥା ସ୍ଥାନରେ ବିଭାଗୀୟ ମହଜୁଦ୍ ପଦ୍ଧତି
² ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ମଧ୍ୟ
³ ବାଲେଶ୍ୱର, ଜଗତସିଂହପୁର, କଳାହାଣ୍ଡି, କନ୍ଧମାଳ, କେଉଁଝର, କୋରାପୁଟ ଏବଂ ପୁରୀ

ଆର୍ଥୋପ୍ଲାସ୍ଟିକ୍ ଓ ଏଫ୍‌ପିଏସ୍ ଗୁଡ଼ିକର ମିଳିତ ସରଜମିନ ତଦନ୍ତ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ତୁଳେ ପିଡ଼ିଏସ୍ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କର ସାକ୍ଷାତକାର ନିଆଯାଇଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

3.1.2 ଋତୁଳର ପରିଚାଳନା

2014-17 କ୍ୟେମ୍‌ସ୍‌ସ୍ ରେ ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି 134.67 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଧାନ ସଂଗ୍ରହ କରି 78.42 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଋତୁଳ ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲା । ସଂଗୃହୀତ ସମୁଦାୟ ଋତୁଳରୁ ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି 41.96 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଋତୁଳ ପିଡ଼ିଏସ୍ କରିଆରେ ବିତରଣ କରିଥିଲା । 36.46 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଋତୁଳ ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ନିଗମକୁ ମଧ୍ୟ ବିତରଣ କରିଥିଲା । 2014-16⁴ ମଧ୍ୟରେ 20,865.05 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଟକଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲା ଏବଂ 14,280.99 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଋତୁଳ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲା । 2015-16 ରେ ଋତୁଳ ସଂଗ୍ରହ କରିବାର ଖର୍ଚ୍ଚ ପୂର୍ବ ବର୍ଷ ଅପେକ୍ଷା 604.49 କୋଟି ଟଙ୍କା (8.84 ପ୍ରତିଶତ) ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥିଲା ଏବଂ 2014-16 ମଧ୍ୟରେ ଅଟକଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ସଂଗ୍ରହ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟାପକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦେଖାଦେଇଥିଲା । ପ୍ରସ୍ତାନ ସମ୍ମିଳନୀ (ଅଗଷ୍ଟ 2017) ରେ ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ ଯେ ସେମାନେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଯଥାର୍ଥ ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ।

3.1.2.1 ଅଦୂରଦର୍ଶୀ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ଉଠାଣ ଯୋଜନା ଯୋଗୁଁ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଖର୍ଚ୍ଚ

ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲାରେ ଋତୁଳର ଉପଲବ୍ଧତା ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ଉଠାଣ ଯୋଜନା (ଏସ୍‌ଏଲ୍‌ଏଲ୍‌ପି) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲା । ଅଭିଭୂତକାରୀ ଜିଲ୍ଲା ଗୁଡ଼ିକରେ ପିଡ଼ିଏସ୍ ଆବଶ୍ୟକତା ମେଣ୍ଟାଇବା ଏବଂ ବଳକା ଜିଲ୍ଲା ଗୁଡ଼ିକରେ ମହଜୁଦ୍ ସମାପନ କରିବା ଏସ୍‌ଏଲ୍‌ଏଲ୍‌ପିର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ 2015-16⁵ ରେ 2.19 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଚାଉଳ 16 ଟି ଜିଲ୍ଲାକୁ ଆସିଥିଲା ଯାହାର ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ 33.84 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ 15⁶ଟି ଜିଲ୍ଲା 1.43 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଚାଉଳ ଏଫ୍‌ସିଆଇ ଗୋଦାମକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରିଥିଲେ । ଯାହାର ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ ନିମ୍ନ **ସାରଣୀ 3.1.1** ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ସାରଣୀ 3.1.1 ଚାଉଳ ପରିବହନରେ ହୋଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ

ଜିଲ୍ଲା ସଂଖ୍ୟା	ଅନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାରୁ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିବା ଚାଉଳ ପରିମାଣ (କୃଲ୍‌ଖାଲରେ)	ଏଫ୍‌ସିଆଇ ଗୋଦାମକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ହୋଇଥିବା ଚାଉଳ ପରିମାଣ (କୃଲ୍‌ଖାଲରେ)	ଅନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାରୁ ଅଦୂରଦର୍ଶୀ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ/ ଏଫ୍‌ସିଆଇ ଗୋଦାମକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ (କୃଲ୍‌ଖାଲରେ)	ପରିବହନ ମୂଲ୍ୟ (କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)
4	1,45,081.57	7,16,818.56	1,45,081.57	2.93
11	19,19,551.37	7,14,127.75	7,14,127.75	10.08 ⁷
ମୋଟ	20,64,632.94	14,30,946.31	8,59,209.32	13.01

(ଉତ୍ସ: ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସିର ନଥିପତ୍ର)

ଉପରୋକ୍ତ ସାରଣୀରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ

- ଚାରିଟି ଜିଲ୍ଲା⁸ 0.72 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଚାଉଳ ଏଫ୍‌ସିଆଇକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ସମୟ

4 2016-17 ର ବାର୍ଷିକ ହିସାବ ସଂକଳନ କରାଯାଇ ନଥିଲା
 5 2014-15 ସମ୍ପର୍କିତ ସୂଚନା ସମାକ୍ଷାକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା
 6 16 ଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ କନ୍ଧମାଳ ଜିଲ୍ଲା ଏଫ୍‌ସିଆଇକୁ ଚାଉଳ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରିନଥିଲା, ଯଦିଓ ଅନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାରୁ 1,29,077 କୃଲ୍‌ଖାଲ ଚାଉଳ ଆମଦାନି କରିଥିଲା
 7 ଯେହେତୁ ଏଫ୍‌ସିଆଇକୁ ଚାଉଳର ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା, ଜିଲ୍ଲାର ହାରାହାରି ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଆଧାରରେ ତାହା ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା
 8 ବାଲେଶ୍ଵର, ଦେଢ଼ାପାଲ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଏବଂ କୋରାପୁଟ

ମଧ୍ୟରେ 0.15 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଅନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାରୁ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ । ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିବା ଚାଉଳର ମୂଲ୍ୟ 2.93 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା । ଏହି କାରଣରୁ ନିଜ ଜିଲ୍ଲାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ବିଚାର ନ କରି ଏଫ୍‌ସିଆଇକୁ ଚାଉଳ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରିବା ଦୂରଦର୍ଶୀ ନଥିଲା ।

- ଏଗାରଟି ଜିଲ୍ଲା⁹ 1.92 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଚାଉଳ ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲା ଏବଂ ସେହି ସମୟରେ 0.71 ଲକ୍ଷ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଚାଉଳ ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ନିଗମକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରିଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାରୁ ଚାଉଳ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଏଫ୍‌ସିଆଇକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରାଯାଇଥିବା ଚାଉଳକୁ ନିଜ ଜିଲ୍ଲାରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିଥାନ୍ତା । ଏହିପରି ଭାବରେ ଏଫ୍‌ସିଆଇକୁ ଚାଉଳ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ବାବଦ 10.08 କୋଟି¹⁰ ଟଙ୍କାର ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଏଡାଇ ଦିଆଯାଇପାରିଥାନ୍ତା ।

ଯେହେତୁ 2015-16 ଏସ୍‌ଏଲ୍‌ଏଲ୍‌ପି ଦୂରଦର୍ଶୀ ନଥିଲା, ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି ପରିବହନ ବାବଦ 13.01 କୋଟି¹¹ ଟଙ୍କା ବଞ୍ଚାଇ ପାରି ନଥିଲା ।

ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2017) ଯେ ଏଫ୍‌ସିଆଇକୁ ଚାଉଳ ବିତରଣ ପରିମାଣ ସରକାର ଜିଲ୍ଲା ଅନୁସାରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ଭୂମିକା ନଥିଲା । ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଜିଲ୍ଲା ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚାଉଳ ଏଫ୍‌ସିଆଇକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରିଦେଇ ଅନ୍ୟ ଜିଲ୍ଲାରୁ ଚାଉଳ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଯଥାର୍ଥ ନଥିଲା ।

3.1.3 ଚାଉଳ ବିତରଣ ଓ ବ୍ୟୟନ

3.1.3.1 ଚାଉଳ ଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ମହଜୁଦ୍ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଜାଗା ନଥିବା

2016-17 କେଏମ୍‌ଏସ୍ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ, ବିତରଣ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର (ଡିସି) ଅନୁଯାୟୀ ମିଲରମାନେ ଆରମ୍ଭରେ ଚାଉଳ ବିତରଣ କରିବାର ଥିଲା ।

ସମୀକ୍ଷା ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲା ଯେ 2016-17 କେଏମ୍‌ଏସ୍‌ରେ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାରେ ଧାନ ସଂଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ 22 ମିଲର ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଜୁଲାଇ 2017 ସୁଧା 7,03,959 କୁଇଣ୍ଟାଲ ଧାନ ବିତରଣ ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ପରିଚାଳକ 301 ଟି ଡିସି ମିଲରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହା ପ୍ରତିବଦଳରେ ଜୁଲାଇ 2017 ସୁଦ୍ଧା ମିଲରମାନେ ମାତ୍ର 6,05,649.96 କୁଇଣ୍ଟାଲ ଚାଉଳ ବିତରଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ବଳକା 98,309.04 କୁଇଣ୍ଟାଲ ବିତରଣ ହୋଇନଥିଲା ।

ପୁନଶ୍ଚ ଏହା ଅନୁଧ୍ୟାନ କରାଗଲା ଯେ ନଅଟି ଆରମ୍ଭରେ ମାତ୍ର 31,626.20¹² କୁଇଣ୍ଟାଲ୍ ମହଜୁଦ୍ କ୍ଷମତା ଥିଲା । ଏହିପରି ଭାବେ ଆରମ୍ଭରେ ଚାଉଳ ବିତରଣ ମିଲରମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଚାଉଳ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ନଥିଲେ । ଏହାଫଳରେ ମିଲରମାନେ ଚାଉଳକୁ ନିଜ ଗୋଦାମରେ ମହଜୁଦ୍ ରଖିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଥିଲେ । ଦୁଇଟି ମିଲରଙ୍କର ମିଳିତ ସରଜମିନ୍ ନିରୀକ୍ଷଣ ସମୟରେ ସମୀକ୍ଷା ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲା ଯେ 7,988.85¹³ କୁଇଣ୍ଟାଲ୍ ଚାଉଳ ସେମାନଙ୍କ ଗୋଦାମରେ ଏକତ୍ର ଦୁଇ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମହଜୁଦ୍ ରଖାଯାଇଥିଲା । ମିଲରମାନେ ମଧ୍ୟ ମତ ଦେଲେ ଯେ ଚାଉଳକୁ ଅଧିକ ସମୟ ମହଜୁଦ୍ ରଖିବା ଦ୍ୱାରା ଚାଉଳର ମାନ ଉପରେ ଏହା ପ୍ରତିକୂଳ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥାଏ ।

ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି ଜିଲ୍ଲାର ଆବଶ୍ୟକ ମୁତାବକ ମହଜୁଦ୍ ରଖିବା ଜାଗା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିନଥିଲା କିମ୍ବା ନିଅଣ୍ଟ ଥିବା ଜିଲ୍ଲାକୁ ଚାଉଳ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିନଥିଲା ।

⁹ ଅନୁଗୁଳ, କଟକ, ଦେବଗଡ଼, ଗଜପତି, ଜଗତସିଂହପୁର, ଯାଜପୁର, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, କେଉଁଝର, ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ରାୟଗଡ଼ା, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼
¹⁰ ଯେହେତୁ ଏଫ୍‌ସିଆଇକୁ ଚାଉଳର ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସିକୁ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା, ଜିଲ୍ଲାର ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ହାରାହାରି ଆଧାରରେ ହିସାବ କରାଯାଇଥିଲା
¹¹ 2.93 କୋଟି ଟଙ୍କା + 10.08 କୋଟି ଟଙ୍କା
¹² 2,03,500 କୁଇଣ୍ଟାଲ (ସମୁଦାୟ ମହଜୁଦ୍ ସ୍ଥାନ) ବିପୁତ୍ର 1,71,873.80 କୁଇଣ୍ଟାଲ (ବ୍ୟବହୃତ ମହଜୁଦ୍ ସ୍ଥାନ)
¹³ ମେସର୍ସ ଶଙ୍କର ଏଗ୍ରି ପ୍ରଡକ୍ଟ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍: 4,284.24 କୁଇଣ୍ଟାଲ୍ ଏବଂ ମେସର୍ସ ବାବା ଏଗ୍ରି ଟେକ୍ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍: 3,704.61 କୁଇଣ୍ଟାଲ୍

ତଥ୍ୟକୁ ସାକାର କରି ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2017) ଯେ ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କରେ ମହଜୁଦ୍ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ।

3.1.3.2 ଏଚ୍ ଏସ୍ ଟି ଠିକାଦାରଙ୍କ ନିୟୁତ୍ତରେ ବିଳମ୍ବ

ଏଫ୍ ଏସ୍ ଆଣ୍ଡ ସିଡର୍ ବିଭାଗ ଖାଦ୍ୟ ଶସ୍ୟର ପରିବହନ ପାଇଁ ଠିକାଦାରମାନଙ୍କୁ ନିୟୋଜିତ କରିଥିଲେ । ଦୁଇଟି¹⁴ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ଜିଲ୍ଲାରେ ସମାକ୍ଷା ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲା ଯେ ଲେବଲ୍- ଏଚ୍ ଏବଂ ଟି ଠିକାଦାରଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ 31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2015 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିଲା । ଟେଣ୍ଡର ରୁଡ୍ଡାକ୍ତ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁଁ ବିଭାଗ ରୁଚ୍ଛି ଗୁଡ୍ଡିକୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2015 (କୋରାପୁଟ) ଏବଂ ଅକ୍ଟୋବର 2015 (କନ୍ଧମାଳ) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ କରିଥିଲେ । ପୁନଶ୍ଚ ସମାକ୍ଷା ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲା ଯେ 2015-17 ପାଇଁ ଉଦ୍ଧୃତ ଦର 2013-15 ପାଇଁ ରାଜି ହୋଇଥିବା ଦର ଅପେକ୍ଷା କମ୍ ଥିଲା । ତେଣୁ ପୂର୍ବତନ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଅଧିକ ଦରରେ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ତଦ୍ୱାରା ଓଏସ୍ ସିଏସ୍ ସି 16.68 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଧିକ ବ୍ୟୟ କରିଥିଲା ।

ଟେଣ୍ଡର ଆରମ୍ଭ କରିବା ଏବଂ ରୁଡ୍ଡାକ୍ତ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବତାକୁ ବିଭାଗ ସାକାର କରିଥିଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2017) ।

3.1.4 ଏଫ୍ ସିଆଇ ଦ୍ୱାରା ବାକି ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରା ନଯିବା

ସଂଗ୍ରହଣ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ ଜିଲ୍ଲାର ବଳକା ଋତ୍ତଳ ଏଫ୍ ସିଆଇକୁ ବିତରଣ କରାଯିବ । ଋତ୍ତଳ ବିତରଣ ପରେ ଋତ୍ତଳର ମିତବ୍ୟୟା ମୂଲ୍ୟର ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଏଫ୍ ସିଆଇର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଦାବି ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ସମସ୍ତ ସିଏସ୍ ଓ-ତଥା-ଡିଏମ୍ ମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେୟ¹⁵ ବାବଦକୁ ଏଫ୍ ସିଆଇରେ ଅନୁପୂରକ ବିଲ୍ ଆଗତ କରିବାର ଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲା ଯେ ଅନୁପୂରକ ବିଲ୍¹⁶ ଉପସ୍ଥାପନ ହୋଇନଥିବା ହେତୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଥିବା ଏଫ୍ ସିଆଇର ଆଞ୍ଚଳିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଜୁନ୍ 2017 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 183.55 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଟକାଇ ରଖିଥିଲା । ଏହାମଧ୍ୟରେ 45.33 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅନୁପୂରକ ବିଲ୍ ପ୍ରଦାନ କରିନଥିବା ଛଅଟି¹⁷ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ଜିଲ୍ଲା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ।

ତେଣୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଅନୁପୂରକ ବିଲ୍ ପ୍ରଦାନ କରା ନ ଯିବାରୁ ଏଫ୍ ସିଆଇ 183.55 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଟକାଇ (ଡିସେମ୍ବର 2017) ରଖିଥିଲା ।

ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2017) ଯେ ଅନୁପୂରକ ବିଲ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଓଏସ୍ ସିଏସ୍ ସି ମୁଖ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ସମୟାନୁକ୍ରମେ ଅନୁଦେଶ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା ।

3.1.4.1 ଏନ୍ ଏଫ୍ ଏସ୍ ଏ ଅଧିନ ଅଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀ ମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରା ନଯିବା

ଜାତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ନିରାପତ୍ତା ଆଇନ୍ (ଏନ୍ ଏଫ୍ ଏସ୍ ଏ) 2013 ଭାଗ-10 ର ଉପଭାଗ-1 ଅନୁଯାୟୀ ହିତାଧିକାରୀ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ପାଇଁ ଓଡ୍ଡିଶା ସରକାର ବାଦ୍ ଦବାର ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲେ ।

ସମାକ୍ଷା ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲା ଯେ ଓଡ୍ଡିଶା ସରକାର ଡିସେମ୍ବର 2015 ଠାରୁ ଏନ୍ ଏଫ୍ ଏସ୍ ଏ କୁ ରାଜ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଥିଲେ । ଏହା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ପରେ ମିଥ୍ୟା ଘୋଷଣାପତ୍ର ଦେଇ ରାସନ କାର୍ଡ ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିବା ଅଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଭାଗ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ । ବିଭାଗ ଓପିଡିଏସ୍ (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଆଦେଶନାମା 2016 ର ଖଣ୍ଡ 29 ଅନୁସାରେ ଦଣ୍ଡାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ 1,19,802

¹⁴ କନ୍ଧମାଳ ଏବଂ କୋରାପୁଟ
¹⁵ ସୋସାଇଟିକୁ କମିଶନ, ମିଳିତ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ, ମାର୍କେଟ୍ ଫି ଏବଂ ପରିବହନ ଖର୍ଚ୍ଚ
¹⁶ କେଏମ୍ ଏସ୍ 2014-15 ରୁ କେଏମ୍ ଏସ୍ 2015-16 ଅବଧି ପାଇଁ
¹⁷ ବାଲେଶ୍ୱର, ଜଗତସିଂହପୁର, କନ୍ଧମାଳ, କେଉଁଝର, କୋରାପୁଟ ଏବଂ ପୁରୀ

ଅଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିବା ପିଡିଏସ୍ ସାମଗ୍ରୀ ବାବଦକୁ 42.14 କୋଟି¹⁸ ଟଙ୍କା ଅସୁଲ୍ କରିଥିଲେ ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର କଥିତ ଆଦେଶନାମାର ଖଣ୍ଡ 29 କୁ ସଂଶୋଧନ ଏବଂ ସୂଚିତ କରିଥିଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2016) ଯେ ଯେଉଁ ଅଯୋଗ୍ୟ ହିତାଧିକାରୀମାନେ 30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2016 କିମ୍ବା ତା ପୂର୍ବରୁ ସେମାନଙ୍କ ରାସନ କାର୍ଡ ସମର୍ପଣ କରିଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ ହେବ ନାହିଁ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ମହାମାତ୍ର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲା ଯେ ଅସୁଲ୍ କରାଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟ, ସର୍ବକ୍ଷମା ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟାପଣ କରାଯିବ । ସର୍ବକ୍ଷମା ତାରିଖ ସୁଧା ସେକ୍ଟରରେ ଭାବେ କାର୍ଡ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିନଥିବା ଏବଂ ଅଯୋଗ୍ୟ କାର୍ଡଧାରୀ ମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ କଥିତ ଆଦେଶନାମାର ଖଣ୍ଡ 29 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା 01 ଅକ୍ଟୋବର 2016 ଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାକୁ ଥିଲା ।

ସମୀକ୍ଷା ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲା ଯେ 30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2016 ପରେ ମଧ୍ୟ କନ୍ୟାମାଳୀ¹⁹ ଏବଂ ପୁରୀ²⁰ ଜିଲ୍ଲାରେ 464 (450+14) ଜଣ ଅଯୋଗ୍ୟ ରାସନ କାର୍ଡଧାରୀ ପିଡିଏସ୍ ସାମଗ୍ରୀ ଲାଭ କରିବା ଜାରି ରଖିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କର କାର୍ଡଗୁଡ଼ିକ ରଦ୍ଦ/ ସମର୍ପଣ କରିବା ସମୟ ମଧ୍ୟରେ, ସେହି ଉପଭୋକ୍ତାମାନେ 16.33 ଲକ୍ଷ (15.86 ଲକ୍ଷ + 0.47 ଲକ୍ଷ) ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ପିଡିଏସ୍ ସାମଗ୍ରୀ ଲାଭ କରିସାରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ, ସଂପୃକ୍ତ ସିଏସ୍ଓ ମାନେ ପୂର୍ବୋକ୍ତ ଆଦେଶନାମାର ଖଣ୍ଡ 29 କୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ତାର ମୂଲ୍ୟ ଅସୁଲ୍ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଦଣ୍ଡନୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ ନକରି କେବଳ ସେମାନଙ୍କର ରାସନ କାର୍ଡ ଗୁଡ଼ିକ ରଦ୍ଦ କରିଥିଲେ ।

ଏହି ସମୟରେ ସରକାରଙ୍କଠାରୁ ଉତ୍ତର ପ୍ରତିକ୍ଷାତ ଥିଲା (ଫେବୃଆରୀ 2018) ।

3.1.5 ଚାଉଳ ଗ୍ରହଣ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତାରେ ଅନିୟମିତତା

3.1.5.1 ଓଏସ୍ଡବ୍ଲୁସି ଗୋଦାମରେ ଚାଉଳର ଅକ୍ରିମ ଅବଶେଷରେ ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟ

କନ୍ୟାମାଳ ଜିଲ୍ଲାରେ ଆରୁଆରସିଗୁଡ଼ିକର ମିଳିତ ସରଜମିନ୍ ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ସମୀକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ 32.05 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 117.47 ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଚାଉଳ ଗୋଦାମରେ ମହଜୁଦ୍ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ତାହା ମହଜୁଦ୍ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଉଲ୍ଲେଖ ନଥିଲା । ବାଲେଶ୍ଵର ଆରୁଆରସିର ମିଳିତ ସରଜମିନ୍ ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ସମୀକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ମହଜୁଦ୍ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁସାରେ ଅକ୍ରିମ ଅବଶେଷ ଅପେକ୍ଷା 15.67 ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଚାଉଳ (ଯାହାର ମୂଲ୍ୟ 4.27 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) କମ୍ ଥିଲା ।

ଏହିପରି, ଉପରୋକ୍ତ ଦୁଇଟି ଗୋଦାମରେ 36.32 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 133.14 ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍²¹ ଚାଉଳ ମହଜୁଦ୍ରେ ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟତା ଥିଲା ।

3.1.5.2 ଏଫ୍ଆଇଏଫ୍ଓ ପଇତି ଅବଲମ୍ବନ କରା ନଯିବା

ଡିଏସ୍ଏସ୍ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ ଆରୁଆରସି/ ଆରୁଆରସି-ତଥା-ଡିଏସ୍ସିରେ ଗଠିତ ଥିବା ପିଡିଏସ୍ ସାମଗ୍ରୀ ଏଫ୍ଆଇଏଫ୍ଓ (ପ୍ରଥମେ ପ୍ରବେଶ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରସ୍ତାନ) ନୀତି ଅନୁସାରେ ବିତରଣ ହେବ ।

କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲ୍ଲାରେ ତିନିଟି ଗୋଦାମର ନଥିପତ୍ର ଯାଞ୍ଚ ସମୟରେ ସମୀକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ସାମଗ୍ରୀ ବିତରଣ ବେଳେ ଏଫ୍ଆଇଏଫ୍ଓ ପଇତି ଅନୁସରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହିପରି ବରାଦ ଦିଆଯାଇଥିବା ଜିଲ୍ଲା ମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା 57.21 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା (କୃଷ୍ଣାଲ୍ ପ୍ରତି 2577.08 ଟଙ୍କା) ମୂଲ୍ୟର 10 ରୁ 12 ମାସ ପୁରୁଣା ଗଠିତ 222 ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଚାଉଳ, ନିକୃଷ୍ଟମାନ ଯୋଗୁଁ ଖାରଜ²² କରାଯାଇଥିଲା । ସେହିପରି ନୂଆପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାକୁ ବିତରଣ କରାଯାଇଥିବା (ଫେବୃଆରୀ 2016) 26.56 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା (କୃଷ୍ଣାଲ୍ ପ୍ରତି 2660.22) ମୂଲ୍ୟର

¹⁸ ଚାଉଳ କିଲୋ ପ୍ରତି 30.94 ଟଙ୍କା, ଗହମ କିଲୋ ପ୍ରତି 22 ଟଙ୍କା ଏବଂ କିରୋସିନ ଲିଟର ପ୍ରତି 49.96 ଟଙ୍କା

¹⁹ 14 ଟି ବ୍ଲକ୍/ ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି/ ଏନ୍ଏସି ମଧ୍ୟରୁ ନଅଟି

²⁰ 15 ଟି ବ୍ଲକ୍/ ମ୍ୟୁନିସିପାଲିଟି/ ଏନ୍ଏସି ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଟି

²¹ 117.47 ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ + 15.67 ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ = 133.14 ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍

²² ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2015 ରୁ ଅପ୍ରେଲ 2016 ମଧ୍ୟରେ ସାତଟି ବିଶେଷ ଘଟଣାରେ

99.84 ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ ଚାଉଳ ଖାରଜ କରିବା ସାମା ଅତିକ୍ରମ କରିଥିବାରୁ ପୁନଃସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ (ଫେବୃୟାରୀ 2016) ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2017) ଯେ ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କରୁ ଅନୁପାଳନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପରେ ଏକତ୍ରୀକୃତ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ।

3.1.5.3 ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟ ଦୋକାନ ଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନରେ ଅନିୟମିତତା

ସାତଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କର ଚଉଦଟି ଆରଂଭିଆରସି ଅଧିକରେ ଥିବା 62 ଟି ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟ ଦୋକାନକୁ ସମାକ୍ଷା ଚୟନ କରିଥିଲା ଏବଂ ନିମ୍ନମତେ ଅବଲୋକନ କଲା:

- ମିଳିତ ସରକାରି ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ସମାକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ ମହଲୁଦ୍ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଅକ୍ରିମ ଅବଶେଷ²³ ପ୍ରତିବଦଳରେ 2.36 ଲକ୍ଷ²⁴ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 76.23 କୁଇଣ୍ଟାଲ୍ ଚାଉଳ ନିଅଣ୍ଟ ଥିଲା ।
- ଓପିଡିଏସ୍ (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଆଦେଶ 2016 ର ଖଣ୍ଡ 14 ଅନୁଯାୟୀ ଏଫ୍ପିଏସ୍ ବ୍ୟବସାୟମାନେ ମହଲୁଦ୍ ରେଜିଷ୍ଟର ନିର୍ଗମ/ ବିକ୍ରୟ ରେଜିଷ୍ଟର ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଚଳନ କରିବା ଉଚିତ୍ । କିନ୍ତୁ, ଛଅଟି ଜିଲ୍ଲା²⁵ରେ, 54 ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ସୁଲଭ ମୂଲ୍ୟ ଦୋକାନ ମଧ୍ୟରୁ 15 ଟି ଦୋକାନ 2015-16 ଏବଂ 2016-17 ପାଇଁ ମହଲୁଦ୍ ଏବଂ ନିର୍ଗମ ରେଜିଷ୍ଟର ଦେଖାଇ ପାରି ନଥିଲେ ।
- ମିଳିତ ସରକାରି ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ସମାକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ ପାଞ୍ଚଟି²⁶ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ଏଫ୍ପିଏସ୍ ରେ ଅକ୍ରିମ ଅବଶେଷ ପ୍ରତିବଦଳରେ 0.12 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 4.03 କୁଇଣ୍ଟାଲ୍ ଚାଉଳ ଅଧିକ ରଖାଯାଇଥିଲା, ଯାହାକି ପିଡିଏସ୍ ଦ୍ରବ୍ୟ ବନ୍ଧନରେ ଅନିୟମିତତାକୁ ଦର୍ଶାଉଥିଲା ।

3.1.5.4 ଏଫ୍ପିଏସ୍ ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତା ମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ପିଡିଏସ୍ ଦ୍ରବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ବିଳମ୍ବରେ ଜମା କରାଯିବା

ବିଭାଗୀୟ ମହଲୁଦ୍ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା (ଡିଏସ୍ଏସ୍) 2014 ର ପାରା 2.6.2 ଅନୁଯାୟୀ, ସିଏସ୍ଓ-ତଥା-ଜିଲ୍ଲା ପରିଚାଳକଙ୍କ ବିଚରଣ ଆଦେଶ ଅନୁସାରେ ଆବଶ୍ୟକ ମାସ ପାଇଁ ପୂର୍ବ ମାସର 17 ତାରିଖ ସୁଦ୍ଧା ଏଫ୍ପିଏସ୍ ଖୁରୁରା ବିକ୍ରେତାମାନେ ପିଡିଏସ୍ ଦ୍ରବ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ମୂଲ୍ୟ ଆରଂଭିଆରସିରେ ଜମା କରିବାର ଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାର ଅନୁକ୍ଷେପ 2.6.3 ଅନୁଯାୟୀ ପୂର୍ବମାସର 20 ତାରିଖ ଠାରୁ ଆବଶ୍ୟକ ମାସର 4 ତାରିଖ ମଧ୍ୟରେ, ଡିଏସ୍ଏସ୍ଓ ଉଠାଣ ଏବଂ ଏଫ୍ପିଏସ୍ରେ ବିଚରଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପନ ହେବା ଉଚିତ୍ ।

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ସାତଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ ଚାରି²⁷ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ଏଫ୍ପିଏସ୍ ବିକ୍ରେତା 1 ରୁ 78 ଦିନ ବିଳମ୍ବରେ ଡିମାଣ୍ଡ ଡ୍ରାଫ୍ଟ ଜମା କରିଥିବା ସମାକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲା । ଚାରିଟି ଜିଲ୍ଲା²⁸ରେ 180 ଟି ମାମଲାରେ 19,365.95 କୁଇଣ୍ଟାଲ୍ ପିଡିଏସ୍ ଚାଉଳ 25 ରୁ 65 ଦିନ ବିଳମ୍ବରେ ଉଠାଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁଁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ମାସ ମାନଙ୍କରେ ଚାଉଳ ବିଚରଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅପ୍ରଭାବୀ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ବିଳମ୍ବର କାରଣ ଥିଲା ।

3.1.6 ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ତଦାରଖ

ଓପିଡିଏସ୍ (ନିୟନ୍ତ୍ରଣ) ଆଦେଶ 2016 ର ଖଣ୍ଡ 30 ଅନୁଯାୟୀ ପିଡିଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନକୁ ତଦାରଖ କରିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ତରରେ ପରାମର୍ଶଦାତା ସମିତିମାନ ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଫ୍ପିଏସ୍ ଏଣ୍ଟ୍ର ସିଡବ୍ଲୁ ବିଭାଗ ଦ୍ଵାରା

²³ ବାଲେଶ୍ଵର: 1, କନ୍ଧମାଳ: 1, କେନ୍ଦୁଝର: 2 ଏବଂ କୋରାପୁଟ: 4

²⁴ 76.23 x 3,094 ଟଙ୍କା = 2,35,856 ଟଙ୍କା

²⁵ ବାଲେଶ୍ଵର: 1, ଜଗତସିଂହପୁର: 1, କେନ୍ଦୁଝର: 3, କନ୍ଧମାଳ: 1, କୋରାପୁଟ: 7 ଏବଂ ପୁରୀ: 2

²⁶ କେନ୍ଦୁଝର: 3 ଏବଂ କୋରାପୁଟ: 2

²⁷ ବାଲେଶ୍ଵର, କନ୍ଧମାଳ, କେନ୍ଦୁଝର ଏବଂ ପୁରୀ

²⁸ ବାଲେଶ୍ଵର, କନ୍ଧମାଳ, କେନ୍ଦୁଝର ଏବଂ ପୁରୀ

ଜାରି ହୋଇଥିବା ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ ବୁକ୍ ସରାଫ୍ସ ପରାମର୍ଶଦାତା ସମିତି/ ସହର ସରାଫ୍ସ ପରାମର୍ଶ ଦାତା ସମିତି/ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ସରାଫ୍ସ ପରାମର୍ଶ ଦାତା ସମିତି/ ଓ୍ଵାର୍ଡ୍ ସରାଫ୍ସ ପରାମର୍ଶ ଦାତା ସମିତି ପ୍ରତି ତିନି ମାସରେ ଥରେ ଲେଖାଏଁ ବୈଠକ ଅନୁଷ୍ଠିତ କରିବେ ।

ସମୀକ୍ଷା ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ଯେ ପରାମର୍ଶଦାତା ସମିତିଗୁଡ଼ିକ ପିଡ଼ିଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନକୁ ତଦାରଖ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବୈଠକ ଅନୁଷ୍ଠିତ କରିନଥିଲା । ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ନହେବା ଯୋଗୁଁ ଏଫ୍ପିଏସ୍ ତଥା ଆର୍ଆର୍ସି ସରରେ ମହଜୁଦ୍ ଥିବା ଚାଉଳର ଅସାମଞ୍ଜସ୍ୟତା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ।

3.1.7 ଉପସଂହାର

ନିଅଣ୍ଟ ଥିବା ଜିଲ୍ଲା ଗୁଡ଼ିକରୁ ଚାଉଳ ସଂଗ୍ରହ କରି ଏଫ୍ସିଆଇକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରିବା ଏବଂ ବଳକା ଜିଲ୍ଲାରୁ ଅଧିକ ପ୍ରାପ୍ତ କରିବାର ଅନୁରୋଧ ପରିଚାଳନା ଯୋଗୁଁ ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା । ଅନୁପୂରକ ବିଲ୍ ଉପସ୍ଥାପନ ଅଭାବରୁ ଭାରତୀୟ ଖାଦ୍ୟ ନିଗମ ଉପରେ 183.55 କୋଟି ଟଙ୍କା ବାକି ପଡ଼ିରହିଥିଲା ।

ଗୃହ ବିଭାଗ

3.2 ରାଜ୍ୟରେ କାରାଗାରଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଶାସନ

3.2.1 ଉପକ୍ରମ

ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ସଂହିତା 1942 (ଓଜେଏମ୍) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଗୃହ ବିଭାଗ କାରାଗାରଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଶାସନ କରିଥାନ୍ତି । ବିଭାଗଟି ଗୃହ ବିଭାଗର ପ୍ରମୁଖ ସଚିବଙ୍କ ଅଧିନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ପୁଲିସ୍ ଅତିରିକ୍ତ ମହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ତଥା ମହାନିରୀକ୍ଷକ, କାରାଗାର, {ଏଡିଜି (କାରାଗାର)}, ପ୍ରଧାନ ସଚିବଙ୍କୁ କାରାଗାର ସମନ୍ବୟ ପ୍ରଶାସନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସହାୟତା କରନ୍ତି । ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ରାଜ୍ୟରେ 91ଟି କାରାଗାର ଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ 15,432 ଜଣ ବନ୍ଦୀ ରହୁଥିଲେ । ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ପାଞ୍ଚଟି ମଣ୍ଡଳ କାରାଗାର²⁹, ଦୁଇଟି ସତନ୍ଦ୍ର କାରାଗାର³⁰, ନଅଟି ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର³¹, 73 ଟି ଉପକାରାଗାର³², ଗୋଟିଏ ମୁକ୍ତ କାରାଗାର³³ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ମହିଳା ବନ୍ଦୀଗୃହ³⁴ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଗୋଟିଏ କାରାଗାର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ବିଦ୍ୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ଥିଲା ।

2014-17 ଅବଧିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି ମାର୍ଚ୍ଚ ରୁ ମଇ 2017 ମଧ୍ୟରେ ସମୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା । (i) ଯୋଜନା (ii) ପାଣ୍ଡି ପରିଚାଳନା (iii) ଭିଭିଭୁମି ନିର୍ମାଣ (iv) ସାଜସଜ୍ଜାମ କ୍ରୟ (v) ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କର ଥଇଥାନ ଏବଂ (vi) ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ଦକ୍ଷତା, ମିତବ୍ୟୟତା ଓ ଫଳପ୍ରସୂତା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ସମୀକ୍ଷାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା । ଉକ୍ତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ 100 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିଲା । ଗୃହ ବିଭାଗ, ଏଡିଜି (କାରାଗାର), 16 ଟି କାରାଗାର³⁵, ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ବ୍ରହ୍ମପୁରର ନୂଆପତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ସମୀକ୍ଷା ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲା । ନିର୍ମାଣ ହୋଇଥିବା ଭିଭିଭୁମିର ମିଳିତ ସରଜମିନ ତଦତ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ କାରାଗାର କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ 295 ଟି ବନ୍ଦୀଙ୍କ ସାକ୍ଷାତକାର ନିଆଯାଇଥିଲା ।

²⁹ ମଣ୍ଡଳ କାରାଗାର – ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କର ରହିବାର କ୍ଷମତା 500ରୁ ଅଧିକ
³⁰ ସତନ୍ଦ୍ର କାରାଗାର – ସତନ୍ଦ୍ର କାରାଗାରରେ ଉଚ୍ଚ ନିରାପତ୍ତା ସୁବିଧା ଥାଏ । ଏଥିରେ ଯେଉଁ ବନ୍ଦୀମାନେ ଆଡ଼କବାଦୀ, ବିଚ୍ଛିନ୍ନତାବାଦୀ ଏବଂ ଗୁରୁତର ଅପରାଧରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ରଖିବା ପାଇଁ ସତନ୍ଦ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥାଏ
³¹ ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର – ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କର ରହିବାର କ୍ଷମତା 300ରୁ ଅଧିକ ମାତ୍ର 500ରୁ କମ୍
³² ଉପ କାରାଗାର – ଉପ କାରାଗାର ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଯାହା ସର୍ବ୍ତଭିଜନ ସରରେ ଥାଏ
³³ ମୁକ୍ତ କାରାଗାର – ଯେଉଁ ବନ୍ଦୀମାନେ ବନ୍ଦୀଶାଳର ନିୟମରେ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁଯାୟୀ ଉତ୍ତମ ବ୍ୟବହାର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରନ୍ତି ମୁକ୍ତ କାରାଗାରରେ ସେମାନଙ୍କୁ ରଖା ଯାଇଥାଏ
³⁴ କାରାଗାରଟି ସତନ୍ଦ୍ର ଭାବେ ମହିଳା ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ହୋଇଥାଏ
³⁵ ପୂର୍ବ ସମୀକ୍ଷା ଓ ଭିଏଲସି ତଥ୍ୟ ଅନୁସାରେ ନମୁନା ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକୁ ବନ୍ଦନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା- ମଣ୍ଡଳ କାରାଗାର: ଚୌଦ୍ୱାର, ବ୍ରହ୍ମପୁର, କୋରାପୁଟ, ସମଲପୁର; ସତନ୍ଦ୍ର କାରାଗାର: ବୁଦନେଶ୍ୱର, ରାଉରକେଲା; ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର: ବାଲେଶ୍ୱର, ବେଙ୍ଗାଳ, କେନ୍ଦୁଝର, ପୁରୀ, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, ବଲାଙ୍ଗୀର; ଉପ କାରାଗାର: ଜଳେଶ୍ୱର, ନିମାପଡା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରାଗାର: ନାରୀ ବନ୍ଦୀ ନିକେତନ, ସମଲପୁର ଏବଂ ବିଜୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ମୁକ୍ତାଗ୍ରମ, ଜାମୁଝରା

ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

3.2.2 ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅଭାବ

କାରାଗାରଗୁଡ଼ିକୁ ସୁଧାର ଗୃହଣେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜାନୁଆରୀ 2016 ରେ ଭାରତ ସରକାର ଏକ ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ସଂହିତା (ଏମ୍ପିଏମ୍) ଗଠନ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ସଂହିତା (i) ପ୍ରଭାବୀ ହାଜତ ପରିଚାଳନା, (ii) ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷା, (iii) ଧନ୍ଦାମୂଳକ ତାଲିମ, (iv) ଅଭିଯୋଗ ନିବାରଣ ଇତ୍ୟାଦି ନିମନ୍ତେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ସଂକ୍ରିୟା ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ କାରାଗାର ସଂହିତାଗୁଡ଼ିକରେ ଉକ୍ତ ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ସଂହିତାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାର ଅନୁରୋଧ ମଧ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ଭାରତ ସରକାରଙ୍କର ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ସଂହିତାର କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ସଂହିତା ନାମରେ ଗୋଟିଏ ଚିଠା ସଂହିତା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଚିଠା ସଂହିତାକୁ ଜାନୁଆରୀ 2017 ରେ ଗୃହ ବିଭାଗରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁମୋଦନ ଅପେକ୍ଷାରେ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା । ଏହି ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ସଂହିତାକୁ ଲାଗୁ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ଯୋଗୁଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ତୁଟି ଗୁଡ଼ିକ ସମାକ୍ଷା ନଜରକୁ ଆସିଥିଲା:

- ରାଜ୍ୟ, ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ସବ୍ ଡିଭିଜନ ସ୍ତରରେ ଉପଦେଷ୍ଟା ପରିଷଦ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ସଂହିତା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲା । ଉକ୍ତ ପରିଷଦ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କର ସୁଧାର, ଥଇଥାନ ଏବଂ ଅଭିଯୋଗ ଶୁଣାଣି ନିମିତ୍ତ ଉପଦେଶ ଦେବାର ଥିଲା । ପରିଦର୍ଶକ ପରିଷଦ, ଆହାର, ସାମ୍ବୁଧି ସେବା, ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଏବଂ ନିରାପତ୍ତା ବିଷୟ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରି ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଦେବାର ଥିଲା । ଏପରି କୌଣସି ପରିଷଦ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରରେ ଗଠନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । 16 ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କାରାଗାର ମଧ୍ୟରୁ, କେବଳ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାରରେ ଏକ ଉପଦେଷ୍ଟା ପରିଷଦ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଜେଲ ପ୍ରଶାସନ ଆହାର, ସାମ୍ବୁଧି ସେବା, ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟରେ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଓ ଉପଦେଶର ସୁବିଧା ପାଇପାରି ନଥିଲା ।
- କାରାଗାରଗୁଡ଼ିକର ଭିତ୍ତିଭୂମି ସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକର ଉନ୍ନତିକରଣ ଏବଂ ଆଧୁନିକୀକରଣ ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ନିମିତ୍ତ ଗୋଟିଏ କାରାଗାର ଉନ୍ନୟନ ପରିଷଦ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ସଂହିତା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲା । ମାତ୍ର ଏପରି କୌଣସି ପରିଷଦ ଗଠନ କରାଯାଇନଥିଲା, ଯାହା ଫଳରେ ଭିତ୍ତିଭୂମି ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ ସମାପ୍ତ ହେବାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ।
- ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ସଂହିତା ଅନୁସାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟ ଗୋଟିଏ ସଂକ୍ରିୟା ବିକଶିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା, ବିଶ୍ଳେଷଣ ଓ ଗବେଷଣା ମାଧ୍ୟମରେ କାରାଗାର ଓ ଶୋଧନକ୍ଷମ ସେବା ଗୁଡ଼ିକର ସାମର୍ଥ୍ୟ ବିକ୍ଷୟରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ମତାମତ ପ୍ରଦାନ କରିବ । ଏପରି କୌଣସି ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା/ ବିଶ୍ଳେଷଣ ସଂକ୍ରିୟା ଗଠିତ ହୋଇନଥିଲା । ଏହିପରି କାରାଗାର ଓ ସୁଧାର ସେବା ଗୁଡ଼ିକର ସାମର୍ଥ୍ୟ ମୂଲ୍ୟାୟନ ସମ୍ଭବ ହୋଇନଥିଲା ।
- ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ସଂହିତା ଅନୁସାରେ ସଂରକ୍ଷିତ ପ୍ରହରା କର୍ମଚାରୀମାନେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଆଧୁନିକ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର³⁶ ବ୍ୟବହାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । କାରାଗାରଗୁଡ଼ିକରେ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ଲଭ୍ୟତା ଓ କାର୍ଯ୍ୟୋପଯୋଗିତାର ଅଭାବ ଥିବା ସମାକ୍ଷା ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୋଇଥିଲା ।

ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2017) ଯେ ନୂତନ କାରାଗାର ସଂହିତାର ପ୍ରଚଳନ ପରେ, ସଂହିତା ଅନୁଯାୟୀ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ ।

3.2.3 ପାଣ୍ଠି ପରିଚାଳନା ଓ ଆର୍ଥିକ ଅନିୟମିତତା

ରାଜ୍ୟ ସରକାର 2011-17 ମଧ୍ୟରେ କାରାଗାର ପ୍ରଶାସନକୁ 972.18³⁷ କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

³⁶ ପିସ୍ତଲ, କାର୍ବାଇନସ୍, ସିଂଲ୍ ଲୋଡ ହୋଇପାରୁଥିବା ରାଇଫଲ ଇତ୍ୟାଦି
³⁷ 2011-12-121.44 କୋଟି ଟଙ୍କା, 2012-13-147.11 କୋଟି ଟଙ୍କା , 2013-14-156.49 କୋଟି ଟଙ୍କା , 2014-15-177.04 କୋଟି ଟଙ୍କା , 2015-16-179.74 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 2016-17-190.36 କୋଟି ଟଙ୍କା

ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ଚନ୍ଦ୍ରଧରୁ 909.64³⁸ କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରି 62.54 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅବ୍ୟୟିତ ରଖିଥିଲେ । 51 ପ୍ରତିଶତ ଦରମା ଓ ଭତ୍ତା ବାବଦରେ, 22 ପ୍ରତିଶତ ଆହାର, 26 ପ୍ରତିଶତ ଭିଡିଓମି ଓ ଏକ ପ୍ରତିଶତ ସାଜସଜ୍ଜାମରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସମୀକ୍ଷା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନିୟମିତତାଗୁଡ଼ିକୁ ଅବଲୋକନ କରିଥିଲା (ସାରଣୀ 3.2.1) :

ସାରଣୀ 3.2.1: ପାଣ୍ଠି ପରିଚାଳନାରେ ଅନିୟମିତତା

ବିଷୟ	ମାନଦଣ୍ଡ	ବିଭାଗର ଉତ୍ତର ସହ ଅନିୟମିତତା
25 କୋଟି ଟଙ୍କାର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ନହେବା	ତ୍ରୟୋଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ସୁପାରିଶ 100 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟରୁ ଭାରତ ସରକାର 2011-14 ମଧ୍ୟରେ 75 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ପାଣ୍ଠି ମାର୍ଚ୍ଚ 2015 ସୁଦ୍ଧା ଉପଯୋଗ ହେବାର ଥିଲା । ଅବଶେଷ ରାଶି, ବିନିଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର (ଯୁସି) ଉପସ୍ଥାପନ ପରେ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଥିଲା ।	ପୂର୍ବ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତିରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । ଫଳରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ସୀମା ମଧ୍ୟରେ ପାଣ୍ଠିସବୁ ଉପଯୋଗ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ଏବଂ ବିଭାଗ ବିନିଯୋଗ ପ୍ରମାଣ ପତ୍ର ପ୍ରେରଣ କରିପାରିଲା ନାହିଁ । ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଭାରତ ସରକାର ଅବଶିଷ୍ଟ 25 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ । ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2017) ଯେ ସ୍ଥାନ ରୂପାନ୍ତରଣ ତଥା ହସ୍ତାନ୍ତରଣ ସମୟ ସାପେକ୍ଷ ହୋଇଥିବାରୁ ସବୁ ପାଣ୍ଠି ବିନିଯୋଗ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।
ହିସାବ ନଥିପତ୍ର ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ନ ହେବା	ଓଡ଼ିଶା କୋଷାଗାର ସଂହିତା (ଓଟିସି) ଭାଗ-I ର ଏସ୍ ଆର୍-37(ଭି) ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତି ମାସରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ପାସ୍ ବୁକର ଅବଶେଷ ସହିତ ରୋକଡ଼ ବହିର ଅବଶେଷର ପୁନଃସଂଯୋଜନ ହେବା ଉଚିତ୍ ।	ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ 16 ଟି ଯୁନିଟ୍‌ରୁ 14 ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଷ୍ଟେଟ୍‌ମେଣ୍ଟରେ ଥିବା ଅବଶେଷ ରୋକଡ଼ ବହିର ଅବଶେଷ ଠାରୁ 54.88 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଧିକ ଥିବା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ଯାହାକି ପରିଶିଷ୍ଟ 3.2.1 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ସବୁ ଦେଶନେଶର ହିସାବ ରୋକଡ଼ ବହିରେ ନ ଲେଖିବା ଏବଂ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ ସହିତ ରୋକଡ଼ ବହିର ପୁନଃସଂଯୋଜନ ନକରିବା, ଏସବୁ ବ୍ୟତିକ୍ରମର କାରଣ ଥିଲା ।
ଟେଣ୍ଡର ବିନା କ୍ରୟ	ଯଦି ଦ୍ରବ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟ 5 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ କମ୍ ହୋଇଥାଏ, ତାହେଲେ ସାମିତ ଟେଣ୍ଡର ଅନ୍ୟଥା ଓପନ୍ ଟେଣ୍ଡର କରିବାକୁ ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ (ଫେବୃୟାରୀ 2012) ।	ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା 16ଟି କାରାଗାର ମଧ୍ୟରୁ 8ଟି ³⁹ କ୍ଷେତ୍ରରେ, କାରାଗାର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ 2016-17 ରେ 59.84 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଔଷଧ କ୍ରୟ କରିବା ସମୟରେ ସାମିତ/ ଓପନ୍ ଟେଣ୍ଡର ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅନୁସରଣ କରିନଥିଲେ । ଏହା ପରିବର୍ତ୍ତେ, ଉପରୋକ୍ତ ନିୟମର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଏସବୁ କମ୍ ପରିମାଣରେ ସିଧାସଳଖ ଦୋକାନ ଗୁଡ଼ିକରୁ କ୍ରୟ ହୋଇଥିଲା ।

(ଉତ୍ସ: କାରାଗାର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ ହୋଇଥିବା ତଥ୍ୟ)

³⁸ 2011-12-113.37 କୋଟି ଟଙ୍କା , 2012-13-135.75 କୋଟି ଟଙ୍କା , 2013-14-151.65 କୋଟି ଟଙ୍କା , 2014-15-169.14 କୋଟି ଟଙ୍କା , 2015-16-169.05 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 2016-17-170.68 କୋଟି ଟଙ୍କା

³⁹ ମଣ୍ଡଳ କାରାଗାର, ଚୌଦ୍ୱାର (26.96 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା), କୋରାପୁଟ (2.58 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା), ସତ୍ୟ କାରାଗାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର (9.54 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର ପୁରୀ (3.26 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା), ଦେଙ୍କାନାଳ (7.40 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା), ବାଲେଶ୍ୱର (5.46 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା), ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ (2.28 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ଏବଂ ଉପ କାରାଗାର, ନିମାପଡ଼ା (2.36 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା)

3.2.4 ଡକ୍ଟରୀୟାନ୍ ପରିଚ୍ଛଳନା

ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ସଂହିତାର ଅନୁକ୍ଷେପ 1071 ଅନୁସାରେ ଜଣେ ବନ୍ଦୀ ପାଇଁ 36 ବର୍ଗ ଫୁଟ ଜାଗା ସହିତ ଉଚିତ୍ ବାୟୁ ଚଳାଚଳ ଥିବା ବନ୍ଦୀ ଗୃହ ରହିବା ଦରକାର । ପୁନଶ୍ଚ, ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ସଂହିତାର ଅନୁକ୍ଷେପ 563ରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଛି ଯେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ବନ୍ଦୀମାନେ ବିଚାରଧୀନ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଅଲଗା ରହିବେ ଏବଂ ସାଧାରଣ ବନ୍ଦୀମାନେ ବିଚାରଧୀନ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଅଲଗା ରହିବେ ।

16,955 କ୍ଷମତା ବିଶିଷ୍ଟ 85ଟି⁴⁰ କାରାଗାରରେ, ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା 15,432 ଜଣ ବନ୍ଦୀ ଥିଲେ । 7,382 କ୍ଷମତା ବିଶିଷ୍ଟ 34 ଟି କାରାଗାରରେ 10,169 ଜଣ ବନ୍ଦୀ ଥିଲେ ଅର୍ଥାତ୍ 2,787 ବନ୍ଦୀ ଅଧିକ ଥିଲେ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ, ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କାରାଗାର ଗୁଡ଼ିକରେ ଡକ୍ଟରୀୟାନ୍ ପରିଚ୍ଛଳନାରେ ସମାକ୍ଷା ନିମ୍ନଲିଖିତ ତୁଟିଗୁଡ଼ିକ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲେ:

- **ଜନକାର୍ଣ୍ଣ କାରାଗାର** - ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ 16ଟି କାରାଗାର ମଧ୍ୟରୁ ପାଞ୍ଚଟି⁴¹ କାରାଗାର 2,672 କ୍ଷମତା ବିଶିଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ସେଥିରେ 2,902 ବନ୍ଦୀ ଥିଲେ । **ସାରଣୀ 3.2.2** ରେ ବିସ୍ତୃତ ତଥ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଗଲା:

ସାରଣୀ 3.2.2: ପାଞ୍ଚଟି କାରାଗାରରେ ଆବଶ୍ୟକ ଜାଗା ତୁଳନାରେ ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ଜାଗା

କାରାଗାରର ନାମ	କାରାଗାରର କ୍ଷମତା	2017			
		ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା	ପ୍ରତିବନ୍ଦୀ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଜାଗା (ବର୍ଗଫୁଟରେ)	ବିଦ୍ୟମାନ ଥିବା ଜାଗା (ବର୍ଗଫୁଟରେ)	ଜାଗାର ସ୍ୱଳ୍ପତା (ବର୍ଗଫୁଟରେ)
ମଣ୍ଡଳ କାରାଗାର, ଚୌଦ୍ୱାର	728	1,061	36,720	33,286	3,434
ମଣ୍ଡଳ କାରାଗାର, କୋରାପୁଟ	519	554	20,196	19,111	1,085
ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାରାଗାର, ରାଉରକେଲା	802	502	18,072	12,092	5,980
ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର, ଦେଙ୍କାନାଳ	231	241	8,676	4,390	4,286
ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର, କେନ୍ଦୁଝର	392	544	19,836	13,856	5,980
ମୋଟ	2,672	2,902	1,03,500	82,735	20,765

(ଉତ୍ସ: କାରାଗାର ଗୁଡ଼ିକର ଅଧ୍ୟକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ତଥ୍ୟ)

ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଜାଗା ଅଭାବରୁ କାରାଗାର ଗୁଡ଼ିକ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଜନକାର୍ଣ୍ଣ ରହିଥିଲା ଏବଂ ଏହା ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ତଥା ସ୍ୱଚ୍ଛତା ଉପରେ ପ୍ରକୃତ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଥିଲା ।

- **ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ ଅଲଗା କରି ନ ଯିବା**- ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ନଅଟି⁴² କାରାଗାରରେ, କାରାଗାର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ 472 ଜଣ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ବନ୍ଦୀ ଏବଂ 1,988 ଜଣ ବିଚାରଧୀନ ବନ୍ଦୀଙ୍କୁ ଭିନ୍ନ ଏକ୍ସକୋର୍ଡର ନ

⁴⁰ 91 ଜେଲ୍ ମଧ୍ୟରୁ ଚାର୍ଟି ଜେଲ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନଥିଲା ଏବଂ ଦୁଇଟି ଜେଲ୍ରେ ବନ୍ଦୀ ନଥିଲେ
⁴¹ ମଣ୍ଡଳ କାରାଗାର, ଚୌଦ୍ୱାର ଏବଂ କୋରାପୁଟ ; ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର ଦେଙ୍କାନାଳ, କେନ୍ଦୁଝର ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାରାଗାର, ରାଉରକେଲା
⁴² ମଣ୍ଡଳ କାରାଗାର, ଚୌଦ୍ୱାର, ବ୍ରହ୍ମପୁର ଏବଂ କୋରାପୁଟ, ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର, ପୁରୀ ବାଲେଶ୍ୱର, ଦେଙ୍କାନାଳ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ ଏବଂ କେନ୍ଦୁଝର ଏବଂ ନାଗା ବନ୍ଦୀ ନିକେତନ, ସମଲପୁର

ଥାଇ ଏକା ବନ୍ଦୀଘରେ ରଖୁଥିଲେ । ଏହି ପ୍ରକାର ଏକା ସଙ୍ଗେ ରହିବା ଦ୍ୱାରା ବିରୁଦ୍ଧରୁ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ବନ୍ଦୀ ମାନଙ୍କର କୁପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିବାର ଆଶଙ୍କା ଥିଲା । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ, ଏହା ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ସଂହିତାର ଉଲଙ୍ଘନ ଥିଲା ।

ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2017) ଯେ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଦୁଇଟି ଅତିରିକ୍ତ କାରାଗାର ତିଆରି ହେଉଅଛି । ଏହା ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ ଅଲଗା ରହିବା ସହିତ କାରାଗାରଗୁଡ଼ିକୁ ଜନକୀର୍ଣ୍ଣ ନହେବା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବ ।

3.2.5 ସୁରକ୍ଷା

କାରାଗାରର ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ ନିରାପଦରେ ରଖିବା କାରାଗାର ପ୍ରଶାସନର ପ୍ରଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ । କାରାଗାରରେ ଉଚିତ୍ ଆଲୋକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, କ୍ଲୋଜ୍ ସର୍କିଟ୍ ଟେଲିଭିଜନ କ୍ୟାମେରା, କାନୁ ଉପରେ ମେଟାଲ ଡିଟେକ୍ଟର ଓ ତାରବାଡ଼ ଇତ୍ୟାଦି ସଂସ୍ଥାପନ କରିବାର ଥିଲା । ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ 16ଟି କାରାଗାରର ନଥିର ଯାଞ୍ଚରୁ ନିମ୍ନମତେ ଅବଲୋକନ କରାଗଲା (ସାରଣୀ 3.2.3) :

ସାରଣୀ 3.2.3: ସୁରକ୍ଷା ବିଷୟ

ବିଷୟ/ ଅନିୟମିତତା	ବିଭାଗର ଉତ୍ତର
<p>ଅପ୍ରଚଳିତ ସେଲ୍ ଫୋନ୍ ଜାମର କ୍ରୟ: 2008-09 ରେ ବିଭାଗ, ପାଞ୍ଚଟି କାରାଗାରରେ ସେଲ୍ ଫୋନ୍ ଜାମର ସଂସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରିଥିଲା । ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2011 ରେ, 2.89 କୋଟି ଟଙ୍କା ବିନିମୟରେ 2ଜି ସେଲ୍ ଫୋନ୍ ଜାମର ସଂସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ, ନଭେମ୍ବର 2013 ରୁ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2016 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଏଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣରେ 1.02 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା । କ୍ରୟ ସମୟରେ, ବଜାରରେ 3ଜି ସେଲ୍ ଫୋନ୍ ଜାମର ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା । ମୋବାଇଲ୍ ଫୋନ୍ ଗୁଡ଼ିକର ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ବୈଷୟିକ ଉନ୍ନତିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ଆଧୁନିକ ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ଚୟନ କରିବାର ଥିଲା । ଯାହାହେଉ, ବିଭାଗ, 3ଜି ଫୋନ୍ ଜାମର କ୍ରୟ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁମତି ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରି ନ ଥିଲେ । ମଇ 2017 ରେ ବାଲେଶ୍ୱର ଓ ସମ୍ବଲପୁର କାରାଗାରର ମିଳିତ ସରଜମିନ ତଦନ୍ତରେ ଏହା ଅନୁଧ୍ୟାନ କରାଗଲା ଯେ ଜାମର ଗୁଡ଼ିକ 3ଜି ଓ 4ଜି ସିଗନାଲକୁ ବାଧା ଦେବାରେ ବିଫଳ ଥିଲା । ତେଣୁ, ପାଞ୍ଚଟି⁴³ କାରାଗାରରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା 2ଜି ସେଲ୍ ଫୋନ୍ ଜାମର, 3ଜି ସିଗନାଲକୁ ବୁଲ୍ କରିବାରେ ବିଫଳ ଥିଲା, ଯାହାଫଳରେ 3.91 କୋଟି ଟଙ୍କା ନିଷ୍ଠଳ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।</p>	<p>ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2017) ଯେ କ୍ୟାବିନେଟ୍ ସଚିବାଳୟ ରୂତାନ୍ତ କରିଥିବା ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ ସେମାନେ 2ଜି ଜାମର କ୍ରୟ କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ନ ଥିଲା ଯେହେତୁ 3ଜି ସେଲ୍ ଫୋନ୍ ଜାମର ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ନିକାସ ନିମନ୍ତେ ବିଭାଗ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରି ନଥିଲେ ।</p>
<p>ନିମ୍ନମାନର ଡ୍ରାକିଟିକ କ୍ରୟ କରାଯିବା : ତ୍ରୟୋଦଶ ଅର୍ଥ ଆୟୋଗ ଅନୁଦାନରୁ 59.75 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ 600 ଡ୍ରାକିଟିକ କ୍ରୟ କରିବା ପାଇଁ ବିଭାଗ ଯୋଜନା କରିଥିଲା । 2012-13 ରେ, 59.74 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବିନିମୟରେ 873 ଟି 'ରେକ୍ସନ୍' ପ୍ରସ୍ତୁତ ଡ୍ରାକିଟିକ ବିଭାଗ କ୍ରୟ କରିଥିଲେ । ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ, ଏଡିଜି (କାରାଗାର), 57ଟି କାରାଗାରକୁ 616ଟି ଡ୍ରାକିଟିକ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଯେହେତୁ ବଳକା 257ଟି ଡ୍ରାକିଟିକ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ଦିନ ଠାରୁ ଅକାମୀ ଥିଲା । ପୂର୍ବରୁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥିବା 'ମୋଟୋରୋଲା' ସେଟ୍ ତୁଳନାରେ ଏହି ଡ୍ରାକିଟିକ ଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନ ମାନର ଥିବା କାରାଗାର ଅଧିକ୍ଷକ ମାନେ ଅଭିଯୋଗ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ଏଡିଜି</p>	<p>ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ଦର୍ଶାଇଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2017) ଯେ ଡ୍ରାକିଟିକ ଗୁଡ଼ିକର ମରାମତି କରିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ କାରାଗାରକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।</p>

⁴³ ଛତ୍ତୁପୁର, ବାଲେଶ୍ୱର, ସମ୍ବଲପୁର, ବାରିପଦା ଓ ରାଉରକେଲା କାରାଗାର

<p>(କାରାଗାର)ଙ୍କ ଭୁଲ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଯୋଗୁଁ, 257 ଟି ଓଡ଼ିଶା କ୍ରମରେ ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଥିବା 17.59 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ନିଷ୍ପଳ ହୋଇଥିଲା ।</p>	
<p>ଅଚଳ ମେଟାଲ ଡିଟେକ୍ଟର : ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ପାଞ୍ଚଟି⁴⁴ କାରାଗାରରେ 2.52 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବିନିମୟରେ କାରାଗାର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଫେବୃୟାରୀ 2012 ରେ ତୋର ଫ୍ରେମ୍ ମେଟାଲ ଡିଟେକ୍ଟର ସଂସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଫେବୃୟାରୀ 2014 ଠାରୁ କୌଣସି ଡିଟେକ୍ଟର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନ ଥିଲା । ତେଣୁ, କଟକଣା ଥିବା ଧାତବ ଦ୍ରବ୍ୟ କାରାଗାର ଭିତରକୁ ନେବା ନିଷିଦ୍ଧ କରାଯାଇ ପାରି ନଥିଲା ଯାହାକି କାରାଗାର ଭିତରେ ତଥା ବାହାରେ ସୁରକ୍ଷା ଓ ନିରାପତ୍ତା ଉଭୟକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା ।</p>	<p>ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2017) ଯେ ମେଟାଲ ଡିଟେକ୍ଟର ଗୁଡ଼ିକର ବାର୍ଷିକ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ରୁକ୍ଷି ଏବଂ ହସ୍ତଚାଳିତ ମେଟାଲ ଡିଟେକ୍ଟରଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଥିଲା ।</p>
<p>ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଓ ଗୋଲାବାରୁଦ କାର୍ଯ୍ୟପଦଯୋଗୀ ନଥିବା : ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ସଂହିତାର ଅନୁକ୍ଳେଦ 338 (2) ଅନୁସାରେ ସମସ୍ତ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଓ ତାର ସରଞ୍ଜାମ ସର୍ବଦା ପରିଷ୍କାର ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟପଦଯୋଗୀ ଅବସ୍ଥାରେ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ଅନୁକ୍ଳେଦ 344 ଅନୁଯାୟୀ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଷର ଜାନୁଆରୀ ମାସରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାରାଗାରରେ ବାର୍ଷିକ ଲକ୍ଷ୍ୟଭେଦ ଅଭ୍ୟାସ ସମ୍ପାଦନ କରାଯିବ । 16 ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କାରାଗାର ମଧ୍ୟରୁ 11 ଟିରେ, 234 ଟି ରାଇଫଲ ମଧ୍ୟରୁ 96 ଟି କାର୍ଯ୍ୟପଦଯୋଗୀ ନଥିଲା । ବଳକା ପାଞ୍ଚଟି କାରାଗାରକୁ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଓ ଗୋଲାବାରୁଦ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । କୌଣସି କାରାଗାର ବାର୍ଷିକ ଲକ୍ଷ୍ୟଭେଦ ଅଭ୍ୟାସ ସମ୍ପାଦନ କରି ନଥିଲେ । 2014-17 ମଧ୍ୟରେ, ଉଚିତ୍ ସୁରକ୍ଷା ଅଭାବରୁ 21 ଜଣ ବନ୍ଦୀ ପଳାୟନ କରିବାରେ ସଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଏହିପରି, କାରାଗାର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ସଂହିତାରେ ଥିବା କାରାଗାର ସୁରକ୍ଷା ସମ୍ପର୍କିତ ନିୟମରୁ ଅନୁପାଳନ କରିନଥିଲେ ।</p>	<p>ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2017) ଯେ ଜିଲ୍ଲା ପୁଲିସ୍, କାରାଗାର ସୁରକ୍ଷା ଦାୟାଦ୍ୱରେ ଅଛନ୍ତି । ଏତଦ୍ୱ୍ୟତୀତ, ପାଣ୍ଠି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନ ଥିବାରୁ, ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ ବଦଳା ଯାଇପାରୁ ନାହିଁ ।</p>

(ଉତ୍ସ: କାରାଗାର ଗୁଡ଼ିକର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନା)

3.2.6 ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ସୁବିଧା

ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ସଂହିତା ଅନୁସାରେ, ଜେଲ ଅଧିକାରୀମାନେ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣରେ ଆହାର, ପ୍ରସାଧନ, ଡାକ୍ତରୀ ସୁବିଧା ଇତ୍ୟାଦି ଉପଲବ୍ଧ କରାଇବାର ଥିଲା । ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକରେ ଦେଖାଯାଉଥିବା ଅଭାବ ଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନୁକ୍ଳେଦରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।

- ପ୍ରସାଧାନ ସାମଗ୍ରୀ କ୍ରମରେ ଅଧିକ ଦେୟ :** ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ସଂହିତାର ଅନୁକ୍ଳେଦ 294 ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରୁଛି ଯେ ଦ୍ୱାରପାଳଙ୍କ ନିକଟରେ ଦୁଇଟି ଗେଟ୍ ରେଜିଷ୍ଟର ରହିବା ଉଚିତ୍ । ଗୋଟିଏ ରେଜିଷ୍ଟରରେ କାରାଗାର ଭିତରକୁ ଯିବା ଆସିବା କରୁଥିବା କାରାଗାର ଅଧିକାରୀ, ବନ୍ଦୀ ଓ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ନାମ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ଅନ୍ୟ ରେଜିଷ୍ଟରରେ, କାରାଗାରକୁ ଆସୁଥିବା କିମ୍ବା ଯାଉଥିବା ସବୁ ପ୍ରକାର ଜିନିଷ, ଉପକରଣ କିମ୍ବା ଭଣ୍ଡାର ଘର ଜିନିଷ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ଓଜିଏଫ୍ଆର୍ ର ନିୟମ 100 ଅନୁସାରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଉଥିବା ସମସ୍ତ ସାମଗ୍ରୀ ଗଣନା ଏବଂ ଓଜନ କରାଯିବ ଏବଂ ଇନଭଏସ୍ରେ ତତ୍-ସମ୍ପର୍କିତ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଲିଖିତ ହୋଇ ରହିବ । ବଲାଙ୍ଗିର ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାରରେ 75ଟି ସାମଗ୍ରୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭଣ୍ଡାରଘର ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଥିବା ପ୍ରସାଧାନ ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡ଼ିକର ପରିମାଣ, ଗେଟ୍ରେ ରଖାଯାଇଥିବା ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଉଲ୍ଲେଖ ହୋଇଥିବା ପରିମାଣ ଠାରୁ ଅଧିକ ଥିଲା (2016-17) । ଏହା ଯୋଗାଣକାରୀ ସଂସ୍ଥାକୁ ଅତିରିକ୍ତ ମାତ୍ରା ପ୍ରସାଧାନ ସାମଗ୍ରୀ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବିଷୟ ସୂଚାଉଥିଲା । ଏହି ଅତିରିକ୍ତ ପରିମାଣ 2.31 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଥିବା ସମୀକ୍ଷା ହିସାବ କରିଥିଲା ।
- ଶିଶୁମାନଙ୍କର ପାଳନାୟତ୍ତର ଅଭାବ :** ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ସଂହିତା ର ଅନୁକ୍ଳେଦ 881 ଅନୁସାରେ ଛଅ

⁴⁴ ମଣ୍ଡଳ କାରାଗାର, ସମଲପୁର, ବ୍ରହ୍ମପୁର, ଚୌଦ୍ୱାର, ସତ୍ୟ କାରାଗାର ରାଉରକେଲା ଏବଂ ଭୁବନେଶ୍ୱର

ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପିଲାମାନେ ନିଜ ବନ୍ଦୀ ମା ମାନଙ୍କ ସହିତ କାରାଗାରରେ ରହିପାରିବେ । କାରାଗାରରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ମା ମାନଙ୍କ ସହ ଛଅ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରଖାଯାଇପାରିବ । ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ 16 ଟି କାରାଗାର ମଧ୍ୟରୁ 11ଟିରେ, ଛଅ ବର୍ଷ ବୟସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 34ଟି ପିଲା ବିଗତ ତିନି ବର୍ଷ ହେଲା ସେମାନଙ୍କ ମା ମାନଙ୍କ ସହିତ ରହୁଥିଲେ । ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ନିୟମାବଳୀକୁ ନ ଆପଣାଇବା ଦ୍ୱାରା ପାଳନାୟତ ସ୍ଥାପନା କରାଯାଇପାରି ନଥିଲା ।

ସମସ୍ତ କାରାଗାରରେ ପାଳନାୟତ ସ୍ଥାପନା ପାଇଁ ଅଧିକମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଷୟ ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2017) ।

3.2.6.1 ଚିକିତ୍ସା ସୁବିଧାର ଅଭାବ

ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ସଂହିତାର ଅନୁକ୍ଳେଦ 76 ଅନୁସାରେ କାରାଗାର ଚିକିତ୍ସା ଅଧିକାରୀ କେବଳ ରୋଗୀ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ ନ ଦେଇ, ସମସ୍ତ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କର ସାମ୍ପୂ୍ୟ ପ୍ରତି ଯତ୍ନବାନ୍ ହେବା ଉଚିତ୍ । ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ସଂହିତାର ଅନୁକ୍ଳେଦ 1158 ଅନୁସାରେ ଗଳାରୋଗ, ମିଳିମିଳା, ହାତଫୁଟି ଆଦି ସଂକ୍ରାମକ ରୋଗରେ ପିଡିତ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମୟ ପାଇଁ ଅଲଗା ରଖିବା ଉଚିତ୍ । ମାନସିକ ସାମ୍ପୂ୍ୟ ଅଧିନିୟମ 1987ର ପ୍ରଚଳନ ପରେ କୌଣସି ମାନସିକ ରୋଗୀ ବନ୍ଦୀଙ୍କୁ କାରାଗାରରେ ଅଟକାଇ ରଖାଯିବା ଅନୁଚିତ । ବନ୍ଦୀର ଅଧିନିୟମ 1900 ର ଅନୁକ୍ଳେଦ 30 ଅନୁସାରେ ଏହିଭଳି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ମାନସିକ ଚିକିତ୍ସାଳୟ କିମ୍ବା ନର୍ସିଂହୋମ୍ରେ ରଖିବା ପାଇଁ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ କରାଯାଇପାରେ ।

91 ଟି କାରାଗାର ପାଇଁ ତାକ୍ତର, ଫାର୍ମାସିଷ୍ଟ ଏବଂ ନର୍ସିଂଗର ଅନୁମୋଦିତ ପଦ ଯଥାକ୍ରମେ 94, 90 ଏବଂ ପାଞ୍ଚ ଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା କାରାଗାର ଗୁଡିକରେ 49ଟି ତାକ୍ତରୀ ପଦ, 23ଟି ଫାର୍ମାସିଷ୍ଟ ପଦ ଏବଂ 3ଟି ନର୍ସିଂ ପଦ ଖାଲି ପଡି ରହିଥିଲା । ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ସାତଟି⁴⁵ କାରାଗାରରେ, ନିୟମିତ ତାକ୍ତର ନିଯୁକ୍ତି ହୋଇନଥିଲେ । ଯାହାଫଳରେ, 3,075 ବନ୍ଦୀ ମୌଳିକ ଚିକିତ୍ସା ସୁବିଧା ପାଇବାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲେ ।

ସମାକ୍ଷା ପୁନଶ୍ଚ ନିମ୍ନମତେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲା:

- 11ଟି⁴⁶ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କାରାଗାରର ଚିକିତ୍ସାଳୟରେ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା 620 ଟି ମାନସିକ ରୋଗୀ ବନ୍ଦୀ ଥିଲେ । ଯାହାହେଉ, ସେଠାରେ କୌଣସି ମାନସିକ ରୋଗୀ ଚିକିତ୍ସକ ନଥିଲେ ଏବଂ ଫାର୍ମାସିଷ୍ଟମାନେ ରୋଗୀମାନଙ୍କର ଚିକିତ୍ସା କରୁଥିଲେ ।
- ଚୌଦ୍ୱାର କାରାଗାରର ଚିକିତ୍ସାଳୟରେ କେବଳ 16ଟି ଶଯ୍ୟା ଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ 103ଟି ରୋଗୀ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ରୋଗର ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲେ । ଚିକିତ୍ସାଳୟରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣର ଶଯ୍ୟା ନଥିବାରୁ, ରୋଗୀମାନେ ଚଟାଣରେ ଶୋଉଥିଲେ । 1.04 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଗୋଟିଏ ଅତିରିକ୍ତ 30 ଶଯ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ ଚିକିତ୍ସାଳୟ କାରାଗାର ମଧ୍ୟରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଡିସେମ୍ବର 2016 ରେ ତାହା କାରାଗାର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ଚିକିତ୍ସାଳୟଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ହୋଇପାରିନଥିଲା ।

ସରକାରଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ପଦଗୁଡିକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ବିଷୟ ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2017) ।

⁴⁵ ମଞ୍ଜଳ କାରାଗାର, କୋରାପୁଟ (554), ସମଲପୁର (746), ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର, ବାଲେଶ୍ୱର (389), ଢେଙ୍କାନାଳ (241), କେନ୍ଦୁଝର (544), ସୁନ୍ଦରଗଡ (484) ଏବଂ ଉପ କାରାଗାର ନିମାପଡା (117)

⁴⁶ ମଞ୍ଜଳ କାରାଗାର , ଚୌଦ୍ୱାର (89), କୋରାପୁଟ (30), ବ୍ରହ୍ମପୁର(336), ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର ପୁରୀ (20), ଢେଙ୍କାନାଳ (25), ବାଲେଶ୍ୱର (19), କେନ୍ଦୁଝର (39), ବଲାଙ୍ଗିର (13), ସୁନ୍ଦରଗଡ (19) ସତର କାରାଗାର, ରାଉରକେଲା (28) ଏନ୍-ବି-ଏନ୍, ସମଲପୁର (2)

3.2.6.2 ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ଅଭିଧାନ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ

ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ସଂହିତା ଏବଂ ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ସଂହିତାରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ତୁଳନାରେ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିବା ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନ ଥିଲା ଯାହାକି **ସାରଣୀ 3.2.4** ରେ ଦର୍ଶାଗଲା:

ସାରଣୀ 3.2.4: ରାଜ୍ୟରେ ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ଶିକ୍ଷା ଓ ଅଭିଧାନ ସୁବିଧା

ସୁବିଧାଗୁଡ଼ିକର ନାମ	ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଆବଶ୍ୟକତା	ବିଦ୍ୟମାନ ଥିବା ସୁବିଧା
ମୌଳିକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ	ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ସଂହିତା ଅନୁକ୍ରମ 264 ଏବଂ 267 ଅନୁସାରେ ନୂତନ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁଳ କାରାଗାରରେ ନିଯୁକ୍ତି ହେବା ଉଚିତ୍ । ସେମାନଙ୍କୁ ନୂତନ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଓ ସୁଧାର ସେବା ଉପରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ ।	ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ କାରାଗାର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ 621 ଜଣ ଓଡ଼ିଆ ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 29 ଜଣଙ୍କୁ ନୂତନ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଉପରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦେଇ ପାରିଥିଲେ । ସୁଧାର ସେବା ପାଇଁ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । 90 ପ୍ରତିଶତ ନବ ନିଯୁକ୍ତ ଓଡ଼ିଆ, ସେମାନଙ୍କର ମୌଳିକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସମାପ୍ତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ମଞ୍ଜୁଳ କାରାଗାରରେ ନିୟୋଜିତ ନହୋଇ, ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର ଓ ଉପ-କାରାଗାରରେ ନିୟୋଜିତ ହୋଇଥିଲେ ।
ଶିକ୍ଷାଗତ ସୁବିଧା	ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ସଂହିତାର ନିୟମ 4.07.6 ଅନୁସାରେ, ଶିକ୍ଷାର ଅର୍ଥ କେବଳ ପଢ଼ି ଲେଖି ଜାଣିବା ନୁହେଁ ବରଂ ବନ୍ଦୀ ମାନଙ୍କୁ ସମାଜର ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତକୁ ଫେରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜାଗ୍ରତ କରିବା । ରାଜ୍ୟର କାରାଗାର ଗୁଡ଼ିକରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଅନୁମୋଦିତ ପଦ 23 ଥିଲା ।	16ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କାରାଗାର ମଧ୍ୟରୁ 8 ⁴⁷ ଟିରେ, ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କର ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ବିଭାଗ କୌଣସି ଶିକ୍ଷକ ନିୟୋଜନ କରିନଥିଲା । ଯାହାଦ୍ୱାରା ବନ୍ଦୀମାନେ ଶିକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେଲେ ।
ଧର୍ମାତ୍ମକ ସୁବିଧା	ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ସଂହିତାର ନିୟମ 14.01 ଅନୁସାରେ, ଧର୍ମାତ୍ମକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ସୁଧାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ରୂପରେଖ ଅଟେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟରେ ଧର୍ମାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷା ଓ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱୟଂ ନୀତି ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧର୍ମାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷାର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଯଥେଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବା ଉଚିତ୍ ।	କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷମାନେ, ବ୍ରହ୍ମପୁର ମଞ୍ଜୁଳ କାରାଗାର ବ୍ୟତୀତ, ଓଡ଼ିଶାର ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରାଗାରରେ ଧର୍ମାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ । 2015-17 ମଧ୍ୟରେ 162 ଜଣ ଅପରାଧୀ ମଧ୍ୟରୁ 32 ଜଣଙ୍କୁ ରାଜମିସ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ପାଇପ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟରେ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।
ଭୁକ୍ତ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ	ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ସଂହିତାର ନିୟମ 20.01 ଅନୁସାରେ, ଅପରାଧୀମାନଙ୍କର ମୁକ୍ତି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଏବଂ ଅଭିଧାନ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ସାଂଗଠନିକ ଯତ୍ନ ଏବଂ ଉପଚାର ଏକ ଅଭିନ୍ନ ଅଙ୍ଗ ଅଟେ । ସମସ୍ତ ମୁକ୍ତ	ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କର ମୁକ୍ତି ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଭିଧାନ ଏବଂ ସୁଧାର ପାଇଁ କଟକ ଠାରେ ଏକ ସଂସ୍ଥା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ, 2014-17 ମଧ୍ୟରେ 16ଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କାରାଗାରରୁ ମୁକ୍ତ

⁴⁷ ମଞ୍ଜୁଳ କାରାଗାର କୋରାପୁଟ, ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର, କେନ୍ଦୁଝର, ଦେଙ୍କାନାଳ, ପୁରୀ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, ବଲାଙ୍ଗିର ଏବଂ ଉପ କାରାଗାର, ନିମାପଡ଼ା, ଜଳେଶ୍ୱର

	<p>ହୋଇଥିବା ବନ୍ଦୀ ମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା କରିବା, ଦିଗ୍‌ବର୍ତ୍ତନ ଦେବା, ପରାମର୍ଶ ଦେବା, ସମର୍ଥନ ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା, ମୁକ୍ତି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସୁବିଧା ସୁଯୋଗର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଟେ ।</p>	<p>ହୋଇଥିବା 1,297 ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଅଧିକାଧିକ ସୁବିଧା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇନଥିଲା ।</p>
--	--	---

(ଉତ୍ସ: କାରାଗାର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ତଥ୍ୟ)

ସମୀକ୍ଷା ଅବଲୋକନକୁ ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ଗ୍ରହଣ କଲେ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2017) ଯେ, ଖାଲି ପଦଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଛି ।

3.2.7 ଅକାମୀ ଫ୍ଲୁଏ ଆଣ୍ଡ ଇଟା ନିର୍ମାଣ ମେସିନ୍

କାରାଗାରରେ ଶ୍ରମ ନିୟୋଜନ ନିମିତ୍ତ ଚୌଦ୍ୱାର, ଅନୁଗୁଳ ଓ ରାଉରକେଲା କାରାଗାରରେ ଫ୍ଲୁଏ ଆଣ୍ଡ ଇଟା ଯୁନିଟ୍ ସ୍ଥାପନା କରିବା ପାଇଁ ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ଯୋଜନା କରିଥିଲେ (ନଭେମ୍ବର 2011) । 12.69 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ଏକ ହସ୍ତଗତ ମେସିନ୍ ସ୍ଥାପନ ପାଇଁ ଫେବୃୟାରୀ 2012 ରେ ଟେଣ୍ଡର ରୂପାନ୍ତ ହୋଇଥିଲା ।

ସମୀକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ଫ୍ଲୁଏ ଆଣ୍ଡ ଇଟା ମେସିନ୍‌ଟି ମାର୍ଚ୍ଚ 2012 ରେ ଚୌଦ୍ୱାର କାରାଗାରକୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ରାଧାକ, ଅଜବେଷ୍ଟସ୍ ପ୍ଲେଟ୍, ମୋଟର ଷ୍ଟାଟର ଏବଂ କଞ୍ଚାମାଲ ଯଥା ଫ୍ଲୁଏ ଆଣ୍ଡ, ବାଲି, ସିମେଣ୍ଟ ଇତ୍ୟାଦି ଉପଲବ୍ଧ ନ ଥିବା ହେତୁ ମେସିନ୍‌ଟି ସଂସ୍ଥାପନ ହୋଇପାରିନଥିଲା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ଓଏସପିଏବ୍‌ଡ୍‌ସୁସି ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିନଥିଲେ । ଫଳତଃ, ଉକ୍ତ ମେସିନ୍‌ଟି 2012 ପରଠାରୁ କାରାଗାର ମଧ୍ୟରେ ଅକାମୀ ହୋଇ ପଡି ରହିଥିଲା । ଏହିପରି, ଫ୍ଲୁଏ ଆଣ୍ଡ ଇଟା ନିର୍ମାଣ ମେସିନ୍ କ୍ରୟରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା 12.69 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ନିଷ୍ପଳ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲା ।

ଫ୍ଲୁଏ ଆଣ୍ଡ ଇଟା ନିର୍ମାଣ ମେସିନ୍‌କୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଥିବା ବିଷୟ ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2017) ।

3.2.8 କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ ସ୍ଥାପିତ ନହେବା

ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ସଂହିତାର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 747 ଅନୁସାରେ, ଅପରାଧୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୁଧାର ଅଣିବା କାରାଗାର ଶ୍ରମ ନିୟୋଜନର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ୍ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାରାଗାରରେ ଗୋଟିଏ ଜିମା ଦୁଇଟି ମୁଖ୍ୟ ଶିଳ୍ପ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ କେନ୍ଦ୍ରିତ ହେବା ଉଚିତ୍, ଯେପରିକି ତାହା କାରାଗାରର ଚାହିଦା ପୂରଣ କରିବା ପରେ ବିଭାଗର ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରା କରିପାରିବ ।

ସମୀକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ :

- ଏଡିଜି (କାରାଗାର), ଭୁବନେଶ୍ୱର ସତତ କାରାଗାରରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଶିଳ୍ପ (ଏସ୍‌ଏସ୍‌ଆଇ)⁴⁸ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ, ମହା ପରିଚାଳକ, ଜିଲ୍ଲା ଶିଳ୍ପ କେନ୍ଦ୍ର (ଡିଆଇସି)କୁ 16.48 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2013) । ପାଣ୍ଡି ପ୍ରାପ୍ତ ହେବାର ଛଅ ମାସ ପରେ ମହାପରିଚାଳକ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2013ରେ ଏହାକୁ (16.48 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା) ଫେରସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଡିଆଇସି ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ ଯେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଉକ୍ତ ସଂସ୍ଥା ଉପଯୁକ୍ତ ନୁହେଁ ।
- କାରାଗାର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ଭୁବନେଶ୍ୱର ସତତ କାରାଗାରରେ ଟେଲରିଂ ଯୁନିଟ୍ ସ୍ଥାପନା ପାଇଁ 11.65 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ । ଜେଲ ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଅର୍ଥ (2013-14), ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ବିନା ଉପଯୋଗରେ ଡିଡିଓଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଜମା ଥିଲା ।

⁴⁸ ଚନ୍ଦନ କାଠି, ଟେଲରିଂ, ମହମବତା, ପାମିଡ, ଛରୁଆ, ବିସ୍କୁଟ୍ ଏବଂ ପାଉଁରୁଟି

- ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର କେନ୍ଦ୍ରରେ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯୁକ୍ତ କର୍ମଚାରୀ ଆବଶ୍ୟକତା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହୋଇପାରିନଥିଲା । ଯାହାହେଉ, 2000 ମସିହା ଠାରୁ ଜଣେ ପୂର୍ଣ୍ଣକାଳୀନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଶିକ୍ଷକ ସେଠାରେ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲେ ।

ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2017) ଯେ ଯୁକ୍ତ ଗୁଡିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ପାଇଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କାରାଗାର ଅଧିକାରୀଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

3.2.9 ଭିଡିଓ କନଫରେନ୍ସିଂ ସିଷ୍ଟମ ସ୍ଥାପିତ ନ ହେବା

କାରାଗାର ଗୁଡିକରେ ଭିଡିଓ କନଫରେନ୍ସିଂର ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ନ ଥିବା ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କରିଥିଲା ଯାହାକି **ସାରଣୀ 3.2.5** ରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା ।

ସାରଣୀ 3.2.5 ଭିଡିଓ କନଫରେନ୍ସିଂ ସୁବିଧା ଉପଲବ୍ଧ ନ ଥିବା

ସୁବିଧାର ନାମ	ମାନବସ୍ତ	ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ
ଭିଡିଓ କନଫରେନ୍ସିଂର ସୁବିଧା	ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ସଂହିତାର ନିୟମ 5.02 ଅନୁସାରେ ଦୁର୍ଦ୍ଦାତ୍ତ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ କାରାଗାରରୁ ଅଦାଲତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଣିବା ସମୟରେ ସୁରକ୍ଷା ଆଶଙ୍କାକୁ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ବିଚାରାଧୀନ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ ଭିଡିଓ କନଫରେନ୍ସିଂ ମାଧ୍ୟମରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଦାଲତରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ।	ବିଭାଗ ଜୁଲାଇ 2014ରେ 59.09 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ 15 ଯୁକ୍ତ କ୍ରୟ କରିଥିଲା ଏବଂ 29.54 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକେଣ୍ଟକୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ଯାହାକି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଲ୍ ପରିମାଣର 50 ପ୍ରତିଶତ ଥିଲା । ଭିସି ସିଷ୍ଟମ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2014 ରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍, ଯୋଗାଣ, ଆଇସପଡିଏନ୍ ଲାଇନ୍ସ, ଥାକମୁକ୍ତ ଟେବୁଲ ଇତ୍ୟାଦି ଉପଲବ୍ଧ ନ ଥିବା ଯୋଗୁଁ ଏହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହୋଇପାରିନଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ବଳକା ରାଶି 29.55 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାକୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2015ରେ ଏକେଣ୍ଟକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ପରିମାଣସରୁପ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିବା 59.09 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ନିଷ୍ପଳ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ମିଳିତ ବସ୍ତୁଗତ ନିରୀକ୍ଷଣ (ଅପ୍ରେଲ 2014) ସମୟରେ ସମାକ୍ଷା ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲା ଯେ ମୁଖ୍ୟ କାରାଗାର କୋରାପୁଟ୍, ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର ପୁରୀ, ବାଲେଶ୍ଵର ଓ ଦେଢ଼ାକାଳରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ଭିସି ସିଷ୍ଟମ ଗୁଡିକ ଅଚଳ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡି ରହିଥିଲା ।
ଇ-ଗଭର୍ଣ୍ଣାନ୍ସ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିନରେ ଭିଡିଓ କନଫରେନ୍ସିଂ ସିଷ୍ଟମ	କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ସମନ୍ବିତ, ଓଡିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ, ଇ-ଗଭର୍ଣ୍ଣାନ୍ସ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିନରେ ଭିଡିଓ କନଫରେନ୍ସିଂ ଜରିଆରେ ବିରୁଦ୍ଧାଧିନ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କାରାଗାର ଓ ଅଦାଲତ ମଧ୍ୟରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ନିମନ୍ତେ 1.19 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ	ସମସ୍ତ 42 କାରାଗାରରେ ଭିସି ସଂରକ୍ଷା ଗୁଡିକ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା (ଡିସେମ୍ବର 2015) । 13ଟି କାରାଗାରରେ ଯୁକ୍ତରନେମ ତଥା ପାସ୍‌ପୋର୍ଟ ଏବଂ 11 ଜିଲ୍ଲାରେ ବ୍ରୋଡବ୍ୟାଣ୍ଡ ସଂଯୋଗରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା

	<p>ଏନ୍‌ଆଇସି ଦ୍ୱାରା 42 କାରାଗାର ନିମନ୍ତେ ଭିସି ସଂରକ୍ଷଣ ପ୍ରାପ୍ତ ପାଇଁ, ଏଡିଜି (କାରାଗାର) କୁ ରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ (ଫେବୃୟାରୀ 2015) ।</p>	<p>ସଂପୃକ୍ତ କାରାଗାର ଅଧିକାରୀମାନେ କରିନଥିଲେ । ଫଳତଃ ଭିସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ବିଚାରାଧୀନ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବା, ଜୁଲାଇ 2017 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆରମ୍ଭ ହୋଇନଥିଲା ।</p>
--	--	---

(ଉତ୍ସ: କାରାଗାର ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ନଥି)

ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2017) ଯେ ମାନନୀୟ ମୁଖ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧପତି, ଓଡିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ଜୁଲାଇ 2017 ରେ 20ଟି କାରାଗାରରେ ଭିଡିଓ କନଫରେନ୍ସିଂ ପରୀକ୍ଷଣ କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତର ଗୃହଣଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା, ଯେହେତୁ ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ସରକାରଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଶେଷତମ ରିପୋର୍ଟ (ଜୁଲାଇ 2017)ରେ ଭିସି ସିଷ୍ଟମ ଗୁଡିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ନଥିବା ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ।

3.2.10 2.59 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସରକାରୀ ଅର୍ଥ ଆଡ଼ୁସାତ୍

ସମୀକ୍ଷା ସମୟରେ ଅର୍ଥ ଆଡ଼ୁସାତ ମାମଲା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା । ଏହାର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ **ସାରଣୀ 3.2.6** ରେ ଦିଆଗଲା ।

ସାରଣୀ 3.2.6: ସରକାରୀ ଅର୍ଥ ଆଡ଼ୁସାତକରଣ

କାରାଗାରର ନାମ	ଆଡ଼ୁସାତ ଅର୍ଥ (ଟଙ୍କା ଲକ୍ଷରେ)	ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିଷୟ ଯାହାଫଳରେ ଅର୍ଥ ଆଡ଼ୁସାତ ହେଲା	ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଜବାବ
ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର	2.39	<p>ଖାଦ୍ୟ ବିଲ୍ ବାବଦରେ ଜେଲର୍ 19.05 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଜିଲ୍ଲା ଟ୍ରେଜରୀରୁ 14 ମାର୍ଚ୍ଚ 2017ରେ ଉଠାଣ କରିଥିଲେ । ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଜେଲର୍ 14.53 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଚାକିରି ସମ୍ପାଦନକ ବ୍ୟାଙ୍କ ଖାତାକୁ ଓ 2.13 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କାରାଗାରର ଚଳନ୍ତି ଖାତାକୁ ପଠାଇଥିଲେ । ଜେଲର୍⁴⁹ ବଳକା 2.39 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ତାଙ୍କ ନିଜ ବ୍ୟାଙ୍କ ଖାତାକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ଏହା ଆଡ଼ୁସାତ୍ ଅଟେ ଏବଂ ବଳାଙ୍ଗୀର ଜେଲରଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏଫ୍‌ଆଇଆର ଦେବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା ।</p>	<p>ଅଧିକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ ଯେ ପୁଞ୍ଜୀନୁପୁଞ୍ଜି ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇ ସତ୍ୟତା ସମୀକ୍ଷାକୁ ଜଣାଇ ଦିଆଯିବ ।</p>
ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାରାଗାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର	0.20	<p>ଜେଲର୍ ଆଦାୟ⁵⁰ କରିଥିବା 19,536 ଟଙ୍କା କ୍ୟାସ୍ ବହିକୁ ନେଇନଥିଲେ କିମ୍ବା ବ୍ୟାଙ୍କ ଖାତାରେ ଜମା କରିନଥିଲେ । ଉକ୍ତ ରାଶିର ଅସୁଲି ପାଇଁ ସଂପୃକ୍ତ ଜେଲରଙ୍କୁ ଦାୟୀ କରାଯିବ ।</p>	<p>ଅଧିକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ ଯେ ପୂର୍ବତନ ଜେଲର ସେଥିପାଇଁ ଦାୟୀ ଥିଲେ ଏବଂ ଜମା ନ କରିବାର କାରଣ ଦର୍ଶାଇବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ।</p>

(ଉତ୍ସ: ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କାରାଗାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର, ବଳାଙ୍ଗୀରର ନଥିର ଯାଞ୍ଚ)

⁴⁹ ଶ୍ରୀ ଆଲୋକ ପ୍ରସନ୍ନଦଶି କର, ଜେଲରଙ୍କ ନିଜର ଷ୍ଟେଟ ବ୍ୟାଙ୍କ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆର ଆକାଉଣ୍ଟ ନମ୍ବର. 11341921159
⁵⁰ 2009-10 ରେ ଖାଦ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ ବିଲ୍ ର ଆଦାୟ ହୋଇଥିବା ଇନକମ୍ ଟ୍ୟାକ୍ସ ଏବଂ ବନ୍ଦୀର ଟେଲିଫୋନ୍ ମୂଲ୍ୟ

3.2.11 ଆନ୍ତଃ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା

ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ସଂହିତାର ଅନୁକ୍ଷେପ 28 ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଅଛି ଯେ ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ପ୍ରତ୍ୟେକ କାରାଗାର ଓ ଉପ-କାରାଗାରକୁ ଅନ୍ତତଃ ବର୍ଷରେ ଥରେ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବନ୍ଦୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ଦରଖାସ୍ତ ଓ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ସେ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଡକ୍ତ କରିବେ ଓ ସମସ୍ତ ଏକାଡ଼କ୍ସ, ରେଜିଷ୍ଟର ଏବଂ ନଥି ନିୟମ ଅନୁସାରେ ଅନୁରକ୍ଷଣ ହୋଇଥିବା ନିଜେ ଆମ୍ ସନ୍ତୋଷ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ।

ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ 2014-17 ରେ 260⁵¹ ଟି କାରାଗାରର ନିରୀକ୍ଷଣ ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ବେଳେ ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ମାତ୍ର 13 ଟି ନିରୀକ୍ଷଣ (91 କାରାଗାରରୁ 13 ଟି) କରିଥିଲେ । ନଅଗୋଟି ନିରୀକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟର ଯାଞ୍ଚରୁ ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ 42 ମାମଲା ମଧ୍ୟରୁ ମାତ୍ର ଚାରିଟିରେ ସଂଶୋଧନ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇଥିଲା । (i) ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିବରଣୀର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ପାଟେରୀ କାନୁ ନିର୍ମାଣ (ii) ଖାଇବା ପାଇଁ ସ୍ଥାନର ଅଭାବ (iii) ମାନବ ସମ୍ବଳର ଅଭାବ (iv) ପ୍ରଦର୍ଶନ ଫଳକର ସଂସ୍ଥାପନ ନକରିବା (v) ଆର୍ଡିଆଇ କେସର ଫସଲ ନ ହେବା, ମହିଳା ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଫୋନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନକରିବା ଇତ୍ୟାଦି ତ୍ରୁଟିଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ତେଣୁ, ଆନ୍ତଃ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଓ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା । କାରାଗାର ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ଥିବାରୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ମାତ୍ରାରେ ନିରୀକ୍ଷଣ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ବୋଲି ଏଡିଜି (କାରାଗାର) ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ (ଅଗଷ୍ଟ 2017) ।

3.2.12 ଉପସଂହାର

ବନ୍ଦୀ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଂସ୍କାର ଆଣିବା, ଥଇଥାନ କରିବା ଏବଂ ସଂସ୍କାରୀ ନାଗରିକ ଭାବେ ସମାଜର ମୁଖ୍ୟ ସ୍ରୋତକୁ ଫେରାଇ ଆଣିବା ବନ୍ଦୀ ଗୃହର ପ୍ରାଥମିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା । ଆଦର୍ଶ କାରାଗାର ସଂହିତାରେ ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ସଂକ୍ଳିଷ୍ଟ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ସୁରକ୍ଷା ପଦ୍ଧତିକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥ ନିବେଶ ବିଭିନ୍ନ ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ଫଳପ୍ରସ୍ତ ହୋଇପାରି ନ ଥିଲା ।

ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ଏବଂ ପାନୀୟ ଜଳ ବିଭାଗ

3.3 ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ପାନୀୟ ଜଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

3.3.1 ଉପକ୍ରମ

ଭାରତ ସରକାର (ଜିଓଆଇ) 1 ଅପ୍ରେଲ 2009 ରେ ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ପାନୀୟ ଜଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ⁵² (ଏନ୍ଆରଡିଡବ୍ଲ୍ୟୁପି)ର ଶୁଭାରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା “ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ସବୁ ସମୟରେ ବିଶୁଦ୍ଧ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ” । ସମସ୍ତ ବାସଗୃହ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିକୁ ବିଶୁଦ୍ଧ ପାନୀୟ ଜଳ ଉଚିତ୍ ଦ୍ଵାରା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଏନ୍ଆରଡିଡବ୍ଲ୍ୟୁପିର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ।

ଏନ୍ଆରଡିଡବ୍ଲ୍ୟୁପିର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ପାନୀୟ ଜଳ ଓ ପରିମଳ ମହାଳୟ (ଏମଡିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍) ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ (ଆରଡି) ବିଭାଗ⁵³ ଅଧିନରେ ଥିବା ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଜଳ ଓ ପରିମଳ ମିଶନ (ଓଏସଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ଏମ୍)⁵⁴ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସଙ୍ଘଠନ ଥିଲା । କମିଶନର ତଥା ସଚିବ ବିଭାଗର ମୁଖ୍ୟ ଥିଲେ । ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯନ୍ତ୍ରା (ଇଆଇସି), ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଓ ପରିମଳ (ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ଆଇଏସ୍),

⁵¹ ନିରୀକ୍ଷଣର ସଂଖ୍ୟା - 2014-15: 86, 2015-16: 87 ଏବଂ 2016-17: 87
⁵² ଏହା ହେଉଛି 1972-73 ରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଦ୍ଵିତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ଜଳ ଯୋଗାଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଚତୁର୍ଥ ପିଠି
⁵³ ଗ୍ରାମୀଣ ଜଳ ଯୋଗାଣ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ଏବଂ ପାନୀୟ ଜଳ ବିଭାଗକୁ ଅପ୍ରେଲ 2017 ରେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଗଲା
⁵⁴ ସୋସାଇଟି ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେସନ ଆକ୍ଟ ଅଧିନରେ ଏକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ସୋସାଇଟି ଭାବରେ 2002 ରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥିଲା

ଓଡ଼ିଶା ବୈଷୟିକ ମୁଖ୍ୟ ଥିଲେ । ମଣ୍ଡଳ ସ୍ତରରେ ଅଧିକାରୀ ଯତ୍ନ (ଏସ୍‌ଇ)⁵⁵ ଓ ବିଭାଜନ ସ୍ତରରେ⁵⁶ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ (ଇଇ)⁵⁷ ମୁଖ୍ୟ ଥିଲେ ।

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯତ୍ନ ଓ ରାଜ୍ୟର 30 ଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ 8⁵⁸ଟି ଜିଲ୍ଲାର 13 ଟି ଆର୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ଆଇଏସ୍ ବିଭାଜନର 2012-17 ଅବଧିର ନଥିପତ୍ର ସମୀକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲା ।

ସମୀକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

3.3.2 ଯୋଜନା

ଯୋଜନାରେ ନିମ୍ନ ମତେ ଅଭାବ/ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତତା ଥିବା ସମୀକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କରିଥିଲା ।

- **ଚାଲୁ ରହିଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଏଏପିରେ ସାମିଲ କରାଯାଉଥିବା:** ଏନ୍‌ଆର୍ଡିଡବ୍ଲ୍ୟୁପିର ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟ ଏକବାର୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା (ଏଏପି) ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଥିଲା । ବିଭାଗ 2012-17 ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଏଏପି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ଚାଲୁ ରହିଥିବା ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଏଏପିରେ ସାମିଲ କରାଯାଇନଥିଲା । ଫଳରେ, ଚାଲୁ ରହିଥିବା ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତିର ସମୟ ସାମାଧାୟିକ କରାଯାଇନଥିଲା । ଯଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତିରେ ବିଳମ୍ବ ହେଲା ଯାହା **ଅନୁକ୍ଷେପ 3.3.4.4** ରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି ।
- **ବ୍ୟାପକ ଜଳ ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା (ସିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ଏପି):** ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାରେ ଗ୍ରାମୀଣ ଜଳ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଜନା (ଭିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ଏପି)⁵⁹ ଓ ଜିଲ୍ଲା ଜଳ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଜନା⁶⁰ (ଡିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ଏପି) ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଥିଲା । ରାଜ୍ୟରେ ଏକ ପଞ୍ଚ ବାର୍ଷିକ ବ୍ୟାପକ ଜଳ ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଥିଲା । ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ଜିଲ୍ଲା ଗୁଡ଼ିକରେ ଭିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ଏପି କିମ୍ବା ଡିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ଏପି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇନଥିଲା । ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ସବୁ ସମୟରେ ଜଳ ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ବିଭାଗ ପଞ୍ଚ ବାର୍ଷିକ ବ୍ୟାପକ ଜଳ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିନଥିଲା ।

ସରକାର ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ଜଳ ସୁରକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ।

- **ଯୋଜନାରେ ଅଗ୍ରାଧିକାର ମାନଦଣ୍ଡ ଅନୁପାଳନ ନହେବା:** ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ, ଯେଉଁ ଜନବସତିରେ 0-50 ପ୍ରତିଶତ ଜନସଂଖ୍ୟା 40 ଏଲ୍‌ପିସିଡି⁶¹ରୁ କମ୍ ପାଣି ପାଉଥିବେ, ସେମାନଙ୍କୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦିଆଯିବା କଥା । ପୁନଶ୍ଚ, ଗୁଣବତ୍ତା ପ୍ରଭାବିତ ଜନ ବସତିକୁ ମଧ୍ୟ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେବାର ଥିଲା । ଅପ୍ରେଲ 2017 ସୁଦ୍ଧା, ରାଜ୍ୟର 5,465 ଜନବସତିରେ 0-50 ପ୍ରତିଶତ ଜନସଂଖ୍ୟା 40 ଏଲ୍‌ପିସିଡିରୁ କମ୍ ଜଳ ପାଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ, ସରକାର ଏହି ଜନବସତି ଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରକୃତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେଇନଥିଲେ ।

ସରକାର ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ସେମାନେ ସମସ୍ତ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ଓ ସର୍ବାଧିକ ଜନସଂଖ୍ୟା ବିଶିଷ୍ଟ ଗ୍ରାମକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ରଣନୀତି ଆପଣେଇ ଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ସେହି ଜନବସତି ଗୁଡ଼ିକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେଇ ପାରି ନଥିଲେ । ଜବାବ ସ୍ପଷ୍ଟ କରୁଥିଲା ଯେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ମାର୍ଗଦର୍ଶିକାକୁ ସରକାର ବ୍ୟତିକ୍ରମ କରିଥିଲେ ।

⁵⁵ ସାତଜଣ ସିଭିଲ୍ ଏବଂ ଜଣେ ଯାନ୍ତ୍ରିକ
⁵⁶ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ସ୍ତରରେ ସହଯୋଗୀ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ, ସହଯୋଗୀ ଯତ୍ନ ଏବଂ କନିଷ୍ଠ ଯତ୍ନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲେ
⁵⁷ 36 ଜଣ ସିଭିଲ୍ ଏବଂ ଦୁଇ ଜଣ ଯାନ୍ତ୍ରିକ
⁵⁸ ଖର୍ଚ୍ଚର ଆକାରକୁ ପୁନଃସ୍ଥାପନ ନକରି ପ୍ରୋବାବିଲିଟି ପ୍ରପରସନ୍ ଆଧାରରେ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକୁ ଚୟନ କରାଗଲା
⁵⁹ ଭିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ଏପି- ଗ୍ରାମୀଣ ଜଳ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ସହିତ ଜନସଂଖ୍ୟା, ବସ୍ତୁଗତ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ, ଜଳ ଉତ୍ସ ଏବଂ ଗ୍ରାମର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ତଥ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ
⁶⁰ ଜିଲ୍ଲାର ସମସ୍ତ ଭିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ଏପି ଆଧାରରେ ଜିଲ୍ଲା ଜଳ ସୁରକ୍ଷା ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ
⁶¹ ଏଲ୍‌ପିସିଡି: ବୈଦିକ ମୁଣ୍ଡ ପିଛା ଜଳ

3.3.3 ପାଣ୍ଠି ପରିଚାଳନା

ଭାରତ ସରକାର ଏହାର ପାଣ୍ଠିକୁ ବର୍ଷକୁ ଦୁଇଟି⁶² କିଛିରେ ରାଜ୍ୟକୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଯାହା ନିମ୍ନ ସାରଣୀ

3.3.1 ରେ ଦର୍ଶାଗଲା:

ସାରଣୀ 3.3.1: ପାଣ୍ଠି ଆବଣ୍ଟନ, ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ବ୍ୟୟର ବିବରଣୀ

(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)

ବର୍ଷ	ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅବଶେଷ	ପ୍ରାପ୍ତି		ସୁଧ	ମୋଟ	ବ୍ୟୟ	ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷ
		ଭାରତ ସରକାର	ଓଡ଼ିଶା ସରକାର				
2012-13	165.11	219.33	196.54	16.81	597.79	456.73	141.05
2013-14	141.05	317.07	281.95	13.13	753.2	554.89	198.31
2014-15	198.31	230.66	193.47	11.05	633.49	547.18	86.31
2015-16	86.31	103.19	212.92	7.48	409.9	405.43	4.47
2016-17	4.47	133.29	115.08	0.95	253.79	182.11	71.68
ମୋଟ		1,003.54	999.96	49.42	2,648.17	2,146.34	

(ଉତ୍ସ: ଇଆଇସି, ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁ ଏସ୍ଆଇଏସ୍, ଓଡ଼ିଶାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ତଥ୍ୟ)

ବର୍ଷର ଶେଷ ଭାଗରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସଂସ୍ଥାକୁ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟରେ ମନୁରତା ହେତୁ 71.38 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ନହୋଇ ବଳକା ରହିଗଲା । ପାଣ୍ଠି ପରିଚାଳନାରେ ସମାକ୍ଷା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭାବ ପରିଲକ୍ଷିତ କରିଥିଲା:

- **ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଳମ୍ବରେ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ** : ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ମଞ୍ଜୁରୀ ଆଦେଶ ଅନୁସାରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିଜ ଅଂଶ ସହିତ କେନ୍ଦ୍ର ଅଂଶକୁ ମିଶାଇ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସଂସ୍ଥାକୁ କେନ୍ଦ୍ର ଅଂଶ ପାଇବାର 15 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଥିଲା । ପ୍ରଦାନରେ ବିଳମ୍ବ ହେଲେ ବାର୍ଷିକ⁶³ 12 ପ୍ରତିଶତ ସୁଧ ଦେବାର ଥିଲା । ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ 2012-17 ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 3 ରୁ 35 ଦିନ ବିଳମ୍ବରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହୀ ସଂସ୍ଥାକୁ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ବିଳମ୍ବ ସତ୍ତ୍ୱେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 1.32⁶⁴ କୋଟି ଟଙ୍କାର ସୁଧ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ସଂସ୍ଥାକୁ ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ ।

ସରକାର ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ସେମାନେ ଯଥା ସମୟରେ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ।

- **ପାଣ୍ଠିର ଅନ୍ୟତ୍ର ବିନିଯୋଗ** : ମାର୍ଚ୍ଚଦର୍ଶିକାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ 'ଜଳ ସଙ୍କଟ'⁶⁵ ଥିବା ରାଜ୍ୟମାନେ "ସଞ୍ଚେନେବିଲିଟି କମ୍ପୋନେଣ୍ଟ"ରୁ ପାଣ୍ଠି ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଓଡ଼ିଶା ଏକ ଜଳ ସଙ୍କଟ ଥିବା ରାଜ୍ୟ ଅଟେ ଯେଉଁଠି ବାର୍ଷିକ 1,452 ଏମ୍ଏମ୍⁶⁶ ବର୍ଷା ହୋଇଥାଏ । ଏହାକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯନ୍ତ୍ରୀ, ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ଆଇଏସ୍ 2015-16 ରେ 9.99 କୋଟି ଟଙ୍କା ସଞ୍ଚେନେବିଲିଟିରୁ ପରିସରଭୁକ୍ତ ଓ ଜଳମାନକ ଉପକରଣକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ପୁନଶ୍ଚ, 2012-17 ମଧ୍ୟରେ ନବରଙ୍ଗପୁର ଓ ଯାଜପୁର ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ଆଇଏସ୍ ବିଭାଜନରେ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ 4.20 କୋଟି ଟଙ୍କା ସଞ୍ଚେନେବିଲିଟିରୁ ଅନ୍ୟତ୍ର ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ଏହିପରି ଭାବରେ 2012-17 ମଧ୍ୟରେ 14.19 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅନିୟମିତ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ହୋଇଥିଲା ।

⁶² କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧୀନରେ ଆବଣ୍ଟିତ ପାଣ୍ଠିର 50 ପ୍ରତିଶତ ପ୍ରଥମ କିଛିରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ କରିବା ପରେ ବାର୍ଷିକ ଆବଣ୍ଟନର ଦ୍ୱିତୀୟ କିଛି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା

⁶³ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନଭେମ୍ବର 2014 ଜାରି ହୋଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଅନୁସାରେ

⁶⁴ ନଭେମ୍ବର 2014 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ମଧ୍ୟରେ 6 ରୁ 35 ଦିନ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ସୁଧ

⁶⁵ ବାର୍ଷିକ ହାରାହାରି ବୃଷ୍ଟିପାତ 1500 ଏମ୍ଏମ୍ ରୁ କମ୍

⁶⁶ ବର୍ଷ 2015-16 ପାଇଁ ଜଳ ଉତ୍ସ ବିଭାଗର ବାର୍ଷିକ ପ୍ରତିବେଦନ

ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯତ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ସେମାନେ ବର୍ଷ 2016-17 ରେ 9.99 କୋଟି ଟଙ୍କା ଭରଣା କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣାୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଭରଣା ସମ୍ପର୍କିତ କୌଣସି ଦସ୍ତାବିଜ ପ୍ରଦାନ କରିପାରି ନଥିଲେ ।

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ

3.3.4 ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଉପଲବ୍ଧି

3.3.4.1 ଜନବସତି ଗୃହିତ ପରିସରକୁ କରବାରେ ନ୍ୟୁନତା

ଭାରତ ସରକାର 2011 ରୁ 2022 ପାଇଁ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ପାନୀୟ ଜଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିମନ୍ତେ ଏକ କୌଶଳାବଳୀ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲେ । 2017 ସୁଦ୍ଧା କୌଶଳାବଳୀ ଯୋଜନାରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଏବଂ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ସାର **ସାରଣୀ 3.3.2** ରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା :

ସାରଣୀ 3.3.2: ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଉପଲବ୍ଧିର ବିସ୍ତୃତ ବିସ୍ତାରିତ ବିବରଣୀ

ଉପାଦାନ	ଲକ୍ଷ୍ୟ	ଉପଲବ୍ଧି	ସରକାରଙ୍କ ଜବାବ
ଗୃହଗୃହିତ ପାଇପ୍ ଜଳ ଯୋଗାଣ	2017 ସୁଦ୍ଧା ଅନ୍ତତଃ 50 ପ୍ରତିଶତ ଗୃହକୁ ପାଇପ୍ ଦ୍ୱାରା ଜଳ ଯୋଗାଣ (ପିଡବ୍ଲୁଏସ୍) ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବାର ଥିଲା ।	1.58 ଲକ୍ଷ ଜନବସତି ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 0.40 ଲକ୍ଷ (25.31 ପ୍ରତିଶତ) ପିଡବ୍ଲୁଏସ୍ରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ।	
ଗୃହକୁ ସଂଯୋଗକରଣ	2017 ସୁଦ୍ଧା ଅନ୍ତତଃ 35 ପ୍ରତିଶତ ଗୃହକୁ ପାଇପ୍ ଜଳ ଦ୍ୱାରା ସଂଯୋଗ କରାଯିବାର ଥିଲା ।	81.49 ଲକ୍ଷ ମଧ୍ୟରୁ 3.01 ଲକ୍ଷ (3.70 ପ୍ରତିଶତ) ଗୃହକୁ ସଂଯୋଗ କରାଯାଇଥିଲା ।	ସରକାର ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ସେମାନେ ଦୁଇରୁ ତିନି ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବେ ।
ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିକୁ ଜଳଯୋଗାଣ	2017 ସୁଦ୍ଧା ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିକୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଜଳ ଯୋଗାଣ କରିବାର ଥିଲା ।	67,767 ମଧ୍ୟରୁ କେବଳ 52,432 ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ିକୁ (77.37 ପ୍ରତିଶତ) ପାନୀୟ ଜଳ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।	
ପାନୀୟ ଜଳ ଉତ୍ସର ପରିଚାଳନା	ଅନ୍ୟତମ 60 ପ୍ରତିଶତ ପାନୀୟ ଜଳଉତ୍ସ ଓ ପ୍ରଣାଳୀ, ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ସଂସ୍ଥା ଓ ସ୍ଥାନୀୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ପରିଚାଳନା କରିବେ ।	ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ସଂସ୍ଥା ଅକ୍ଟୋବର 2006 ରୁ ରାଜ୍ୟରେ ପାନୀୟ ଜଳ ଉତ୍ସର ପରିଚାଳନା ଓ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରି ଆସୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସରକାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ସଂସ୍ଥାକୁ ପାଣ୍ଠି ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ କରି ନଥିଲେ ।	ସରକାର ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ପଞ୍ଚାୟତି ସ୍ତରରେ ବିଶେଷତା ଏବଂ ମାନବ ସମ୍ବଳର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ସଂସ୍ଥାକୁ ପାଣ୍ଠି ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇପାରି ନଥିଲା । ଜବାବ୍ ସ୍ପଷ୍ଟ କରୁଛି ଯେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅଭାବ ରହିଛି ।

<p>ପିତୃବୃତ୍ତି ଓ ଶୈଳ ପାଇଁ ଖୋଲା ଜାଗା ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା (ଓଡ଼ିଶା) ଗ୍ରାମକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା</p>	<p>ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଦିଆଯିବାର ଥିଲା ।</p>	<p>ଜୁନ୍ 2017 ସୁଦ୍ଧା 924 ଟି ଗ୍ରାମର 2,129 ଜନବସତି ଓଡ଼ିଶା ମାନ୍ୟତା ହାସଲ କରିଥିଲେ । କେବଳ 633 ଟି ଜନବସତିରେ ପିତୃବୃତ୍ତି ଥିଲା । ଅବଶିଷ୍ଟ ଜନବସତି ପାଇଁ କୌଣସି ଯୋଜନା ନଥିଲା ।</p>	<p>ସରକାର ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଶା ଓ ସାଂସଦ ଆଦର୍ଶ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଯୋଜନା (ଏସଏଜିଓଇ) ଜନବସତିକୁ 2017-18 ରେ ପିତୃବୃତ୍ତି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯିବ ।</p>
<p>ଏସଏଜିଓଇ ଗ୍ରାମ ଗୁଡ଼ିକୁ ପିତୃବୃତ୍ତି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା</p>	<p>ଏସଏଜିଓଇ ଗ୍ରାମ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଦିଆଯିବାର ଥିଲା ।</p>	<p>ମଇ 2017 ସୁଦ୍ଧା, ରାଜ୍ୟର 27 ଟି ଏସଏଜିଓଇ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତରେ 680 ଟି ଜନବସତି ଥିଲା । କେବଳ 178 ଜନବସତିରେ ପିତୃବୃତ୍ତି ଥିଲା, ନଅଟି ଜନବସତି ପାଇଁ ଯୋଜନା ଚାଲୁରହିଥିଲା ଓ ଅବଶିଷ୍ଟ 493 ଜନବସତି ପାଇଁ କୌଣସି ଯୋଜନା ନଥିଲା ।</p>	<p>ସରକାର ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ ଯେ ଭୂପୃଷ୍ଠ ଜଳ ଆଧାରିତ ପିତୃବୃତ୍ତି ଯୋଜନାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଦେବାର ଥିଲା ।</p>
<p>ଭୂପୃଷ୍ଠ ଜଳ ଆଧାରିତ ପିତୃବୃତ୍ତି ଯୋଜନା</p>	<p>ଭୂ-ପୃଷ୍ଠ ଜଳ ଆଧାରିତ ପିତୃବୃତ୍ତି ଯୋଜନାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଦେବାର ଥିଲା ।</p>	<p>ଅପ୍ରେଲ 2017 ସୁଦ୍ଧା, 15,357 ପିତୃବୃତ୍ତି ଯୋଜନା ମଧ୍ୟରୁ, କେବଳ 1,471 (9.58 ପ୍ରତିଶତ) ଭୂପୃଷ୍ଠ ଜଳ ଆଧାରିତ ଥିଲା ।</p>	<p>ସରକାର ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ ଯେ ଭୂପୃଷ୍ଠ ଜଳ ଆଧାରିତ ପିତୃବୃତ୍ତି ଯୋଜନାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଧିକ ହୋଇଥିବାରୁ ସେମାନେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ଦେଇ ପାରୁନଥିଲେ । ଜବାବ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ କାରଣ ଭୂତଳ ଜଳ ଉପରେ ଅଧିକ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହେବା ଫଳରେ ଭୂତଳ ଜଳସ୍ତର କମିଛି ।</p>

(ଉତ୍ସ: କୌଶଳାତ୍ମକ ଯୋଜନା 2011-22)

3.3.4.2 ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣ ଜଳ ଯୋଗାଣର ଅଭାବ

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଶଳାତ୍ମକ ଯୋଜନା (2011-22) ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ମୁଣ୍ଡ ପିଛା ଦୈନିକ ଦିନକୁ ବିଶୁଦ୍ଧ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଜନାର ମାନ 40 ଏଲ୍ପିସିଡି (ଦିନକୁ ପ୍ରତି ମୁଣ୍ଡ ପଛା ଲିଟର) ଥିଲା । କୌଶଳାତ୍ମକ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ, ଗ୍ରାମର ସମସ୍ତ ପରିବାରକୁ ଅନ୍ତତଃ ମୁଣ୍ଡ ପିଛା ଦୈନିକ 55 ଏଲ୍ପିସିଡି ଜଳ ଯୋଗାଇବାର ଥିଲା । ଯାହାହେଉ, ଭାରତ ସରକାର ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନାଦର୍ଶକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଜନବସତି⁶⁸ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ତଦନୁସାରେ 0-10 ଏଲ୍ପିସିଡି ଯୋଗାଣ ହେଉଥିବା ଗ୍ରାମକୁ ‘ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥିବା’ (ଏନ୍ସି), 10-40 ଏଲ୍ପିସିଡି ଯୋଗାଣକୁ ‘ଆଂଶିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ’ (ପିସି) ଏବଂ 40⁶⁹ ଏଲ୍ପିସିଡିରୁ

⁶⁷ ନଦୀ, ପୋଖରୀ, ଇତ୍ୟାଦି

⁶⁸ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରାମରେ ପାଖାପାଖି ବସବାସ କରୁଥିବା ଏକ ପରିବାର ସମୂହ

⁶⁹ 40 ଏଲ୍ପିସିଡିରୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ମଧ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଭାବେ ବିଚାରକୁ ନେଇଥିଲେ

ଅଧିକ ଯୋଗାଣ ହେଉଥିବା ଗ୍ରାମକୁ 'ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ' (ଏଫ୍‌ସି) ଭାବେ ବିଚାରକୁ ନିଆଯାଇଥିଲା । ଆଇଏମଆଇଏସ୍ ତାଟାବେସ୍ ଦର୍ଶାଇଲା ଯେ ଅପ୍ରେଲ 2017 ସୁଦ୍ଧା, ଓଡ଼ିଶାରେ 1.39 ଲକ୍ଷ ଏବଂ 0.17 ଲକ୍ଷ ଜନବସତି ଯଥାକ୍ରମେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଏବଂ ଆଂଶିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ।

କୌଶଳାତ୍ମକ ଯୋଜନା (2012-17) ଅନୁସାରେ, ଜଳଯୋଗାଣର ମାନାଦର୍ଶ ଆଇଏମଆଇଏସ୍ ଅନୁଯାୟୀ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଏବଂ ଆଂଶିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଜନବସତିର ବିବରଣୀ ନିମ୍ନ ସାରଣୀରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ସାରଣୀ 3.3.3: 40 ଏଲ୍‌ପିସିଟି ଏବଂ 55 ଏଲ୍‌ପିସିଟି ଜଳଯୋଗାଣ ହୋଇଥିବା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଜନବସତି

ସମୁଦାୟ ଜନବସତି	ଜନବସତିର ସ୍ଥିତି (40 ଏଲ୍‌ପିସିଟି)		ଜନବସତିର ସ୍ଥିତି (55 ଏଲ୍‌ପିସିଟି)		ଗୁଣବତ୍ତା ପ୍ରଭାବିତ ଜଳ ଯୋଗାଣ ହେଉଥିବା ଜନବସତି
	ଏଫ୍‌ସି	ପିସି	ଏଫ୍‌ସି	ପିସି	
1,57,773	1,38,420	16,273	62,237	92,456	3,080

(ଉତ୍ସ: ଆଇଏମଆଇଏସ୍ ତାଟାବେସ୍)

ତେଣୁ, 92,456 ଜନବସତି ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଜଳ ପାଇ ନଥିଲେ ଏବଂ 3,080 ଜନବସତି ଗୁଣବତ୍ତା ପ୍ରଭାବିତ ଜଳ ପାଉଥିଲେ । 40 ଏଲ୍‌ପିସିଟି ଜଳ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଥିବା ଜନବସତିକୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଭାବେ ବିଚାର କରିଥିଲେ । ଯଦିଓ 76,183⁷⁰ ଜନବସତି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଭାବେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ସେମାନେ 55 ଏଲ୍‌ପିସିଟି ରୁ କମ୍ ଜଳ ପାଉଥିଲେ ।

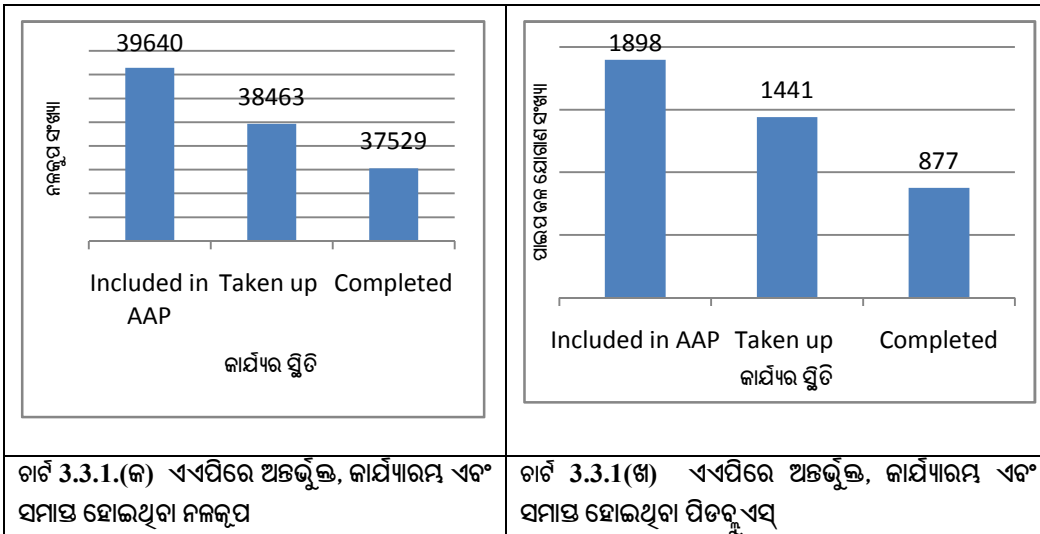
ସରକାର ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ସେମାନେ ନୂତନ ପିଡବ୍ଲୁଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ 55 ଏଲ୍‌ପିସିଟି ମାନଦଣ୍ଡକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ।

3.3.4.3 କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ

2012-17 ମଧ୍ୟରେ, ରାଜ୍ୟରେ 2,821 ପିଡବ୍ଲୁଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ 1.23 ଲକ୍ଷ ନଳକୂପ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା । ଆଠଟି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ଜିଲ୍ଲାରେ, 2012-17 ମଧ୍ୟରେ ଏସପି ରେ 1,898 ପିଡବ୍ଲୁଏସ୍ ଏବଂ 39,640 ନଳକୂପ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ମାନେ 1,441 ପିଡବ୍ଲୁଏସ୍ ଏବଂ 38,463 ଟି ନଳକୂପର କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ କରି 877 ଟି ପିଡବ୍ଲୁଏସ୍ ଏବଂ 37,529 ଟି ନଳକୂପର କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଥିଲେ । ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ଜିଲ୍ଲାରେ କାର୍ଯ୍ୟର ସ୍ଥିତି ନିମ୍ନ **ଟାବ୍ଲ 3.3.1 (କ)** ଏବଂ **(ଖ)** ରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେଲା:

⁷⁰ 40 ଏଲ୍‌ପିସିଟି ମାନାଦର୍ଶ ଅନୁସାରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଜନବସତି ସଂଖ୍ୟା (1,38,420) ବିପୁଳ 55 ଏଲ୍‌ପିସିଟି ମାନାଦର୍ଶ ଅନୁସାରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଜନବସତି ସଂଖ୍ୟା (62,237)

ଚାର୍ଟ-3.3.1 (କ ଏବଂ ଖ) 2012-17 ମଧ୍ୟରେ ଯୋଜନା କରାଯାଇଥିବା, କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ ଏବଂ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ନଳକୃପ ଓ ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ ର ସ୍ଥିତି

କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନରେ ଥିବା ଅଭାବ ଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା ।

3.3.4.4 ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତ କରିବାରେ ବିଳମ୍ବ

ଅପ୍ରେଲ 2017 ସୁଦ୍ଧା, 13ଟି ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ ଆଣ୍ଡ୍ ସ୍ୱ ବିଭାଜନରେ 99ଟି ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ଚଳୁ ରହିଥିଲା । ଚଳୁ ରହିଥିବା 49ଟି କାର୍ଯ୍ୟର ନଥିପତ୍ର ଯାଞ୍ଚ କରି ସମାକ୍ଷା ନିମ୍ନମତେ ଅବଲୋକନ କଲା :

- ଜମି ବିବାଦ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟର ପୁନଃ ଚେଷ୍ଟର ଯୋଗୁଁ ଚାରିଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇନଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ବଳକା 45ଟି କାର୍ଯ୍ୟ 2 ରୁ 51 ମାସ ବିଳମ୍ବ ଥାଇ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାରି ରହିଥିଲା । ନଥିରେ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଳମ୍ବର କାରଣ ଲିଖିତ ଭାବେ ନ ଥିବାରୁ, ସମାକ୍ଷା ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିପାରି ନଥିଲା ।
- ଠିକା ସର୍ତ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କଲା ଯେ, ଠିକାଦାର ମାନେ ବିଳମ୍ବରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ କଲେ, ତୁଚ୍ଛି ମୂଲ୍ୟର 10 ପ୍ରତିଶତ ସମାପିତ କ୍ଷତି ଭରଣା କରିବେ । କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ 2.92 କୋଟି ଟଙ୍କା ଜରିମାନା ବଦଳରେ ବିଭାଜନାୟ ଅଧିକାରୀମାନେ 20ଟି କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଜରିମାନା ବାବଦକୁ 5.66 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଲାଗୁ କରି ଆଦାୟ କରିଥିଲେ । ବଳକା 25ଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଉପରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ କୌଶଳି ଜରିମାନା ଲାଗୁ କରିନଥିଲେ ।

ତେଣୁ, ତୁଚ୍ଛିର ଅଭାବୀ ପରିଚାଳନା ଯୋଗୁଁ, କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ସମାପ୍ତ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

ପ୍ରସ୍ଥାନ ସମ୍ମିଳନୀରେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଇଆଇସି ଦର୍ଶାଇଲେ ଯେ, ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ ଯେଉଁଠାରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟା ଥିବ, ସେମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଜରିମାନା ଆଦାୟ କରାଯିବ ।

3.3.4.5 କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଅଧାରୁ ଚନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ଜରିମାନା ଆଦାୟ ନ ହେବା

ତୁଚ୍ଛିର ସାଧାରଣ ସର୍ତ୍ତର 54, 54.5 ଓ 7.25 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯଦି ଠିକାଦାର ଯଥୋଚିତ କାରଣ ବିନା କାର୍ଯ୍ୟ ବରଖାସ୍ତ କରି, ନିୟୋଜକ ସେହି ତୁଚ୍ଛିକୁ ରଦ୍ଦ କରିବେ । ସେହି ମାମଲାରେ ଠିକାଦାରଙ୍କ ପ୍ରତିଭୂତି ଜମାକୁ ବାଜ୍ୟାସ୍ତ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଯଦି କୌଣସି ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ହୁଏ, ତାହା ଠିକାଦାର ବହନ କରିବେ । ପୁନଶ୍ଚ, ବଳକା ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ମୂଲ୍ୟର 20 ପ୍ରତିଶତ ଠିକାଦାରଙ୍କ ଠାରୁ ଅସୁଲ କରାଯିବ ।

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ଦୁଇଟି⁷¹ ଆରଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ ଆଣ୍ଡ୍ ସ୍ୱ ବିଭାଜନରୁ ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ପାଞ୍ଚଟି⁷² ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ (ଅପ୍ରେଲ 2012 ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ 2015 ମଧ୍ୟରେ) । ସେହି

⁷¹ ସମଲପୁର ଓ ନୂଆପଡ଼ା

⁷² କେଶାପଲି, ବରବ, ଖୋଲବିଲଙ୍ଗ, ବି.ଗରପୋଷ, ଆମୋଦିକୁ ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍

କାର୍ଯ୍ୟର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମୂଲ୍ୟ 10.26 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା । 4.03 କୋଟି ଟଙ୍କା (39 ପ୍ରତିଶତ) ମୂଲ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତି ପରେ ଠିକାଦାର ମଝିରେ କାର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଦ କରି ଦେଇଥିଲେ । ସପ୍ତକ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନାମାନେ ଅଗଷ୍ଟ 2016 ଏବଂ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ମଧ୍ୟରେ ଚୁକ୍ତି ରଦ୍ଦ କରି ବଳକା କାର୍ଯ୍ୟ ମୂଲ୍ୟର 20 ପ୍ରତିଶତ ହିସାବରେ 1.24 କୋଟି ଟଙ୍କା ଜରିମାନା ଲାଗୁ କରିଥିଲେ । ଯାହେହେଉ, ସେହିସବୁ ଜରିମାନା ଟଙ୍କା ଆଦାୟ ହୋଇନଥିଲା (ଜୁଲାଇ 2017) । ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା ଇ-ଏମ୍/ ପ୍ରତିଭୂତି ଜମାକୁ ବାଜ୍ୟାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇନଥିଲେ ।

3.3.4.6 ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ନହେବା ଏବଂ ଉତ୍ତର ନିର୍ମାଣରେ ନିରର୍ଥକ ଖର୍ଚ୍ଚ

ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ, ଏସପି ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମୟରେ, ନୂତନ କାର୍ଯ୍ୟ ଅପେକ୍ଷା ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯିବ । ସମୀକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ, ଦୁଇଟି⁷³ ଜିଲ୍ଲାରେ 11.96 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ସାତଟି ପାଇପ୍ ଜଳ ଯୋଗାଣ (ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍) କାର୍ଯ୍ୟ ଏମ୍/ପ୍ରତିଭୂତି ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ (2009-13) । ଏହି ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସାତଟି⁷⁴ ଜନବସତିର 17,811 ଲୋକଙ୍କୁ ବିଶୁଦ୍ଧ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଇବ । ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନାମାନେ 2012-15 ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ପାଇପ୍ କ୍ରୟରେ 1.35 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଥିଲେ । ଯାହାହେଉ, ସେମାନେ ବଳକା କାର୍ଯ୍ୟ ଯଥା ବିତରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା, ରାଇଜିଙ୍ଗ ଲାଇନ୍, ଉପଚାର ଯୁକ୍ତି, ଉତ୍ତର ମହଜୁଦ୍ ଜଳ ଭଣ୍ଡାର ଇତ୍ୟାଦି କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ କରିନଥିଲେ ।

ସେହିପରି, 2012-17 ମଧ୍ୟରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନାମାନେ ଦୁଇଟି⁷⁵ ଜିଲ୍ଲାରେ 3.43 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି 94ଟି ନୂତନ ଉତ୍ତର ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । ଜୁନ୍ 2017 ସୁଦ୍ଧା, ବିଭାଜନ ଗୁଡ଼ିକ ବଳକା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଡିପିଆର୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିନଥିଲେ ।

ତେଣୁ, ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପ ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା 4.78 କୋଟି ଟଙ୍କା ନିରର୍ଥକ ହେଲା ।

3.3.4.7 ଅସଫଳ ନଳକୂପ ଖନନରେ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ

ନଳକୂପ ଖନନ ପାଇଁ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ସ୍ଥାନ ଚିହ୍ନଟ କରବାର ବୈଷୟିକ ଜ୍ଞାନ, ଭୂତଳ ଜଳ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ଓ ଅନୁସନ୍ଧାନ (ଜିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ ଆଣ୍ଡ ଆଇ) ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟର ଥିଲା । ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଅନୁସାରେ ଭୂମି ବୈଦ୍ୟୁତିକ ଶବ୍ଦ (ଭିଇଏସ୍) ପରୀକ୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ଚିହ୍ନଟ ହେବାର ଥିଲା ।

ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ଆଠଟି ଜିଲ୍ଲାରେ 2012-17 ମଧ୍ୟରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 37,529ଟି ନଳକୂପ ଖନନ କରାଯାଇଥିଲା । ସେଥିରେ 261.84 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ, 3.76 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ଖନନ ହୋଇଥିବା 1,310ଟି ନଳକୂପ ପାଣି ନବାହାରିବାରୁ ଅସଫଳ ହେଲା । ସମୀକ୍ଷା ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲା ଯେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଜନଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଜଳଉତ୍ତର ଚିହ୍ନଟ କରିବା ପାଇଁ ଭିଇଏସ୍ ପରୀକ୍ଷଣ କରିନଥିଲେ । ତେଣୁ, ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତର ଅନଧ୍ୟାନ ନକରିବାରୁ 3.76 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅପବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

ଇଆଇସି ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ, ସ୍ଥାନୀୟ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଦାବି ଅନୁସାରେ ସେହି ଜାଗାମାନଙ୍କରେ ନଳକୂପ ଖନନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ ଯେ ଭିଇଏସ୍ ପରୀକ୍ଷଣ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତର ଚିହ୍ନଟ କରିବା ବ୍ୟୟ ବହୁଳ । ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା କାରଣ ବିଭାଗ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ପରୀକ୍ଷଣ କରିନଥିଲେ । ଏହାଯୋଗୁଁ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଅଚଳ ନଳକୂପ ଖନନ ହୋଇଥିଲା ।

3.3.5 ଜଳ ମାନ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଓ ନିରୀକ୍ଷଣ (ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ୍/ଏସ୍)

ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଜଳ ମାନ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଓ ନିରୀକ୍ଷଣ ଅଧିନରେ, ରାଜ୍ୟ ଓ ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ଉପ-ବିଭାଜନ ସ୍ତରରେ ପରୀକ୍ଷାଗାର, ଜଳ ପରୀକ୍ଷଣ, ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ଇତ୍ୟାଦି କ୍ଷମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା/ ସୁଦୃଢ଼ୀକରଣ ପାଇଁ ପାଣ୍ଠି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

⁷³ କେନ୍ଦୁଝର ଏବଂ ନୂଆପଡ଼ା
⁷⁴ କେନ୍ଦୁଝର ଜିଲ୍ଲାର ହାଣ୍ଡିଭଙ୍ଗା ଏବଂ ଶଙ୍କରି ଏବଂ ନୂଆପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାର ବଦି, ସୋଲାବନ୍ଦ, ପାଣ୍ଡରାପଡ଼ା, ଥେଲକୋଡୁଙ୍ଗରୀ, କୁଳିଗାଁ
⁷⁵ ମୟୂରଭଞ୍ଜ (57) ଏବଂ ନବରଙ୍ଗପୁର (37)

ଜଳ ମାନ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଓ ନିରୀକ୍ଷଣ ପ୍ରଣାଳୀରେ ସମାକ୍ଷା ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଅଭାବ ଗୁଡ଼ିକ ପରିଲକ୍ଷିତ କଲା (**ସାରଣୀ 3.3.4**):

ସାରଣୀ 3.3.4 ଜଳ ମାନ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଓ ନିରୀକ୍ଷଣ ଉପରେ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

ବିଷୟ	ମାନଦଣ୍ଡ/ ଆବଶ୍ୟକତା	ଅଭାବ
ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସଂଖ୍ୟାର ପରୀକ୍ଷାଗାର ନଥିବା	ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଓ ପରିମଳ ମହାଲକ୍ଷ୍ୟ ଫେବୃଆରୀ 2013 ରେ ପାନୀୟ ଜଳ ମାନ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ମାନ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲା ଓ ଉପଜିଲ୍ଲା ପରୀକ୍ଷାଗାରର ବାର୍ଷିକ 3,000 ଜଳ ନମୁନା ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବାର ଥିଲା ।	ବିଧି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଝକୁ ବିଚାରକୁ ନେଲେ, 9.5 ଲକ୍ଷ ଉତ୍ତ ପାଇଁ 317 ଟି ପରୀକ୍ଷାଗାରର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା । ଏପରି ସୁଲେ ରାଜ୍ୟରେ ମାତ୍ର 77 ⁷⁶ ପରୀକ୍ଷାଗାର ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା ।
ଏନ୍-ଏଚ୍-ଏଲ୍ ଅଧିକାରୀ⁷⁷	ମାନ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଯାୟୀ, ସବୁ ସ୍ତରରେ ⁷⁸ ପରୀକ୍ଷାଗାର ଗୁଡ଼ିକ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ଏନ୍-ଏଚ୍-ଏଲ୍ ଅଧିକାରୀ ଲାଭ କରିବେ ।	କେବଳ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ପରୀକ୍ଷାଗାର ଏନ୍-ଏଚ୍-ଏଲ୍ ଅଧିକାରୀ ⁷⁹ ହାସଲ କରିଥିଲା । ଅବଶିଷ୍ଟ 76 ଜିଲ୍ଲା ଓ ଉପଜିଲ୍ଲାର ପରୀକ୍ଷାଗାର ପାଇଁ ଏନ୍-ଏଚ୍-ଏଲ୍ କ୍ଷମତା ହାସଲ କରିବା ଦିଗରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଜଳ ଓ ପରିମଳ ମିଶନ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ନଥିଲେ ।
ବାଧାମୂଳକ ମାନଦଣ୍ଡ ପରୀକ୍ଷା	ମାନ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଯାୟୀ, ଜିଲ୍ଲା ଓ ଉପଜିଲ୍ଲା ପରୀକ୍ଷାଗାର ସ୍ତରରେ 13 ଟି ମୌଳିକ ଜଳମାନ ମାନଦଣ୍ଡ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯିବା ବାଧାମୂଳକ ଥିଲା । ମାନଦଣ୍ଡ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା ପିଏଚ୍, ଗୋଲିଆ, ରାସାୟନିକ, ଖାରିଆ, ଲୁଣିଆ, ଲୌହ, ଶଙ୍ଖୁଆ, ହଳଦିଆ, ଯବକ୍ଷାର, ସୁଲ୍ଫାଇଡ୍ ।	ବିଭାଜନୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକ ଜଳ ନମୁନାକୁ କେବଳ ଲୌହ, ହଳଦିଆ, ରାସାୟନିକ, ପିଏଚ୍ ଏବଂ କଠିନତାର ପରୀକ୍ଷା କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବାଧାମୂଳକ ମାନଦଣ୍ଡ ଯଥା ଯବକ୍ଷାର, ଶଙ୍ଖୁଆ, ଖାରିଆ ଇତ୍ୟାଦିର ପରୀକ୍ଷା କରୁନଥିଲେ । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଭୂ-ତଳ ଜଳ ପରିଷଦର ତଥ୍ୟ ଅନୁଯାୟୀ, 30 ଟି ଜିଲ୍ଲା ମଧ୍ୟରୁ 28 ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ଭୂତଳ ଜଳ ଯବକ୍ଷାର ସଂକ୍ରମିତ ଥିଲା । ପ୍ରତି ଏକ ଲିଟରରେ 45 ଏମ୍ପିରୁ ଅଧିକ ଯବକ୍ଷାର ଥିବା ଜଳ ପାନୀୟ ଉପଯୋଗୀ ନୁହେଁ । ଯାହାହେଉ, ଜିଲ୍ଲା ଓ ଉପଜିଲ୍ଲା ପରୀକ୍ଷାଗାର ଗୁଡ଼ିକରେ ଉପକରଣ ଅଭାବରୁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ପାରୁ ନଥିଲା ।

⁷⁶ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରରେ ଗୋଟିଏ, ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ 32 ଓ ଉପଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ 44
⁷⁷ ପରୀକ୍ଷା ଓ ଦୃଢ଼ତା ସ୍ଥିର କରିବା ପରୀକ୍ଷାଗାର ପାଇଁ ଜାତୀୟ କ୍ଷମତା ପ୍ରାପ୍ତ ପରିଷଦ
⁷⁸ ରାଜ୍ୟ, ଜିଲ୍ଲା ଓ ଉପଜିଲ୍ଲା
⁷⁹ ଜୁଲାଇ 2016 ରେ

<p>ପରୀକ୍ଷାଗାର ଗୁଡ଼ିକରେ ମାନବ ସମ୍ବଳର ଅଭାବ</p>	<p>ମାନବସମ୍ବଳ ଅନୁପାୟୀ, ଜିଲ୍ଲା/ ଉପଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ପରୀକ୍ଷାଗାରରେ ଆଠ⁸⁰ ଜଣ କର୍ମଚାରୀ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।</p>	<p>ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ଆଠଟି ଜିଲ୍ଲାରେ 26 ଟି ଜିଲ୍ଲା/ଉପଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ପରୀକ୍ଷାଗାର ଥିଲା । 13 ଟି ପରୀକ୍ଷାଗାର ମାତ୍ର ଜଣେ କର୍ମଚାରୀ, 10 ଟି ପରୀକ୍ଷାଗାର ଦୁଇଜଣ କର୍ମଚାରୀ ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ତିନିଟି ପରୀକ୍ଷାଗାର ତିନି ଜଣ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେଉଥିବା ସମୀକ୍ଷା ଦେଖିବାକୁ ପାଇଥିଲା । କୌଣସି ପରୀକ୍ଷାଗାରରେ ଅଣୁଜୀବ ବିଶେଷଜ୍ଞ/ ଜୀବାଣୁ ବିଶେଷଜ୍ଞ ନଥିଲେ ଏବଂ ଆଠଟି ପରୀକ୍ଷାଗାରରେ ରସାୟନବିତ୍ ନଥିଲେ ।</p>
<p>ପରୀକ୍ଷାଗାରରେ ଉପକରଣର ଅଭାବ</p>	<p>ଏକକ ପାନୀୟ ଜଳ ମାନ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ମାନବସମ୍ବଳ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରେ ଯେ ଜିଲ୍ଲା ଏବଂ ଉପ-ବିଭାଜନ ସ୍ତରୀୟ ପରୀକ୍ଷାଗାର ଗୁଡ଼ିକରେ ସୁତାରୁ ରୂପେ ଜଳମାନ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଭିଡିଓମି ସୁବିଧା ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ।</p>	<p>ଚୟନ କରାଯାଇଥିବା ଛଅଟି ବିଭାଜନର ନଥି ଏବଂ ସମୀକ୍ଷାକୁ ପ୍ରଦତ୍ତ ସୂଚନାରୁ ଭିଡିଓମି⁸¹ର ଘୋର ଅଭାବ ଥିବା ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା । 26 ଟି ଜିଲ୍ଲା/ ଉପଜିଲ୍ଲା ପରୀକ୍ଷାଗାରରେ ଉପକରଣ, କାଚ ନିର୍ମିତ ଦ୍ରବ୍ୟ ଏବଂ ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥର ଅଭାବ 28 ରୁ 95 ପ୍ରତିଶତ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ।</p>
<p>ଫିଲଡ୍ ଟେଷ୍ଟିଙ୍ଗ୍ କିଟ୍ (ଏଫ୍ଟିକେ)</p>	<p>ପାନୀୟ ଜଳ ଉତ୍ତମ ଗୁଡ଼ିକର ରାସାୟନିକ ଏବଂ ଜୀବାଣୁ ସଂକ୍ରମଣ ବିଷୟ ଜାଣିବାକୁ ବିଭାଗ ମୁଖ୍ୟତଃ ଏଫ୍ଟିକେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ । 2014-16 ମଧ୍ୟରେ, ରାସାୟନିକ ସଂକ୍ରମଣକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଜଳ ଓ ପରିମଳ ମିଶନ 1.90 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ 1.50 ଲକ୍ଷ ନୂତନ ଏଫ୍ଟିକେ ଏବଂ 8.70 ଲକ୍ଷ ପୁନଃ ଭର୍ତ୍ତି ପେକ୍⁸² ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଜଳ ଓ ପରିମଳ ମିଶନ, 1.45 ଲକ୍ଷ ନୂତନ ଏବଂ 8.46 ଲକ୍ଷ ପୁନଃ ଭର୍ତ୍ତି ପେକ୍ କ୍ଷେତ୍ରିୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । 2013-16 ମଧ୍ୟରେ, ଜୀବାଣୁ ସଂକ୍ରମଣ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ବିଭାଗ 0.81 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ 7.70 ଲକ୍ଷ ଏଫ୍ଟିକେ ସଂଗ୍ରହ⁸³ କରିଥିଲା ।</p>	<p>ରାସାୟନିକ ସଂକ୍ରମଣ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ସଂଗୃହୀତ ହୋଇଥିବା ଏଫ୍ଟିକେର ସେଲ୍ ଲାଭର୍ ଅବଧି ଏକ ବର୍ଷ ଥିଲା । ଜୀବାଣୁ ସଂକ୍ରମଣ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ସଂଗୃହୀତ ଏଫ୍ଟିକେର ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗୀ ଅବଧି ଦୁଇ ବର୍ଷ ଥିଲା । ମାତ୍ର 3.47 ଲକ୍ଷ ଏଫ୍ଟିକେ ରାସାୟନିକ ସଂକ୍ରମଣ ପରୀକ୍ଷା ଏବଂ 1.95 ଲକ୍ଷ ଏଫ୍ଟିକେ ଜୀବାଣୁ ସଂକ୍ରମଣ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥିବା ସମୀକ୍ଷା ପରିଲକ୍ଷିତ କରିଥିଲା । 2016-17 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅବ୍ୟବହୃତ ଏଫ୍ଟିକେ (ରାସାୟନିକ) ଗୁଡ଼ିକର ସେଲ୍ ଲାଭର୍ ଅବଧି ଅତିକ୍ରମ ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇପାରିନଥିଲା । ଯାହାଫଳରେ 1.25⁸⁴ କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା ।</p>

(ଉତ୍ସ: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗର ନଥିପତ୍ର)

⁸⁰ ରାସାୟନିକ/ ଜଳ ବିଶ୍ଳେଷକ (ଜଣେ), ଅଣୁଜୀବ ବିଶେଷଜ୍ଞ/ ଜୀବାଣୁ ବିଶେଷଜ୍ଞ (ଜଣେ), ପରୀକ୍ଷାଗାର ସହାୟକ (ଦୁଇ),
ପରୀକ୍ଷାଗାର ଅନୁଚାର (ଜଣେ), ଡାକ୍ତା ଏଣ୍ଡ୍ ଅପରେଟର (ଜଣେ) ଏବଂ ନମୁନା ସହାୟକ (ଦୁଇଜଣ)
⁸¹ ପରୀକ୍ଷାଗାର ସରଞ୍ଚା, କାଚ ନିର୍ମିତ ଦ୍ରବ୍ୟ, ରାସାୟନିକ ପଦାର୍ଥ, ଉପକରଣ ଇତ୍ୟାଦି
⁸² ପ୍ରତ୍ୟେକ ପେକ୍ ଦ୍ୱାରା 100 ଟି ନମୁନା ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥାଏ
⁸³ ଅଗଷ୍ଟ 2014 ଏବଂ ଡିସେମ୍ବର 2015 ମଧ୍ୟରେ ସଂଗୃହୀତ
⁸⁴ ବ୍ୟବହାର ହୋଇ ନଥିବା ଏଫ୍ଟିକେର ମୂଲ୍ୟ

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଥିଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ପରୀକ୍ଷାଗାର ଗୁଡ଼ିକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରିବାକୁ ସେମାନେ ପଦକ୍ଷେପ ନେଉଛନ୍ତି ।

3.3.5.1 ରାସାୟନିକ ସଂକ୍ରମିତ ଜଳ ଯୋଗାଣ

ଆଇଏମ୍ଆଇଏସ୍ ତଥ୍ୟାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, 5.22 ଲକ୍ଷ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟା ଥିବା 1,809 ଟି ଜନବସତି ମଇ 2017 ସୁଦ୍ଧା ରାସାୟନିକ ସଂକ୍ରମିତ ଜଳ ପାଉଥିଲେ । ଶଙ୍ଖୁଆ ଜଳ ଦୁଇଟି ଜନବସତିରେ, ଲୌହ 1,616 ଟି ଜନବସତିରେ, ଲବଣାନ୍ତ ଜଳ 126 ଟି ଜନବସତିରେ, ହଳଦିଆ ଜଳ 62 ଟି ଜନବସତିରେ ଏବଂ କ୍ଷୀର ସଂକ୍ରମିତ ଜଳ ତିନିଟି ଜନବସତିରେ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

- ବିଆଇଏସ୍⁸⁵ ମାନକ ଅନୁଯାୟୀ, ଏକ ଲିଟର ଜଳରେ ଫ୍ଲୋରାଇଡ୍ ଅଂଶ ସର୍ବାଧିକ 1.5 ମିଲି ଗ୍ରାମ ଅନୁମୋଦିତ । ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଓ ପରିମଳ, ନବରଙ୍ଗପୁର, ଦୁଇଟି ବ୍ଲକର⁸⁶ ସାତଟି ଗ୍ରାମର 40 ଟି ଉତ୍ତରୁ ଜଳ ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ । ଏଗୁଡ଼ିକ 2015-17 ମଧ୍ୟରେ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ ପରୀକ୍ଷାଗାରରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇ ଥିଲା । 16 ଟି ନମୁନାରେ ଫ୍ଲୋରାଇଡ୍ ଅଂଶ ଅନୁମୋଦିତ ସୀମା ଠାରୁ ଅଧିକ ଥିବାର ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା । ବିଭାଜନୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଏହି ନଳକୃପ ଗୁଡ଼ିକୁ ସଂକ୍ରମିତ ଦର୍ଶାଇ ନାଲି ରଙ୍ଗ ଲଗାଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ, ସେମାନେ ବିଶୁଦ୍ଧ ପାନୀୟ ଜଳ ପାଇଁ କୌଣସି ବିକଳ୍ପ ଉତ୍ସର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିନଥିଲେ । ଏହାଛଡ଼ା, ସେମାନେ ଫ୍ଲୋରାଇଡ୍ ପରିଷ୍କାର ଯତ୍ନ ସ୍ଥାପନ କରି ନଥିଲେ କିମ୍ବା ଟ୍ୟାଙ୍କର ମାଧ୍ୟମରେ ଜଳ ଯୋଗାଣ କରିନଥିଲେ । ଫଳତଃ, ସାତଟି ଗ୍ରାମର 3,955 ଲୋକ ପ୍ରଦୂଷିତ ଜଳ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ ।
- ସେହିପରି, ନୂଆପଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାରେ, 2,776 ଟି ଜନବସତି ମଧ୍ୟରୁ 905 (32.60 ପ୍ରତିଶତ) ଟି ଜନବସତିରେ ଜଳ ଉତ୍ସ ଫ୍ଲୋରାଇଡ୍ ସଂକ୍ରମିତ ଥିଲା । ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ କାଳୀନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସବୁଠି ବିଭାଗ 542 ଜନବସତିରେ 600 ଫ୍ଲୋରାଇଡ୍ ଅପସାରଣ ଯତ୍ନ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ପାଇପ୍ ଜଳ ଯୋଗାଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ମାଧ୍ୟମରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣରେ ବିଶୁଦ୍ଧ ଜଳଯୋଗାଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଯତ୍ନ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2017) ଯେ ନୂଆପଡ଼ାରେ 751 କୋଟି ଟଙ୍କା ବିନିମୟରେ ସୁରକ୍ଷିତ ଜଳ ଉତ୍ସ କରିବାକୁ ସେମାନେ ଯୋଜନା କରିଛନ୍ତି । ଉତ୍ତରରୁ ଏହା ନିଷ୍ପତ୍ତ ହେଲା ଯେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅସୁରକ୍ଷିତ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି ।

3.3.6 ନିରୀକ୍ଷଣ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା

ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ଚାରି ସ୍ତରୀୟ ସେବା ପ୍ରଦାନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଥିଲା, ଯଥା: ଗ୍ରାମ/ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ, ଉପଜିଲ୍ଲା/ ବ୍ଲକ, ଜିଲ୍ଲା ଓ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ । ସମାକ୍ଷା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅଭାବ ଥିବା ପରିଲକ୍ଷିତ କରିଥିଲା (ସାରଣୀ 3.3.5):

ସାରଣୀ 3.3.5 ନିରୀକ୍ଷଣ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଉପରେ ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ

ବିଷୟ	ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା/ ମାନଦଣ୍ଡ	ଅଭାବ
ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଏସ୍ଏଲ୍ ଏସ୍ଏସ୍ଏସ୍ ⁸⁷ ବୈଠକ ଅନୁଷ୍ଠିତ ନହେବା	ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଏସ୍ଏଲ୍ ଏସ୍ଏସ୍ଏସ୍ ବୈଠକ ବର୍ଷକୁ ଅତିକମରେ ଦୁଇଥର ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।	2012-13, 2015-16 ଏବଂ 2016-17 ରେ ଏସ୍ଏଲ୍ ଏସ୍ଏସ୍ଏସ୍ ବୈଠକ ମାତ୍ର ଥରେ ଲେଖାଏଁ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ 2013-14 ଏବଂ 2014-15 ରେ ଦୁଇ ଥର ବୈଠକ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା ।
ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ସଂସ୍ଥା (ଏସ୍ଟିଏ) ଦ୍ଵାରା ବିସ୍ତୃତ	ଗ୍ରାମୀଣ ଜଳଯୋଗାଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକର ଯୋଜନା ଓ ନକ୍ସାକୁ ଦୃଢ଼ ଏବଂ ମିତବ୍ୟୟିତା କରିବା ଥିଲା ରାଜ୍ୟ	ବିଭାଜନୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଗୁଡ଼ିକ ପାଇପ୍ ଜଳ ଯୋଗାଣ କାର୍ଯ୍ୟର ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ/ ଅଟକଳ ଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ ପାଇଁ

⁸⁵ ଭାରତୀୟ ମାନକ ବ୍ୟବସ୍ଥା
⁸⁶ ଚନ୍ଦ୍ରାହାଣ୍ଡି ଏବଂ କୋଶଗୁମୁଡ଼ା
⁸⁷ ପ୍ରମୁଖ ସଚିବ, ଆର୍ଡି ବିଭାଗଙ୍କ ଅଧିକାରରେ

<p>ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟଗୁଡ଼ିକର ଯାଞ୍ଚ ନହେବା</p>	<p>ବୈଷୟିକ ସଂସ୍କାର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।</p>	<p>ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ସଂସ୍କାର ପଠାଇ ନଥିଲେ । ଏହା ହୋଇଥିଲେ ପ୍ରକଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକର ନକ୍ସାକୁ ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ମତ, ଦୃଢ଼ ଓ ମୂଲ୍ୟ ଅନୁସାରେ ଉପଯୋଗୀ ବୋଲି ନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା । କେବଳ ସେମାନେ ଓଭର ହେଡ୍ ଟାଙ୍କିର ନକ୍ସାକୁ ଚେଷ୍ଟର ପରେ ପଠାଇଥିଲେ । ଏହା ଫଳରେ, କେନ୍ଦୁଝର ବିଭାଜନର ଚାରିଟି⁸⁸ କାମ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବାକୁ 21 ରୁ 32 ମାସ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । ସରକାର ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟ ଗୁଡ଼ିକୁ, ରାଜ୍ୟ ବୈଷୟିକ ସଂସ୍କାର ଯାଞ୍ଚ ନିମନ୍ତେ ପଠାଇବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଉଛି ।</p>
<p>ସାମାଜିକ ସମୀକ୍ଷା ନହେବା</p>	<p>ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁସାରେ, ସଙ୍ଗଠନର ସାମାଜିକ ଦାୟିତ୍ୱବୋଧ ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନରେ ନୈତିକତା ଅବଲମ୍ବନରେ ଉନ୍ନତି, ଯୋଗ୍ୟତା, ଭାବନା ଶକ୍ତି ଓ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ସାମାଜିକ ସମୀକ୍ଷା ଏକ ଉପାୟ ଅଟେ । ପିଏଚ୍‌ଇଡି/ ସଂପୃକ୍ତ ବିଭାଗ ଏବଂ ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବିନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ପାଣ୍ଠି ବିନିଯୋଗ ହୋଇଥିବାକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଷ୍ଠୀ ସଂଗଠନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତି ଛଅ ମାସରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତାରିଖରେ ସାମାଜିକ ସମୀକ୍ଷା ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।</p>	<p>ରାଜ୍ୟରେ 2012-17 ମଧ୍ୟରେ ଜଳର ମାନ ଓ ପରିମାଣ, ଜଳ ଯୋଗାଣର ସମୟ ଏବଂ ଜଳ ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ଲୋକମାନେ ଅତିକ୍ରମ କରୁଥିବା ଦୂରତା ବିଷୟରେ ଅବଗତ ହେବା ନିମନ୍ତେ ବିଭାଗ ଏପରି ସମୀକ୍ଷା କରିବାକୁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିନଥିଲେ । ପ୍ରସ୍ଥାନ ସମ୍ମିଳନୀ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ରେ ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ଓ ପାନୀୟ ଜଳ ବିଭାଗର ଯୁଗ୍ମ ସଚିବ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇଥିଲେ ଯେ ସାମାଜିକ ସମୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ।</p>

(ଉତ୍ସ: ସଂପୃକ୍ତ ବିଭାଗର ନଥିପତ୍ର)

3.3.7 ଉପସଂହାର

ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରେ ଆବଶ୍ୟକତା ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସଙ୍କ ପରିସରଭୁକ୍ତ ଓ ଗୁଣବତ୍ତା ପ୍ରଭାବିତ ଜନବସତିଗୁଡ଼ିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ପାନୀୟ ଜଳ ଓ ପରିମଳ ମହାଲୟର ଅନୁଲୋଚନା ତାତକାଳିନୀ ସମୀକ୍ଷା ପରିଚାଳନା ସୂଚନା ପଛତା ବିଶ୍ୱାସଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା । ଜନବସତିଗୁଡ଼ିକର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତି, ଜନବସତି-ଓ୍ୱାରା ଜଳଯୋଗାଣ ପରିମାଣ ଓ ଉପଲବ୍ଧ ସୁବିଧା ସମ୍ପର୍କିତ ତଥ୍ୟ ଅବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଥିଲା ।

ପାଣ୍ଠି ପରିଚାଳନା ପ୍ରଭାବୀ ନଥିଲା ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଳମ୍ବିତ ପାଣ୍ଠି ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ମନ୍ଦୁର ଗତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପାଦନ ପାଇଁ ପାଣ୍ଠିର ସଙ୍କ ବିନିଯୋଗ ହେବା ଭଳି ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ।

କୌଶଳାତ୍ମକ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମରେ 2017 ସୁଦ୍ଧା ହାସଲ କରିବାକୁ ଥିବା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବହୁଳ ମାତ୍ରାରେ ହାସଲ ହୋଇପାରି ନଥିଲା । ଜଳ ମାନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଓ ନିରୀକ୍ଷଣ ପଛତା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ନଥିଲା ।

ଉପଯୁକ୍ତ ବିଜ୍ଞାନସମ୍ମତ ସର୍ବେକ୍ଷଣ ନକରି ନକଲ୍‌ପ ଖନନ କରିବା ଫଳରେ ଶୁଖିଲା ନଳକୂପ ଖନନ ହୋଇଥିଲା ଯାହାକି ଜନବସତିଗୁଡ଼ିକୁ ପାନୀୟ ଜଳରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିଥିଲା ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ହୋଇଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚ ନିରର୍ଥକ ହେଲା ।

⁸⁸ ଚଉଥା, ଚୁକୁଡ଼ିହ, ପଦୁଅ, ଜାଜପୋଖା ପିତବୁଏସ୍

ତେଣୁ, ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମାଣ ପାନୀୟ ଜଳ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରଭାବୀ ନଥିଲା ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ସବୁ ସମୟରେ ବିଶୁଦ୍ଧ ପାନୀୟ ଜଳ ଯୋଗାଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

ଗୃହ ବିଭାଗ

3.4 କର୍ମଚରୀ ବାସଗୃହ ନିର୍ମାଣରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବ୍ୟୟ

ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଭିତ୍ତି କ୍ଷେତ୍ର ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଭିତ୍ତିକ୍ଷେତ୍ର ସହିତ 643ଟି କର୍ମଚରୀ ବାସଗୃହ ନିର୍ମାଣ କରାଯିବା ହେତୁ 26.76 କୋଟି ଟଙ୍କାରେ ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତାର ପରିଶିଷ୍ଟ XXV ରେ ସରକାରୀ ବାସଗୃହର⁸⁹ ଭିତ୍ତିକ୍ଷେତ୍ର ବିଷୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଅଛି । ଓଡ଼ିଶା ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତା କେବଳ ସରକାରଙ୍କର ପ୍ରାକ୍ ଅନୁମୋଦନ ସହିତ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଭିତ୍ତିକ୍ଷେତ୍ରର ପରିବର୍ତ୍ତନ ବିଷୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ଅର୍ଥ ବିଭାଗ, ବାସଗୃହର ଭିତ୍ତିକ୍ଷେତ୍ର ଅନୁଯାୟୀ ଲାଭସେନସ୍ ଦେୟ ସ୍ଥିତ କରିଥିଲେ ।

ସମାକ୍ଷା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା 2,707 କର୍ମଚରୀ ବାସଗୃହ ମଧ୍ୟରୁ 643ଟି ଗୃହର ନିର୍ମାଣ ସମକ୍ଷାୟ ନଥି ଗୁଡ଼ିକର ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପୁଲିସ୍ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ କଲ୍ୟାଣ ନିଗମ (ଓଏସପିଏଚ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁସି)ର ଆଠଟି⁹⁰ ବିଭାଜନ 2009-17 ମଧ୍ୟରେ ଏହି ବାସଗୃହ⁹¹ ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । ସମାକ୍ଷାରେ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ବାସଗୃହ ଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ମାଣ ଅଧିକ ଭିତ୍ତିକ୍ଷେତ୍ର ଆଧାରରେ ନିର୍ମାଣ କରି ନିଗମ 26.76 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଧିକ ବ୍ୟୟ କରିଥିଲେ (ସାରଣୀ 3.4.1) ।

ସାରଣୀ 3.4.1: ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବା ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବାସଗୃହ ଗୁଡ଼ିକରେ ହୋଇଥିବା ଅଧିକ ବ୍ୟୟର ବିବରଣୀ

ବାସ ଗୃହର ଶ୍ରେଣୀ	ମହଲା	ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଭିତ୍ତି କ୍ଷେତ୍ର (ବର୍ଗଫୁଟ୍)	ନିର୍ମିତ ପ୍ରକୃତ ଭିତ୍ତିକ୍ଷେତ୍ର (ବର୍ଗଫୁଟ୍)	ଅଧିକ ଭିତ୍ତିକ୍ଷେତ୍ର (ବର୍ଗଫୁଟ୍)	ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବାସଗୃହର ସଂଖ୍ୟା	ଅଧିକ ବ୍ୟୟ (ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)
ଡି	ଏକ	900	1275	375 (42)	51	26.76
ଇ	ଏକ/ଦୁଇ/ତିନି	600 ଏବଂ 655	944 -986	344-331 (51 - 64)	223	
ଏଫ୍	ଏକ/ଦୁଇ/ତିନି	366 ଏବଂ 424	677	311 ଏବଂ 253 (60 -85)	369	
ମୋଟ					643	26.76

(ଉତ୍ସ: ଓଏସପିଏଚ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁସିଙ୍କ ନଥି)

ସମାକ୍ଷାରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ଏହି ବାସଗୃହ ଗୁଡ଼ିକର ନକ୍ସା ତଥା ଅଟକଳ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତାରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅନୁସରଣ କରାଯାଇନଥିଲା । ବିଧି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଏବଂ ଅଗ୍ନିଶମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ 2009-14 ଅବଧିରେ ଅଟକଳ ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ତୁଟି ବିଚ୍ୟୁତ ଗୁଡ଼ିକ ସେହିଭଳି ଅବସ୍ଥାରେ ରହିଥିଲା । 643 ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବାସଗୃହ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଗମ ପୂର୍ବ ବିଭାଗ ସଂହିତା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ 3.44 ଲକ୍ଷ ବର୍ଗଫୁଟ୍ ନିର୍ମାଣ ସ୍ଥଳେ, ମୋଟ 5.34 ଲକ୍ଷ ବର୍ଗଫୁଟ୍ ର ଭିତ୍ତିକ୍ଷେତ୍ର

⁸⁹ ଡି ଶ୍ରେଣୀ ବାସଗୃହ (ଏକ ମହଲା): 900 ବର୍ଗଫୁଟ୍; ଇ ଶ୍ରେଣୀ ବାସଗୃହ (ଏକ ମହଲା): 600 ବର୍ଗଫୁଟ୍; ଇ ଶ୍ରେଣୀ ବାସଗୃହ (ଦ୍ୱିତୀୟ/ ତୃତୀୟ ମହଲା): 655 ବର୍ଗଫୁଟ୍; ଏଫ୍, ଶ୍ରେଣୀ ବାସଗୃହ (ଏକ ମହଲା): 366 ବର୍ଗଫୁଟ୍ ଏବଂ ଏଫ୍, ଶ୍ରେଣୀ ବାସଗୃହ (ଦ୍ୱିତୀୟ/ ତୃତୀୟ ମହଲା): 424 ବର୍ଗଫୁଟ୍

⁹⁰ ଅନୁଗୁଳ, ବାଲେଶ୍ୱର, ବ୍ରହ୍ମପୁର, ଭବାନୀପାଟଣା, କଟକ, ଭୁବନେଶ୍ୱର, କୋରାପୁଟ ଏବଂ ସମଲପୁର

⁹¹ 74.98 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ନିର୍ମାଣ ହୋଇଥିବା ଡି ଶ୍ରେଣୀ : 51, ଇ ଶ୍ରେଣୀ: 223 ଏବଂ ଏଫ୍ ଶ୍ରେଣୀ: 369 ବାସଗୃହ

ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । ଏହାଦ୍ୱାରା 26.76 କୋଟି ଟଙ୍କାର ମୂଲ୍ୟର 1.90 ଲକ୍ଷ ବର୍ଗଫୁଟ ଅତିରିକ୍ତ ଭିତ୍ତିଭେଦ ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ ସଂହିତାକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ସରକାରୀ ବାସଗୃହ ଗୁଡ଼ିକର ବିନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିବରଣୀକୁ ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଫଳରେ 26.76 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅତିରିକ୍ତ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା । ଆବଶ୍ୟକକାରାମାନଙ୍କ ଠାରୁ ବାସଗୃହର ବର୍ଦ୍ଧିତ ଭିତ୍ତିଭେଦ ପାଇଁ ବର୍ଦ୍ଧିତ ଦରରେ ଲାଭସେନ୍ଦ୍ର ଫି ଆଦାୟ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

ବୈଷୟିକ କର୍ମଚାରୀ ଅଭାବରୁ ଓଏସପିଏଚ୍‌ବଲ୍ୟୁୟି ଠାରୁ ନକ୍ସାର ଯାଞ୍ଚ କରା ନଯାଇ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ବିଷୟ ଅତିରିକ୍ତ ମହାନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2017) । ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଭାଗ ସଂହିତାରେ ତ୍ରୁଟି ବିଚ୍ୟୁତିକୁ ନିୟମିତ କରିବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ବିଷୟ ମହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଅଗ୍ନିଶମ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ(ଅପ୍ରେଲ 2017) ।

ଏହି ବିଷୟଟି ସରକାରଙ୍କୁ ପ୍ରତିବେଦିତ କରାଯାଇଥିଲା (ଜୁନ୍ 2017) । ଉତ୍ତର ପ୍ରତୀକ୍ଷିତ ଅଛି (ଫେବୃୟାରୀ 2018) ।

ଯୋଜନା ଏବଂ ଅଭିସରଣ ବିଭାଗ ରାଜସ୍ୱ ଓ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା ବିଭାଗ, ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ତତ୍ପରୀକ୍ଷା ତୁଚ୍ଛ ଜାତି ଓ ଜନ ଜାତି ଉନ୍ନୟନ, ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଓ ପଛୁଆ ବର୍ଗ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ଓ ମିଶନ ଶକ୍ତି ବିଭାଗ ଏବଂ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ

3.5 ଅନୁଚିତ୍ ପାଣ୍ଠି ପରିଚାଳନା ହେତୁ ସୁଧ ବାବଦରେ 15.39 କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ଷତି

ଅବ୍ୟୟିତ ପାଣ୍ଠିକୁ ଫେଲ୍ଡ୍ ଖାତାରେ ନ ରଖି ସଂଚୟ/ ଚଳନ୍ତି ଖାତାରେ ରଖିବା ଦ୍ୱାରା 15.39 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସୁଧ ଜନିତ କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା ।

ଅବ୍ୟୟିତ ପରିଚାଳନା ପାଣ୍ଠିକୁ ଫେଲ୍ଡ୍ ଖାତାରେ ରଖିବା ପାଇଁ ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସଂସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ⁹² ଦେଇଥିଲେ । ଫେଲ୍ଡ୍ ଜମା ଉପରେ ବ୍ୟାଙ୍କ ଗୁଡ଼ିକ ସଂଚୟ ଖାତାରେ ଟଙ୍କା ଉଠାଣର ସୁବିଧା ସହିତ ଅଧିକ ହାରରେ ସୁଧ ପ୍ରଦାନ କରୁଥିଲେ ।

ସମୀକ୍ଷାରେ ଦେଖାଯାଇଥିଲା⁹³ ଯେ ଉଠାଣ ଓ ବିତରଣ ଅଧିକାରୀମାନେ ପାଣ୍ଠି⁹⁴କୁ ବ୍ୟାଙ୍କ ସଂଚୟ/ଚଳନ୍ତି ଖାତାରେ ଜମା କରିଥିଲେ । ଏହା ଫଳରେ ସୁଧ ବାବଦରେ 15.39⁹⁵ କୋଟି ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା ଯାହାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତସାର **ସାରଣୀ 3.5.1** ରେ ଦିଆଗଲା ।

ସାରଣୀ 3.5.1: ପାଣ୍ଠିକୁ ସଂଚୟ/ ଚଳନ୍ତି ଖାତାରେ ରଖିବା ହେତୁ ସୁଧ ଜନିତ କ୍ଷତି

ବିଭାଗର ନାମ	କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ନାମ	ସଞ୍ଚୟ ଖାତା/ ଚାଲୁ ଖାତା ଆକାର୍ଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟା	ଫେଲ୍ଡ୍ ଦରରେ ସୁଧ	ପ୍ରକୃତ ସୁଧ ପ୍ରାପ୍ତି	ସୁଧ କ୍ଷତି
			(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)		
ଯୋଜନା ଓ ଅଭିସରଣ (ପିଆଣ୍ଡସି) ବିଭାଗ	ଜିଲ୍ଲା ଯୋଜନା ଓ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ସଂସ୍ଥା, ନୂଆପଡା	11	6.98	4.45	2.53
	ଜିଲ୍ଲା ଯୋଜନା ଓ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ	3	2.90	1.80	1.10

⁹² ଅକ୍ଟୋବର 2012 ଏବଂ ନଭେମ୍ବର 2014

⁹³ ଅବଧି ଜୁନ୍ 2016 ରୁ ମାର୍ଚ୍ଚ 2017

⁹⁴ ଅବ୍ୟୟିତ ଯୋଜନା ପାଣ୍ଠି ଏବଂ ଅବିତରଣ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ପାଣ୍ଠି

⁹⁵ ଫେଲ୍ଡ୍ ହାରରେ କିଣାଯାଇଥିବା ସୁଧ ବିୟୁକ୍ତ ସଂଚୟ ଜମା ହାରରେ ପାଇଥିବା ସୁଧ

ବିଭାଗର ନାମ	କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ନାମ	ସଞ୍ଚୟ ଖାତା/ ଚାଲୁ ଖାତା ଆକାରଣ ସଂଖ୍ୟା	ଫ୍ଲୋକୁ ଦରରେ	ପ୍ରକୃତ ସୁଧ ପ୍ରାପ୍ତି	ସୁଧ କ୍ଷତି
			(କୋଟି ଟଙ୍କାରେ)		
	ସଂସ୍ଥା, କଲହାଣ୍ଡି				
ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ (ଏଚ୍ ଆଣ୍ଡ ୟୁଡି) ବିଭାଗ	ରାଜ୍ୟ ସହର ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥା	11	3.17	2.28	0.89
ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଜନଜାତି ଏବଂ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ସଂପ୍ରଦାୟ ଏବଂ ପଛୁଆ ଶ୍ରେଣୀ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ	ଓଡ଼ିଶା ଆଦର୍ଶ ଆଦିବାସୀ ଶିକ୍ଷା ସମିତି	1	0.59	0	0.59
	ଜିଲ୍ଲା କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	2	0.12	0	0.12
	ଜିଲ୍ଲା କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ, ଗଜପତି	3	0.55	0.36	0.19
	ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିକାରୀ, ସମନ୍ୱିତ ଆଦିବାସୀ ଉନ୍ନୟନ ଏଜେନସୀ, ବାଲିଗୁଡ଼ା	9	2.14	1.33	0.81
	ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିକାରୀ ସମନ୍ୱିତ ଆଦିବାସୀ ଉନ୍ନୟନ ଏଜେନସୀ, ନବରଙ୍ଗପୁର	9	2.40	1.53	0.87
	ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିକାରୀ ସମନ୍ୱିତ ଆଦିବାସୀ ଉନ୍ନୟନ ଏଜେନସୀ, ଜୟପୁର	15	0.60	0.55	0.05
ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ଏବଂ ମିଶନ ଶକ୍ତି (ଡିଏସ୍‌ଡିଏସ୍‌ସି ଏବଂ ଏମ୍‌ଏସ୍‌) ବିଭାଗ	ଜିଲ୍ଲା ସାମାଜିକ କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ (ଡିଏସ୍‌ଡିଏସ୍‌ସି), ସମଲପୁର	10	1.64	0.15	1.49
	ଡିଏସ୍‌ଡିଏସ୍‌ସି, ଗଜପତି	4	0.30	0.20	0.10
	ଡିଏସ୍‌ଡିଏସ୍‌ସି, ଅନୁଗୁଳ	9	2.87	1.75	1.12
	ଡିଏସ୍‌ଡିଏସ୍‌ସି, ବଲାଙ୍ଗିର	6	2.44	1.56	0.88
	ଡିଏସ୍‌ଡିଏସ୍‌ସି, ନବରଙ୍ଗପୁର	1	0.40	0	0.40
	ଡିଏସ୍‌ଡିଏସ୍‌ସି, ଦେବଗଡ଼	10	2.53	0.78	1.75
	ଡିଏସ୍‌ଡିଏସ୍‌ସି, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା	9	0.85	0.29	0.56
	ଶିଶୁ ବିକାଶ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିକାରୀ (ସିଡିପିଓ), ବାରକୋଟ	2	0.42	0.21	0.21
ସିଡିପିଓ, ନୁଆପଡ଼ା	2	0.22	0.17	0.05	
ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଗଣ ଶିକ୍ଷା (ଏସ୍‌ଆଣ୍ଡଏମ୍‌ଇ) ବିଭାଗ	ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରୋଗ୍ରାମ ଅଧିକାରୀ (ଓପିଇପିଏ)	8	2.55	1.68	0.87
	ଜିଲ୍ଲା ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାରୀ (ଡିଇଓ), ଖୋର୍ଦ୍ଧା	2	3.28	2.47	0.81
ମୋଟ			36.95	21.56	15.39

(ଉତ୍ସ: ଉପରୋକ୍ତ ଯୁନିଟ୍ ଗୁଡ଼ିକର ନଥି)

ଯୋଜନା ଏବଂ ଅଭିସରଣ ଓ ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ଏବଂ ମିଶନ ଶକ୍ତି ବିଭାଗ, ସମ୍ପାଦକ ଓ ଆଦର୍ଶ ଜନଜାତି, ଶିକ୍ଷା ସମିତି (ଓଏମ୍‌ଟିଇଏସ୍) ଏବଂ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ପ୍ରକଳ୍ପ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ (ଓପିଇପିଏ) ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ (ଫେବୃୟାରୀ 2017 ରୁ ଜୁଲାଇ 2017 ମଧ୍ୟରେ) ଯେ ସେମାନେ ସଂଚୟ/ ଚଳନ୍ତି ଖାତା ଗୁଡ଼ିକୁ ଫ୍ରେଜ୍ ଖାତାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିସାରିଛନ୍ତି । ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ସଂଚୟ ଖାତା ଗୁଡ଼ିକୁ ଫ୍ରେଜ୍ ଜମା ଖାତାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇଥିବା ବିଷୟ ଜିଲ୍ଲା କଲ୍ୟାଣ ଅଧିକାରୀ, ଝାରସୁଗୁଡ଼ା ଓ ଗଜପତି ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2017, ଫେବୃୟାରୀ 2017 ଏବଂ ଡିସେମ୍ବର 2016) । ପରିକଳ୍ପନା ପାଣ୍ଡିକୁ ଫ୍ରେଜ୍ ଜମାରେ ରଖିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଠାରୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇନ ଥିବା ବିଷୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ସମନ୍ୱିତ ଆଦିବାସୀ ଉନ୍ନୟନ ଏଜେନ୍ସୀ, ଜୟପୁର ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2017) ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ପାଳନ କରାନଯିବା ହେତୁ 2013-16 ମଧ୍ୟରେ ସୁଧ ବାବଦରେ 15.39 କୋଟି ଟଙ୍କାର କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା ।

ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ

3.6 ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା (ଏଲ୍‌ଏଲ୍) ଗଠନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ସଂସ୍ଥାକୁ ଅନୁଚିତ ଅନୁଗ୍ରହ

ରାଜ୍ୟର 108ଟି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା ଗଠନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ମନୋନୟନ ଭିତ୍ତିରେ ଏକ ବେସରକାରୀ ଫାର୍ମକୁ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନୀତି ମୁତାବକ ନଥିଲା । ପୁନଶ୍ଚ, ସମୁଦାୟ 8.64 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା ଗଠନ କରାଯାଇଥିବା 42ଟି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖା ଯାଇନଥିଲା ।

ରାଜ୍ୟର ସମସ୍ତ ବିଶ୍ୱ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ସରକାରୀ ଏବଂ ସରକାରୀ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ଡିଗ୍ରୀ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକରେ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା (ଏଲ୍‌ଏଲ୍)ର ଗଠନ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2012) । ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ସଂସ୍କୃତିତ କୌଶଳ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ଏହାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା । ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା ଗଠନର ବିସ୍ତୃତ ପ୍ରକଳ୍ପ ରିପୋର୍ଟରେ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଯୋଗାଇ ଦେବା କୋଠରୀମାନଙ୍କରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ, ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସାଜ ସରଞ୍ଜାମ, ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ସାଜସଜ୍ଜା, କୋଠରୀ ଗୁଡ଼ିକରେ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ହାର୍ଡୱେର ଏବଂ ସଫ୍ଟୱେର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆନୁସଙ୍ଗିକ ଉପକରଣ ବିଷୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା । 30 ଜଣ ବସିବା କ୍ଷମତା ସହ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳାର ଚଟାଣ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 1,200 ବର୍ଗଫୁଟ ରଖିବା ପାଇଁ ଡିପିଆରରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଥିଲା । ସମସ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଅଟକଳ ମୂଲ୍ୟ 92.82 କୋଟି ଟଙ୍କାକୁ ଅଧିକ ଥିଲା ।

ବିଭାଗର ତତ୍କାଳୀନ ପ୍ରମୁଖ ସଚିବଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଉଚ୍ଚ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ମନୋନୟନ ଭିତ୍ତିରେ, ଏକ ସଂସ୍ଥା ‘ସେଣ୍ଟର ଫର ଆଡଭାନ୍ସ କମ୍ୟୁନିକେସନ୍ (ସିଏସିଏମ୍)’ କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇଥିଲା (ନଭେମ୍ବର 2012) । ସିଏସିଏମ୍ କୁ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ଅଫ୍ ଟେକନୋଲୋଜି (ଆଇଆଇଟି) ଖଡଗପୁର, ଯିଏକି ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଏକ ବିଖ୍ୟାତ ବୈଷୟିକ ଅନୁଷ୍ଠାନର ଏକ ଯୁନିଟ୍ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା । ବିଭାଗ ସିଏସିଏମ୍ ସହିତ ତିନିବର୍ଷ ବିଧିମାନ୍ୟତା ଥିବା ଏକ ବୁଝାମଣା ସ୍ୱାକ୍ଷରକ ପତ୍ର ସାକ୍ଷର କରିଥିଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2013) । ବୁଝାମଣା ପତ୍ର ଅନୁସାରେ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା (ପ୍ରତ୍ୟେକ କେନ୍ଦ୍ରରେ) ଦୁଇଗୋଟି ପ୍ରକୋଷ ମଧ୍ୟରେ 24 ଜଣ ଛାତ୍ରଙ୍କର ଆସନ ସୁବିଧା ଥାଇ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି 20 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାର ଥିଲା । ଫେବୃୟାରୀ 2016ରେ ବୁଝାମଣା ପତ୍ରର ପରିସମାପ୍ତି ପରେ, ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ତାହାକୁ ନବୀକରଣ କରିଥିଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2016) ଏବଂ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା ଅନ୍ୟ 20ଟି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ 2017 ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ଅନୁମୋଦନ କଲେ । ପରିଣାମ ସରୁପ ରାଜ୍ୟରେ 40ଟି ସରକାରୀ ଏବଂ 68ଟି ସରକାରୀ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ମଇ 2013 ରୁ ନଭେମ୍ବର 2016 ମଧ୍ୟରେ 108ଟି ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା, ସିଏସିଏମ୍ କୁ 22.88 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସମାକ୍ଷା ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନିୟମିତତା ଅବଲୋକନ କରିଥିଲେ:

- ସିଏସିଏମ୍ ଏକ ବେସରକାରୀ ସଂଗଠନ ଅଟେ ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରଶାସନିକ ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ସଂପର୍କ ଆଇଆଇଟି ଖତଗପୁର ସହିତ ନଥିଲା । ତେଣୁ ଆଇଆଇଟି, ଖତଗପୁର ଆଳରେ ଏହାର ଚୟନ ନିୟମ ମୁତାବକ ନଥିଲା । ପ୍ରକୃତରେ ଏହା ମନମୁଖୀ ଏବଂ ଅନୈତିକ ଥିଲା ।
- ଓପିଡକ୍ସି ସଂହିତା (ଖଣ୍ଡ I) ର ଅନୁକ୍ଳେପ 3.5.9 ଅନୁଯାୟୀ କେବଳ ଅତିରିକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟତୀତ 5.00 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଟେଣ୍ଡର, ଅପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ସାର୍ବଜନିକ ଭାବେ ଆହ୍ୱାନ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଅର୍ଥ ଉପଦେଷ୍ଟା ତଥା ଅତିରିକ୍ତ ସଚିବ, ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଓପିଡକ୍ସି ଆହ୍ୱାନ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ । ସିଏସିଏମ୍ କୁ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ସଂପର୍କିତ ନଥିପତ୍ର ସହମତି ନିମନ୍ତେ ଅର୍ଥ ବିଭାଗକୁ ପଠାଇବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ତତ୍କାଳୀନ ପ୍ରମୁଖ ସଚିବ⁹⁶, ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ 7 ଜାନୁଆରୀ 2013 ରେ ତାଙ୍କର ମତକୁ ଖାରଜ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସିଏସିଏମ୍ ଗୋଟିଏ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କର ସଂସ୍ଥା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ବିନା ଟେଣ୍ଡରରେ କରାଯାଇ ପାରିବ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇ କାର୍ଯ୍ୟ ଜାରି ରଖିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ, ବୁଝାମଣା ପତ୍ର ଉପରେ ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ସହମତି ଫେବୃୟାରୀ 2013 ରେ ନିଆଯାଇଥିଲା ।
- ସିଏସିଏମ୍ କୁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଏକ ସଂସ୍ଥା ଭାବି, ସମଗ୍ର ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ସମୟରେ ଏହି ସଂସ୍ଥା ଠାରୁ ବିଭାଗ କର (ଟିଡିଏସ୍) ବାବଦରେ 22.88 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅସ୍ତୁଳ କରିନଥିଲେ ।
- ସମାକ୍ଷା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇଥିବା 102 ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ, ସମାକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ 56 ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖା ହୋଇନଥିଲା । 42ଟି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ, ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା ଏକରୁ ତିନି ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ 8.64 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥିଲା । ଅବଶିଷ୍ଟ 14 ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ, ବିଗତ ଶିକ୍ଷା ବର୍ଷ(2016-17) ରେ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା ।
- 46ଟି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ ନାମ ଲେଖାଇବାର ବିବରଣୀ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯଦିଓ 13ଟି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମଲେଖାର ପ୍ରମାଣ ପେଶ କରିବାରେ ଅସଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଅଧ୍ୟାପନା କର୍ମଚରୀ ନଥିବା, ପାଠ୍ୟକ୍ରମଟିକୁ ଏକାନ୍ତେମିକ୍ କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରରେ ସାମିଲ ନ କରିବା ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତ ଯୋଗାଣ ନ ହେବା ଯୋଗୁଁ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା ଅକାମୀ ଥିଲା ବୋଲି ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଅଧ୍ୟକ୍ଷମାନେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ଆଳରେ ଗୋଟିଏ ଘରୋଇ ସଂସ୍ଥାକୁ ମନୋନୟନ ଭିତ୍ତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ବେଆଇନ ଥିଲା । ସିଡିସିର ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା ଏବଂ ସଂଗ୍ରହଣ ନିୟମ ଉଲଙ୍ଘନ କରି ପ୍ରମୁଖ ସଚିବ, ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ମନମୁଖୀ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ । ଆର୍ଥିକ ଉପଦେଷ୍ଟାଙ୍କ ସୁପାରିଶ ସତ୍ତ୍ୱେ ଏହା ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ ସଂହିତାକୁ ଉଲଙ୍ଘନ କରାଯାଇ ସିଏସିଏମ୍ କୁ ଅନୁଚିତ୍ ଅନୁଗ୍ରହ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରକୃତ ଉପରେ 22.88 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳାର ଅପ୍ରଭାବୀ ଉପଯୋଗ ଯୋଗୁଁ ସରକାରଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହାସଲ ହୋଇପାରିନଥିଲା ।

ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ଜୁଲାଇ 2017) ଯେ ଯେହେତୁ ଆଇଆଇଟି, ଖତଗପୁର ସାଇନସ୍ ଆଣ୍ଡ ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ଇଣ୍ଟରପ୍ରିନିୟର ପାର୍କ (ଏସିଟିଇପି) ରେ ସିଏସିଏମ୍ ଗଠିତ ହୋଇଥିଲା, ସିଏସିଏମ୍ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଅଧିକ ବିଶ୍ୱସ୍ତଯୋଗ୍ୟ ବୋଲି ଚିନ୍ତା କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳା ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ଅଂଶ ନଥିଲା, କେତେକ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ହାଜିରା କତାକାତି ଭାବେ ଅନୁରକ୍ଷଣ ହେଉନଥିଲା ।

ଉପରୋକ୍ତ ଉଭୟ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ସିଏସିଏମ୍ ହେଉଛି ଏସିଟିଇପିର ଏକ ଉଦ୍ୟୋଗ ମାତ୍ର ଏବଂ ଏହା ଆଇଆଇଟି, ଖତଗପୁରର କଦାପି ଏକ ଯୁନିଟ୍ ନୁହେଁ । ତତ୍ କାଳୀନ ପ୍ରମୁଖ ସଚିବ ମନମୁଖୀ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରି ସରକାରଙ୍କୁ ଅପଥଦର୍ଶୀ ନୀତିରେ ପରିଚାଳିତ କରିବାରୁ ତାଙ୍କୁ ଦାୟୀ କରାଯିବା ଉଚିତ୍ । ପୁନଶ୍ଚ 55 ପ୍ରତିଶତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମ ଲେଖାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଶତକଡା 13 ପ୍ରତିଶତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରେ ନାମ

⁹⁶ ଶ୍ରୀ ଗଗନ କୁମାର ଧଳ, ଆଇଏଏସ୍

ଲେଖାଯାଇଥିବା ଅଭିଲିଖିତ ନଥିପତ୍ର ନଥିଲା ଯାହାକି ଭାଷା ପ୍ରୟୋଗଶାଳାରେ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟୟର ଫଳପ୍ରଦତା ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ଥିଲା ।

ଗୃହ ବିଭାଗ

3.7 ସରକାରୀ ସମ୍ପତ୍ତିର ବେଆଇନ ଦଖଲ

ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କର ପିଲାମାନଙ୍କ ନିମିତ୍ତ 4.86 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସରକାରୀ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ କାରାଗାର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଦଖଲକୁ ନେବାରେ ବିଫଳ ହେବାରୁ ବେସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା ତାକୁ ବେଆଇନ ଦଖଲରେ ରଖିଥିଲେ ।

ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ଗୁଡ଼ିକର ଅଧିକତମ ସୁବିଧା ହାସଲ କରିବା ପାଇଁ ଅର୍ଥ ବିଭାଗ ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2005 ରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିଥିଲେ । ପୁନଶ୍ଚ, ସହରାଞ୍ଚଳରେ ସରକାରୀ ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ଅନଧିକୃତ ଦଖଲକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦଖଲଚ୍ୟୁତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଓଡ଼ିଶା ସାର୍ବଜନିକ ପରିସର (ବେଆଇନ ଦଖଲକାରୀ ମାନଙ୍କ ଦଖଲଚ୍ୟୁତ) ଅଧିନିୟମ, 1972 ର ଧାରା 4(1) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ।

ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କର ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ଛାତ୍ରାବାସ ଗଠନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନଭେମ୍ବର 2010ରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ । ତଦନୁସାରେ ସାଧାରଣ ପ୍ରଶାସନ ବିଭାଗ 3.50 କୋଟି⁹⁷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର 0.500 ଏକର ଜମି⁹⁸ ଗୃହ ବିଭାଗ କୁ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିଲେ । କାରାଗାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ 1.36 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପୁଲିସ ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଏବଂ କଲ୍ୟାଣ ନିଗମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାର ଥିଲା । ଓଏସପିଏଚ୍‌ଟିଏସ୍‌ସି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଫେବୃୟାରୀ 2013 ରେ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଦଖଲକୁ ନେବା ପାଇଁ ଅଧ୍ୟାକ୍ଷକ, ସତ୍ୟ କରାଯାଇ ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ ଅନୁରୋଧ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2013) କରିଥିଲେ । ଅଧ୍ୟାକ୍ଷକ କୌଣସି ଲିଖିତ କାରଣ ନଦର୍ଶାଇ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଦଖଲକୁ ନେଇନଥିଲେ । ଓଏସପିଏଚ୍‌ଟିଏସ୍‌ସି ମଧ୍ୟ ରକ୍ଷା ପ୍ରହରୀର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିନଥିଲେ ।

ସମ୍ପତ୍ତିର ଯୁଗ୍ମ ବସ୍ତୁଗତ ନିରୀକ୍ଷଣ⁹⁹ ସମୟରେ ଦେଖାଗଲା ଯେ ଗୋଟିଏ ବେସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା¹⁰⁰ (ଏନ୍‌ଜିଓ) ଅନଧିକୃତ ଭାବରେ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଦଖଲରେ ରଖିଥିଲେ । ଏନ୍‌ଜିଓ ତଳ ମହଲାକୁ ଛାତ୍ରାବାସ¹⁰¹ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ । ନିଗମ ନଥିରୁ ଅତିର୍ ଦେଖିଲେ¹⁰² ଯେ ଏନ୍‌ଜିଓ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଫାଇଲିନ୍¹⁰³ ବାତ୍ୟା ସମୟରେ ପିଲାମାନଙ୍କ¹⁰⁴ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାହାପରେ ଏହାକୁ ଦଖଲରେ ରଖିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ବାରମ୍ବାର ଅନୁରୋଧ¹⁰⁵ ସତ୍ତ୍ୱେ, କାରାଗାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଦଖଲଚ୍ୟୁତ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିନଥିଲେ । ପୁନଶ୍ଚ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ବିଦ୍ୟୁତ ଯୋଗାଣ ଉଦ୍ୟୋଗ ଏନ୍‌ଜିଓ ନାମରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ବିଦ୍ୟୁତ ସଂଯୋଗ ଯୋଗାଇ¹⁰⁶ ଦେଇଥିଲେ । ତେବେ ବି, ନିଗମ କିମ୍ବା କାରାଗାର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ପୁଲିସ କିମ୍ବା ସାଧାରଣ ପ୍ରଶାସନ ନିକଟରେ ବ୍ୟବସ୍ଥାନୁଯାୟୀ¹⁰⁷ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିନଥିଲେ ।

⁹⁷ ସାଧାରଣ ପ୍ରଶାସନ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିବା ବେଞ୍ଚମାର୍କ ମୂଲ୍ୟ ଆଧାରରେ
⁹⁸ ଭୁବନେଶ୍ୱର ମହାନଗର ନିଗମର ଲକ୍ଷ୍ମୀସାଗର ମୌଜାର ରାଜସ୍ୱ ପୁରୁ ସଂଖ୍ୟା-83 (ଅଂଶ)
⁹⁹ ଓଏସପିଏଚ୍‌ଟିଏସ୍‌ସି ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 19 ନଭେମ୍ବର 2016 ରେ ଅତିର୍ ଉପସ୍ଥିତିରେ କରାଯାଇଥିଲା
¹⁰⁰ ଅନାଥମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ପତ୍ତିତ ଉଦ୍ଧାର ସମିତି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା
¹⁰¹ ଏନ୍‌ଜିଓରେ 57 ଜଣ ପିଲା ଅନାଥ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲା
¹⁰² ଅକ୍ଟୋବର-ନଭେମ୍ବର 2016 ମଧ୍ୟରେ
¹⁰³ ଅକ୍ଟୋବର 2013 ରେ ଘଟିଥିଲା
¹⁰⁴ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନର ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀ
¹⁰⁵ ଡିସେମ୍ବର 2013, ଅକ୍ଟୋବର 2014 ଏବଂ ଜାନୁଆରୀ 2016
¹⁰⁶ ଖୁରୁରା ବିଦ୍ୟୁତ ଯୋଗାଣ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ସଂସ୍ଥା
¹⁰⁷ ଜବର ଦଖଲକୁ ବେଦଖଲଚ୍ୟୁତ କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସାର୍ବଜନିକ ପରିସର (ବେଆଇନ ଦଖଲକାରୀଙ୍କୁ ଦଖଲଚ୍ୟୁତ) ଅଧିନିୟମ (ଡିସେମ୍ବର 2016)

4.86 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଦଖଲକୁ ନେବାରେ କାରାଗାର କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ବିଫଳତା ହେତୁ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ାବାସ ଯୋଗାଇ ଦେବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ପୂରଣ ହୋଇପାରିନଥିଲା । ଏହା ଫଳରେ ସମ୍ପତ୍ତିଟି ବେନିଫିସ୍ ଦଖଲରେ ରହିଥିଲା ।

ଅନୁକୃତ ଦଖଲକାରୀଙ୍କୁ ଦଖଲଚ୍ୟୁତ କରିବା ପାଇଁ ଆରକ୍ଷା ମହାନିରୀକ୍ଷକ (କାରାଗାର) ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଓ ଜିଲ୍ଲା ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିବା ବିଷୟ ଗୃହ ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ (ମଇ 2017) । ସଂପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଜବାବ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଦଖଲକୁ ନେବାରେ ବିଫଳତା ଏବଂ ବେନିଫିସ୍ ଦଖଲ ବିଷୟକୁ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ କରୁଥିଲା ।

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ

3.8 ଅକାମୀ ସାଜ ସରଞ୍ଜାମ ଉପରେ ନିଷ୍ପନ୍ନ ବ୍ୟୟ

ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ସାଜ ସରଞ୍ଜାମ ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ତାତ୍ତ୍ୱରମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରଦାନ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ ଯୋଗାଇବାରେ ଚିକିତ୍ସାଳୟଗୁଡ଼ିକର ବିଫଳତା ଯୋଗୁଁ ସାଜ ସରଞ୍ଜାମ ଗୁଡ଼ିକ ଅକାମୀ ହେବା ସହ 4.49 କୋଟି ଟଙ୍କାର ନିଷ୍ପନ୍ନ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

3.8.1 ବୀର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ଅଫ୍ ମେଡିକାଲ ସାଇନ୍ସ ଆଣ୍ଡ ରିସର୍ଚ୍ଚ, ବୁର୍ଲା

ବୀର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ଅଫ୍ ମେଡିକାଲ ସାଇନ୍ସ ଆଣ୍ଡ ରିସର୍ଚ୍ଚ, ବୁର୍ଲାର ଶଲ୍ୟ ବିଭାଗରେ ଗୋଟିଏ କ୍ୟାଭିଗ୍ରନ୍ ଅଲଟ୍ରାସୋନିକ ସର୍ଜିକାଲ ଆସ୍ତ୍ରାଇରେଟର (ସିୟୁଏସ୍ଏ) ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ଏକ କ୍ରୟ ଆଦେଶ ମେସର୍ସ ମେଡିଲ୍ୟାର୍ ଆଣ୍ଡ କମ୍ପାନୀ, କୋଲକତାକୁ ଦେଇଥିଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2013) । 99.75 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟରେ ଉକ୍ତ ମେସିନ୍ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ବୀର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ଅଫ୍ ମେଡିକାଲ ସାଇନ୍ସ ଆଣ୍ଡ ରିସର୍ଚ୍ଚ, ବୁର୍ଲାର ଶଲ୍ୟ ବିଭାଗରେ ସଂସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ଅଧ୍ୟକ୍ଷକ, ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କୁ 90.25 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା (90 ପ୍ରତିଶତ) ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଅବଶେଷ ପରିମାଣ ଅର୍ଥ ମେସିନ୍ ଚାଲୁହେବା ପରେ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଥିଲା ।

ଉକ୍ତ ମେସିନ୍ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ଥିଲା ଏବଂ ରାଜ୍ୟର କୌଣସି ସରକାରୀ ଚିକିତ୍ସାଳୟରେ ଏହା ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ସଂସ୍ଥାପନ ହେଲା । ଯୋଗାଣ ଆଦେଶର ନିବନ୍ଧନ ଓ ସର୍ଭ ଅନୁଯାୟୀ, ଦୁଇଜଣ ତାତ୍ତ୍ୱରଙ୍କର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସକାଶେ ମନୋନୟନ କରିବାକୁ ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ବିଭାଗ ମୂଖ୍ୟଙ୍କୁ ଯୋଗାଣକାରୀ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) । ଶଲ୍ୟ ଚିକିତ୍ସା ବିଭାଗ ମୂଖ୍ୟ ସେଥିପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଭେଷଜ ଶିକ୍ଷା ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣକୁ ଡିସେମ୍ବର 2014 ରେ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ । ଯାହାହେଉ, ତାତ୍ତ୍ୱରଙ୍କର ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପାଇଁ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା (ଜାନୁଆରୀ 2017) । ଫଳରେ ଉକ୍ତ ମେସିନଟି କ୍ରୟ ହେବା ଦିନ ଠାରୁ ତିନିବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅକାମୀ ହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା ।

ତେଣୁ, ସାଜ ସରଞ୍ଜାମ ପରିଚାଳନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ତାତ୍ତ୍ୱରଙ୍କୁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ମନୋନୟନ କରିବାରେ ଅସଫଳ ହେବାରୁ 90.25 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ମେସିନ୍ ଅକାମୀ ହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଲା ଏବଂ ମାନକ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ହୋଇପାରି ନଥିଲା ।

ଅଧ୍ୟକ୍ଷକ, ବୀର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ଅଫ୍ ମେଡିକାଲ ସାଇନ୍ସ ଆଣ୍ଡ ରିସର୍ଚ୍ଚ, ବୁର୍ଲା ସମାକ୍ଷା ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ (ଡିସେମ୍ବର 2017) ।

3.8.2 ଶ୍ରୀରାମ ଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ଭେଷଜ ମହା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସାଳୟ, କଟକ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଶ୍ରୀରାମ ଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ଭେଷଜ ମହା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସାଳୟ, କଟକ ଠାରେ ଏକ ଯକୃତ ପ୍ରତ୍ୟାରୋପଣ ଯୁନିଟ୍ (ଏଲଟିୟୁ) ଚାଲୁ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ (ମଇ 2013) । ସରକାର ଯକୃତ

ପ୍ରତ୍ୟାବେଶ ଯୁନିଟ୍ ପାଇଁ 12.52 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଯକୃତ ପ୍ରତ୍ୟାବେଶ ଯୁନିଟ୍ ସମ୍ପର୍କିତ ସାଜ ସରଞ୍ଜାମ ପାଇଁ 21.58 କୋଟି ଟଙ୍କା ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ (ମଇ 2014) ।

ସମୀକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା (ଜାନୁଆରୀ 2017) ଯେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷକ, ଶ୍ରୀରାମ ଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ଭେଷଜ ମହା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସାଳୟ 4.16 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଯକୃତ ପ୍ରତ୍ୟାବେଶ ଯୁନିଟ୍¹⁰⁸ କ୍ରୟ କରିଥିଲେ (ଜାନୁଆରୀ-ଫେବୃୟାରୀ 2015) ଏବଂ 3.59 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଯାହାହେଉ, ଅପରେସନ ଥିଏଟର, ଆଇସିସି ଏବଂ ଡ୍ରାଫ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନ ହେବାରୁ ସେହି ସାଜ ସରଞ୍ଜାମ ସଂସ୍ଥାପନ ହୋଇନଥିଲା । ଯକୃତ ପ୍ରତ୍ୟାବେଶ ଯୁନିଟ୍ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ଅନ୍ୟ ସରଞ୍ଜାମ ମଧ୍ୟ କ୍ରୟ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଫଳରେ, ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନାଭାବରୁ 4.16 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ସାଜ ସରଞ୍ଜାମ ଦୁଇ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ କାଳ ଅକାମୀ ହୋଇ ପଡ଼ିରହିଥିଲା ।

ସାସ୍ତ୍ରୀ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ଯେ ଯକୃତ ପ୍ରତ୍ୟାବେଶ ଏକ ଜଟିଳ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅଟେ । ଏହାର ସଂସ୍ଥାପନା ନିମନ୍ତେ ଭିଡିଭିପି, ମାନବ ସମ୍ବଳ, ସାଜ ସରଞ୍ଜାମ, ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଇତ୍ୟାଦି ଆବଶ୍ୟକ ଯାହାକି ସମୟ ସାପେକ୍ଷ ।

ତେଣୁ, ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ସାଜସରଞ୍ଜାମ ପରିଚାଳନା କରାଇବାରେ ଚିକିତ୍ସାଳୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତତ୍ପର କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ 4.49 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟ କରିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଅଭିଳକ୍ଷିତ ସାସ୍ତ୍ରୀ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇପାରି ନଥିଲା ।

ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ

3.9 ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ହେତୁ ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ

ଖୋଲା ଚେଷ୍ଟର ଆହ୍ୱାନ ନକରି ଓଡ଼ିଶା ନଲେଜ କର୍ପୋରେସନ ଲିମିଟେଡ୍‌କୁ ମନୋନୟନ ଭିତ୍ତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଫଳରେ 2.06 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହେବା ସହ କମ୍ପାନୀକୁ ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ (ଏସ୍‌ଏମ୍‌ଇଡି) ଅଧିନରେ ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ଶିକ୍ଷା, ଗବେଷଣା ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପରିଷଦ (ଟିଇ ଆଣ୍ଡ ଏସ୍‌ସିଇଆର୍‌ଟି) ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି । ଜର୍ଣ୍ଣେସ୍ ବର୍ମା କମିଶନର ସୁପାରିଶକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଯାଇ, 2014-15 ଶିକ୍ଷା ବର୍ଷ ଠାରୁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମ ଲେଖାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରବେଶ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଟିଇଆଣ୍ଡଏସ୍‌ସିଇଆର୍‌ଟି ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ (ନଭେମ୍ବର 2013) ।

ଟିଇ ଆଣ୍ଡ ଏସ୍‌ସିଇଆର୍‌ଟି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟର ସମୀକ୍ଷାରୁ ଜଣାଗଲା (ମାର୍ଚ୍ଚ 2017) ଯେ ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ପାଠ୍ୟକ୍ରମରେ ନାମ ଲେଖାଇବା ପାଇଁ ଅନୁଲାଇନ୍ ପ୍ରବେଶ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ବିଷୟରେ ଡିସେମ୍ବର 2013 ରେ ଏକ ବୈଠକ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ସମୟର ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବ ବୈଠକରେ ସଭାପତିତ୍ୱ କରିଥିଲେ । ଏଣ୍ଟ୍ରାନ୍ସ ପାଇଁ ବୈଷୟିକ ସମାଧାନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଏକ ସରକାରୀ କମ୍ପାନୀ ଓଡ଼ିଶା ନଲେଜ କର୍ପୋରେସନ ଲିମିଟେଡ୍ (ଓକେସିଏଲ୍) ନିୟୋଜନ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟକୁ ସେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

¹⁰⁸ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଷ୍ଟେସନ 3 ଓଡ଼ି, ଆନେସ୍‌ଥେସିଆ ଡ୍ରାଗ୍‌ଷ୍ଟେସନ, ଆଡ୍‌ଭାନ୍, କ୍ରିଟିକାଲ କେଆର ଭେଣ୍ଟିଲେଟର, ଏନଆଇବିପି ମନିଟର, ଫୋଲର ବେଡ୍, ସିରିକ୍ସ ଇନଫ୍ୟୁଜନ୍ ପମ୍ପ, ଭଲ୍ୟୁମେଟ୍ରିକ ଇନଫ୍ୟୁଜନ୍ ପମ୍ପ, ଓଭରବେଡ୍ ଟେବୁଲ୍, ହୁଇଲ ଟେୟାର, ଆଟେକ୍ସଟ୍ସ ବେଡ୍, ଟ୍ରାନ୍ସଫର ଟୁଲ୍, କ୍ରାସ୍ କାର୍ଟ, ଏବିଜି ମେସିନ୍ (ବୁଡ୍ ଗ୍ୟାସ୍ ଆନାଲାଇଜର), କେନେରାଲ ଲିଭର ଟ୍ରାନ୍ସପ୍ଲଣ୍ଟ 3 ସେଟ୍, ଡାଇଲିସିସ୍ ମେସିନ୍ ଉଇଥ୍ ଆକ୍ସିସେସରିଜ୍, ସି-ଆର୍ମ୍ ହାଇ ଡେଫିନେସନ୍, ଭେସେଲ୍ ସିଲର୍ କୋର୍ଟିକ୍ସର୍ସ, ପେସେଣ୍ଟ୍ ସିଫ୍ଟର ଅନ୍ ଫୁଲ ବଡି ଅନ୍ ଗର୍ଷି, ମାୟୋକ୍ ଟେବୁଲ୍, ଫୁମିଗେଟର, ପେସେଣ୍ଟ୍ ଡ୍ରାମ୍ ସେଟ୍ ଆଣ୍ଡ ସିରିକ୍ସ ଇନଫ୍ୟୁଜନ୍ ପମ୍ପ

ତଦନୁସାରେ ସେବାକର ଓ ଶିକ୍ଷା ସେସ୍କୁ ବାଦ୍ ଦେଇ ପ୍ରତି ଦରଖାସ୍ତକାରୀ ପିଛା 225 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ସଫ୍ଟୱେୟାର ବ୍ୟବହାରର ରୂପରେଖ ଓ ଉନ୍ନତିକରଣ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ନଲେଜ୍ କର୍ପୋରେସନ ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) । କମିଶନର ତଥା ସଚିବ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ମଧ୍ୟ ଓକେସିଏଲ୍ ସହ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ରୁଡ଼ାନ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଟିଇଆଣ୍ଟସ୍‌ସିଇଆର୍ଟି କ୍ଲୁ ଅନୁଦେଶ ଜାରି କରିଥିଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2014) । ଯାହାହେଉ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟର ପରୀକ୍ଷା କମିଟି (ଇସି) ଫେବୃଆରୀ 2014 ରେ ମତ ପୋଷଣ କରିଥିଲେ ଯେ ଓକେସିଏଲ୍ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ଦାମ୍ ବହୁତ ଅଧିକ ଅଟେ । ମତ ପୋଷଣ କରିବାର ଆଧାର ଏହା ଥିଲା ଯେ ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ବୋର୍ଡ, କଟକ ସମାନ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରତି ଦରଖାସ୍ତକାରୀ ପିଛା 40 ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଥିଲା । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସଂସ୍ଥା ସହ ଯୋଗ ସୂତ୍ର କରି କମ୍ ମୂଲ୍ୟରେ ଉନ୍ନତ ମାନର କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତା ଥିବା ସଂସ୍ଥାକୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଉ ବୋଲି ପରୀକ୍ଷା କମିଟି, ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କୁ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲା ।

ଯାହାହେଉ, ପରୀକ୍ଷା କମିଟିର ସୁପାରିଶକୁ ଅଣଦେଖା କରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଟିଇ ଆଣ୍ଟ ସିଏଇଆର୍ଟି ପ୍ରୋସେସିଙ୍ଗ୍ ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ପୁନଃ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ପାଇଁ ଓକେସିଏଲ୍‌କୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ (ଫେବୃଆରୀ 2014) । ସେ ମାଧ୍ୟମିକ ଶିକ୍ଷା ପରିଷଦର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆଞ୍ଚଳିକ ସଂସ୍ଥା ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତାବିତ କମ୍ ମୂଲ୍ୟ (36 ରୁ 40 ଟଙ୍କା) ର ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ । ଏହାର ଉତ୍ତରରେ ଓକେସିଏଲ୍ ଦର ହ୍ରାସ କରି ପ୍ରତି ପିଲା ପିଛା 100 ଟଙ୍କା ଯୁକ୍ତ କର ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିଲା ଯାହାକି ଚତୁର୍ଦ୍ଧାମାନ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବ 2014-15 ପାଠ୍ୟ ବର୍ଷ ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁରୀ କରିଥିଲେ (ଅପ୍ରେଲ 2014) । ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ମଧ୍ୟ 2015-16 ପାଠ୍ୟ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଓକେସିଏଲ୍ ଠାରୁ ସେବା ପ୍ରାପ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଦରଖାସ୍ତ ଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରୋସେସିଙ୍ଗ୍ କରିବା ବାବଦରେ ସେବା କର ସହିତ 5.86¹⁰⁹ କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ଦରଖାସ୍ତ ଫି ବାବଦରେ 2014-15 ଓ 2015-16 ବର୍ଷ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ 6.84 କୋଟି ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରିଥିଲା ।

2016-17 ରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ ସେହି କାମ ପାଇଁ ଖୋଲା ଟେଣ୍ଡର ଆହ୍ୱାନ କରିଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଦ୍ୱି-ନିଲାମ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଓକେସିଏଲ୍ ସହିତ ଚାରିଗୋଟି ସଂସ୍ଥା ଭାଗ ନେଇଥିଲେ । ଏହା ଦେଖାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅନ୍ୟ ସଂସ୍ଥା ସହିତ ଓକେସିଏଲ୍, ବୈଷୟିକ ନିଲାମରେ ଉନ୍ନିତ ହୋଇପାରି ନଥିଲେ ଏବଂ ରୁକ୍ମିଣି ମେସର୍ସ ମେରିଟ୍ ଟ୍ରାକ୍ ସର୍ଭିସେସ୍ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍‌କୁ ପ୍ରତି ଦରଖାସ୍ତ ପିଛା ରାଜିନାମା ମୂଲ୍ୟ 64.90 ଟଙ୍କା ଯୁକ୍ତ ସେବା କର ଆଧାରରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ଏଥିରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ ପ୍ରତିଯୋଗିତାମୂଳକ ନିଲାମ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ବାଦ୍ ଦେଇ ମନୋନୟନ ଆଧାରରେ ଓକେସିଏଲ୍‌କୁ 2014-15 ଓ 2015-16 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଚୟନ କରିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପଯୁକ୍ତ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଓକେସିଏଲ୍‌କୁ ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ, 2016-17 ର ସ୍ଥିରାକୃତ ଦାମ୍ ତୁଳନାରେ ପ୍ରତି ଦରଖାସ୍ତ ପିଛା 35.10 ଟଙ୍କା ଯୁକ୍ତ କର ଅଧିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଫଳରେ 5,17,317 ଦରଖାସ୍ତରେ 2.06 କୋଟି¹¹⁰ ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଟିଇଆଣ୍ଟସ୍‌ସିଏଇଆର୍ଟି ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ମଇ 2017) ଯେ କମିଶନର ତଥା ସଚିବ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ଏବଂ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଏବଂ ଚତୁର୍ଦ୍ଧାମାନ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବଙ୍କ ଅନୁଦେଶ ଆଧାରରେ ଓକେସିଏଲ୍‌କୁ ମନୋନୟନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟର କୌଣସି ଭୂମିକା ନଥିଲା । ସେ ପୁନଶ୍ଚ ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ ଯେ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବଙ୍କ ଅଧକ୍ଷତାରେ ଗଠିତ ଓକେସିଏଲ୍ ଏକ ଲାଭକାରୀ ସଂସ୍ଥା ନୁହେଁ ବରଂ ସରକାରଙ୍କୁ ବୈଷୟିକ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅଟେ । ତେଣୁ ତାକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥକୁ ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ରୂପେ ଦେଖାଯିବା ଅନିଚିତ୍ ।

¹⁰⁹ 2014-15 ରେ 2,13,821 ଦରଖାସ୍ତ ପ୍ରୋସେସିଙ୍ଗ୍ ପାଇଁ 2.40 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ 2015-16 ରେ 3,03,496 ଦରଖାସ୍ତ ପ୍ରୋସେସିଙ୍ଗ୍ ପାଇଁ 3.46 କୋଟି ଟଙ୍କା

¹¹⁰ 35.10 ଟଙ୍କା X 5,17,317 ଦରଖାସ୍ତ + 24,10,005 ଟଙ୍କାର ସେବା ଟିକସ (2014-15 ପାଇଁ 35.10 ଟଙ୍କା X 12.24 % ଟିକସ X 2,13,821 ଦରଖାସ୍ତ = 9,18,627 ଟଙ୍କା ଏବଂ 2015-16 ପାଇଁ 35.10 ଟଙ୍କା X 14% X 3,03,496 ଦରଖାସ୍ତ = 14,91,379 ଟଙ୍କା)

ଉତ୍ତର ଠିକ୍ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ଓକେସିଏଲ୍‌କୁ ଏକ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ଭାବି ଖୋଲା ଟେଣ୍ଡର ପଦ୍ଧତିକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ଅହେତୁକ ଅନୁକମ୍ପା ଦେଖାଇ ଠିକାଦାର ନିଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା । ପରୀକ୍ଷା କମିଟିର ମତକୁ ଉପେକ୍ଷା କରି ଓକେସିଏଲ୍‌କୁ ମନୋନୟନ କରାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ଓକେସିଏଲ୍ ଏକ ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଆର୍ଥିକ ଔଚିତ୍ୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାଫଳରେ 2.06 କୋଟି ଟଙ୍କାର ପରିହାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟ ହେଲା ।

ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ କମିଶନର ତଥା ସଚିବ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗକୁ ଅବଗତ କରାଯାଇଥିଲା (ଅପ୍ରେଲ 2017) । ଉତ୍ତର ପ୍ରତିକ୍ଷାତ ଅଛି (ଫେବୃଆରୀ 2018) ।

ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଭାଗ

3.10 ରଙ୍ଗିନ୍ ବିଜ୍ଞାପନ ଉପରେ ଅତ୍ୟଧିକ ବ୍ୟୟ

2015-17 ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ରଙ୍ଗିନ୍ ବିଜ୍ଞାପନ ପାଇଁ ବିଭାଗ ବର୍ଦ୍ଧିତ ଦର ଲାଗୁ କରିଥିଲେ । ଏହା ଫଳରେ 1.89 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

ସରକାରୀ ବିଜ୍ଞାପନରେ ଜାରି ତଥା ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସୂଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ବିଭାଗ (ଆଇ ଏଣ୍ଡ ପିଆର୍) ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ବିଜ୍ଞାପନ ନିୟମ (1998) ଅନୁସାରେ ଖବର କାଗଜ ଏବଂ ସାମାୟିକ ପତ୍ରିକାରେ ବିଜ୍ଞାପନର ଦର (ଜି ଓଆଇ) ବିଜ୍ଞାପନ ଓ ଦୃଶ୍ୟମାନ ପ୍ରଚାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ (ଡିଏଭିପି) ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦର ଅନୁସାରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବ ।

ଜାନୁଆରୀ 2006 ରୁ ଡିଏଭିପି ବହୁରଙ୍ଗୀ ବିଜ୍ଞାପନ ପାଇଁ ଦର¹¹¹ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ଯାହାକି 7 ଜୁନ୍ 2016 ଠାରୁ ପୁନରାକ୍ଷଣ କରିଥିଲେ । ଜାନୁଆରୀ ରୁ ଫେବୃୟାରୀ 2017 ମଧ୍ୟରେ ଆଇ ଏଣ୍ଡ ପିଆର୍ ବିଭାଗର ନଥି ପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକୁ ଅତିର୍ ଯାସ୍ତ କରିଥିଲା । ଡିଏଭିପି ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦର ଠାରୁ ଅଧିକ ଦରରେ ବିଭାଗ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ଅତିର୍ ଅବଲୋକନ କଲା ଯାହାକି ନିମ୍ନ **ସାରଣୀରେ 3.10.1** ଦର୍ଶାଗଲା:

ସାରଣୀ 3.10.1: ଡିଏଭିପି ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିବା ଦର ଏବଂ ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଦରର ବିବରଣୀ

ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରକାର	ଡିଏଭିପି ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦର	ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଦର
ସମସ୍ତ ପୃଷ୍ଠା ରଙ୍ଗୀନ ପାଇଁ	140 କଲା/ ଧଳାଗ ପ୍ରତିଶତ	200 କଲା/ ଧଳାଗ ପ୍ରତିଶତ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପୃଷ୍ଠା ରଙ୍ଗୀନ ପାଇଁ	210 କଲା/ ଧଳାଗ ପ୍ରତିଶତ	250 କଲା/ ଧଳାଗ ପ୍ରତିଶତ
ପଛ ପୃଷ୍ଠା ରଙ୍ଗୀନ ପାଇଁ	182 କଲା/ ଧଳାଗ ପ୍ରତିଶତ	225 କଲା/ ଧଳାଗ ପ୍ରତିଶତ

(ଉତ୍ସ: ଆଇ ଏଣ୍ଡ ପିଆର୍ ବିଭାଗର ନଥି)

2015-17 ଅବଧିରେ, ଆଇ ଏଣ୍ଡ ପିଆର୍ ବିଭାଗ, ବହୁରଙ୍ଗୀ ବିଜ୍ଞାପନ ବାବଦରେ 2,594 ଭାଉଚର ସହ 8.85 କୋଟି ଟଙ୍କା ପୈଠ କରିଥିଲେ । 6.14 କୋଟି ଟଙ୍କା ପୈଠ କରାଯାଇଥିବା 1,775ଟି ଭାଉଚରକୁ ଅତିର୍ ଯାସ୍ତ କରିଥିଲା । 1.89 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଜଣା ପଡ଼ିଥିଲା ଯାହାକି ନିମ୍ନ **ସାରଣୀ 3.10.2**ରେ ଦର୍ଶାଗଲା:

¹¹¹ 1 ଜାନୁଆରୀ 2006 ଏବଂ ପୁନରାଲିତ 7 ଜୁନ୍ 2016 ଠାରୁ

ସାରଣୀ 3.10.2: ଅଧିକ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ

(ଟଙ୍କା କୋଟିରେ)

ବିଜ୍ଞାପନର ପ୍ରକାର	ଡିଏଭିପି ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦରରେ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ	ପ୍ରକୃତରେ ପୈଠ	ଅଧିକ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ
ଭିତର ପୃଷ୍ଠା ପାଇଁ	2.54	3.70	1.16
ବହୁରାଜ୍ୟ ବିଜ୍ଞାପନ ପାଇଁ	1.60	2.28	0.68
ପ୍ରଚ୍ଛଦ ପୃଷ୍ଠା ପାଇଁ	0.11	0.16	0.05

(ଉତ୍ସ: ଆଇଆଣ୍ଡିଆର ବିଭାଗର ନିୟମାବଳୀ)

ସମାକ୍ଷା ପୁନଃ ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିବା ଦରର କୌଣସି ଆଧାର ନଥିଲା । ଡିଏଭିପି ଦରକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ପାଇଁ ବିଭାଗର କମିଶନର ତଥା ସଚିବ ତଥା ଉନ୍ନୟନ କମିଶନର ସୁପାରିଶ କରିଥିଲେ (ଜୁଲାଇ 2013) । କିନ୍ତୁ, ସୁଚନା ଓ ଲୋକ ସଂପର୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ ବିଜ୍ଞାପନ ନୀତିକୁ ପୁନର୍ବିଲୋକନ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି କରିଥିଲେ (ଅକ୍ଟୋବର 2013) । ବିଜ୍ଞାପନ ନିୟମରେ ସଂଶୋଧନ ସୁପାରିଶ ପାଇଁ ବିଭାଗ ମାର୍ଚ୍ଚ 2015 ରେ ଏକ ଆନ୍ତଃ-ବିଭାଗୀୟ କମିଟି¹¹² ଗଠନ କରିଥିଲେ । ଅପ୍ରେଲ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଉକ୍ତ କମିଟି କୌଣସି ସୁପାରିଶ ଉପସ୍ଥାପନ କରିନଥିଲେ ।

ତେଣୁ, ଡିଏଭିପି ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦରକୁ ଅନୁସରଣ ନକରି ସେକ୍ଟରକୁ ଭାବେ ବିଜ୍ଞାପନ ନୀତିକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିବା ଯୋଗୁଁ 2015-17 ମଧ୍ୟରେ 1.89 କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଆଇ ଏଣ୍ଡ ପିଆର୍ ଏବଂ ସରକାରଙ୍କୁ ଉକ୍ତ ବିଷୟରେ ଅବଗତ କରାଯାଇଥିଲା (ମଇ 2017) । ଉତ୍ତର ପ୍ରତିକ୍ଷିତ ରହିଛି (ଫେବୃୟାରୀ 2018) ।

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ

3.11 ନବକଳେବର ଉତ୍ସବ ଆୟୋଜନ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ଐତିହ୍ୟର ଅଭାବ

ନବକଳେବର ସମୟରେ, ମୁଖ୍ୟ ଜିଲ୍ଲା ଚିକିତ୍ସାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସାତଟି ହୋଟେଲ ମାଲିକଙ୍କୁ ପ୍ରବକ୍ଷିତ ପୂର୍ବକ 44.19 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଧିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ରାଜ୍ୟ, ନବକଳେବର¹¹³ ଉତ୍ସବ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର, ପୁରୀରେ ଜୁଲାଇ 2015 ରେ ପାଳନ କରିଥିଲା । ଉତ୍ସବ ସମୟରେ ପୁରୀରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟର ସୁବିଧା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ରାଜ୍ୟ ଯୋଜନା ଅଧିନରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସେବା, ଓଡ଼ିଶାଙ୍କୁ 4.55 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ଜିଲ୍ଲା ମୁଖ୍ୟ ଚିକିତ୍ସାଧିକାରୀ (ସିଡିଏମଓ), ପୁରୀଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱରେ ସେହି ପାଣ୍ଟିକୁ ରଖାଯାଇଥିଲା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, 2015-16 ରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସୁବିଧା ପାଇଁ ଓ ନବକଳେବର ଉତ୍ସବ ସମୟରେ ନିୟୋଜିତ ହୋଇଥିବା ତାତ୍କାଳୀନଙ୍କୁ ପ୍ରୋକ୍ସାହନ ଦେବା ପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ଅଟକଳରୁ 1.88 କୋଟି ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

¹¹² ଉନ୍ନୟନ କମିଶନରଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଏବଂ ଅତିରିକ୍ତ ମୁଖ୍ୟ ସଚିବ, ଅର୍ଥ ବିଭାଗ; ପ୍ରମୁଖ ସଚିବ, ଆଇନ୍ ବିଭାଗ; କମିଶନର, ବାଣିଜ୍ୟକର; କମିଶନର ତଥା ସଚିବ, ଆଇ ଆଣ୍ଡ ପିଆର୍ ବିଭାଗଙ୍କ ସହିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଆଇ ଆଣ୍ଡ ପିଆର୍ ବିଭାଗ ସଦସ୍ୟ ଆବାହକ

¹¹³ ନବକଳେବର ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରରେ ଚାରି ଠାକୁର ଯଥା ଜଗନ୍ନାଥ, ବଳଭଦ୍ରା, ସୁଭଦ୍ରା ଓ ସୁଦର୍ଶନଙ୍କର ଦାରୁ ରୂପରେ ଏକ ସାଙ୍କେତିକ ସୃଷ୍ଟି । ଏହି ସମାବେଶ ପୂର୍ବ ନବକଳେବରର ପ୍ରତି ଅଷ୍ଟମ, ଦ୍ୱାଦଶ କିମ୍ବା ଉନବିଂଶତମ ବର୍ଷରେ ପାଳିତ ହୋଇଥାଏ । 2015 ରେ ଏହା ଜୁଲାଇ 15 ତାରିଖରୁ 27 ତାରିଖ ମଧ୍ୟରେ 19 ବର୍ଷ ବ୍ୟବଧାନରେ ପାଳିତ ହୋଇଥିଲା

ଡିସେମ୍ବର 2016 ରୁ ଜାନୁଆରୀ 2017 ମଧ୍ୟରେ ସିଡିଏମ୍‌ଓ, କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ପୁରୀ ସମୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଅବଲୋକନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ନବକଲେବର ସମୟରେ ପୁରୀରେ ମୁତୟନ ହୋଇଥିବା ଡାକ୍ତର ଓ ଅନୁଚିକିତ୍ସା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ରହିବା ପାଇଁ 75.86 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ । ପୁରୀ, ସିଡିଏମ୍‌ଓଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 997 ଡାକ୍ତର ଓ ଅନୁଚିକିତ୍ସା କର୍ମଚାରୀ ମାନଙ୍କର ଆଠଟି ହୋଟେଲରେ ରହିବା ବାବଦକୁ 78.84 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନକାରୀ ଭାଉଚରକୁ ସମୀକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲା । ସ୍ଥାନୀୟ ପୁଲିସ୍ ସହାୟତାରେ ସେହି ହୋଟେଲ ଗୁଡ଼ିକର ଦଖଲ ରେଜିଷ୍ଟରକୁ ସମୀକ୍ଷା ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲା । ସିଡିଏମ୍‌ଓଙ୍କ ଆକୋମୋଡେସନ ରେଜିଷ୍ଟର¹¹⁴ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ଦଖଲ ସହ ସ୍ଥାନୀୟ ପୁଲିସ୍ ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ହୋଟେଲର ଦଖଲ ରେଜିଷ୍ଟରର ପୁନଃ ଯାଞ୍ଚରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ କେବଳ 433 ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ସାତଟି¹¹⁵ ହୋଟେଲରେ ରହିଥିଲେ । କଳ୍ପିତ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ନାମରେ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବାର କିଛି ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଗଲା:

- ହୋଟେଲ ପାମ୍ପା, ବଳିଆପଣ୍ଡା, ପୁରୀର ଦଖଲ ରେଜିଷ୍ଟରରୁ ଜଣାଗଲା 42 ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି 16 ଟି କୋଠାରେ କୋଠା ପିଛା 500 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ରହିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ, ଜଣପ୍ରତି 500 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ 78 ଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ହୋଟେଲକୁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।
- ହୋଟେଲ ସୁରେଶ୍ୱରୀରେ କେବଳ ଦୁଇଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଗୋଟିଏ କୋଠାରେ ରହିଥିଲେ (କୋଠା ସଂଖ୍ୟା-303) କିନ୍ତୁ ହୋଟେଲକୁ ଜଣ ପ୍ରତି 500 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ 166 ଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।
- ହୋଟେଲ ହରେକୃଷ୍ଣକୁ ଜଣ ପ୍ରତି 300 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ 280 ଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ କରାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ହୋଟେଲର ଦଖଲ ରେଜିଷ୍ଟରରେ କୌଣସି ଏଣ୍ଟ୍ରି ହୋଇନଥିଲା । ସମୀକ୍ଷା ଦଳ ଓ ସ୍ଥାନୀୟ ପୁଲିସର ମିଳିତ ନିରୀକ୍ଷଣରୁ ଜଣାଗଲା ଯେ ସେହି ହୋଟେଲରେ ରହିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନଥିଲା ।

433 ଜଣଙ୍କ (ପରିଶିଷ୍ଟ 3.11.1) ରହଣି ଖର୍ଚ୍ଚ ପ୍ରକୃତରେ 34.65 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ହୋଇଥିବା ସ୍ଥଳେ 78.84 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, 44.19 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପ୍ରବର୍ଧନା ପୂର୍ବକ ଅଧିକ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସରକାର ଦର୍ଶାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2018) ଯେ 922 ଜଣ କର୍ମଚାରୀ ଆଠଟି ହୋଟେଲରେ ରହିଥିଲେ । ସିଡିଏମ୍‌ଓ କର୍ମଚାରୀ କିମ୍ବା ହୋଟେଲ କର୍ମଚାରୀ ଦ୍ୱାରା ଆକୋମୋଡେସନ୍ ରେଜିଷ୍ଟର ତଥା କର୍ମଚାରୀ ରେଜିଷ୍ଟର ଠିକ୍ ଭାବରେ ଅନୁରକ୍ଷଣ କରାଯାଇନଥିଲା । ଯେହେତୁ 922 ଜଣ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବିଲ୍‌କୁ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରକୃତରେ ହୋଟେଲରେ ରହିଥିବା କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଦର୍ଶାଉଥିବା ହୋଟେଲ ମାଲିକମାନଙ୍କ ଦସଖତ ଏବଂ ତତ୍ ସଂଲଗ୍ନ ବିଲ୍ ସହ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା, କମ୍ ଦଖଲର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନଥିଲା ।

ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ନଥିଲା, ଯେହେତୁ 997 ଜଣ କର୍ମଚାରୀ ରହିବା ପାଇଁ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବେଳେ, ହୋଟେଲର ଦଖଲ ରେଜିଷ୍ଟର 433 ଜଣ କର୍ମଚାରୀ ହୋଟେଲରେ ରହିଥିବା ଦର୍ଶାଉଥିଲା । ଫଳରେ ରାଜ୍ୟ ରାଜକୋଷର 44.19 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା ।

¹¹⁴ ଯେଉଁଥିରେ ଚିକିତ୍ସା ଏବଂ ଅନୁଚିକିତ୍ସା କର୍ମଚାରୀ ମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ହୋଟେଲ-ଖୁରୀ ରହଣି ସୁବିଧା ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା

¹¹⁵ ଗୋଟିଏ ହୋଟେଲରେ ରହିଥିବା 59 ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ରହଣି ସମନ୍ଧ୍ୟ ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା ଯାହା ବିଭାଗକୁ ନିଆଯାଇ ନଥିଲା

ରାଜସ୍ୱ ଓ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚ୍ଛେଦ ବିଭାଗ

3.12 ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱର ଆଡ଼ିଆ

ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱ ଏବଂ ରୋକତ ବହି ବ୍ୟବହାରରେ ତହସିଲଦାର ମାନେ ସଂହିତାକୁ ଅନୁପାଳନ ନକରିବା ଯୋଗୁଁ 6.13 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଆଡ଼ିଆତ୍ୱକରଣ ଏବଂ 0.58 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସନ୍ଦେହଜନକ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜକୋଷ ସଂହିତା (ଓଡ଼ିସି) ର ନିୟମ 6(1) ଅନୁସାରେ ରାଜ୍ୟର ରାଜସ୍ୱ ବାବଦରେ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ଟଙ୍କାକୁ ଅନୁଚିତ୍ ବିଳମ୍ବ ନକରି ରାଜକୋଷ କିମ୍ବା ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଜମା କରାଯିବାର ଥିଲା । ନିୟମ 37 ଅନୁସାରେ ସରକାରଙ୍କ ମାର୍ଚ୍ଚତରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ଟଙ୍କା ଏବଂ ଉକ୍ତ ଟଙ୍କାର ପ୍ରେରଣା/ଉଠାଣ/ବିତରଣକୁ ନଥିତ୍ୱ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଧିକାରୀ ଏକ ରୋକତ ବହି ଅନୁରକ୍ଷଣ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଓଡ଼ିସିର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ନିୟମ 32(2) ଅନୁସାରେ ପ୍ରକୃତ ମୁଦ୍ରା ଓ କରେନସି ନୋଟ୍ ଓ ବ୍ୟାଙ୍କ ନୋଟ୍ ସହ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଏବଂ ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷକୁ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରାଧିକାରୀ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ । ପୁନଶ୍ଚ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ନିୟମର ନିୟମ 7 ଅନୁସାରେ ସରକାରୀ ପାଉଣା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ, ଅସୁଲି ଏବଂ ରାଜକୋଷକୁ ପ୍ରେରଣ କରାଯିବା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିକାରୀ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ।

ତହସିଲଦାର, ନାଉରୀଙ୍କ ନଥିପତ୍ର ଯାଞ୍ଚ କରି (ଡିସେମ୍ବର 2016) ଅତିର୍ତ୍ତ ନିମ୍ନମତେ ଅବଲୋକନ କଲା:

- 2 ନଭେମ୍ବର 2011 ରୁ ଜୁନ୍ 2015 ମଧ୍ୟରେ ତହସିଲଦାର ରୋକତ ବହି (ବ୍ୟବହାରିକ ଫି ପାଇଁ) ଅନୁରକ୍ଷଣ କରିନଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ, ତହସିଲଦାର 9.03 ଲକ୍ଷ¹¹⁶ ଟଙ୍କା ଅସୁଲ କରିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ରାଜକୋଷରେ କେବଳ 3.24 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଜମା କରିଥିଲେ । ଅବଶେଷ 5.79 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପାଇଁ କୌଣସି ଅଭିଲେଖ ଥିଲା ।
- 31 ଅକ୍ଟୋବର 2015 ସୁଦ୍ଧା ଗୌଣ ରୋକତ ବହି (ସଂପର୍କିତ ନ ଫି)ରେ 33,774 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅନ୍ତିମ ଅବଶେଷ ଥିଲା । ନଭେମ୍ବର 2017 ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗୌଣ ରୋକତ ବହିରେ କୌଣସି ଦେଶନେଣା ଅଭିଲେଖ କରାଯାଇନଥିଲା । ଉପଲକ୍ଷ ଅବଶେଷକୁ ଉପେକ୍ଷା କରି ତହସିଲଦାର, 28 ନଭେମ୍ବର 2015 ରେ ଏକ ନୂତନ ଗୌଣ ରୋକତ ବହି ଖୋଲିଥିଲେ ।
- ଅନ୍ୟ ଏକ ମାମଲାରେ, 13 ଡିସେମ୍ବର 2012 ରେ ତହସିଲଦାର, ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ¹¹⁷ ରୁ 0.58 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଉଠାଣ କରିଥିଲେ । ଖର୍ଚ୍ଚ ସମୟରେ ତହସିଲଦାର କୌଣସି ଭାଉଚର ସମାକ୍ଷାକୁ ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ । ଭାଉଚର ନଥିବାରୁ, ଖର୍ଚ୍ଚର ସତ୍ୟତା ସନ୍ଦେହଜନକ ଥିଲା ।

ତେଣୁ ସରକାରୀ ରାଜସ୍ୱର ବ୍ୟବହାର ଓ ରୋକତ ବହି ଅନୁରକ୍ଷଣରେ ଓଡ଼ିସି/ ଓଡ଼ିଏଫଆରରେ ବର୍ଷିତ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅନୁସରଣ କରିବାରେ ତହସିଲଦାର ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଫଳରେ ତିନିଜଣ ତହସିଲଦାର¹¹⁸ କୁ ଦ୍ୱାରା 6.13 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ଆଡ଼ିଆତ୍ୱକରଣ ଏବଂ 0.58 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ସନ୍ଦେହଜନକ ବ୍ୟୟ କରାଯାଇଥିଲା । ଯେଉଁମାନଙ୍କ ବିପକ୍ଷରେ କି ନିୟମାନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯିବା ଉଚିତ୍ ।

ଅତିର୍ତ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗୁଡ଼ିକୁ ରାଜସ୍ୱ କମିଶନର (କେନ୍ଦ୍ରାଞ୍ଚଳ) କଟକ ସମ୍ମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ (ଜୁନ୍ 2017) ।

¹¹⁶ ଅଧିକାର-ଅଭିଲେଖ (ଆରଓଆର) ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ବିବିଧ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର କମ୍ପ୍ୟୁଟରାଇଜେସନ୍ ନକଲ ଜାରି ପାଇଁ

¹¹⁷ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଓଭରସିକ୍ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟ ନଂ. 118401000006485

¹¹⁸ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମ ଚରଣ ତରାଇ (8 ନଭେମ୍ବର 2010 ରୁ 31 ଅଗଷ୍ଟ 2012), ଶ୍ରୀ ମହେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ ମହାନ୍ତି (31 ଅଗଷ୍ଟ 2012 ରୁ 6 ଅକ୍ଟୋବର 2013) ଏବଂ ଶ୍ରୀ ସୁଧାକର ସାମନ୍ତରାଏ (7 ଅକ୍ଟୋବର 2013 ରୁ 29 ଡିସେମ୍ବର 2016)

ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ

3.13 ଜଳ ଯୋଗାଣ ପ୍ରକଳ୍ପରେ ନିଷ୍ପଳ ବ୍ୟୟ

ବିନା ଭରଣାରେ କାର୍ଯ୍ୟରୁ ଅନିୟମିତ ଭାବେ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଅନ୍ୟତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିବା ଯୋଗୁଁ କାର୍ଯ୍ୟ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରହିଥିଲା ଏବଂ 1.12 କୋଟି ଟଙ୍କାର ନିଷ୍ପଳ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିଲା ।

ବୁଦ୍ଧପୁର ସହରରୁ ଜାତୀୟ ରାଜପଥ 5 ଏବଂ 217 କୁ ଥିବା ପ୍ରବେଶ ମାର୍ଗର ପ୍ରଶସ୍ତିକରଣ ସମୟରେ, ଜଳଯୋଗାଣ ନଳ ରାସ୍ତାର ଓସାର ମଧ୍ୟରେ ଆସୁଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ, 50 ପ୍ରତିଶତ ଜଳଯୋଗାଣ ନଳ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଯାହାକି ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଜଳଯୋଗାଣ ପାଇଁ ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିଲା । ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରା, ଆରମ୍ଭାନ୍ତର, ବିଭାଜନ) ବୁଦ୍ଧପୁର ଯିଏକି ରାସ୍ତା ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହିତ କରୁଥିଲେ ‘ବୁଦ୍ଧପୁର ସହରର ଅନ୍ଧ ପସରା ଠାରୁ ସିଲ୍ଲା ପେଟ୍ରୋଲ ପମ୍ପ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରାସ୍ତାର ପ୍ରଶସ୍ତିକରଣ ଏବଂ ଦୃଢ଼ୀକରଣ ସମ୍ପର୍କିତ ଜଳଯୋଗାଣ ନଳର ପୁନଃସଂସ୍ଥାପନ’ ଜଳଯୋଗାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଜନସାମ୍ମୁ୍ୟ (ପିଏଚ୍) ବିଭାଜନ, ବୁଦ୍ଧପୁରକୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରିଥିଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ 2010) । କାର୍ଯ୍ୟଟି 1.91 କୋଟି ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ପାଖାପାଖି 3,225 ମିଟର ନଳ ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣର ଏକ ଡିପୋଜିଟ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା । ତଦନୁସାରେ, ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରା 3,225 ମିଟର¹¹⁹ କାଷ୍ଟ ଆଇରନ୍ ନଳ ଖରିଦ କରିଥିଲେ (ଜୁଲାଇ-ଡିସେମ୍ବର 2012) ଏବଂ ସାଜସଜ୍ଜାମ ଗୁଡ଼ିକ ଡିସେମ୍ବର 2012 ରୁ ମଇ 2015 ମଧ୍ୟରେ କ୍ରୟ କରିଥିଲେ । ସମୁଦାୟ କ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ 1.48 କୋଟି ଟଙ୍କା ଥିଲା ।

କ୍ରୟ ରାତି ଅନୁସାରେ ଖୋଲା ଟେଣ୍ଡର ଅନୁସରଣ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଜଳଯୋଗାଣ ନଳର ପ୍ରତିସ୍ଥାପନ କାର୍ଯ୍ୟ ଏକମାତ୍ର ଟେଣ୍ଡର ଆଧାରରେ 12.30 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାରେ (ଶ୍ରମ ମୂଲ୍ୟ) ଅଗଷ୍ଟ 2013 ରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରି ଜଣେ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା (ଫେବୃୟାରୀ 2013) । ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରା (ଜନସାମ୍ମୁ୍ୟ, ବିଭାଜନ), ବୁଦ୍ଧପୁରଙ୍କ ସମୀକ୍ଷା ସମୟରେ (ଜାନୁଆରୀ 2017) ଅବଲୋକନ ହେଲା ଯେ 6.92 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସହିତ ସମୁଦାୟ 1.55 କୋଟି ଟଙ୍କା ବିଭାଜନ ବ୍ୟୟ କରିଥିଲା ।

ନଥିପତ୍ର ଅନୁସାରେ, ଜୁଲାଇ 2013 ସୁଦ୍ଧା ବିଭାଜନ ଯୋଗାଇଥିବା 3,225 ମିଟର ନଳରୁ ଠିକାଦାର 1,875.5 ମିଟର (58 ପ୍ରତିଶତ) ନଳ ବିଛାଇ ଥିଲେ । ତାପରେ ସମୀକ୍ଷା ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ (ଜାନୁଆରୀ 2017) କାର୍ଯ୍ୟର କୌଣସି ପ୍ରଗତି ହୋଇନଥିଲା । ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରାଙ୍କର ଅନୁସ୍ଥାପନ ପତ୍ର (ମାର୍ଚ୍ଚ 2014, ମଇ 2014 ଏବଂ ଫେବୃୟାରୀ 2015) ଜବାବରେ, ଠିକାଦାର ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ (ମାର୍ଚ୍ଚ-ଅପ୍ରେଲ 2015) ଯେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ସାମଗ୍ରୀ ବିଭାଜନ ଯୋଗାଇ ନ ପାରିବା ଏବଂ ରାଜିନାମାର ନିବନ୍ଧନ ଓ ସର୍ତ୍ତକୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି ତାଙ୍କର ମୋଟ ବିଲରୁ (ଜୁଲାଇ 2013) ନଳ ପରୀକ୍ଷଣ ବାବଦରେ 69,223 ଟଙ୍କା ଅନ୍ୟାୟ ଭାବରେ କାଟିଥିବାରୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଥିଲା । ସମୀକ୍ଷା ଅବଲୋକନ କଲା ଯେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିମିତ୍ତ 1875.5 ମିଟର ନଳ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ 1276 ମିଟର ନଳ ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା (ଅକ୍ଟୋବର 2012-ମାର୍ଚ୍ଚ 2015) । ଏହା ଠିକାଦାରଙ୍କ ସାମଗ୍ରୀର ଅଣଯୋଗାଣ ଅଭିଯୋଗକୁ ଦୃଢ଼ୀକୃତ କରୁଥିଲା । ଅବଶିଷ୍ଟ 73.5 ମିଟର ନଳ କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳରେ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା ଯାହାକି ଜାନୁଆରୀ 2017 ରେ କରାଯାଇଥିବା ମିଳିତ ସରଜମିନ୍ ଡବ୍ଲଡ୍ରେ ଜଣାପଡ଼ିଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ଠିକାଦାର ନ ଆସିବାରୁ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରା ରାଜିନାମାକୁ ଲଢ କରିଥିଲେ (ଅପ୍ରେଲ 2015) । ଯାହାହେଉ, କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ଜାନୁଆରୀ 2017 ସୁଦ୍ଧା ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରା କୌଣସି ସାନି ଟେଣ୍ଡର ଆହ୍ୱାନ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିବା କ୍ଷତିପୂର୍ଣ୍ଣ ନଳରେ ଜଳଯୋଗାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁ ରଖିଥିଲେ ।

¹¹⁹ 350 ଏମଏମ ବ୍ୟାସ (1500 ମିଟର); 300 ଏମଏମ ବ୍ୟାସ (1500 ମିଟର); 200 ଏମଏମ ବ୍ୟାସ (75 ମିଟର); 150 ଏମଏମ ବ୍ୟାସ (75 ମିଟର); 100 ଏମଏମ ବ୍ୟାସ (75 ମିଟର)

ଡେଣ୍ଡ୍ରୋ, ବିଭାଜନ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ନଳ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଏବଂ ତାହାପରେ ଠିକାଦାରଙ୍କୁ ନଳ ଭରଣା କରିବାରେ ଅସଫଳତା ଯୋଗୁଁ ନଳ ବିଚ୍ଛାଦନରେ ବ୍ୟୟ ହୋଇଥିବା 1.12 କୋଟି¹²⁰ ଟଙ୍କା ନିଷ୍ପଳ ଥିଲା ।

ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା, ଜନସାମ୍ମୁ୍ୟ ବିଭାଜନ ଦର୍ଶାଇଲେ (ଜାନୁଆରୀ 2017) ଯେ ଜରୁରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଅନ୍ୟତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ସାମଗ୍ରୀର ଭରଣା ଏବଂ ଅବଶେଷ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ସାନି ଟେଣ୍ଡର ଆହ୍ୱାନ କରିବାକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ ।

ଉତ୍ତର ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା ଯେହେତୁ ପୂର୍ବ ରାଜିନାମା ନାକଟ ହେବାର ଦୁଇବର୍ଷ ଅତିକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନା ସାନି ଟେଣ୍ଡର ଆହ୍ୱାନ କରିନଥିଲେ । ପୁନଶ୍ଚ, ସାମଗ୍ରୀର ଅନିୟମିତ ଅନ୍ୟତ୍ର ପ୍ରଦାନ ହେତୁ ପୁରୁଣା ନଳକୁ ଅପସାରଣ କରି ନିରାପଦ ଏବଂ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଜଳଯୋଗାଣ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ହୋଇନଥିଲା ।

ଉଚ୍ଚ ବିଷୟକୁ କମିଶନର ତଥା ସଚିବ, ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗଙ୍କ ଗୋଟିଏ ପ୍ରେରଣା କରାଯାଇଥିଲା (ମଇ 2017) ଏବଂ ଅଗଷ୍ଟ 2017 ରେ ଅନୁସ୍ଥାପନକ ପତ୍ର ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଉତ୍ତର ପ୍ରତୀକ୍ଷିତ ଅଛି (ଫେବୃଆରୀ 2018) ।

ଅର୍ଥ ବିଭାଗ

3.14 ସମାକ୍ଷାକୁ ପ୍ରତିଜବାବ ପ୍ରଦାନରେ ହେଳା

ଲେଖା ଓ ସମାକ୍ଷା ବିନିୟମ, 2007ର ଅଧିନିୟମ 197 ଅନୁସାରେ ସମାକ୍ଷା କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ଭାରପ୍ରାପ୍ତ ଅଧିକାରୀ, ନିରୀକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ (ଆଇଆର୍) ଅନୁକ୍ଷେପ ପ୍ରାପ୍ତିର ଚାରି ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟାଳୟକୁ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କରିବେ ।

ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା 24ଟି ବିଭାଗ ସମ୍ପର୍କିତ ଆଇଆର୍ ଗୁଡ଼ିକର ସମାକ୍ଷାରୁ ଦେଖାଗଲା ଯେ ଜୁନ 2017 ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା 9,893 ଟି ଆଇଆର୍ ର 45,233 ଟି ଅନୁକ୍ଷେପ ଅମାମାସିତ ରହିଥିଲା । ଅମାମାସିତ ଆଇଆର୍ ଓ ଅନୁକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକର ବର୍ଷ-ଓ୍ୱାରା ସ୍ଥିତି **ପରିଶିଷ୍ଟ 3.14.1** ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ 4,414ଟି ଆଇଆର୍ ର 13,459 ଟି ଅନୁକ୍ଷେପ 10 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ କାଳ ଅମାମାସିତ ହୋଇ ପଡ଼ିରହିଥିଲା (**ପରିଶିଷ୍ଟ 3.14.2**) । ଉପରୋକ୍ତ ଅମାମାସିତ ଆଇଆର୍ ମଧ୍ୟରୁ, 1,327 ଟି ଆଇଆର୍ ର ପ୍ରଥମ ଜବାବ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ମୁଖ୍ୟଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ନଥିଲା । ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ଏବଂ ପାନାୟ ଜଳ, ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ଏବଂ ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ଏବଂ ମିଶନ ଶକ୍ତି ହେଲେ ପ୍ରମୁଖ ବିଭାଗ ଯାହାଠାରୁ ଅନେକ ଜବାବର ପ୍ରତୀକ୍ଷା ଥିଲା ।

3.14.1 ପୂର୍ବ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ପଦକ୍ଷେପ

ସମାକ୍ଷା ସମୟରେ ନଜରକୁ ଆସିଥିବା ଗୁରୁତର ଅନିୟମିତତାମାନ ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହା ସମାକ୍ଷକଙ୍କ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇ ରାଜ୍ୟ ବିଧାନ ସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା । ଅର୍ଥ ବିଭାଗର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ (ଡିସେମ୍ବର 1993) ଅନୁଯାୟୀ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ ବିଧାନସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପନ ହେବାର ତିନିମାସ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ପ୍ରତିବେଦନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଅନୁକ୍ଷେପ, ସଂପାଦନ ସମାକ୍ଷା (ପିଏ), ଇତ୍ୟାଦି ଉପରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟାତ୍ମକ ଟିପ୍ପଣୀ ପ୍ରଶାସନିକ ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଦାନ କରିବା କଥା ।

ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017 ସୁଦ୍ଧା, ଗୋଟିଏ ବିଭାଗ ଯଥା ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ, 2012-13 ବର୍ଷର ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ତଥା ମହାସମାକ୍ଷକଙ୍କ ସମାକ୍ଷା ପ୍ରତିବେଦନ (ପ୍ରତିବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 5, ବର୍ଷ 2014)ର ଅନୁକ୍ଷେପ 3.3 ସମ୍ପର୍କିତ ବ୍ୟାଖ୍ୟାତ୍ମକ ଟିପ୍ପଣୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରିନଥିଲେ ।

¹²⁰ 1.55 କୋଟି ଟଙ୍କା - 0.43 କୋଟି ଟଙ୍କା, ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥିବା ପାଇପ୍

3.14.2 ଲୋକ ଲେଖା ସମିତି (ପିଏସି) କରିଥିବା ସୁପାରିଶ ଉପରେ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରତିକରଣ

ସିଏଜିଙ୍କ ରିପୋର୍ଟ ନିରୀକ୍ଷଣ କରିବା ଏବଂ ସେହି ନିରୀକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ ବିଧାନସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନସଭା ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏକ ଲୋକଲେଖା ସମିତି (ପିଏସି) ଗଠନ କରିଥାନ୍ତି । ଶ୍ରୀ ଏସ.ଏଲ. ସିକଦାରଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଗଠିତ ଉଚ୍ଚ କ୍ଷମତା ସମ୍ପନ୍ନ କମିଟିର ସୁପାରିଶ ଆଧାରରେ ଅର୍ଥ ବିଭାଗ, ସମସ୍ତ ବିଭାଗକୁ ପିଏସି ସୁପାରିଶ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଚିତ୍ତଶୀଳ, ବିଧାନସଭାରେ ପ୍ରତିବେଦନ ଉପସ୍ଥାପନ ହେବାର ଚାହିଦା¹²¹ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ (ଡିସେମ୍ବର 1993) ।

ଦଶମ ବିଧାନସଭା (1990-95)ର ଭୂତୀୟ ପ୍ରତିବେଦନ ଠାରୁ ପଞ୍ଚଦଶ ବିଧାନସଭା (2014-19)ର 15ଶ ପ୍ରତିବେଦନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପିଏସି, 636 ଟି ସୁପାରିଶ (ପରିଶିଷ୍ଟ 3.14.3) ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ତିନିଟି¹²² ବିଭାଗ ଠାରୁ ନଅଟି ସୁପାରିଶ ସଂପର୍କିତ ରୂପାନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରତୀକ୍ଷିତ ଥିଲା (ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017) ।

ଉଚ୍ଚ ବିଷୟରେ ସରକାରଙ୍କୁ ଅବଗତ କରାଯାଇଥିଲା (ନଭେମ୍ବର 2017) । ଉତ୍ତର ପ୍ରତୀକ୍ଷିତ ଅଛି (ଫେବୃୟାରୀ 2018) ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର

(ବିଭୂଦତ୍ତ ବସନ୍ତିଆ)

ତାରିଖ

ମହାଲେଖାକାର (ସାଧାରଣ ଓ ସାମାଜିକ କ୍ଷେତ୍ର ଲେଖାପରୀକ୍ଷା)

ଓଡ଼ିଶା

ପ୍ରତିସାକ୍ଷରିତ

ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ

(ରାଜୀବ ମେହେର୍ଷୀ)

ତାରିଖ

ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ତଥା ମହାସମୀକ୍ଷକ

¹²¹ ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନସଭାରେ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା ନିୟମାବଳୀର ଧାରା 213-ବି(1) ଆଧାରରେ ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନସଭା ଦ୍ୱାରା ଅପ୍ରେଲ 2005 ରେ ଛଅ ମାସରୁ ଚାରି ମାସକୁ କମାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା

¹²² ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷା (1), ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ (1) ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ (7)

ପରିଶିଷ୍ଟ

ପରିଶିଷ୍ଟ 2.2.1

(ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.2.10)

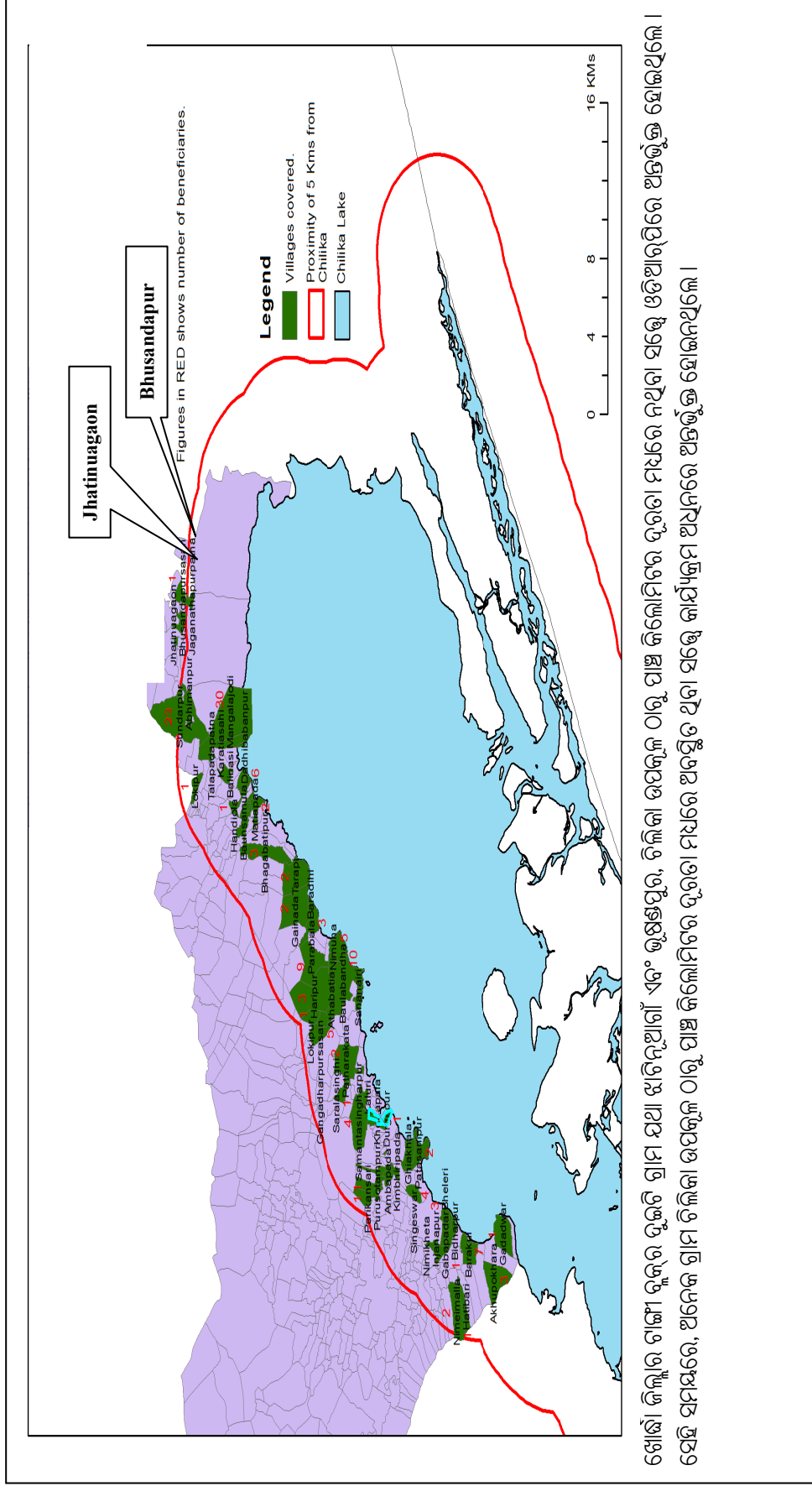
43 ଟି ବହୁମୁଖୀ ବାତ୍ୟା ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳର ମିଳିତ ସରଜମିନ ତଦନ୍ତ ସମୟରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିବା ଅଭାବର ବିବରଣ

- 23 ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଭିତର କାନୁରେ ବାୟୁ ଚଳାଚଳ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇନଥିଲା, ଯେତେବେଳେ କି ଅବଶିଷ୍ଟ ନଅଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭିତରକାନୁର ଦ୍ୱାର ସ୍ତରର ଉପରେ ଥିବା ଜାଗାରେ ବାୟୁ ଚଳାଚଳ କରିବା ପାଇଁ ଖାଲି ଛଡ଼ାଯାଇ ଥିଲା । ଏହା ଦର୍ଶାଇଲା ଯେ ପର୍ଯ୍ୟାୟ 1 ରେ ମଞ୍ଚର ହୋଇଥିବା 154 ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଭିତର କାନୁରେ ବାୟୁ ଚଳାଚଳ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାନଯାଇ କାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ କରାଯାଇନଥିଲା ।
- ଚଟାଣ ସ୍ତରର ଉପରେ ଥିବା କାନୁରେ ଆଶ୍ରୟ ପାଇଁ 43 ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ରେ ଏନ୍ଟିଏମ୍ଏର ମାର୍ଗଦର୍ଶକ ଅନୁସାରେ ଲଭରତ୍ ଭେଷ୍ଟ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଯୋଜନା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।
- ଫାଇବର ରିଇନ୍ଫୋରସଡ୍ ପ୍ଲଷ୍ଟିକ୍ (ଏଫ୍ଆର୍ପି) ରେ ନିର୍ମିତ ଭାଙ୍ଗି ଯାଉନଥିବା ଏବଂ ଅଭଙ୍ଗୁର ଲଭର ଟାଇପ୍ ଝରକା 43 ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଏମ୍ପିସିଏସ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇନଥିଲା ଏବଂ କାଠରେ ତିଆରି ସାଧାରଣ ଝରକା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇନଥିଲା ।
- ଏନ୍ଟିଏମ୍ଏର ମାର୍ଗଦର୍ଶକ ଅନୁସାରେ, 13ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ରେ ବାତ୍ୟା ଦ୍ୱାରା କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ଲୋକମାନଙ୍କର ଜିନିଷ ପତ୍ର ରଖିବା ପାଇଁ ଗୃହ/ କରିଡରରେ ଥାକ କିମ୍ବା ସ୍ଥାନର କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇନଥିଲା ।
- ପର୍ଯ୍ୟାୟ 1 ରେ ନିର୍ମିତ ହୋଇଥିବା 154 ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ରେ ନିଶଘ ଜେନେରେଟରର ଯୋଜନା କରାଯାଇନଥିଲା । ନିରୀକ୍ଷଣ ହୋଇଥିବା 43 ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ମଧ୍ୟରୁ, ସାତଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ରେ ଜେନେରେଟର ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା, 20 ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ରେ ନିଶଘ ଜେନେରେଟର ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ 16 ରେ ଶଘ କରୁଥିବା ଜେନେରେଟର ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା । ଶଘ କରୁଥିବା ଜେନେରେଟରକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇ ନଥିଲା (ମଇ 2017) ।
- 43 ଟି ନିରୀକ୍ଷଣ ହୋଇଥିବା ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ମଧ୍ୟରୁ 12 ଟିରେ ଛୋଟପିଲା, ବୃଦ୍ଧ/ ଅସୁସ୍ଥ ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆଶ୍ରୟ ସୁବିଧା ସହିତ ବଙ୍କର ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା ।
- 43 ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟିରେ ମୂଳଭିତ୍ତିର ଓଜନ କମାଇବାକୁ ବିଭକ୍ତ କରୁଥିବା କାନୁରେ ହାଲୁକା ଓଜନର ପ୍ରି-କାଷ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍ ବ୍ଲକ୍ ବ୍ୟବହାର ପାଇଁ ଯୋଜନା କରାଯାଇ ନଥିଲା ଏବଂ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ମାର୍ଗଦର୍ଶକରେ ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ବର୍ଷା ଜଳ ନିଷ୍ପାସନ ପାଇଁ ଯୋଜନା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।
- ସମସ୍ତ 43 ଟି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ ଆୟତ କ୍ଷେତ୍ରାକାର ଆକାରରେ ନିର୍ମାଣ ହୋଇଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଗୋଲାକାର ପେରିଫେରାଲ୍ କର୍ଣ୍ଣର ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇ ନଥିଲା ।
- ସମସ୍ତ ସରକାରୀ କୋଠାରେ ବିଜୁଳି ପ୍ରତିରୋଧକର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏମ୍ପିଆର୍ଏମ୍ପି ଅଧିନରେ ନିର୍ମିତ/ ନିର୍ମାଣାଧିନ ଥିବା କୌଣସି ଏମ୍ପିସିଏସ୍ରେ ତାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇ ନଥିଲା ।

ପରିଚିତ 2.2.2

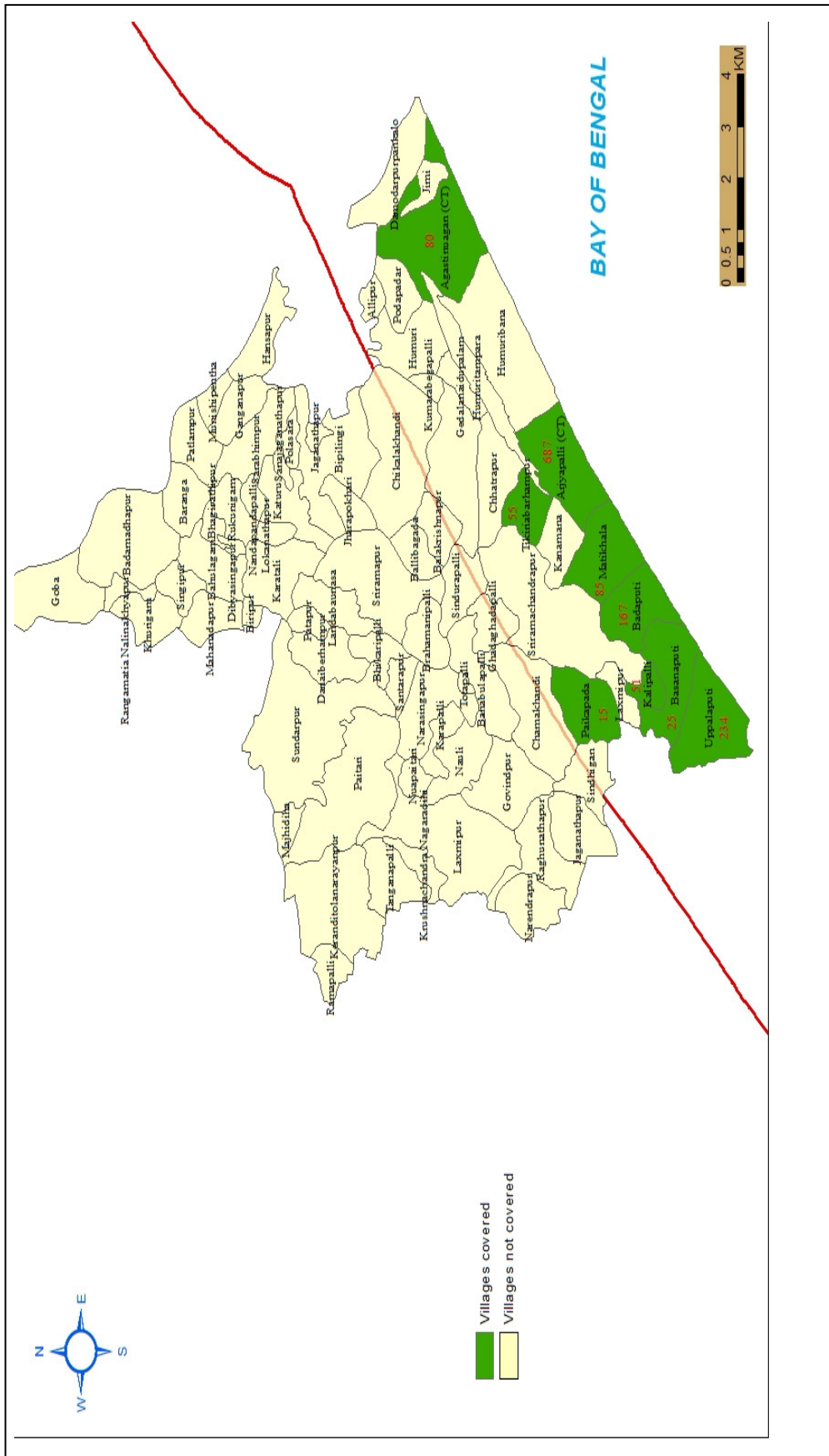
(ପ୍ରକ୍ଷେପ ଅନୁକ୍ରମ 2.2.15.1)

ଯୋଗ୍ୟ ଗ୍ରାମ ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀ ବିକ୍ଷେପ କରୁଥିବା ବିତ୍ତ: ଚିଲିକା ଉପତ୍ୟକା ଠାରୁ ପାଞ୍ଚ କିଲୋମିଟରରୁ ଅଧିକ ଦୂରତାରେ ଥିବା ଗ୍ରାମ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା

ଖୋର୍ଦ୍ଧା ଜିଲ୍ଲାର ଟାଙ୍ଗୀ ବ୍ଲକ୍‌ର ଦୁଇଟି ଗ୍ରାମ ଯଥା ଝାଟିନୁଆଗାଁ ଏବଂ ଭୁଷଣ୍ଡପୁର, ଚିଲିକା ଉପତ୍ୟକା ଠାରୁ ପାଞ୍ଚ କିଲୋମିଟର ଦୂରତା ମଧ୍ୟରେ ନଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଓଡ଼ିଆରପିରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ । ସେହି ସମୟରେ, ଅନେକ ଗ୍ରାମ ଚିଲିକା ଉପତ୍ୟକା ଠାରୁ ପାଞ୍ଚ କିଲୋମିଟର ଦୂରତା ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅଧିନରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇନଥିଲେ ।

ଯୋଗ୍ୟ ଗ୍ରାମ ଏବଂ ହିତାଧିକାରୀ ଚିହ୍ନଟ କରୁଥିବା ଚିତ୍ର: ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ଛତ୍ରପୁର ବ୍ଲକର ଗ୍ରାମ ଗୁଡ଼ିକ ଉପଲବ୍ଧ ଠାରୁ ପାଞ୍ଚ କିଲୋମିଟର ଦୂରତା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଡିଆରପି ଅଧିନରେ ଅଛନ୍ତିକୁ ଛୋଇନଥିବା

ପରିଶିଷ୍ଟ 2.3.1

(ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.3.5.3)

ବ୍ୟବହାରକାରୀ ବିଭାଗଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସାବିତ ହୋଇଥିବା କିଛି ତତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ ଆଇ-ଏସ୍ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା
କରାଯାଇ ନଥିବା ପରିବର୍ତ୍ତନଗୁଡ଼ିକର ନମୁନା ତାଲିକାର ବିବରଣୀ

ସିଡିଏସିକୁ ପ୍ରସାବିତ ପରିବର୍ତ୍ତନର ତାରିଖ/ ମାସ	ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରସାବ ଦେଇଥିବା ବ୍ୟବହାରକାରୀ	ପ୍ରସାବିତ ପରିବର୍ତ୍ତନର ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ	ଜୁଲାଇ 2017 ସୁଦ୍ଧା ସ୍ଥିତି
10 ଜୁଲାଇ 2012	ଜଳ ସମ୍ପଦ ବିଭାଗ	ବିଭାଜନ କିମ୍ବା ଜିଲ୍ଲା/ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଠିକାଦାରଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରମାଣପତ୍ର (ଠିକାଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର ତାଲିକା ସହିତ ବର୍ଷଭାରା କରାଯାଇଥିବା ରାଶି ସହିତ ପ୍ରଦତ୍ତ ଅର୍ଥର ତାଲିକାକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରି) ଉତ୍ପନ୍ନ କରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିବ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ
		ବିଲ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ସମୟରେ, ଯଦି କୌଣସି ଅଧିକା ଆଇଟମ୍ ବା ତତୋଧିକ ଆଇଟମ୍ ନିଷ୍ପାଦିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ, ତେବେ ସିଷ୍ଟମରେ ସପ୍ଲିମେଣ୍ଟାରୀ ରୁଲ୍ସର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ
30 ଅଗଷ୍ଟ 2012	ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ	ଝାଙ୍କି ମଡ୍ୟୁଲରେ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ବିଶଦ ବିବରଣୀ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରିବା ସମୟରେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗର ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ଆଲଫା ନ୍ୟୁମ୍ବରିକ୍ ଏବଂ ନ୍ୟୁମ୍ବରିକ୍ ଝାଙ୍କି କୋଡ୍ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେବା ଉଚିତ୍ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ
14 ଫେବୃୟାରୀ 2012/ 19 ଜାନୁଆରୀ 2013/	ପାସ୍ତ୍ରାଡ଼ି 16 ଜାନୁଆରୀ 2013 ରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ସଭାରେ ନିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ, ସିଡିଏସିକୁ ସୁଚିତ କରିଥିଲେ ।	ପାସ୍ତ୍ରାଡ଼ି ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା ଏବଂ ପାସ୍ତ୍ରାଡ଼ିର ସିଷ୍ଟମ୍ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ-ପାସ୍ତ୍ରାଡ଼ି ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ଗ୍ରାଙ୍କ କରିବା ପାଇଁ ତତ୍ତ୍ୱ ଏବଂ ଆଇ-ଏସ୍ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରଖାଯିବା ଏବଂ ପ୍ରତି ତିନି ମାସରେ ପାସ୍ତ୍ରାଡ଼ି ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ସିଷ୍ଟମ୍ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ କରାଯିବ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ
		ୟୁଜର-ଆଇଡିକୁ ଗ୍ରାଙ୍କ କରିବା ଏବଂ ତାଟା ଏଣ୍ଟ୍ରିର ସମୟ-ରୋଲ-ବେସ୍ଡ-ୟୁଜର-ଆଇଡି ପ୍ରସ୍ତୁତି କରାଯିବ । ସିଷ୍ଟମ୍ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏଣ୍ଟ୍ରିକୁ ଗ୍ରାଙ୍କ କରାଯିବ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ

ସିଡିଏସିକୁ ପ୍ରସାରିତ ପରିବର୍ତ୍ତନର ତାରିଖ/ ମାସ	ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରସାର ଦେଇଥିବା ବ୍ୟବହାରକାରୀ	ପ୍ରସାରିତ ପରିବର୍ତ୍ତନର ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ	ଜୁଲାଇ 2017 ସୁଦ୍ଧା ସ୍ଥିତି
		ଏଜିକୁ ଅନ୍ ଲାଇନ୍ ରିପୋର୍ଟ ଦିଆଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଡିଏଓ ଏବଂ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକାରୀ-ଉଭୟ ଡିଏଓ ଏବଂ ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଭାଜନରେ ଡିଜିଟାଲ ହସ୍ତାକ୍ଷରର ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିବ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ
		<p>ଡ୍ରାଫ୍ଟ ମାଷ୍ଟର/ ଆସେଟ୍ ରେଜିଷ୍ଟର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା –</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ଆସେଟ୍ ମାଷ୍ଟର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ । 2. କୌଣସି ଭାଉଚରର ଏଣ୍ଟ୍ରି ପାଇଁ ଆସେଟ୍ ଏଣ୍ଟ୍ରି ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରାଯିବ । 3. ଭାଉଚର ଏଣ୍ଟ୍ରି ସମୟରେ ଯେଉଁ ଆସେଟ୍‌କୁ ଏଣ୍ଟ୍ରି କରାଯିବ, ତାହା ଆସେଟ୍ ମାଷ୍ଟରରେ ଯୋଡ଼ାଯିବ । 4. ପ୍ରତି ଆସେଟ୍‌କୁ ହେଡ୍ ଅଫ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ ସହ ଟ୍ୟାଗ୍ କରାଯିବ । 5. ବିଭାଜନକୁ କେବଳ ସେହି ବିଭାଜନର ଆସେଟ୍‌କୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ । 	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ
		ନିର୍ବାହୀ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ଡିଏଓଙ୍କର ଡିଜିଟାଲ ହସ୍ତାକ୍ଷର ସହିତ ଆକାଉଣ୍ଟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଡିଏଜିକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବା- ଡିଏଜିକୁ ମାସିକ ଆକାଉଣ୍ଟ ଅନୁଲାଇନ୍ ଉପସ୍ଥାପନ କଲାବେଳେ ଡିଜିଟାଲ ହସ୍ତାକ୍ଷର ସହିତ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯିବ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ
20 ଜାନୁଆରୀ 2014/ 27 ଜୁଲାଇ 2015	ଗ୍ରାମ୍ୟ ବିଭାଗ ଉନ୍ନୟନ	ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇନଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ
		ସିଷ୍ଟମ ଦ୍ୱାରା ଭାଉଚର ଉତ୍ପନ୍ନ ଏବଂ ବିଲ୍ ବିପକ୍ଷରେ ଭାଉଚର ଗୁଡ଼ିକୁ ଅପଲୋଡ୍ କରିବା ପାଇଁ ଡିଏଜି (ଏ ଆଣ୍ଡ ଇ), ପ୍ରମୁଖ ଏଜି (ଏ ଆଣ୍ଡ ଇ)ଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଛି । ସେହି ଅପଲୋଡ୍ ହୋଇଥିବା ଭାଉଚରଗୁଡ଼ିକ କେବେବି ଡିଲିଟ୍ ହେବ ନାହିଁ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ

ସିଡିଏସିକୁ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ପରିବର୍ତ୍ତନର ତାରିଖ/ ମାସ	ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିବା ବ୍ୟବହାରକାରୀ	ପ୍ରସ୍ତାବିତ ପରିବର୍ତ୍ତନର ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ	ଜୁଲାଇ 2017 ସୁଦ୍ଧା ସ୍ଥିତି
24 ଜୁନ୍ 2013	18 ଜୁନ୍ 2013 ରେ ହୋଇଥିବା ସଭାରେ ନିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସିଡିଏସିକୁ, ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ସୂଚିତ କରିଥିଲେ ।	ମାସିକ ପ୍ରଗତି ରିପୋର୍ଟ ଅଥବା ସେଥିରେ ଥିବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ ଡିଏଜିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣୀୟ/ ଅଗ୍ରହଣୀୟ ହେବା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟା ଯତ୍ନ, ଡିଏଓଙ୍କୁ ଇ-ମେଲ/ ଏସ୍ଏମ୍ଏସ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଜଣାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ
		ସୁରକ୍ଷା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମାସିକ ପ୍ରଗତି ରିପୋର୍ଟର ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟା ଯତ୍ନ/ ଡିଏଓଙ୍କର ଡିଜିଟାଲ୍ ହସ୍ତାକ୍ଷର ବ୍ୟବହାର କରାଯିବ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ
		ଡିଏଓ ଏବଂ ଇଇଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଲ୍ ଗୁଡ଼ିକର ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ଡବ୍ଲୁଏମ୍ଆଇଏସ୍ରେ ଡିଏସିକୁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରାଯିବ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ
24 ଜାନୁଆରୀ 2014	20 ଜାନୁଆରୀ 2014 ରେ ହୋଇଥିବା ସଭାରେ ନିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସିଡିଏସିକୁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ସୂଚିତ କରିଥିଲେ ।	ପ୍ରତିମାସରେ ପ୍ରକଳ୍ପର ଶୂନ୍ୟ ବ୍ୟୟ ଏବଂ ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ଅପ୍ଲୋଡ୍ କରାଯାଇନଥିବା ବିଷୟରେ ଉଚ୍ଚପଦସ୍ଥ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଅବଗତ ନିମନ୍ତେ ମେସେଜ ପାଇଁ ସିଡିଏସି ଦ୍ୱାରା ଡବ୍ଲୁଏମ୍ଆଇଏସ୍ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ
		ପ୍ରଶ୍ନ କରିପାରିବା ସୁବିଧା ସହିତ ସମସ୍ତ ରୋଡ ନେଟ୍ୱାର୍କକୁ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରିବା ପାଇଁ ଡବ୍ଲୁଏମ୍ଆଇଏସ୍ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ସହିତ ଗୋଟିଏ ଜିଆଇଏସ୍ ସମୂହ ରୋଡ-ଇନ୍ଫର୍ମେସନ୍ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ଏବଂ ମନିଟରିଂ ସିଷ୍ଟମ (ଜିଆରଆଇଏମ୍ଏସ୍) ର ନକଲ ପାଇଁ ସିଡିଏସି ଦ୍ୱାରା ଅନୁକ୍ଷେପ କରାଯିବ । ଡବ୍ଲୁଏମ୍ଆଇଏସ୍ ଏବଂ ଅନଲାଇନ୍ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ମନିଟରିଂ ଓ ଆକାଉଣ୍ଟିଂ ପ୍ରଣାଳୀ (ଓଏମ୍ଏମ୍ଏସ୍) ଉଭୟକୁ ଲିଙ୍କ୍ କରିବା ସୁବିଧା ସହିତ ଏହା ବିଶେଷ ଭାବରେ ପିଏମ୍ଜିଏସ୍ଡ୍ରାଇ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ନଥିବା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ରହିବ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ
04 ଅଗଷ୍ଟ 2014	04 ଅଗଷ୍ଟ 2014 ରେ ହୋଇଥିବା ସଭାରେ ନିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସିଡିଏସିକୁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ସୂଚିତ କରିଥିଲେ ।	ଇ-ନିର୍ମାଣ ଆଗ୍ନିକେସନରେ ଉପଲବ୍ଧ ସୁବିଧା ଗୁଡ଼ିକୁ ସିଡିଏସି ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ଡବ୍ଲୁଏମ୍ଆଇଏସ୍ରେ ସ୍ଥାନିତ କରିବ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ
		ପ୍ରକଳ୍ପ ନିଷ୍ପାଦନରେ ଥିବା ବାଧକ ଗୁଡ଼ିକୁ ଡ୍ରାକ୍ ମଡ୍ୟୁଲ୍ରେ ସ୍ଥାନିତ କରିବାର ସୁବିଧା	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ

ସିଡିଏସିକୁ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ପରିବର୍ତ୍ତନର ତାରିଖ/ ମାସ	ପରିବର୍ତ୍ତନ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥିବା ବ୍ୟବହାରକାରୀ	ପ୍ରସ୍ତାବିତ ପରିବର୍ତ୍ତନର ସବିଶେଷ ବିବରଣୀ	ଜୁଲାଇ 2017 ସୁଦ୍ଧା ସ୍ଥିତି
	କରିବା ପାଇଁ ସିଡିଏସିକୁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ସୂଚିତ କରିଥିଲେ ।	ରହିବା ଉଚିତ୍ । ଏହା ତ୍ରୁପ୍-ଡାଉନ୍ ଆଧାରରେ ହେବା ଉଚିତ୍ । (i) ଯୁଟିଲିଟି ଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନାନ୍ତରଣ (ii) କୋର୍ଟ କେସ୍ (iii) ଜଙ୍ଗଲ ସମସ୍ୟା (iv) ଜମି ସମସ୍ୟା (v) ଗଛ କଟା (vi) ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସମସ୍ୟା ବାଧକ ହୋଇପାରନ୍ତି ।	
		ଡକ୍ଟ୍ରିଏସମ୍ପ୍ରାୟକ୍ଷରେ ଠିକାଦାର-ଝୁରା ରିପୋର୍ଟ ଉତ୍ପନ୍ନ କରିବାର ସୁବିଧା କରାଯିବ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ
27 ଜୁଲାଇ 2015	27 ଜୁଲାଇ 2015 ରେ ହୋଇଥିବା ସଭାରେ ନିଆଯାଇଥିବା ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସିଡିଏସିକୁ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗ ସୂଚିତ କରିଥିଲେ ।	ବିଲ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟର ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ଅପଲୋଡ୍ କରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ହେବ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ
		ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ତଥା ଟ୍ରାନ୍ସଫର ଏଣ୍ଟ୍ରି ଅର୍ଡର (ଟିଇଓ) କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆବେଦନ ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣକୁ ଡକ୍ଟ୍ରିଏସମ୍ପ୍ରାୟକ୍ଷ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରାଯିବ ।	କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନାହିଁ

(ଉତ୍ସ: ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗର ନଥି)

ପରିଶିଷ୍ଟ 2.3.2

(ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.3.7.5)

ସମାନ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ପାଇଁ ବିଭାଜନ-ଓରା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ଅସୁଲି ହେତୁର ବିବରଣ

ବିଭାଜନର ନାମ	ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରକାରର ଅସୁଲି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହ ଆଇଡି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲା				
	ଘର ଭଡ଼ା ଭତ୍ତା	ସୁଗିତ ରହିବା	ଅମାନତ ଜମା	ଶ୍ରମିକ ସେସ୍	ଭ୍ୟାଟ୍
ଆରଡିଆ, ଭୁବନେଶ୍ୱର	34, 52	16,110, 114, 119, 120, 128, 138	61, 113	108	38,49,111
ଆରଡିଆ, ଯାଜପୁର-II	34, 52	16, 125	61	119	38,49
ଆରଡିଆ, ଜଳେଶ୍ୱର	34, 52	16, 118, 121, 122, 123	61	109	38,49
ଆରଡିଆ, ଭଦ୍ରକ	34,52,110, 119,143	16, 165	61	147	38,49,159
ଆରଡିଆସ୍ୱୟଂସା, ବାଲେଶ୍ୱର	34,52	16, 188	61, 2	128,178	38,49,122, 172
ଆରଡିଆସ୍ୱୟଂସା, କଟକ	34,52,134	16, 138, 144, 156	61	136,146	38,49,135, 141
ଆରଡିଆ, ବଲାଙ୍ଗୀର	34, 52	113	61	107	49
ଆରଡିଆ, ଭବାନୀପାଟଣା	34, 52	108,109, 110, 115, 116, 124	61	111	49
ଆରଡିଆ, ସୁନାବେଡ଼ା	34, 52	111, 115, 116, 118, 120, 121, 125	61	112	49
ଆରଡିଆ, ଗଞ୍ଜାମ	34, 52	--	61	107	49

(ଉତ୍ତ: ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗର ନଥି)

ପରିଶିଷ୍ଟ 2.3.3

(ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 2.3.8.1)

ବିଧିମାନତା ନିୟନ୍ତ୍ରଣର ଅଭାବ ହେତୁ ଓପିଡବ୍ଲୁଡି ସଂହିତାରେ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲଙ୍ଘନ
କରାଯାଇଥିବାର ବିବରଣୀ

ଅନିୟମିତତାର ପ୍ରକାର	ଡାଟାବେସ୍‌ରେ ମିଳିଥିବା ସମସ୍ତ ମାମଲା	ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ବିଭାଜନ ଗୁଡ଼ିକରେ ମିଳିଥିବା ସମସ୍ତ ମାମଲା	ସମାକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ ହୋଇଥିବା ସମସ୍ତ ମାମଲା
ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ବିନା ଠିକା ପ୍ରଦାନ	61,018	1,227	30
ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ପୂର୍ବରୁ କାର୍ଯ୍ୟାଦେଶ ଜାରି କରିବା	2,659	432	25
ଡିପୋଜିଟ୍ କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୋଗ୍ୟତା ସୀମା (50000 ଟଙ୍କା) ଉଲଙ୍ଘନ କରି ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଶାସନିକ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା	2,236	337	30
ଅଣ ଆବାସିକ ଓ ଆବାସିକ ଭବନ ନିର୍ମାଣରେ ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା	23,116	1,794	40
ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଶାସନିକ ଓ ବୈଷୟିକ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ	79,251	5,133	32
ନିର୍ବାହୀ ଯତ୍ନ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦନ ଭାବରେ ବୈଷୟିକ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ	1,328	65	01
ବୈଷୟିକ ଅନୁମୋଦନ ବିନା ଠିକା ପ୍ରଦାନ	48	03	02
ସମୁଦାୟ	1,69,656	8,991	179

(ଉତ୍ସ: ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ବିଭାଗର ନଥି)

ପରିଶିଷ୍ଟ 3.2.1
(ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ ଅନୁକ୍ରମ 3.2.3)

ରୋକଡ଼ ବହି ଓ ବ୍ୟାଙ୍କ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟର ବଳକା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟର ବିବରଣ

କ୍ର.ସଂ.	ସୂଚିତ ନାମ	ବ୍ୟାଙ୍କ ବାଲାନ୍ସ		ପାର୍ଥକ୍ୟ	ତାରିଖ
		ରୋକଡ଼ ବହି	ବ୍ୟାଙ୍କ ଷ୍ଟେଟମେଣ୍ଟ		
1	ମଣ୍ଡଳ କାରାଗାର, ସମଲପୁର	0	2569150.50	2569150.50	27 ମାର୍ଚ୍ଚ 2017
2	ନାରୀ ବନ୍ଦୀ ନିକେତନ, ସମଲପୁର	0	194831.46	194831.46	23 ମାର୍ଚ୍ଚ 2017
3	ମଣ୍ଡଳ କାରାଗାର, ବ୍ରହ୍ମପୁର	1858612	2468042.00	609430.00	31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2017
4	ଓଡ଼ିଶା କାରାଗାର ଡାଲିମ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ବ୍ରହ୍ମପୁର	0	84916.50	84916.50	29 ଅପ୍ରେଲ 2017
5	ସତର କାରାଗାର, ରାଉରକେଲା	439225	1843197.00	1403972.00	30 ଅପ୍ରେଲ 2017
6	ସତର କାରାଗାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର	3975637	4106137.50	130500.50	30 ଜୁନ୍ 2017
7	ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର, କେନ୍ଦୁଝର	509278	626814.00	117536.00	21 ନଭେମ୍ବର 2016
8	ମଣ୍ଡଳ କାରାଗାର, କୋରାପୁଟ	203875	328773.00	124898.00	25 ମଇ 2017
9	ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର, ସୁନ୍ଦରଗଡ଼	168410	172749.00	4339.00	07 ଜୁଲାଇ 2017
10	ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର, ପୁରୀ	0	81265.00	81265.00	31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2017
11	ଉପ-କାରାଗାର, ନିମାପଡ଼ା	0	122570.00	122570.00	31 ମାର୍ଚ୍ଚ 2017
12	ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର, ବାଲେଶ୍ୱର	313000	319164.00	6164.00	30 ଅପ୍ରେଲ 2017
13	ଉପ-କାରାଗାର, ଜଳେଶ୍ୱର	125000	162814.00	37814.00	30 ଅପ୍ରେଲ 2017
14.	ଜିଲ୍ଲା କାରାଗାର, ଦେଘାନାଳ	0	674.50	674.50	30 ଅପ୍ରେଲ 2017
	ମୋଟ	7593037	13081098.46	5488061.46	

(ଉତ୍ସ: ନମୁନା ଯାଞ୍ଚ କାରାଗାର ଗୁଡ଼ିକର ନଥି)

ପରିଶିଷ୍ଟ 3.11.1
(ହତ୍ତବ୍ୟ ଅନୁକ୍ରମ 3.11)

ପ୍ରକୃତ ରହଣୀ ଠାରୁ ହୋଟେଲ ଗୁଡ଼ିକୁ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବାର ବିବରଣ

କ୍ର.ସଂ.	ହୋଟେଲ/ ଲଭନମାମ	ପ୍ରଦାନ ରାଶି (ଟଙ୍କାରେ)	ବିଲ୍ ଅନୁଯାୟୀ ଦଖଲ ସଂଖ୍ୟା	ହୋଟେଲ ରେଜିଷ୍ଟର ଅନୁଯାୟୀ ଦଖଲ ସଂଖ୍ୟା	ପ୍ରମୁଖ୍ୟ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ (ସମ୍ପ 3/ ସମ୍ପ 1.4 * ସମ୍ପ. 5)	ପ୍ରକୃତ ଦଖଲ ଠାରୁ ଅଧିକ ଦଖଲ	ଅଧିକ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ (ଟଙ୍କାରେ)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	ଜାନକି ରେସିଡେନ୍ସି, କୁଷ୍ଠା ବିଭିଏସ୍ କମ୍ପ୍ଲେକ୍ସ, ବଳଗଣ୍ଡି, ଗ୍ରାଣ୍ଡ ରୋଡ, ପୁରୀ	13,72,071	119	119	13,72,071	0	0
2	ବିଭର ସ୍ୟାଣ୍ଟ କରେଜ କମ୍ପ୍ଲେକ୍ସ, ମେରାଇନ୍, ଡ୍ରାଇଭ ରୋଡ, ପୁରୀ	4,80,000	82	82	4,80,000	0	0
3	ହୋଟେଲ ପମ୍ପା, ବଳିଆପଣା, ଓସ୍ ସ୍ୱର୍ଗଦି କଲୋନୀ ମେରାଇନ୍, ଡ୍ରାଇଭ ରୋଡ, ପୁରୀ	12,00,000	78	42 * (16 କୋରାରେ)	2,48,000	36	9,52,000
4	ହୋଟେଲ ସୁରେଶ୍ୱରୀ, ବଳିଆପଣା, ପୁରୀ	13,24,800	166	2	15,962	164	13,08,838
5	ହରେକୃଷ୍ଣ ନିବାସ, ମଟି କୋଟ ଲେନ୍, ପୁରୀ	20,41,600	280	0	0	280	20,41,600
6	ହୋଟେଲ ବିଷ୍ଣୁପ୍ରିୟା, ଉତ୍କଳ ବଳିଆପଣା, ପୁରୀ	8,00,000	129	114	7,06,977	15	93,023
7	ହୋଟେଲ କୁଷ୍ଠା ରେସିଡେନ୍ସି, ବଳିଆପଣା, ପ୍ରାଚୀ ଛକ, ପୁରୀ	4,67,000	59	ଉପଲକ୍ଷ୍ମ ନୁହେଁ	4,67,000	0	0
8	ସମ୍ରାଟ ପ୍ୟାଲେସ, ଏମ/ଏ-87, ହାଉସିଂ ବୋର୍ଡ, ବଳିଆପଣା, ପୁରୀ	1,99,000	84	74	1,75,310	10	23,690
	ମୋଟ	78,84,471	997	433	34,65,320		44,19,151

(ଉତ୍ତ-ସିତିଏମଡି ପୁରୀକାନ୍ତ ନଥି)

* 42 ଜଣ ଦଖଲକାରୀ 16 ଟି କୋରାରେ 31 ଦିନ ଧରି ରହିଥିଲେ ଏବଂ ହୋଟେଲ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ବିଲ୍ ଅନୁଯାୟୀ ଦୈନିକ କୋରା ଉଡ଼ା 500 ଟଙ୍କା ଥିଲା । ତେଣୁ, ସର୍ବମୋଟ 2,48,000 ଟଙ୍କା ହୋଟେଲକୁ ଦିଆଯିବ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ହୋଟେଲ, ଦଖଲକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି 500 ଟଙ୍କା ହିସାବରେ 78 ଜଣ ଦଖଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉଡ଼ା ଦାବି କରିଥିଲା ।

ପରିଶିଷ୍ଟ 3.14.1

(ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ ଅନୁଲେଖ 3.14)

ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା କିନ୍ତୁ ଜୁନ୍ 2017 ସୁଦ୍ଧା ମାମାଂସା ହୋଇନଥିବା ନିରୀକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ/
ଅନୁଲେଖଗୁଡ଼ିକର ବର୍ଷ-ଖ୍ରୀରା ବିବରଣ

ବର୍ଷ	ନିରୀକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ	ଅନୁଲେଖ
1980-81	4	24
1981-82	4	11
1982-83	4	7
1983-84	7	19
1984-85	10	30
1985-86	8	20
1986-87	24	75
1987-88	30	59
1988-89	39	68
1989-90	40	96
1990-91	45	113
1991-92	95	244
1992-93	89	222
1993-94	97	283
1994-95	154	448
1995-96	178	495
1996-97	187	583
1997-98	210	632
1998-99	262	700
1999-00	263	810
2000-01	272	775
2001-02	291	837
2002-03	326	1,051

ବର୍ଷ	ନିରୀକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ	ଅନୁଚ୍ଛେଦ
2003-04	416	1,426
2004-05	419	1,440
2005-06	376	1,153
2006-07	564	1,838
2007-08	778	2,572
2008-09	860	3,461
2009-10	1,006	4,068
2010-11	1,198	5,761
2011-12	417	1,704
2012-13	95	728
2013-14	54	406
2014-15	203	1,960
2015-16	351	3,853
2016-17	517	7,261
ମୋଟ	9,893	45,233

ପରିଶିଷ୍ଟ 3.14.2

(ହ୍ରସ୍ୱର୍ୟ ଅନୁକୋଚ 3.14)

ମାର୍ଚ୍ଚ 2017 ସୁଦ୍ଧା ଭାରି କରାଯାଇଥିବା କିଛି ଜୁନି 2017 ସୁଦ୍ଧା ମାମାଂସା ହୋଇନଥିବା ନିରାକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ/ ଅନୁକୋଚଗୁଡ଼ିକର ବିଭାଗ-ଖୁରା ବିବରଣ

କ୍ର.ସଂ.	ବିଭାଗର ନାମ	ମାମାଂସା ହୋଇନଥିବା ରିପୋର୍ଟ (ଜୁନି 2017 ସୁଦ୍ଧା)		10 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ କାଳ ମାମାଂସା ହୋଇନଥିବା ରିପୋର୍ଟ		ପ୍ରଥମ ଜବାବ ମିଳିନଥିବା ରିପୋର୍ଟ
		ନିରାକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ ସଂଖ୍ୟା	ଅନୁକୋଚ ସଂଖ୍ୟା	ନିରାକ୍ଷଣ ରିପୋର୍ଟ ସଂଖ୍ୟା	ଅନୁକୋଚ ସଂଖ୍ୟା	
1	ସଂସ୍କୃତି	38	216	12	19	10
2	ଇଲୋକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଏବଂ ସୂଚନା ପ୍ରଯୁକ୍ତି	10	98	2	19	2
3	ଅର୍ଥ	24	93	4	4	2
4	ଖାଦ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ଖାଉଟି କଲ୍ୟାଣ	80	203	21	28	4
5	ସାଧାରଣ ପ୍ରଶାସନ ଏବଂ ସାଧାରଣ ଅଭିଯୋଗ	17	86	3	11	4
6	ସାମ୍ବନ୍ଧ ଏବଂ ପରିଚାର କଲ୍ୟାଣ	765	2,500	384	909	57
7	ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା	386	2,141	132	400	105
8	ଗୃହ	103	467	26	55	8
9	ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ	400	4,901	71	813	85
10	ସୂଚନା ଓ ଲୋକସଂପର୍କ	71	237	31	68	13
11	ଶ୍ରମ ଓ କର୍ମଚାରୀ ରାଜ୍ୟ ବାମା	53	294	1	1	28
12	ଆଇଟି	108	451	39	108	32
13	ପଞ୍ଚାୟତ୍ତ ରାଜ ଏବଂ ପାନାୟ ଜଳ	3,527	16,361	1,514	5,345	198
14	ସଂସଦାୟ ବ୍ୟାପାର	17	57	8	16	2
15	ଯୋଜନା ଏବଂ ଅଭିସରଣ	63	299	11	60	12
16	ସାର୍ବଜନିକ ଉଦ୍ୟୋଗ	5	26	0	0	2
17	ରାଜସ୍ୱ ଓ ବିପୟାୟ ପରିଚାଳନା	1,642	5,013	807	1,671	117
18	ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ	276	933	124	216	8
19	ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା	1,038	3,775	601	1,735	263
20	ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ଶିକ୍ଷା	18	113	12	57	2
21	ଉନ୍ନୟନ ଚ୍ୟାକ୍ତିକ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ସଶକ୍ତିକରଣ	6	38	2	7	6

କ୍ର.ସଂ	ବିଭାଗର ନାମ	ମାମା'ସା ହୋଇନଥିବା ବିପୋର୍ଟ (ଜୁନ 2017 ସୁଦ୍ଧା)		10 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ କାଳ ମାମା'ସା ହୋଇନଥିବା ବିପୋର୍ଟ		ସ୍ତମ୍ଭୀଭାବେ ମିଳିନଥିବା ବିପୋର୍ଟ
		ନିରୀକ୍ଷଣ ବିପୋର୍ଟ ସଂଖ୍ୟା	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ସଂଖ୍ୟା	ନିରୀକ୍ଷଣ ବିପୋର୍ଟ ସଂଖ୍ୟା	ଅନୁଚ୍ଛେଦ ସଂଖ୍ୟା	
22	ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି, ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଉନ୍ନୟନ ଏବଂ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଓ ପଶୁଆରଣ କଲ୍ୟାଣ	391	2317	150	515	74
23	ଶ୍ରାବଣ ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟାପାର	34	143	14	33	8
24	ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ଏବଂ ମିଶନ ଶିକ୍ଷା	821	4471	445	1369	285
	ମୋଟ	9,893	45,233	4,414	13,459	1,327

ପରିଶିଷ୍ଟ 3.14.3

(ପ୍ରାଥମିକ ସ୍ତରରେ 3.14.2)

30 ସେପ୍ଟେମ୍ବର 2017 ସୁଦ୍ଧା ଆଲୋଚନା ହୋଇଥିବା ଯୋଗ୍ୟ ସୁପରିକ୍ଷିତ (10 ମ ଦିନରୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ) ଉପରେ ବିଭାଗ-ସ୍ତରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ବିବରଣୀ (ଏଚିଏନ) ର ବିବରଣୀ

କ୍ର.ସଂ.	ବିଭାଗର ନାମ	10ମ ଦିନରୁ (1990-1995)		11ଶ ଦିନରୁ (1995-2000)		12ଶ ଦିନରୁ (2000-2004)		13ଶ ଦିନରୁ (2004-2009)		14ଶ ଦିନରୁ (2009-2014)		15ଶ ଦିନରୁ (2014-2019)		ମୋଟ		
		ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ
1	ଅର୍ଥ	1	ନାହିଁ	4	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	5	ନାହିଁ	5
2	ଶାନ୍ତ୍ୟ ଯୋଗାଣ ଏବଂ ଶାନ୍ତି କମ୍ୟାଣ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	23	ନାହିଁ	17	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	40	ନାହିଁ	28
3	ସାଧାରଣ ପ୍ରଶାସନ	13	ନାହିଁ	5	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	7	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	25	ନାହିଁ	25
4	ସାମ୍ବନ୍ଧ ଓ ପରିଚାର କମ୍ୟାଣ	23	ନାହିଁ	35	ନାହିଁ	11	ନାହିଁ	17	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	86	ନାହିଁ	86
5	ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା	20	1	5	ନାହିଁ	11	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	36	1	25
6	ଗୃହ	8	ନାହିଁ	23	ନାହିଁ	13	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	44	ନାହିଁ	35
7	ଗୃହ ନିର୍ମାଣ ଓ ନଗର ଉନ୍ନୟନ	29	ନାହିଁ	29	ନାହିଁ	5	ନାହିଁ	18	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	81	ନାହିଁ	81
8	ସୂଚନା ଓ ଲୋକସଂପର୍କ	2	ନାହିଁ	7	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	9	ନାହିଁ	9
9	ଶ୍ରମ ଓ କର୍ମଚାରୀ ରାଜ୍ୟ ସମାପ୍ତ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	15	ନାହିଁ	1	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	16	ନାହିଁ	0
10	ଆଇନ	5	ନାହିଁ	6	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	18	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	30	ନାହିଁ	27
11	ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ	5	1	1	ନାହିଁ	2	ନାହିଁ	2	ନାହିଁ	4	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	14	1	4
12	ଯୋଜନା ଏବଂ ଅଭିବୃଦ୍ଧି	9	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	9	ନାହିଁ	8

କ୍ର.ସଂ.	ବିଭାଗର ନାମ	10ମ ବିଧାନ ସଭା (1990-1995)		11ଶ ବିଧାନ ସଭା (1995-2000)		12ଶ ବିଧାନ ସଭା (2000-2004)		13ଶ ବିଧାନ ସଭା (2004-2009)		14ଶ ବିଧାନ ସଭା (2009-2014)		15ଶ ବିଧାନ ସଭା (2014-2019)		ମୋଟ			
		ଓଡ଼ିଆ ଓ ଘାଟି ଧାଡ଼ି	ଓଡ଼ିଆ ଘାଟି	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଘାଟି ଧାଡ଼ି	ଓଡ଼ିଆ ଘାଟି	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଘାଟି ଧାଡ଼ି	ଓଡ଼ିଆ ଘାଟି	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଘାଟି ଧାଡ଼ି	ଓଡ଼ିଆ ଘାଟି	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଘାଟି ଧାଡ଼ି	ଓଡ଼ିଆ ଘାଟି	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଘାଟି ଧାଡ଼ି	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଘାଟି ଧାଡ଼ି	ଓଡ଼ିଆ ଘାଟି	ଓଡ଼ିଆ ଓ ଘାଟି ଧାଡ଼ି	ଓଡ଼ିଆ ଘାଟି	
13	ସାହିତ୍ୟିକ ଉଦ୍ୟୋଗ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ
14	ରାଜସ୍ୱ ଓ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା	10	ନାହିଁ	18	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	11	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	39	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ
15	ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ	51	4	18	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	16	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	7	96	7	84	ନାହିଁ
16	ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି, ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ଉନ୍ନୟନ ଏବଂ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଓ ପଞ୍ଚୁଆଦର୍ଶ କଲ୍ୟାଣ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	8	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	8	ନାହିଁ	ନାହିଁ	1
17	ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା	25	ନାହିଁ	4	ନାହିଁ	16	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	45	ନାହିଁ	ନାହିଁ	8
18	ବିଜ୍ଞାନ ଓ ବୈଷୟିକ ଶିକ୍ଷା	ନାହିଁ	ନାହିଁ	7	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	7	ନାହିଁ	ନାହିଁ	7
19	ସଂସ୍କୃତି	ନାହିଁ	ନାହିଁ	5	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	6	ନାହିଁ	ନାହିଁ	6
20	ମହିଳା ଏବଂ ଶିଶୁ ବିକାଶ ଏବଂ ମିଶନ ଶିକ୍ଷା	33	ନାହିଁ	1	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	36	ନାହିଁ	ନାହିଁ	36
21	କ୍ରୀଡ଼ା ଓ ଯୁବ ବ୍ୟାପାର	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	ନାହିଁ	1	ନାହିଁ	ନାହିଁ	1
ମୋଟ		234	6	176	0	99	0	107	0	10	0	10	3	636	9	516	

ଶବ୍ଦକୋଷ

ଏଏ	ଆଡମିନିଷ୍ଟ୍ରେଟିଭ୍ ଆପ୍ରୋଭାଲ୍
ଏଏପି	ଆନୁଆଲ ଆକାଉଣ୍ଟ ପ୍ଲାନ
ଏସିନୋଟ	ଆସେସ୍ମାନ୍ଟ ନୋଟ୍
ଏସିପିଏଲ୍	ଏମ୍/ଏସ୍ ଆକ୍ଟିଭେଟିଭ୍ କନ୍ସଲ୍ଟାଣ୍ଟ (ଇଣ୍ଡିଆ) ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍
ଏଡିଜି(ପି)	ଆଡିସିନାଲ ଡାଇରେକ୍ଟର ଜେନେରାଲ ଅଫ୍ ପୁଲିସ୍-କମ୍-ଇନ-ସ୍ପେକ୍ଟର ଜେନେରାଲ, ପ୍ରିଜନ୍
ଏଇ	ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ ଇଞ୍ଜିନିୟର
ଏଇଇ	ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ ଏକ୍ସିକ୍ୟୁଟିଭ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର
ଏଜି (ଏଏସ୍ ଜି)	ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ ଜେନେରାଲ (ଆକାଉଣ୍ଟସ୍ ଆଣ୍ଡ ଏନ୍‌ଚାର୍ଜମେଣ୍ଟ)
ଏପିଏସ୍	ଆଡିସିନାଲ ପର୍ଫର୍ମାନ୍ସ ସିକ୍ୟୁରିଟି
ଏଆର୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ପି	ଆକ୍ସେଲେରେଟର୍, ରୁରାଲ୍ ଓଡ଼ିଶା ସପ୍ଲାଇ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍
ଏଟିଆର୍	ଆକାଉଣ୍ଟ ଟେକନିକାଲ୍ ରିପୋର୍ଟ
ଏଡବ୍ଲ୍ୟୁସି	ଅଙ୍ଗନୱାଡି ସେଣ୍ଟର
ବିସିପି	ବିଜିନେସ୍ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍ ପ୍ଲାନ
ବିଡିଏ	ଭୁବନେଶ୍ୱର ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ଅଥରିଟି
ବିଡିଓ	ବୁକ୍ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ଅଫିସର
ବିଇଏମ୍ସି	ବ୍ରହ୍ମପୁର ମୁନିସିପାଲ କର୍ପୋରେସନ୍
ବିଜି	ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି
ବିଆଇଏସ୍	ବ୍ୟୁରୋ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ
ବିଓକ୍ୟୁ	ବିଲ୍ ଅଫ୍ କ୍ୱାଣ୍ଟିଟି
ବିଏମ୍ଏସ୍	ବଜେଟ୍ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ସାଷ୍ଟମ୍
ବିଆର୍ସି	ବୁକ୍ ରିସୋର୍ସ ସେଣ୍ଟର
ବିଆର୍ଏଲ୍	ବିଅଣ୍ଡ ରିଜେକ୍ଟିଭ୍ ଲେଭଲ୍
ବିଟି	ବୁକ୍ ଟପ୍
ସିଏସିଏମ୍	ସେକ୍ଟର ଫର୍ ଆଡଭାନ୍ସଡ୍ କମ୍ୟୁନିକେସନ୍
ସିବିଓ	କମ୍ୟୁନିଟି ବେସଡ୍ ଅଗାମାକ୍ସେସନ୍
ସିସି	ସିମେଣ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍
ସିଡି	ଜିଏ ଡେଭେଲ୍
ସିଡିପିଓ	ଗାଇଲଡ୍ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ଅଫିସର
ସିଇ	ଟିଏ ଇଞ୍ଜିନିୟର
ସିଏର୍ସି	କମ୍ୟୁନିଟି ହେଲ୍ପ ସେଣ୍ଟର
ସିଏମ୍ସି	କମ୍ପ୍ରେହେନ୍ସିଭ୍ ମେଣ୍ଟେନାନ୍ସ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟ୍
ସିଏମ୍ଆର୍	କମ୍ପ୍ୟୁ ମିଲଡ୍ ରାଇସ୍
ସିଏନ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁ	କୋର୍ ନେଟ୍ୱାର୍କ
ସିପିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏ	ସେକ୍ସୁଆଲ୍ ପବ୍ଲିକ୍ ଓଡ଼ିଶା ଆକାଉଣ୍ଟାଣ୍ଟ
ସିଏସ୍‌ଏମ୍‌ଏମ୍‌ସି	ସାଇକ୍ଲୋନ୍ ସେଲ୍ଟର ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ଆଣ୍ଡ ମେଣ୍ଟେନାନ୍ସ କମିଟି
ସିଏସ୍‌ଓକମ୍‌ଡିଏମ୍	ସିଭିଲ୍ ସପ୍ଲାଇ ଅଫିସର-କମ୍-ଡିଷ୍ଟ୍ରିକ୍ଟ୍ ମ୍ୟାନେଜର
ସିଏସ୍‌ଏସ୍	ସେକ୍ସୁଆଲ୍ ସନ୍ସରଡ୍ ସିମ୍
ସିସ୍ଟିଏସ୍‌ଏ	କାଉଣ୍ଟ୍ରନ୍ ଅଲ୍ଟ୍ରାସୋନିକ୍ ସର୍ଭିକାଲ୍ ଆସିରେଟର
ସିଡବ୍ଲ୍ୟୁସି	ସେକ୍ସୁଆଲ୍ ଓସ୍ତାଦହାଉସିଂ କର୍ପୋରେସନ୍

ସିଦ୍ଧାନ୍ତପୁସ୍ତକ	କମ୍ୟୁନିଟି ଓଡ଼ିଆର ପୁସ୍ତକାଳୟ ପୁସ୍ତକ
ସିଦ୍ଧାନ୍ତପୁସ୍ତକ	କମ୍ୟୁନିଟି ଓଡ଼ିଆର ସିଦ୍ଧାନ୍ତପୁସ୍ତକ ଆଲ୍ଫା, ଗାମା
ତି-ଏଓ	ତି-ଏଓ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ଏଓପି	ତି-ଏଓପି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର ଆଣ୍ଡ ଭିଜୁଆଲ୍ ପବ୍ଲିଶିଟି
ତି-ଏ	ତି-ଏ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ସି	ତି-ସି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ସିପି	ତି-ସିପି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ଡିଓ	ତି-ଡିଓ ଆଣ୍ଡ ଡି-ସି-ସି ଅଫିସର
ତି-ଇଓ	ତି-ଇଓ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ଆଇ	ତି-ଆଇ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର/ ଡି-ଏମ୍ ଆକାଶବାଣୀ
ତି-ଆଇସି	ତି-ଆଇସି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ଏଲ୍ ସି	ତି-ଏଲ୍ ସି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ଏମ୍	ତି-ଏମ୍ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ଏମ୍‌ଇଟି	ତି-ଏମ୍‌ଇଟି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର ଆଣ୍ଡ ଟେଲିଭିଜନ୍
ତି-ପିସି	ତି-ପିସି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ପିଆଇୟୁ	ତି-ପିଆଇୟୁ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ପିଏମ୍‌ୟୁ	ତି-ପିଏମ୍‌ୟୁ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ପିଆର୍	ତି-ପିଆର୍ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ଆର୍‌ଡିଏ	ତି-ଆର୍‌ଡିଏ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ଆର୍‌ଏମ୍	ତି-ଆର୍‌ଏମ୍ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ଆର୍‌ପି	ତି-ଆର୍‌ପି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ଆର୍ ଆର୍ ପି	ତି-ଆର୍ ଆର୍ ପି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ଏସି	ତି-ଏସି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ଏସ୍‌ଏସ୍	ତି-ଏସ୍‌ଏସ୍ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ତି-ଏସ୍‌ଡିଏଓ	ତି-ଏସ୍‌ଡିଏଓ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ଡି-ସି-ଏନ୍	ଡି-ସି-ଏନ୍ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ଡି-ଡିଏଓ	ଡି-ଡିଏଓ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ଡି-ଡିଏସ୍‌ଏମ୍	ଡି-ଡିଏସ୍‌ଏମ୍ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ଡି-ଡିଏସ୍ ପି	ଡି-ଡିଏସ୍ ପି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ଇ-ଏପି	ଇ-ଏପି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ଇ-ସି	ଇ-ସି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ଇ-ଇ	ଇ-ଇ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ଇ-ଆଇସି	ଇ-ଆଇସି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ଇ-ଆଇସି ଆର୍‌ଡିଏ-କମ୍-ସିଇଓ	ଇ-ଆଇସି ଆର୍‌ଡିଏ-କମ୍-ସିଇଓ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ଇ-ଏମ୍‌ଡି	ଇ-ଏମ୍‌ଡି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ଇ-ଡିଏସ୍	ଇ-ଡିଏସ୍ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ଏଫ୍-ଏଏସ୍‌ଏସ୍	ଏଫ୍-ଏଏସ୍‌ଏସ୍ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ଏଫ୍-ଏସି	ଏଫ୍-ଏସି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ଏଫ୍-ସି	ଏଫ୍-ସି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ଏଫ୍-ସିଆଇ	ଏଫ୍-ସିଆଇ ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର
ଏଫ୍-ଡି	ଏଫ୍-ଡି ଆକାଶବାଣୀ ଅଫିସର

ଏଫ୍.ଆଇ.ଏଫ୍.ଓ	ଫାଷ୍ଟ ଇନ୍ ଫାଷ୍ଟ ଆଉଟ୍
ଏଫ୍.ଏଲ୍.ସି	ଫିସ୍ ଲ୍ୟାଣ୍ଡିଙ୍ଗ୍ ସେକ୍ଟର
ଏଫ୍.ପି.ଏ	ଫକ୍ସନ୍, ପଏଣ୍ଟ ଆନାଲିସିସ୍
ଏଫ୍.ପି.ଏସ୍	ଫେୟାର ପ୍ରାଇସ୍ ସପ୍
ଏଫ୍.ଏସ୍.ଆଣ୍ଡ୍.ସିଡ୍.ସୁ	ଫୁଡ୍, ସପ୍ଲାଇଜ୍, ଆଣ୍ଡ୍ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍ ଡ୍ରେଲଫେୟାର
ଏଫ୍.ଟି.କେ	ଫିଲ୍ଡ୍ ଟେଷ୍ଟିଙ୍ଗ୍ କାର୍
ଜି.ଏ	ଜନେରାଲ୍ ଆଡମିନିଷ୍ଟ୍ରେସନ୍
ଜି.ବି	ଗଭର୍ଣ୍ଣିଙ୍ଗ୍ ବଡି
ଜି.ସି.ସି	ଜେନେରାଲ୍ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍ ଅଫ୍ କଣ୍ଟ୍ରୋଲ୍
ଜି.ଆଇ.ଏସ୍	ଜ୍ୟୋଗ୍ରାଫିକାଲ୍ ଇନଫର୍ମେସନ୍, ସାଷ୍ଟମ୍
ଜି.ଓ.ଆଇ	ଗଭର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ
ଜି.ଓ.ଓ	ଗଭର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅଫ୍ ଓଡ଼ିଶା
ଜି.ପି	ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ
ଜି.ଏସ୍.ବି	ଗ୍ରାନ୍ଟ୍‌ଲାର୍ ସର୍-ବେସ୍
ଜି.ଡି.ସୁ.ଏସ୍.ଆଣ୍ଡ୍.ଆଇ	ଗ୍ରାଉଣ୍ଡ୍ ଡ୍ରାଟର ସଭେ ଆଣ୍ଡ୍ ଇନ୍‌ଭେଷ୍ଟିଗେସନ୍
ଏର୍.ଆଣ୍ଡ୍.ଏଫ୍.ଡି.ସୁ	ହେଲ୍ଥ ଆଣ୍ଡ୍ ଫ୍ୟାମିଲି ଡ୍ରେଲଫେୟାର
ଏର୍.ଆଣ୍ଡ୍.ଟି	ହ୍ୟାଣ୍ଡଲିଙ୍ଗ୍ ଆଣ୍ଡ୍ ଟ୍ରାନ୍ସପୋର୍ଟ
ଏର୍.ଆଣ୍ଡ୍.ୟୁ.ଡି	ହାଉସିଂ ଆଣ୍ଡ୍ ଅର୍ବାନ୍, ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ
ଏର୍.ଇ.ଡି	ହାଇଲ୍ଡର ଏକ୍ସ୍‌କେସନ୍, ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ
ଏର୍.ଓ.ଡି	ହେଡ୍ ଅଫ୍ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ
ଏର୍.ପି.ଟି.ଏଲ୍.ସି	ହାଇ ପର୍‌ମାନ୍ୟୁ ଅିନ୍ ଲେୟର କ୍ଲୋମାଗୋଗ୍ରାଫି
ଆଇ.ଆଣ୍ଡ୍.ପି.ଆର୍	ଇନଫର୍ମେସନ୍ ଆଣ୍ଡ୍ ପବ୍ଲିକ୍ ରିଲେସନ୍
ଆଇ.ଏ	ଇଣ୍ଡିଫେକ୍ଟିଭ୍ ଏଜେନ୍ସୀ
ଆଇ.ଡି.ଏ	ଇଣ୍ଟରନେସନାଲ୍ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ଆସୋସିଏସନ୍
ଆଇ.ଡି.ସି.ଓ	ଓଡ଼ିଶା ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ୍ ଇନଫ୍ରାଷ୍ଟ୍ରକଚର ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ କର୍ପୋରେସନ୍
ଆଇ.ଏଫ୍.ଏମ୍.ଏସ୍	ଇଣ୍ଡିଗ୍ରେଟେଡ୍ ଫାଇନାନ୍ସିଆଲ୍ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ସାଷ୍ଟମ୍
ଆଇ.ଆଇ.ଟି	ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ଅଫ୍ ଟେକ୍ନୋଲୋଜି
ଆଇ.ଏମ୍.ଆଇ.ଏସ୍	ଇଣ୍ଡିଗ୍ରେଟେଡ୍ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ଇନଫର୍ମେସନ୍ ସାଷ୍ଟମ୍
ଆଇ.ଆର୍	ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ରିପୋର୍ଟ
ଆଇ.ଆର୍.ସି	ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ରୋଡ୍ କଂଗ୍ରେସ୍
ଆଇ.ଟି	ଇନଫର୍ମାଟିକ୍ସ/ ଇନଫର୍ମେସନ୍ ଟେକ୍ନୋଲୋଜି
ଆଇ.ଟି.ଏ	ଇଣ୍ଡିଗ୍ରେଟେଡ୍ ଟ୍ରାଭେଲ୍ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ଏଜେନ୍ସୀ
ଆଇ.ଡି.ସୁ.ଏମ୍.ପି	ଇଣ୍ଡିଗ୍ରେଟେଡ୍ ଡ୍ରାଟରସେଡ୍ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍
ଜେ.ଇ	ଜୁନିୟର ଇଞ୍ଜିନିୟର
ଜେ.ପି.ଆଇ	ଜଏଣ୍ଟ୍ ଫିଜିକାଲ୍ ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍
କେ.ଏମ୍.ଏସ୍	କେରିୟର୍ ମାକେଟିଙ୍ଗ୍ ସିଜନ
ଏଲ୍.ଡି	ଲିକ୍ସ୍‌ଡେଭେଲପ୍ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ
ଏଲ୍.ଏଲ୍	ଲାଇଫ୍‌ଲାଇଭିଙ୍ଗ୍ ଲାଗୋରେଟରୀ
ଏଲ୍.ଟି.ୟୁ	ଲିଭର ଟ୍ରାନ୍ସପ୍ଲାନ୍ଟେସନ୍ ଯୁନିଟ୍
ଏମ୍.ଡି	ମ୍ୟାନେଜିଙ୍ଗ୍ ଡିରେକ୍ଟର
ଏମ୍.ଡି.ଡି.ସୁ.ଏସ୍	ମିନିଷ୍ଟ୍ରି ଅଫ୍ ଟ୍ରିକିଙ୍ଗ୍ ଡ୍ରାଟର ଆଣ୍ଡ୍ ସାନିଟେସନ୍
ଏମ୍.ଆଇ.ଏସ୍	ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ଇନଫର୍ମେସନ୍ ସାଷ୍ଟମ୍

ଏମ୍‌ଓଆରଡି	ମିନିଷ୍ଟ୍ର ଅଫ୍ ରୁରାଲ୍ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ
ଏମ୍‌ଓୟୁ	ମେମୋରାଣ୍ଡମ୍ ଅଫ୍ ଅଣ୍ଟରଷ୍ଟାଣ୍ଡିଙ୍ଗ୍
ଏମ୍‌ପି	ମେମ୍ବର ଅଫ୍ ପାଲିଆମେଣ୍ଟ
ଏମ୍‌ପିସିଏସ୍	ମଲ୍ଟି ପର୍ଯୋଜ୍ ସାଇକ୍ଲୋନ୍ ସେଲ୍ଟର
ଏମ୍‌ପିଏମ୍	ମଡେଲ୍ ପ୍ରିଜନ୍ ମାନ୍ୟୁଆଲ୍
ଏନ୍‌ଏଚିଏଲ୍	ନେସନାଲ୍ ଆକ୍ରେଡିଟେସନ୍, ବୋର୍ଡ଼ ଫର୍ ଟେଷ୍ଟିଙ୍ଗ୍ ଆଣ୍ଡ କାଲିବ୍ରେସନ୍ ଲାବୋରେଟୋରିଜ୍
ଏନ୍‌ସି	ନର୍ଥ କଉରଡ
ଏନ୍‌ସିଆରଏମ୍ ପି	ନେସନାଲ୍ ସାଇକ୍ଲୋନ୍ ରିସ୍କ ମିଟିଗେସନ୍ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ
ଏନ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ	ନେସନାଲ୍ ଡିଜାଷ୍ଟର ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ଅଥରିଟୀ
ଏନ୍‌ଏଫ୍‌ଏସ୍‌ଏ	ନେସନାଲ୍ ଫୁଡ୍ ସିକ୍ୟୁରିଟି ଆକ୍ଟ
ଏନ୍‌ଜିଓ	ନନ୍-ଗଭର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅଗ୍ରିନାଲଜେସନ୍
ଏନ୍‌କ୍ୟୁଏମ୍	ନେସନାଲ୍ କ୍ୱାଲିଟୀ ମନିଟର
ଏନ୍‌ଆରଡିଡବ୍ଲ୍ୟୁପି	ନେସନାଲ୍ ରୁରାଲ୍ ଡିଜିଟାଲ୍ ଡ୍ରାଟର ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍
ଏନ୍‌ଆରଆରଡିଏ	ନେସନାଲ୍ ରୁରାଲ୍ ରୋଡସ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ଏଜେନ୍ସୀ
ଏନ୍‌ଏସ୍‌କ୍ୟୁ	ନର୍ଥ ଅଫ୍ ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ କ୍ୱାଲିଟୀ
ଓଆଣ୍ଡଏମ୍	ଅପରେସନ୍ ଆଣ୍ଡ ମେଣ୍ଟେନାନ୍ସ
ଓଡିଏଫ୍	ଓପନ୍ ଡେଫିନେସନ୍ ଫ୍ରି
ଓଡିଆରପି	ଓଡ଼ିଶା ଡିଜାଷ୍ଟର ରିକଭରୀ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ
ଓଜିଏଫ୍‌ଆର	ଓରିଶା ଜେନେରାଲ୍ ଫାଇନାନ୍ସିଆଲ୍ ରୁଲ୍
ଓଜେଏମ୍	ଓରିଶା ଜେଲ୍ ମାନ୍ୟୁଆଲ୍
ଓକେସିଏଲ୍	ଓଡ଼ିଶା ନଲେଜ୍ କର୍ପୋରେସନ୍ ଲିମିଟେଡ୍
ଓଏମ୍	ଅପରେସନାଲ୍ ମାନ୍ୟୁଆଲ୍
ଓଏମ୍‌ଏମ୍‌ଏସ୍	ଅନ୍‌ଲାଇନ୍ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ, ମନିଟରିଂ ଆଣ୍ଡ ଆକାଉଣ୍ଟିଂ ସିଷ୍ଟମ୍
ଓଏମ୍ ଟିଇଏସ୍	ଓଡ଼ିଶା ମଡେଲ୍ ଟ୍ରାଇବାଲ୍ ଏକ୍ସକ୍ୟୁସନ୍ ସୋସାଇଟୀ
ଓପିଡି	ଆଉଟ୍‌ଡୋର ପ୍ୟାସେସ୍ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ
ଓପିଡିଆର	ଓଡ଼ିଶା ପବ୍ଲିକ୍ ଡିମାଣ୍ଡ ରିକଭରୀ
ଓପିଇପିଏ	ଓରିଶା ପ୍ରାଇମାରୀ ଏକ୍ସକ୍ୟୁସନ୍ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ ଅଥରିଟୀ
ଓପିଡବ୍ଲ୍ୟୁପି	ଓରିଶା ପବ୍ଲିକ୍ ଡ୍ରାକିଂ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ
ଓଆରଇଡିଏ	ଓଡ଼ିଶା ରିନେବଲ୍ ଏନର୍ଜି ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ଏଜେନ୍ସୀ
ଓଆରଡିଏମ୍‌ଏସ୍	ଓରିଶା ରୁରାଲ୍ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ଆଣ୍ଡ ମାକେଟିଙ୍ଗ୍ ସୋସାଇଟୀ
ଓଆରଡିପିଏସ୍	ଓଡ଼ିଶା ରାଇଟ୍ ଟୁ ପବ୍ଲିକ୍ ସର୍ଭିସ୍
ଓଏସ୍‌ସିଏସ୍‌ସି	ଓଡ଼ିଶା ଷ୍ଟେଟ୍ ସିଭିଲ୍ ସପ୍ଲାଇଜ୍ କର୍ପୋରେସନ୍ ଲିମିଟେଡ୍
ଓଏସ୍‌ଡି	ଅଫିସର ଅନ୍ ସ୍ପେସିଆଲ୍ ଡ୍ୟୁଟି
ଓଏସ୍‌ଡିଏମ୍‌ଏ	ଓଡ଼ିଶା ଷ୍ଟେଟ୍ ଡିଜାଷ୍ଟର ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ଅଥରିଟୀ
ଓଏସ୍‌ପିଏଚ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁସି	ଓଡ଼ିଶା ଷ୍ଟେଟ୍ ପୁଲିସ୍ ହାଉସିଂ ଆଣ୍ଡ ୱେଲ‌ଫେୟାର କର୍ପୋରେସନ୍ ଲିମିଟେଡ୍
ଓଏସ୍‌ଆରଆରଏ	ଓଡ଼ିଶା ଷ୍ଟେଟ୍ ରୁରାଲ୍ ରୋଡ ଏଜେନ୍ସୀ
ଓଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏଏଏ	ଓଡ଼ିଶା ଷ୍ଟେଟ୍ ଡ୍ରାଇଡ୍ ଏରିଆ ନେଟୱାର୍କିଙ୍ଗ୍
ଓଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁସି	ଓଡ଼ିଶା ଷ୍ଟେଟ୍ ୱେଲ‌ଫେୟାର କର୍ପୋରେସନ୍
ଓଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ଏମ୍	ଓଡ଼ିଶା ଷ୍ଟେଟ୍ ଡ୍ରାଟର ଆଣ୍ଡ ସାନିଟେସନ୍ ମିଶନ
ଓଟି	ଅପରେସନ୍ ଥିଏଟର
ଓଟିସି	ଓରିଶା ଟ୍ରଜେରୀ କୋଡ

ପିଏ	ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ଆଡମିନିଷ୍ଟ୍ରେଟର
ପିଏସି	ପବ୍ଲିକ୍ ଆକାଉଣ୍ଟସ୍ କମିଟି
ପିଏଡି	ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ଆପ୍ରେଜାଲ୍ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ
ପିଏଏନ୍	ପର୍ଯ୍ୟାବେଶ ଆକାଉଣ୍ଟ ନମ୍ବର
ପିସି	ପାର୍ସିଆଲ୍ କଭରଡ୍
ପିସିସି	ପ୍ଲେନ୍ ସିମେଣ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍
ପିଆଣ୍ଡସି	ପ୍ଲାନିଙ୍ଗ୍ ଆଣ୍ଡ କନଭର୍ଜେନ୍ସ
ପିଡି	ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ଡିରେକ୍ଟର
ପିଡିଏସ୍	ପବ୍ଲିକ୍ ଡିଷ୍ଟ୍ରିବ୍ୟୁସନ୍ ସିଷ୍ଟମ୍
ପିଜି	ପୋଷ୍ଟ ଗ୍ରାଜୁଏଟ୍
ପିଏଚ୍	ପବ୍ଲିକ୍ ହେଲ୍ଥ
ପିଆଇୟୁ	ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ଇମ୍ପ୍ଲିମେଣ୍ଟେସନ୍ ୟୁନିଟ୍
ପିଏମ୍ସି	ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ କନସଲ୍ଟାଣ୍ଟ
ପିଏମ୍ଜିଏସ୍/ଡ୍ରାଇ	ପ୍ରଧାନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ଯୋଜନା
ପିଏମ୍ୟୁ	ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ୟୁନିଟ୍
ପିପିସି	ପ୍ୟାଡି ପ୍ରୋକ୍ୟୁରମେଣ୍ଟ ସେକ୍ଟର
ପିପିଏସ୍/ଡବ୍ଲ୍ୟୁ/ଓଆର୍	ପ୍ରୋବାବିଲିଟି ପ୍ରୋପୋର୍ସନାଲ୍ ଟୁ ସାଇଜ୍ ଉଇଦାଉର୍ ରିପ୍ଲେସମେଣ୍ଟ
ପିଆର୍ ଆଣ୍ଡ ଡିଡବ୍ଲ୍ୟୁ	ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ଆଣ୍ଡ ଡିଜିଟାଲ୍ ଡ୍ରାଟର
ପିଆର୍ଆଇ	ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁସନ୍
ପିଏସ୍	ପର୍ଫମାନ୍ସ ସିକ୍ୟୁରିଟି
ପିଏସ୍ସି	ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ ସ୍ଟିୟରିଂ କମିଟି
ପିଭିସି	ପୋଲିଭିନାଇଲ୍ କ୍ଲୋରାଇଡ୍
ପିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍	ପାଇପ୍ ଡ୍ରାଟର ସପ୍ଲାଇ
ଆର୍ସିସି	ରିଇନଫୋର୍ସଡ୍ ସିମେଣ୍ଟ କଂକ୍ରିଟ୍
ଆର୍ ଆଣ୍ଡ ଡିଏମ୍	ରେଭେନ୍ୟୁ ଆଣ୍ଡ ଡିଜାଷ୍ଟର ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ
ଆର୍ଏ	ରନିଙ୍ଗ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ
ଆର୍ଡିଡି	ରୁରାଲ୍ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ
ଆର୍ଏଫ୍ପି	ରିଭ୍ଲ୍ୟୁଟିଫ୍ ପ୍ରୋପୋଜାଲ୍
ଆର୍ପିଏଫ୍ସି	ରିଜିଷ୍ଟ୍ରାଲ୍ ପ୍ରୋଭିଡେଣ୍ଟ ଫଣ୍ଡ କମିଶନର
ଆର୍ ଆର୍ସି-କମ୍-ଡିଏସ୍ସି	ରାଇସ୍ ରିସିଭିଙ୍ଗ୍ ସେକ୍ଟର-କମ୍-ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟାଲ୍ ସ୍କୋରେଜ୍ ସେକ୍ଟର
ଆର୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁ	ରୁରାଲ୍ ଡ୍ରାକିଙ୍ଗ୍
ଆର୍ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍ ଆଣ୍ଡ ଏସ୍	ରୁରାଲ୍ ଡ୍ରାଟର ସପ୍ଲାଇ ଆଣ୍ଡ ସାନିଟେସନ୍
ଏସ୍ଏଆର୍	ଷ୍ଟେଟ୍ ଆନାଲିସିସ୍ ଅଫ୍ ରେଟ୍
ଏସ୍ଆଣ୍ଡଏମ୍	ସ୍କୁଲ୍ ଆଣ୍ଡ ମାସ୍ ଏଜୁକେସନ୍
ଏସ୍ଏଜିଡ୍ରାଇ	ସାଂସଦ ଆଦର୍ଶ ଗ୍ରାମ ଯୋଜନା
ଏସ୍ବିଡି	ଷ୍ଟାଣ୍ଡାର୍ଡ ବିଡିଙ୍ଗ୍ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ
ଏସ୍ସିବିଏମ୍ସିଏଚ୍	ଶ୍ରୀରାମ ଚନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜ ମେଡିକାଲ୍ କଲେଜ୍ ହସ୍ପିଟାଲ୍
ଏସ୍ଡି	ସିକ୍ୟୁରିଟି ଡିପୋଜିଟ୍
ଏସ୍ଡିସି	ଷ୍ଟେଟ୍ ଡାଟା ସେକ୍ଟର
ଏସ୍ଡିଡି	ସଫ୍ଟୱେୟାର ଡିଜାଇନ୍ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ
ଏସ୍ଇ	ସୁପରିଭେଣ୍ଡିଙ୍ଗ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର
ଏସ୍ଏଫ୍ସି	ସୋସି ଫାଇଣ୍ଡିଙ୍ଗ୍ କମିଟି

ଏସ୍‌ଏଚ୍‌ଜି	ସେଲ୍‌ଫ୍ ହେଲ୍‌ପ୍ ଗ୍ରୁପ୍
ଏସ୍‌ଏଲ୍‌ଏ	ସର୍ଭିସ୍ ଲେଭଲ୍ ଏଗ୍ରାମେଣ୍ଟ୍
ଏସ୍‌ଏଲ୍‌ଏଲ୍‌ପି	ସେକ୍ଟର ଲେଭଲ୍ ଲିଫ୍ଟିଙ୍ଗ୍ ପ୍ଲାନ
ଏସ୍‌ଏଲ୍‌ପିଏସ୍‌ସି	ସେକ୍ଟର ଲେଭଲ୍ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ୍ ସ୍ଟ୍ରିକ୍ଚର୍ କମିଟି
ଏସ୍‌ଏଲ୍‌ଏସ୍‌ସି	ସେକ୍ଟର ଲେଭଲ୍ ସ୍ଟ୍ରାଟିଜି କମିଟି
ଏସ୍‌ଏଲ୍‌ଏସ୍‌ଏସ୍‌ସି	ସେକ୍ଟର ଲେଭଲ୍ ସ୍ଟ୍ରାଟିଜି ସାକ୍ସନିଙ୍ଗ୍ କମିଟି
ଏସ୍‌ପିଡି	ସେକ୍ଟର ପ୍ରୋଜେକ୍ଟ୍ ଡିରେକ୍ଟର
ଏସ୍‌ପିଏମ୍‌ୟୁ	ସେକ୍ଟର ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ୍ ୟୁନିଟ୍
ଏସ୍‌କ୍ୟୁ	ସ୍ଟ୍ରାଟିଜି କ୍ଲାଲିଫି
ଏସ୍‌କ୍ୟୁସି	ସେକ୍ଟର କ୍ଲାଲିଫି କୋ-ଅର୍ଡିନେଟର
ଏସ୍‌କ୍ୟୁଏମ୍	ସେକ୍ଟର କ୍ଲାଲିଫି ମନିଟର
ଏସ୍‌ଆର୍‌ସି	ସେସିଆଲ୍ ରିଲିଫ୍ କମିଶନର
ଏସ୍‌ଆର୍‌ଏସ୍	ସର୍ଭିସ୍ ଡେଲିଭରୀ ରିକ୍ୱାରିମେଣ୍ଟ୍ ସେସିଫିକେସନ୍
ଏସ୍‌ଏସ୍	ସାକ୍ସନିଙ୍ଗ୍ ଷ୍ଟ୍ରେଟିଜି
ଏସ୍‌ଏସ୍‌ଏ	ସର୍ଭିସ୍ ଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ
ଏସ୍‌ଏସ୍‌ଆଇ	ସ୍ଥାନ ସେଲ୍ ଇଣ୍ଟେଣ୍ଡିଙ୍ଗ୍
ଏସ୍‌ଟିଏ	ସେକ୍ଟର ଟ୍ରାନ୍ସପୋର୍ଟ ଅଥରିଟି/ ସେକ୍ଟର ଟେକ୍ନିକାଲ୍ ଏଜେନ୍ସି
ଏସ୍‌ଟିଇପି	ସାଇନ୍‌ଆଣ୍ଡ୍ ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ଏଣ୍ଟରପ୍ରିନିୟର ପାର୍କ
ଏସ୍‌ଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ଏପି	ସେକ୍ଟର ଡ୍ରାଟର ସିକ୍ୟୁରିଟି ଆକ୍ସନ୍ ପ୍ଲାନ
ଟିସି	ଟେକ୍ନିକାଲ୍ କମିଟି
ଟିସିଇଏଲ୍	ଟାଟା କନସଲ୍ଟାଣ୍ଟ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ଲିମିଟେଡ୍
ଟିସିଏନ୍	ଟେଣ୍ଡର କଲ୍ ନୋଟିସ୍
ଟିଡିଆର	ଟର୍ମ୍ ଡିପୋଜିଟ୍ ରିସାର୍ଚ୍ଚ୍
ଟିଡିଏସ୍	ଟ୍ୟାକ୍ସ ଡିଡକ୍ଟେକ୍ଟ୍ ଆକ୍ଟ ସୋସି
ଟିଇସି	ଟେଣ୍ଡର ଏଭାଲୁଏସନ୍ କମିଟି
ଟିଇଆଣ୍ଡ୍‌ଏସ୍‌ସିଆରଟି	ଟିଟର ଏକ୍ସକ୍ୟୁସିଭିଭ୍ ଆଣ୍ଡ୍ ସେକ୍ଟର କାଉନ୍‌ସିଲ୍ ଅଫ୍ ଏକ୍ସକ୍ୟୁସିଭିଭ୍ ରିସର୍ଚ୍ଚ୍ ଆଣ୍ଡ୍ ଟ୍ରେନିଙ୍ଗ୍
ଟିଏଫ୍‌ସି	ଆର୍ଟିନଥ୍ ଫାଇନାନ୍ସ କମିସନ୍
ଟିଏମ୍‌ଆଇଏସ୍	ଟ୍ୟୁବ୍‌ସ୍ଟ୍ରେଲ୍ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ୍ ଇନଫରମେସନ୍ ସିଷ୍ଟମ୍
ଟିପିକ୍ୟୁଏ	ଆର୍ଡି ପାର୍ଟି କ୍ଲାଲିଫି ଅଡିଟର
ଟିଏସ୍	ଟେକ୍ନିକାଲ୍ ସାକ୍ସନିଙ୍ଗ୍
ୟୁସି	ୟୁଟିଲାଇଜେସନ୍ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍
ୟୁଡିଆଇଏସ୍‌ଇ	ୟୁନିଫର୍ମିଟି ଡିଭିଜନ୍ ଇନଫରମେସନ୍ ସିଷ୍ଟମ୍ ଅଫ୍ ଏକ୍ସକ୍ୟୁସିଭିଭ୍
ୟୁଡିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏମ୍‌ପି	ୟୁନିଫର୍ମିଟି ଡିଭିଜନ୍ ଡ୍ରାଟର କ୍ଲାଲିଫି ମନିଟରିଂ ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍
ୟୁଏଲ୍‌ସି	ଅର୍ବାନ୍ ଲୋକାଲ୍ ବଡି
ୟୁଆର୍‌ଏସ୍	ୟୁଜର ରିକ୍ୱାରିମେଣ୍ଟ୍ ସେସିଫିକେସନ୍
ୟୁଟିପି	ଅଣ୍ଡର ଟ୍ରାଏଲ୍ ପ୍ରଜେକ୍ଟ୍
ଭିସି	ଭିଡିଓ କନଫେରେନ୍ସ
ଭିଇଏସ୍	ଭର୍ଟିକାଲ୍ ଇଲେକ୍ଟ୍ରିକାଲ୍ ସାଉଣ୍ଡ୍
ଭିଆଇଏମ୍‌ଏସ୍‌ଏଆର୍	ବୀର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ଅଫ୍ ମେଡିକାଲ୍ ସାଇନ୍ସ ଆଣ୍ଡ୍ ରିସର୍ଚ୍ଚ୍
ଭିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ସି	ଭିଲେଜ୍ ଡ୍ରାଟର ଆଣ୍ଡ୍ ସାନିଟେସନ୍ କମିଟି
ଭିଡବ୍ଲ୍ୟୁଏସ୍‌ପି	ଭିଲେଜ୍ ଡ୍ରାଟର ସିକ୍ୟୁରିଟି ପ୍ଲାନ

ତରୁଣ୍ୟମୁକ୍ତି	ପ୍ରାକୃତ ଆଶ୍ରମ ଆକାଉଣ୍ଟ ମ୍ୟାନେଜମେଣ୍ଟ ଇନଫରମେସନ୍ ସିଷ୍ଟମ୍
ତରୁଣିଆଣ୍ଡ ସମ୍ପର୍କ	ପ୍ରମୋଟ୍ ଆଣ୍ଡ ଚାଲିତ୍ ଡେଭଲପମେଣ୍ଟ ଆଣ୍ଡ ମିଶନ ଶକ୍ତି
ତରୁଣ୍ୟମୁକ୍ତି	ପ୍ରାଚୀନ କ୍ଲିଲିଟି ମନିଟରିଂ ଆଣ୍ଡ ସର୍ଭିସ୍ ଲିନକ୍ସ
ତରୁଣ୍ୟମୁକ୍ତି	ପ୍ରାଚୀନ ଆଣ୍ଡ ସାନିଟେସନ୍ ସର୍ଭିସ୍ ଅଗାମିଆଣ୍ଡେସନ୍

© ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଓଥା ମହାସମାଜକ
www.saiindia.gov.in

www.agodisha.gov.in